

A-D
77-938031

15521/0271400

توقیفون

توقیفون

Ketabton.com

خلق افغانستان ، اعضای شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان ، اعضای حکومت و کارمندان عالیترتبه دولتی تاریخی دوم و کما نیکه در کرسی های رتبه در این وظیفه میثما یند و همچنان جنرال ها و افسران قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان و کما نیکه در کرسی های جنرالی اشتغال و وظیفه دارند از ساعت هشت صبح الی ۱۱ قبل از ظهر بالتر تیب به نفس صدارت عظمی رفته مراب تیریکات شارا نسبت به این روز پرافتخار تاریخی ملت با شپامت افغان در کتاب مخصوصی که یدین مناسبت باز شده بود درج و امضاء کردند .

بیرک کار مل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغا نستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغا نستان عصر ۲۸ اسد و امیل پوتگان نماینده خاص نیکولای چایسکوی رئیس جمهور چمپو ریست سوسیالیستی رو مانیه و وزیر دولت آنکشور را بسرای ملاقات در مقر شورای انقلابی پذیرفتند .

به جواب پیا مهای تبر یکه بیرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکرا - تیک خلق افغا نستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان به منا سبت روز ملی جمهوری مردم پو لنده ، پیا مهای امتنا نیه از طرف انوارد گبریک منشی اول حزب متحده کار گری پو لنده ، هنری یابلسونسکی رئیس شورای دولتی و انوارد بابیوویچ رئیس شورای وزیران عوا صلت کرده است .

دموکراتیک افغا نستان از طرف چلا نتهاب علی نا صر محمد منشی عمو می کمیته مرکزی حزب سوسیالیست و صدرا هیات رئیسه شورای عالی مردم یمن عوا صلت کرده است .

به مناسبت عید سعید فطر عنوانی بیرک - کار مل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغا نستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغا نستان تلگرام تبریکیه از طرف چلا نتهاب کلونل سینی کو نجی رئیس شورای عالی نظامی و رئیس دولت نایجر عوا صلت کرده است ، درین تلگرام چلا نتهاب عو صرف تمنیات نیک شانرا برای صحت بیرک کارمل و سعادت و ترقی افغا نستان ابراز داشته است .

شصت و یکمین سالگرد استقلال افغا نستان آزاد و مستقل دیروز در سراسر همین عزیز تجلیل گردید .

داکتر صالح محمد زیری ونور احمد نور اعضای بوروی سیا سی و منشی های کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغا نستان و اعضای هیات رئیسه شورای انقلابی ، سلطان علی کشتمند عضو بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغا نستان ، معاون شورای انقلابی معاون صدر اعظم و وزیر پلان اعضای بوروی سیا سی کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغا نستان و هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دمو کراتیک افغا نستان ، عبد الرشید آربین عضو کمیته مرکزی حزب ، عضو شورای انقلابی معاون صدر اعظم و وزیر عد لیه و لوی خازنوال ، اعضای کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک

بیرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان بعد از ادای نماز عید سعید فطر سلام گارد را قبول می نمایند . درعکس وزیر دفاع ملی وعدهای از افسران اردوی قهرمان افغانستان نیز دیده میشوند .

اختصار وقایع مهم

افغا نستان اعضای هیات رئیسه و شورای انقلابی ، برخی از اعضای کمیته مرکزی شورای وزیران عده از جنرالها ، افسران ارشد قوای مسلح ، کارمندان عالیترتبه دولتی ، معاون ستره محکمه ، رئیس عالی آرمیز ، رئیس و اعضای جمعیت العلماء و بعضی از اعضای ستره محکمه اشتراک داشتند .

بیرک کارمل پس از ادای نماز عید سعید فطر به قصر گلخانه تشر یف برده ودر آنجا کسانی را که در نماز با ایشان اشتراک داشتند پذیرفتند و هر یک آنها مراب تیریکات و تمنیات صمیمانه شانرا به مناسبت ایام متبرک عید سعید فطر به بیرک کارمل ابراز داشتند .

خیر نگار با ختر اطلاع میدهد که خان عبدالغفار خان زعیم بزرگ پشتو نها نماز عید سعید فطر را در مسجد جامع شیر پور ادا نمودند .

هو طنان مسلمان و متدین مادر سراسر کشور روز ۲۱ اسد حلول عید سعید فطر را با سرور و شادمانی استقبال نموده و نماز عید سعید فطر را در عید گاه ها و مساجد جامع مرکز وولایات کشور در فضای نهایت آرام اخوت اسلامی ادا کردند واز بار گاه خالق بی نیاز ترقی و تعالی افغا نستان عزیز را تحت رهبری حزب دمو کراتیک خلق افغانستان آرزو برده دشمنان وطن و انقلاب را سرنگون و شرم سار خواستند .

بیرک کار مل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغا نستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغا نستان ساعت ۹ قبل از ظهر روز ۲۱ اسد نماز عید سعید فطر را به امامت قاری محمد عمر در مسجد مقر شورای انقلابی ادا نمودند و برای تعالی و ترقی مردوخمت کس و مسلمان افغا نستان دعا کردند .

در ادای نماز عید با بیرک کارمل عده از اعضای بوروی سیا سی و بعضی از اعضای کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق

اعلیحضرت امان الله خان غازی که در دوره زمامداری اش مردم دلیر افغانستان استقلال کشور را بدست آوردند .

استقلال
تاریخ
بسیار
مهم
است
در
تاریخ
کشور
ما

افغانستان اعم از پشتونها ، تاجکها ، هزاره ها ، بلوچها ازبکها ، ترکمنها ، نورستانی ها و غیره در یک جنبه و سیع ملی پدر وطن که دو جنگست قبلی عادلانه ضد استعماری را به مثابه پشتوانه آنها میخشد مبارزه آزادی بخش خویش با خود داشتند به تاریخ ۲۸ اسد ۱۲۹۸ هجری شمسی به نقطه عطف سیاسی یعنی اعلام رسمی استقلال افغانستان رسید و به این ترتیب به تسلط استعماری تجاوزکاران انگلیسی در سرزمین ما پایان داده شد .
 بهتر است نگاهی بتاریخ معاصر کشور خویش بیاندازیم افغانستان که در مرکز یعنی قلب آسیا از لحاظ استراتژیکی اهمیت زیادی دارد پیوسته هدف تجاوز قدرت های استعماری و امپریالیستی بوده است . استعمار گران انگلیس از قرن نزد هم میلادی برای به انقیاد در آوردن دولت مستقل افغانستان تلاش میکردند .

کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه بیانیه شانرا به مناسبت شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال کشور عزیز و محبوب ما افغانستان از طریق رادیو تلویزیون ایراد مینمایند .

شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال افغانستان با هر اسم خاصی تجلیل گردید

در سال ۱۲۱۷ برابر به ۱۸۲۸ عیسوی اشغالگران انگلیسی به سرزمین افغانستان تجاوز کردند . ولی آنها در جنگ با آزادی خواهان دلیر وطن ما مفتضحانه شکست خوردند و از سر زمین مقدس ما رانده شدند . بریتانیا جنگ دومی را نیز بر مردم ما تحمیل کرد و ای با مقاومت شدید خلق آزاده ما مواجه شد و مجبور به عقب نشینی گردید . با وجود این ، استعمار گران انگلیس با استفاده از ضعف داخلی رژیم و خیانت امیر عبدالرحمن توانستند رسماً عنوان تحت الحمایگی را بر دو لسان افغانستان تحمیل کنند .

انگلیس ها که در مورد آسیای مرکزی از اندیشه های تجاوز کارانه خود به هیچوجه دست بردار نبودند ، عهد شکنانه یکر شنه از مناطقی را که قبایل افغانستان در آن لطفاً ورق بزنید

استعمار که جهانی از درد و نوح و تحقیر و توهم فقر و اسارت را بر مردم آزاده ما تحمیل نموده بود ، جنگ عادلانه آزادی بخش را اعلام داشتند .

بیایید به روان پاک شیر مردان و شیر زنان راه آزادی و استقلال وطن درود های آتشین مشحون از سپاس و قدر دانی رانثار کنیم !
 قیام قهرمانانه خلق های

شن پیا نیه ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان مناسبت شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال افغانستان .

پادشاهان آزاده کشور !
 پادشاهان ، خواهران !
 روز ۲۸ اسد مصداق با یکی از شورانگیز ترین تاریخ پر افتخار کشور ما افغانستان شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال با هر اسم خاصی تجلیل گردید

ساکن بودند اشغال کردند .

در ابتدای قرن بیستم امیر حبیب الله با به سلطنت رسیدن خویش شرا یسط تحمیلی استعمارگران انگلیسی را به رسمیت شناخت و عملاً افغانستان را به مستعمره انگلیس مبدل کرد . پس از پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر و بوجود آمدن جمهوری خود مختار شوروی تر کستان در آسیای میانه ، بریتانیا تدارک می دید و نقشه میکشید تا افغانستان را مطلقاً به اسارت کامل بکشاند و به کانونی برای فعالیت های خرابکارانه علیه شوروی تبدیل کند .

ولی این نقشه های خاینانه عملی نشد مدام خله گران انگلیسی در جبهه ماوراء کسپین به دست اردوی سرخ قهرمان شوروی شکست خوردند و مقارن با آن استقلال افغانستان در تحت زما مداری غازی امان الله شاه و به اراده شکست ناپذیر وطن پرستان افغان و شرکت فعال همه ملیت ها و اقوام غیر افغانستان حاصل گردید . با اعلام استقلال از جانب دولت افغانستان به حکومت شوروی بر قراری مناسبات دو ستانه پیشنهاد شد ، حکومت شوروی نخستین کشوری بود که استقلال و حاکمیت افغانستان را در ۲۷ مارچ سال ۱۹۱۹ به رهبری ولاد یمیر ایلیچ لنین به رسمیت شناخت و همچنان افغانستان با اعلام جنگ رهایی بخش ملی علیه امپریالیسم انگلیس و به رسمیت شناختن جمهوری جوان شوروی و ظالیف ملی و بین المللی خود را در برابر جمهوری جوان شوروی

دلیرانه ایفاء کرد .

علاوه بر آنکه پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر تأثیر بزرگ معنوی و عملی بر جنبش آزادی خواهانه مردم آزاده وطن ما وارد کرد و همچنان در هم شکسته شدن نیرو های انگلیسی در ماوراء کسپین توسط اردوی سرخ ، مبارزه عادلانه مردم ما برای آزادی و استقلال علیه استعمارگران انگلیسی آسانتر ساخت جمهوری جوان شوروی با وجود اینکه خود به مشکلات بزرگی مواجه بود ضمن انجام وظایف انتر ناسیونالیستی خویش از هیچکس نه کمک مادی و معنوی برادرا نه برای احراز استقلال افغانستان و بعداً برای تحکیم و استقرار آن دریغ نه ورزید . چنانچه در اولین سال پس از حصول استقلال کشور ما ، جمهوری شوروی یک میلیون روبل طلا چند فروند طیاره ، پنجهزار قبضه تفنگ باذخیره لازم مهمات و نیز ساختمان فابریکه باروت سازی مکتب هوا نوردی اعزام متخصصین فنی و غیره به صورت کمک بلا عوسی در اختیار دولت افغانستان قرار داد و تمام مساعی لازم را به عمل آورد تا افغانستان بتواند از استقلال خویش در برابر مداخلات و تجاوزات ارتجاع خارجی و داخلی دفاع نماید .

قیام بزرگ ملی مردم وطن ما نه یک امر تصادفی ، نه یک جریان صرفاً خود بخودی و نه یک عمل قهر مانانه فردی بود این قیام نتیجه منطقی مبارزات طولانی جانبازانه مردم غیور ما علیه تسلط سیستم استعماری غارتگر و اشغالگر ستمگر و استثمارگر انگلیس بر کشور ما بود .

توده های وسیع مردم افغانستان علی الر غم عقب ماندگی عمومی کشور و کوشش های استعمار در جهت سرکوب هر نوع جنبشی ، با آگاهی از امر مقدس دفاع از شرف و ناموس ، از منافع ملی و وطن متحد و یک پارچه به پا خاسته لانه طاغوتی ستم پیشگان استعمار گر را در هم کوبید ، مردم افغانستان که در زیر یوغ جهل و عقب ماندگی و ظلم ناشی از تسلط دو گانه استعمار و فیودالیسم ، قبیله ای به سر میبردند با قیام عمومی همه زنجیر های سیاه استعمار کهن را در هم شکست و به منابه اولین کشور مسلمان آزاد آسیا از میان ظلمت های استعمار زده به پا خاست .

ولی امپریالیسم غدار انگلیس که از سیاست خارجی مستقل غازی امان الله که بر اساس اراده مردم افغانستان استوار بود خصومت می ورزید ، به توطئه علیه حکومت قانوسی افغانستان مشغول شد .

حیله ها و نیرنگها ، وسیله ها و راه های آزمایش شده سنتی استعماری به کار گرفته شد . استعمارگران انگلیس با استفاده از حربه خاینانه ایجاد تفرقه و خانه جنگی در بین مردم ، تطمیع مرتجعین و خائنین به وطن و تبلیغات دروغین ، مزورانه بی تحت ، نام دین مقدس اسلام توانست قسمتی از مردم ما را بر علیه غازی امان الله و وطن پرستان افغان و اقدامات آزادی خواهانه و ترقی خواهانه آنان بشوراند .

نوکران زر خرید استعمار با استفاده ناجایز از دین مقدس اسلام در بین مردم دست به تبلیغات دروغین و جعلیات و افترا آت زدند و آنان را به

گمراهی کشیدند . تمام کوشش استعمار معطوف به این نکته بود که استقلال افغانستان صرفاً به صورت نام نهاد در عرصه سیاسی باقی بماند و چنانچه دیدیم همینطور هم شد طوریکه سلسله نادر و بسته به امپریالیسم که قدرت را غصب کرد طی پنجاه سال حاکمیت بلا منازع خویش مانع آن شد که مردم افغانستان از نتایج استقلال بهره مند شوند استعمار با سقوط دادن غازی - امان الله و ایجاد وقفه طولانی

در پروسه رشد و تکامل اقتصادی ، اجتماعی و وطن ما توانست در طول سال های زیاد به وسیله رژیم های متکی بر سیاست و اداره استعماری و فیودالیسم عسیره وی مردم ما را چابیده و از سهمگیری فعال آنها در امر تسریع جنبش ضد امپریالیستی و ضد فیودالی جلوگیری نماید .

در سال های قبل از جنگ جهانی دوم و در جریان این جنگ ، افغانستان در معرض مداخلات سیاسی و اقتصادی آلمان فاشیست و متحدینش قرار گرفت . آنها میکوشیدند افغانستان را از سنیا سست بیطرفی دور کنند ، به اردوگاه خود بکشانند و از سرزمین ما به عنوان یک میدان کزاز زار مناسب برای تجاوزات خود علیه اتحاد شوروی و کشورهای منطقه استفاده کنند . ولی آلمان فاشیست به این امر موفق نشد .

با در هم کو بیده شدن نیرو های فاشیسم هیتلری به وسیله اتحاد شوروی خطر اسیر شدن ملت افغانستان از طرف آلمان فاشیستی بر طرف گردید .

بیا بید به روان پا ک شیر مردان و شیر زنان راه آزادی و استقلال وطن درود های آتشین مشحون

از سپاس و قدردانی را انثار کنیم .

دروود به روان پاک شهدای قهرمان راه آزادی و استقلال !

پس از جنگ جهانی دوم تسلط کامل بریتانیا بر آسیا خاتمه پیدا کرد .
جای امپریالیست در جهیک در شرق را یعنی جای امپریالیزم حیلہ گر انگلیس را ، امپریالیزم جهانخوار امریکا گرفت . ایالات متحده امریکا در ستراتیژی سیاسی خارجی تجاوز کارانه خود در ارتباط با آسیا جای مهمی برای افغانستان قایل بود . امپریالیزم امریکا تلاش میکرد تا افغانستان را از سیاست بیطرفی جدا کند ، آنرا به طرف بلوکهای نظامی ، سیاسی غرب بکشاند و سرانجام افغانستان را به میدان عمل سوق الجیشی خود به منظور سرکوب نهضت آزادی بخش خلق افغانستان و تجاوز علیه اتحاد شوروی تبدیل کند .

امپریالیزم امریکا با استفاده از فشار های اقتصادی به نام به اصطلاح «کمک» فعالیت های توطئه گرانه جاسوسی و تحریک اختلاف بین افغانستان و پاکستان و ایران و با ایجاد مشکلات تجارت و ترانزیت افغانستان از طریق پاکستان

و در واقع به محاصره اقتصادی افغانستان به عنوان عوامیل فشار تلاش می ورزید تا مقاومت مردم آزاده ما را در برابر توطئه ، کشاندن افغانستان به بلوکهای نظامی سیاسی

امپریالیست ها ، در هم شکنند ، ولی مردم افغانستان یکبار دیگر دوست صادق و دیرین خود اتحاد شوروی را در کنار خود یافت . اتحاد شوروی با کمک های بزرگ و بی شایبه خود در عرصه های مختلف اقتصادی ، تکنیکی ، فرهنگی ، دفاعی و معنوی و از جمله باز کردن راه ترانزیت برای افغانستان از طریق خاک اتحاد شوروی به طور آزاد و

بدون پرداخت عوارض گمرکی خود را با سایر دیگر به مثابه دوست صدیق و تکیه گاه معظمن مردم ما در روز های دشوار ثابت ساخت .

چنین است نکاتی از تاریخ سیاست تجاوز کارانه غرب پ امپریالیزم حیلہ گر انگلیس ، امپریالیزم درنده فاشیسم هیتلری و امپریالیزم جهانخوار ، توطئه گر و تجاوز کار امریکا در مناسبات با افغانستان در جریان بیش از صد سال و همچنان حقایق کمک های بزرگ مادی و معنوی همه جا نبه ، بی شایبه و فدا کارانه اتحاد شوروی همسایه بزرگ شمالی ماکه در هر مرحله به یاری مردم ما شتافته است .

مداخلات ، تحریکات و تجاوزات نیرو های امپریالیستی و ارتجاعی به تا سسی از منافع طمع کارانه آنها در افغانستان خاتمه نیافت . با پیروزی انقلاب نور که راه

رهایی از بهره کشی اجتماعی و وابستگی به امپریالیزم را برای همیشه در برابر خلق افغانستان گشود ، افغانستان بار دیگر با دشمنی آشکار نیرو های ارتجاع خارجی مواجهه شد .

امپریالیزم امریکا با همدستی توسعه طلبان چینی و با پشتیبانی فعال رژیم نظامیگر ارتجاعی پاکستان و رژیم سادات خود فروخته و دیگر رژیم ها و نیرو های ارتجاعی عربی و وابسته به امپریالیزم بقایای ساواکی ایران و صهیونیزم بلا فاصله پس از انقلاب دسایس خود را علیه جمهوری دموکراتیک افغانستان آغاز کردند . هدف این دسایس روشن بود : از بین بردن نظام پیشرو و مترقی جدید در افغانستان ، بر قرار کردن مجدد نظام فئودالی و محروم

کردن مردم افغانستان از استقلال و آزادی حفیظ الله امین جاسوس امپریالیزم و دار دسته اش با فعالیت های جنایتکارانه خود به نقشه های شوم نابودی افغانستان بسنه دست ارتجاع و امپریالیزم و نقشه تبدیل افغانستان به پایگاه تجاوز علیه جنبش های آزادی بخش منطقه ما و علیه اتحاد شوروی یاری میرساند . ولی این نقشه خاینانه امپریالیستی باز هم به هنگام خنثی گردید و مرحله دوم و نوین تکاملی انقلاب نور پیروز مندانه آغاز یافت .

در حالیکه استقلال ملی کشور ما را خطر جدی ناشی از تجاوزات امپریالیستی تهدید میکرد ، یکبار دیگر دوست بزرگ و آزموده مردم افغانستان ، اتحاد شوروی در کنار ما قرار گرفت . دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان بمنظور دفع تجاوز امپریالیزم از خارج ، از اتحاد شوروی خواستار کمک بی

درنگ معنوی ، سیاسی و اقتصادی شد . دولت شوروی بر اساس وفاداری خدشه ناپذیر به انتر ناسیونالیزم و سیاست اصولی خارجی خویش

و کمک به جنبش های آزادی بخش خلقها نیکه مورد تجاوز استعمار گران و امپریالیزم قرار میگیرند ، ضمن دادن پاسخ مثبت به تقاضای مکرر و بی در پی دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان ، تعداد محدودی از قطعات نظامی خود را به افغانستان فرستاد . در برابر این قطعات تنها یک مساله قرار داشت و قرار دارد : کمک به مردم افغانستان در مبارزه علیه تجاوز کاران و دفع مداخله دشمنان آزادی و استقلال افغانستان . این یاری اتحاد شوروی به مردم افغانستان به هیچ وجه علیه منافع کشور سوسیالیست

و از هر لحاظ با روح قرار داد دوستی ، حسن همجواری و همکاری بی کدره در سال ۱۳۵۷ از طرف دودولت امضا شده است و با حقوق بین المللی (ماده ۵۱) منشور ملل متحد مطابقت دارد استوار است .

اینکه اتحاد شوروی صلح خواه ، گویا از طریق افغان نستان چشم به آبهای گرم و خلیج فارس و غیره و غیره دارد جز جملیات تحریک آمیز رذیلا نه و دروغ شرم آور خاینانه از جانب ارتجاع امپریالیستی در رأس امپریالیزم امریکا ، تجاوز کاران چینی و ارتجاع منطقه چیز دیگری بوده نمیتواند . افغانستان انقلابی بصورت قطع مدافع صلح و امنیت ، صلح و دوستی ملل آزاد ، آزادی و وحدت خلقها ، استقلال ملل و تمامیت کشور های جهان و آرزومند حل صلح آمیز و مسالمت آمیز سوء تفاهمات و مسایل میان ملل و دول منطقه و جهان بوده و میباشد .

هیچگاه از سر زمین افغان نستان کوچکترین خطری برای هیچ کشور همجوار ، از جمله ملل همجوار و برادر ایران و پاکستان بوجود نخواهد آمد . ما رسماً و با تمام صداقت صلحخواهانان به کشورهای منطقه و در سطح جهانی پیشنهاد نموده ایم که در صورت تضمین مطمئن آنها مبنی بر قطع تحریکات ، مداخلات و تجاوزات بر سر زمین ما و بر علیه منافع ملی حیاتی مردم ما ، قطعات محدود نظامی اتحاد شوروی به کشور صلح دوست و بزرگ خود بر خواهند گشت . ما صرفاً بخاطر حفظ استقلال ملی خود دفاع از حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور خویش ، از دوستان و برادران شوروی خود ، در خواست کمک کرده ایم .

بقیه در صفحه ۵۳

بیانید به روان پاک شیر مردان و شیر زنان راه آزادی و استقلال وطن
درد های آتشین مشحون از سپاس و قدر دانی را نشان کنیم .
(ببرک کارمل)

دربین شماره

شنبه اول سنبله ۱۳۰۹ - ۲۳ اگست ۱۹۸۰

برافراشته باد درفش استقلال افغانستان آزاد و انقلابی

مردم فخر مان و آزادی دوست افغانان
شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال
کشور را در شرایطی تجلیل مینمایند و یاد
قهر مانان کار زار قیام ملی علیه تجاوز
انگلیس را گرامی میدارند که در هر دو
مرحله نوین و تکامل انقلاب نور ، پایه
های مادی و معنوی استقلال سیاسی کشور
استحکام می یابد .

حافظه فنا ناپذیر زمان بیاد دارد که
ارتجاع و امپریالیزم شکست خورده انگلیس
که مردم افغانان در قلب آسیا بر ی
اولین بار زنجیر های اسارت و اشغالگری
آنها در هم شکست با تمام نیرو و قدرت
بلاش ورزید تا استقلال سیاسی افغانان
را نیم بند و در ظاهر حفظ نمایند ، ازینرو
باتوجه به تسلط مشروطه امان الله خان
و سرنگون نمود و به عوض آن نوکران کوش
برمان خودشان ، خاندان نادر ، داود را به
اریکه قدرت رساند .

ارتجاع و امپریالیزم طبق روحیه استعماری
بعد از استقلال به وسیله خاندان سفاک نادری
تمام نعم مادی و معنوی کشور را که در طول
تاریخ بدست آمده بود به جابول برده و
وحشیانه در عقب نگه داری افغانان
با هم همکاری نمودند و تا توانستند جلو
پیشرفت و ترقی را در بخش های اجتماعی و
اقتصادی که عناصر اصلی استقلال سیاسی
می باشد گرفته و افغانان را در طول
زمان مداری خاندان جلاد پیشه نادر از کاروان
ترقی دور نگه داشتند .

استقلال و آزادی افغانان که با برسد
شناختن دولت کارگری روسیه ، اعتبار
عظیم بین المللی کمابیش نمود در روابط
همسایگی دو کشور همسایه تا تیر همه
جا تبه ای را بجا گذاشت .

دو لیکارگری روسیه یا اتحاد جماهیر
شوروی سو سیالیستی از آغاز استقلال تا
کنون بهترین روابط همسایگی را با مردم
افغانان داشته و این روابط علی الرغم

شناختن ، توطئه ها و کارشکنی های اجیران
و کما شنگان استعمار و امپریالیزم از خم
و بیج های زمانه سر بدر کرد و تا انقلاب
شکو همد نور و مرحله نوین تکامل آن
سر فراز از آزمایش زمان گذشت .

در داخل کشور بعد از سقوط دولت مادی
وسرکوب خونین و ظمیر ستان و آزادی
خواهان ، هرگز یاد شهدای معرکه استقلال

از محافل رو شنفکری و آزادی خواهی و از
میان خا فواده ها و مردم افغانان دور
نرفت تا ریخ بیاد دارد که قصه های واقعی
بیکار قهر مانا نه علیه انگلیس اشغالگر
و تجاوز پیشه با افتخار یاد آوری می شد
و روحیه رزمندگی بیکار گسران جنگ
عادلانه علیه انگلیس در روح و روان فرزندان
وطن آشیانه داشت .

مبارزان وطن باروشن نگهداشتن متعل
قانون آزادی و استقلال مبارزه علیه خاندان

جبار نادر داود و پاداران امپریالیستی شائرا
به پیش بردند و در روشنی روابط دو ستانه
افغان - شوروی و در تقویت پیروزی های عمیق

و همه جا تبه جنبش های انقلابی و آزادی
بخش جهان به اشکال مختلف تیرد دست
بردند تا دشمنان استقلال و آزادی کشور را
که حتی روز اصلی آزادی و استقلال را به
فسر ا سوسیالیست سپردند و یونسف

(خاندان نادر داود) از میان بر دارند و
استقلال واقعی کشور را دو باره تا مینمایند
به همین آرزوها و امید ها جنبش نوین

انقلابی با تأسیس حزب دموکراتیک خلق
افغانان تمام های عظیم در جهت استحکام
استقلال افغانان و سرنگونی سلطنت
جباران تاریخ و جلادان خون آشام برداشت
تا اینکه انقلاب شکوهمند نور برج ولاری
سلطنت و جمهوری مادی داود شا هر را بلرز

در آورد و ارکان استماری آنها فرو ریخت .
با پیروزی انقلاب نور بیکار دیگر یاد
امضای قهر مانو جنگجوی افغانان زنده گردید
و فرزندان خلف شان سر نو ست کشور

برافراشته باد درفش آزادی و استقلال .
نیرومند باد جمهوری دموکراتیک افغانان
زنده باد پاداران راستین استقلال کشور
عزت بر ارتجاع و امپریالیزم

بیانیه ببرک کارمل بمناسبت شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال کشور
.....
سلسله گفت و شنود های
ژوندون در میز گرد

.....
ظنین آزادی در ادبیات جهان

.....
دبیری فضا خنخه تصویر یژوندون

.....
مصاحبه اختصاصی با رحیم مهر

.....
نگاهی به بخشی از آثار هنری

.....
به تیاره کی لیده

.....
انگلیسیا و شکست آنها در افغان

.....
در محکمه فامیلی چه خبر است

.....
شرح روی جلد :

.....
رحیم مهر یار آواز جوان محبوب
تلویزیون

.....
شرح بخشی چهارم : تابلوی
کپزاک

آنگلیس

آزادی جز لاینفک

حیات مردم ما است

آوانیکه پای استعمار به هند رسید (اوایل قرن هجده) این پای گذاری استعماری نیمه کهنه زنگ خطری بود برای همه کشور های منطقه ، زیرا استعمار بخصو ص استعمار بحل انگریزی چون دانه سرطان به هر طرف رته می تواند و هیچ منطقه ای را معصوم نه می گذارد و حیات آزاد شانرا تهدید و سلب می کند .

اروپائی ها از زمانه های باستان با محصور آن هندوستان که خیلی مرشوب و نایاب بود آشنائی داشتند و این محصولات را از طریق راه های تجارتی آسیا بدست می آوردند ولی بعد از آنکه نسبت جنگ های صلیبی راه های خشکه یا مسدود گردید و با غیر معین شد دریا نوردان اروپائی یکی بعد از دیگری از راه آب عازم هندوستان شدند حتی کشف امریکا نیز محصول شوق و ذوق و استیابی اروپائی ها به هند وستان است .

در سال ۱۷۰۰ بود که کمپنی های تجارتی با مالک مختلف اروپائی در هند تاسیس شد و بالاخره به تصرف و غصب عسند وستان دست انگلیس ها (انگلیس ها توانستند با مصلحت و نیرنگ و زور وزیر دیگر حریفان را بر میدان براند) منجر شد .

ازدهای انگلیس آوانیکه بدور گنج هند میان حلقه زدهر طرف آنرا خوب پائید تا با دستش روده نشود . انگلیس بحیث بزرگترین قدرت استعماری قوی ترین و مجهزترین بحریه را نیز بدست داشت لذا راههای دری را می توانست با اتکا به این قوت محدود سازد و چون هندوستان تنها از طرف شمال به خشکه سرحد دارد و هکذا شمال هندوستان توسط کوهها سر بنگل و شبه همالیا سد شده است لذا یگانه راه هندوستان را از طریق خشکه باخارج بیا می داد و از آن راه خطری متوجه هندوستان بود همانا راه افغانستان بود و انگلیس نیز در صدد سد ساختن این راه بر

مشهد در غرب تا دهلی در جنوب امتداد داشت نسبت نفاق و خانه جنگی بین برادران مسدود زائی (پسران تیمورشاه) و نفاق افکنی ها و کینه توزی های پابنده محمدخان و پسرانش دستخوش نشدند و پراگندگی و در نتیجه خیلی ضعیف شدند بود و یکی از پسران تیمورشاه (شجاع الدوله) نزد انگلیس ها فرار نموده و سبب یورش انگلیس ها به کشور ما شد

انگلیس ها تنها از افغانستان هراس نداشتند آنها بهانه دیگری هم پیش می کشیدند و آن عبارت از خطر یورش روسیه به هند بود چنانچه بهر طور تر جنرال آنوقت انگلیس در هند در سال ۱۸۳۶ از طرف جامو-سان انگلیس گفته شد که : در افغانستان برای جلو گیری از پیشرفت روسیه بهر نوع عیبه شود باید مدا خله صورت گیرد . آری سال ۱۸۳۹ شروع تعرض انگلیس بر خاک افغانستان بود . بزرگ کارمل منشی عمومی کمپنه مرکزی حزب دعو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دعو کراتیک افغانستان در بیابانه شان بمناسبت شصت و یکمین سال استرداد استقلال کشور درین مورد چنین می فرمایند : «بهر است گاهی بتاریخ معاصر کشور خویش بیندازیم . افغانستان که در مرکز یعنی قلب آسیا از لحاظ استراتژیکی اهمیت زیادی دارد پیوسته هدف تجاوز قدرت های استعماری و امپریالیستی بوده است . استعمار گران انگلیس از قرن ۱۹ میلادی برای اقتیاد در آوردن دولت مستقل افغانستان تلاش میکردند . در سال ۱۲۱۷ برابر به ۱۸۳۸ ع اشغال گران انگلیس به سر زمین افغانستان تجاوز کردند ولی آنها در جنگ بازادی خواهان دلیر وطن ما مفتضحانه شکست خوردند و از سر زمین مقدس ما رانده شدند . بریتانیا جنگ تومی را نیز بر مردم ما تحمیل کرد ولی با مقاومت شدید خلق آزاده ما مواجه شد و مجبور به عقب نشینی گردید . باوجود این استعمار گران انگلیس با استفاده از ضعف داخلی رژیم و خیانت امیر عبدالرحمن توانستند رسماً عنوان تحت الحمایگی را بر دولت افغانستان تحمیل کنند . در طی حمله اول خود انگلیس قطعاً نتوانست بر مردم افغانستان تسلط خود را تأمین نماید ولی این شاهان و امرای خائن و دست نشانده بودند که همه امیال انگلیس را عملی می نمودند چنانچه طبق معاهدات نام نهادیکه پادشاه شجاع بعمل آوردند «معاهدات

لاهور و قندهار (۱۸۳۹-۱۸۴۸) ولایات شرقی کشور ما را از آن مجزا ساختند . اگر تاریخ واقعی دو قرن اخیر افغان نشان را ورق بزنیم بخوبی درخواهیم یافت که مردم زحمت کش و وطن پرست افغان نشان همیشه به صورت آتشی نا پذیر با تجاوز کساران و استعمار گران رزمیده اند و هرگز طوق اسارت آنها را بر گردن نه نهاده اند ولی در مقابل اکثر شاهان و حکمرانان خائن و جاه طلب برای ثواب سلطنت و حکمرانی خود حتی بفر و ختن خاک و وطن تن در داده اند . مردم افغانستان باوجود آنسکه انگلیس

با پیش کشیدن شاه خائن به کشورشان آمده بود آوانیکه توسط وطن پرستان و مجاهدین وطن آگاه ما ختنه شدند کسه انگریز برده ریا را بر خ کشیده است علیه آن شوریدند زیرا در یکی دو سال اول انگلیس ها با تزویر و ریا می خواستند سلطه خود را از افغان پنهان سازند و ملت افغان نشان از درک ما هیت اصلی و صوغ عاجز بودند . در سال بعد (۱۸۴۱-۱۸۴۲) انقلاب ضد استعماری مردم افغان نشان شعله ور گردید . انگلیس ها که در حدود پنجاه هزار عسکر خود را در شهر هسای مختلف افغانستان نجایجا کرده بودند نسبت دا شتن اسلحه های مدرن و قوی هما نوقت استیلا خود را جاودانی فکر می کردند ولی بر خیز از آن بودند که اگر مردم افغان نشان اسلحه مدرن نداشتند بقوت ایمان و وطن پرستی خود آنها را چنان زبون خواهند ساخت که عبرت خویش و دیگران گردد .

در او اسط سال ۱۸۴۱ همه مردم اعم از زن و مرد و پیر و جوان بعد از بسیج شدن بر اردو گاه های دشمن یورش بردند که در اخیر همان قصه های مشهود مکنان و جنرال پالک و ذاکتر براندن و غیره بوقوع پیوست و دشمن زبون و آماده ترک افغان نشان گردید . روز دوم نوامبر ۱۸۴۱ در تاریخ افغان نشان بیکروز پر افتخار است . این آن روز است که مردم شرافتمند و سلحشور افغان نشان به جها نیان ثابت ما ختنند که با اراده و ایمان وطن پر ستانه و آزاد یخوا هانه بزرگترین قدرت استعماری وقت یعنی انگریز متجاوز و استعمار گر را از پادر آوردند . خلق با شهادت افغان نشان در بدل جان و مال و خون خود دشمنان را زبون و شکست داد ولی همان طوریکه می دانیم این سلاطین و امرای خائن و جاه طلب بودند که حاصل این همه جا نیازی ها را برای نفع خود و نسبت بزدلی خود به معامله می گذاشتند ، این بار نیز چنین شد امیر دوست محمد خان که خود را قبلاً به انگلیس تسلیم نموده بود با پذیرفتن خوا هشات استعمار گرانه انگلیس یکبار دیگر بر تخت سلطنت نکه زد او مردم افغان نشان را بمقابل دشمن خلق سلاح نمود و دشمن مغلوب و زبون راجشت غالب داد . انگلیس توانست که با تحمیل شرایط خود بر امیر شکست ننگین خود را برده بوشی وجیره نماید و انگلیس عهده شکن نیز یکبار دیگر برای گرفتن انتقام خویش از مردم افغان نشان موقع یافت و چندین شهر از جمله مجلات تاریخی کابل را به آتش کشید .

ولی انگلیس ها از شکست مر گبار خود در طی تجاوز اول خویش عبرت نگرفتند و یکبار دیگر پس از ۳۵ سال (۱۸۷۸) یکبار

دیگر به کشور ما تجاوز کردند در حقیقت ما هیت استعماری و پلان های توسعه طلبانه انگلیس ها تغییر نیا فتند زیرا دولت انگلیس برای حفظ گنج هندوستان و پیش برد سیاست ست فارورد خویش از هیچ واقعه ای عبرت نمی گرفتند . دولت استعماری انگریز این بار مجبور تر و با قنون منظم تر و بر شماری بر کشور ما حمله ور شدند . سیاست مدانه ران انگلیس بزعم خودشان برای این آمده بودند تا افغانستان را از روی نقشه جهان مسعود و سازند! با وجود آنکه بین تجاوز اول و دوم انگلیس تقریباً سی و پنج سال فاصله زمانی می جود بود دولت های ارتجاعی افغان نشان هرگز نتوانستند و نخوا هستند تا برای دفع تجاوز بیگانه درین مدت نیازی بگیرند . همان بود که دولت استعمار گرا انگلیس از شش محاذ بر کشور ما حمله ور شدند و مردم افغان نشان یکبار دیگر در برابر یک آزمون بزرگ تاریخی قرار گرفتند . ولی همان طوریکه این مردم وطن پرست در طول تاریخ عملاً ثابت ساخته اند که هر کس زنجیر اسارت اجنبی را بر گردن خود نمی پذیرد این بار نیز مرشا نه شوریدند تقریباً دو ماه از داخل شدن قشون شصت و پنج هزار نفری انگلیس مجبور با توب ها و وسایط قوی حربی نگنشته بود که مردمان همه لنایا کشور با هم یکدمت برای دفع تجاوز دشمن میان همت بستند و همان آتش را بر فرق اردوی انگلیس شعله ور ساختند که سی و هشت سال قبل بر اردوی مکنان و القسطنی انگلیسی ساخته بودند . مردم کشور را از دهان اژدهای استعمار بیرون کشیدند ولی امیر محمد یعقوب خانی معاهده نام نهاد و ننگین گندهار را امضاء کرده بود .

دست آوردهای دومین نبرد تومین بمروری افغانها بر انگلیس باز هم فدای سازش و چین یک امیر خاین دیگر (امیر عبدالرحمن) گردید . این امیر مزور و مستبد در حالیکه دشمن بضرر شمشیر مردم زبون گردیده بود بادشمن سر سازش و تسلیم پیش نمود و دشمن محیل نیز با استفاده از روش خائنه نه ووطن فروشانه امیر معا هده ننگین و نام نهاد دیبورد را با انگلیس امضاء نمود این معاهده اسارت آور در پهلوی آنکه تا بعد معاهدات ننگین قبلی بود یک مقدار دیگر از سر زمین اصلی افغان نشان را از نامان صادر وطن خلاف همه اصول دور ساخت ، بعد از امیر عبدالرحمن پسرش امیر حبیب الله نه تنها در صدد شکستن زنجیر تحت الحمایگی انگریز نبرآمد بلکه با امضای معاهده سال ۱۹۰۵ بر تعهدات خائنه امیر بدر خود صحه گذاشت و افغان نشان را در بدل عیاشی و ثواب حکمروا بی ننگین خود در بند استعمار انگلیس و استبداد سلطنتی غرق نمود .

اماطوریکه می دانیم باز هم این مسردم افغان نشان است که سر نوشت خود و کشور خود را تعیین می کنند . در سال ۱۹۱۹ بعد از کشته شدن امیر حبیب الله و شروع زمامداری شاه امان الله غازی بنا بر اراده بالفعل و با اتواء مردم افغان نشان و بنا بر خصلت و فطرت آزاد یخوا هانه و ضد امپریالیستی شان نعره آزادی خواهی را بلند نموده و دولت افغان نشان طی نامه ایکه بتاریخ سوم مارچ به نائب السلطنه انگلیس در هند وستان فرستاد این خواست بر حق مردم را در آن

سلسله گفت و شنودها و نشست های انجمن صای ژوندون در زیرگردن

مسائل

سیاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر ، نوجوانان ، جوانان و خانواده ها

درباره نقد و انتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

یک بررسی همه جانبه از:

علل کمبود دوا دویه در بازار و مروری بر دشواری مردم در زمینه های بیماری و بیمارداری

ایستگاه خانواده ها

دختران ، پسران ، مادران ، پدران دست نگهدارید - ورق نزنید !
ژوندون یکبار دیگر غوغا برانگیزترین مسایل رابه جدل میا ورد .

گذاردند . شما عروس ها
طرح و بر روی این مسایل مو صوب شما خشو ها
جدل آینده ما در نور سخن ژوندون است و شما جوانان و سا لفتدان
ما از همین اکنون از همه شما خانواده ها بنا بگو یید :
می خوا هم گفتنی های خود را در این زمینه انگیزه این همه نا ساز گاری خانوادگی
به تلیفون ۲۶۸۴۹ ژوندون با ما در مسایل چیست ؟
گذاردید و اگر خوا ستید خود را برای شرکتی آیا عروس ها در محیط خانواده ندرت نمایی
می کنند ؟
در این جدل آمو زنده هم کاندید کنید و یا خشو ها نا ساز گار میباشند ؟
تلیفون ۲۶۸۴۹ همه روزه از ساعت ۸ صبح تا ۵ عصر در خدمت خانواده ها ژوندون آیا جوانان در روابط خانوادگی واجتماعی
تربون خانوادگی خود را در اختیار همه خود بدون در نظر داشت شرایط و امکانات
کسانی قرار مید هد که برای بهبود روا راه افراط در پیش دارند ؟
اعضای خانواده با هم سختی برای و یا اینکه :
زمان وفق دهند و خواست جوانان را احترام سا لفتدان نمی خواهند خود را با شرایط
دارند

- این جدل با شرکت :
- ۱- دکتر سیدالف شاه نصحی رئیس امور فارسی وزارت صحت عامه
  - ۲- دکتر محمد آصف غروال رئیس طب معالجوی وزارت صحت عامه
  - ۳- دکتر غلام رسول غیالی رئیس بررسی و قوانین صحت وزارت صحت عامه
  - ۴- پوهاند دکتر احمد شاه رشاد روشن استاد بو هنتون کابل
  - ۵- دکتر سبحان هاشمی سرپرست تعلیمات صحت و نشرات وزارت صحت عامه
  - ۶- محمد زمان نیکرای معاون مجله ژوندون
  - ۷- عزیزالله مرموز عضو گروه مشورتی ژوندون
  - ۸- حفیظ رهجو سکرتر مسوول روزنامه ایس
  - ۹- ماری سعادت منگل مدیر خبرنگاران روزنامه هیواد
  - ۱۰- لیلمای حسینی نماینده رادیو تلو یزیون
  - ۱۱- عطامراد ایماق نماینده روزنامه نیوکابل تایمز
  - ۱۲- آمنه امان نماینده مجله قندهار دایر شده بود .

چرا برخی از اقلام دوا تولید شده در هو خست افغانستان
ب است و چرا این شرکت مسوولیتی در برابر وزارت صحت عامه
نبرد ؟

ریاست امور فارسی میگوید عمده فروشی های ادویه را تشویق به
تولید ادویه جنریک کند .

یک راه حل اساسی مشکل کمبود دوا و جلوگیری از تقلت در آن این
ست که عموم کمپنی های مؤلفه ادویه که دوا ی شان در کشور مایوریت
نبرد و ادار ساخته شوند تا قیمت دوا را در روی هر بوتل دوا بنویسند

باید نرخ دوا خانه های رسمی و شخصی از هم تفاوتی نداشته باشد.

چرا امور فارسی بعضی از اقلام دوا ی خود را اجبارا به دواخانه ها
فروشد ؟

دو ف راصع :

ب اجازه شما چند مورد دیگر را هم در
موضوع زمینه یاد آوری میکنم :
سیروپ ویتامین ب کامپلکس ساخت
تورید یک عمده فروشی شانزده افغانی
ت داشت و اکنون دیو همین دوا را سی
افغانی به فروش میرساند که بیش از
یکد برابر گران است .

سیروپ ویتامین ب کامپلکس ساخت
تورید امریکا تورید حبیب لمتد که
ریاست امور فارسی شرکت وارد کننده را
دار ساخت نا دوا ی خود را زیر نام جنریک
بوتل یازده افغانی به فروش رساند ، اما
نمون این ریاست «دفین هید رامین» ساخت
تور هند را سی و سه افغانی به فروش
رساند که باز هم اگر کیفیت تاثیر را هم
بوش کنیم بیش از یکصد برابر این
ت گران است .

طالبی لیمتد «پورو رو نال» یکصد و
سه گرامه را شصت و دو افغانی عرضه
کرد و ریاست امور فارسی بوتل یکصد
سه همین دوا را یکصد و بیست افغانی
فروش میرساند و نظایر آن .

دکتور غضنفر :

برست است من رد نمیکنم . اما عمده
فروشی ها حاضر به تورید نمیباشند و مادر
ال اگر تورید ادویه را انحصار کردیم در
این تعهد را هم داده ایم که دوا را
به دکان مردم میرسانیم .

بوهاند رشاد روشن :

من در مورد تفاوت فاحش قیمت ادویه های
تولید شده به وسیله ریاست امور فارسی
بسته فروشی ها نظر محترم راصع را تأیید
نمیکنم و با این نظر محترم دکتور غضنفر نمی
توانم توافق داشته باشم که عمده فروشی
حاضر به تورید ادویه جنریک نمیباشند .
مردن که آنها هم در تلاش عاید و نفع اقتصادی
نمیباشند و وقتی تورید ادویه پشت قانوناً
روا ی ساخته شده است منافع شان در تورید
کنند جنریک تا من میگردد .

دشواری های همگانی مردم است ، خواهش
میکنم صحبت ها شکل اعتراض مانند را
نداشته باشد چه در این صورت عمده گشایی
ها جای گره گشایی را خواهد گرفت و نتیجه
گیری از صحبت مشکل خواهد شد ، خواهش
است صمیمانه و دوستانه که امیدوارم مورد
توجه هر گوینده قرار گیرد .
عزیز الله هرموز :

صحبت تا این لحظه در این جدل بیشتر
متوجه مسایل جزئی بوده و تا کنون مجال
پرداخت به بالیسی های انقلابی نولت انقلابی
در زمینه مورد گفت و گوی به وجود نیامده
است ، که اینک مشکلات مربوط به دوا را
به بحث کشیده ایم نباید از یاد ببریم که
چگونه تجارت ادویه در پیش از پیروزی انقلاب
و قانون جنریک عمده بی را تا سرحد میلیارد
شدن نرو نمند ساخت نباید فرا هوش کنیم
که چگونه برخی از این تاجران دوا که
نماینده های انحصاری کمپنی های تولید
کننده دوا در کشور های سر مایه ناری بودند
به نام قاچا قیران منظوی شهرت یافته بودند
و از برکت زدوبند های شان حتی عمده کننده
های شان هم در وزارت صحت عامه مبلوئر
شدند و حتی ناهنوز هم تاجران کشور های
مصرف کننده یا کشور های تولید کننده
امیر یا لیبسی مر نبط میباشند و بقایای
عنا صری که زیر تاثیر این اجنت های سر-
مایه دار قرار دارند هنوز هم در وزارت
صحت عامه موجود می باشد یا منسند
وسیر اقدامات این وزارت را به بیراهه می
کشاند و برای اصلاح این وضع باید اقدام
ماتی سریع و انقلابی صورت گیرد و این
اقدامات به وسیله انسان های واقعا انقلابی
به طرح و تطبیق آید در مورد اینکه برخی
از عمده فروشی ها دوا ی خود را ارزان تر
از نرخ دیو عرضه میدارند ، ممکن است
که یک کمپنی تولید کننده ویا رابطه آن
خیلی اضرار دیگر را هم از این قبیل قبول
دار شود تا جنریک شدن ادویه را مانع گردد
چنانکه شرایط را طوری عیار کردند که خوب
ترین دکتوران ما مجبور به ترک وطن گشند
از نظر من در شرایط کنونی یکی از عمل
عمده بروز مشکلات در کار دوا این است
که ما تبلیغات وسیع در این زمینه نداریم
و مخصوصاً به زبان مردم تبلیغات نداریم
من میگویم برای پیروزی قانون جنریک
باید تمام وسایل ارتباط جمعی و از همه بیشتر
رادیو نشراتی گسترده داشته باشد تا مردم
ارزش دوا ی جنریک را بهتر بپندارند و کمپنی
های تولید کننده و یا نماینده های آنها در
کشور نتوانند هر روز مشکلی تازه را ایجاد
کنند .

دکتور هاتفی :

نظر محترم هرموز را تأیید میکنم کسه
مانه تنها در کار دوا بلکه در تمام امور
مربوط به صحت و خاصاً در بخش های وقایوی
باید تبلیغاتی گسترده داشته باشیم . چرا
که تبلیغات صحی در واقع سر لوحه ایست
برای مبارزه علیه امراض و بیماری ها در
مورد کمبود ادویه باید اعتراف کنیم که این
مشکل وجود دارد ، ما نمیتوانیم تمام کسفی
را که هر روز از این رهگذر شکایات خسو دوا
به طرح میاورند اجنت فلان کمپنی خارجی

دکتور خرمی :

چون هدف عمده و اساسی از این گرد
هم آیی و دیگر گرد هم آیی های ژوندون
کاوش راه های حل اساسی معضله ها و
مناقص مردم اهمیت قابل شده است .
دکتور غضنفر :
برای لیون این ادعا که عمده فروشی های
ادویه حاضر به تورید ادویه جنریک نمی
باشند بهترین گواه مکتوبی است که در سال
۱۳۵۴ رسماً به آنها نگاشته شده و طی
آن از سی عمده فروشی خواهش گردیده
که پنج پنج قلم از مجموع یکصد و پنجاه
قلم ادویه جنریک را تورید کنند ، اما فقط
هشت عمده فروشی در این زمینه داخل اقدام
شده و بیست و دو عمده فروشی دیگر اصلا
آنها جواب ندادند .

بانگساریم
محترم رئیس امور فارسی احصائیه بی را
ارائه داشتند که گویا به اساس آن در سال
۱۹۸۰ سه دفعه بیشتر از سال ۱۹۷۴ دوا
وارد کشور شده و این مو ضوع را مستند
ساختند که پرابلم کمبود دوا واقعیت ندارد
این درست است که احصائیه ها در بیشتر
موارد برای روشن شدن يك مو ضوع کمک
میکنند ، اما احصائیه دقیق نداریم و اگر
میداشتیم و می فهمیدیم که از فلان قلم دوا
به فلان دلیل و یا دلایل به فلان مقدار نیاز
داریم و این نیاز مندی در فلان جای کشور
در این سطح و در آن جای دیگر در فلان سطح
و حجم است ، امروز مشکلات مادر مورد دوا حل
شده محسوب میگردید از سوی دیگر به
فرضی که تمام دیو های ما از دوا انباشته
باشند اگر آگاهی دکتوران ما در این مورد
کم باشد و اگر توزیع درست و حساب شده
نداشته باشیم فایده دوا چه میباشد و کجای
مشکل را حل میکند ؟ پس ما باید از یکسو
احصائیه های دقیق تهیه داریم ، از سوی
دیگر برای شناخت ادویه جنریک هم به مردم
و هم به دکتوران تبلیغات گسترده در سطح
فهم و دانش شان داشته باشیم ، و گرنه در
شرایطی که ما هم دوا به حد کافی نداشته
باشیم هم فاقد تبلیغات کافی باشیم و هم
انواع سبوزها را در این زمینه وجود داشته
باشد طبیعی است که بار مشکلات ما روز
افزون میگردد .

عطا مراد ایماق :

به ارتباط گفته های دکتور ها نفی یاد
آور میگردم که برخی از دکتوران دوا
بنتت را در نسخه های خود می نویسند و چون
این دواها ناباب است مردم برای یافتن آن
زیاد سرگردان میشوند ، آیا ریاست امور
فارسی در این موارد با دکتوران تماس داریم
دارد و آنها را متوجه این موضوعات می
گرداند ، یا خیر ؟

دکتور غضنفر :

متأسفانه نه من اعتراف میکنم کسه مسا
تبلیغاتی بسیار ضعیف داریم و علت هم آن
است که بیشتر دراصل کار ها غرق میباشیم
و مجالی برای تبلیغ نداریم .

نماینده روزنامه هیواد :

در پهلوی قلت ادویه خارجی ما گاه و بیگاه
شاهد قلت برخی از اقلام ساخت هوسخت
افغان نستان هم در بازار میباشیم ، میتوانید
بگویید چرا چنین است و وزارت صحت عامه
برای حل این مشکل چه کرده است ؟

دکتور غضنفر :

متأسفانه هوسخت افغان نستان از نظر مسایل
مربوط به خود با وزارت فلان در تماس است
و ما هیچ خیر نداریم که مواد خام شان از
کجا و بچه قیمت وارد میشود و با مقدار توزیع
دوا در این شرکت چگونه است ، اما آنها
خود شان وقتی قلت برخی از دوا ها شان
را یاد آور گشته ایم نرسیدن مواد خام را
سبب آن معرفی کرده اند .

نماینده ژوندون :

وقتی چنین ارتباطی میان ارگان های وزارت
صحت عامه و این شرکت تولیدی دوا وجود
ندارد آیا شما میتوانید فعالیت آن را به
نفع مردم تلفی کنید ؟
لطفاً ورق بزنید

دكتور غضنفر :

تخير ودر مورد هوجست بهر صورت اما در کشور های دیگر همیشه يك مقدار بزرگ اسعار به وسيله همین تولید کنندگان به خارج کشور فرار میکند .

عزيز الله مرموز :

این واضح است که هوجست و شرکت های مانند آن به خاطر خصلت سر ماهه اندوژی خود هر گز که نفع مردم را در نظر دارند و نه هم انکشاف صنعت نوا سازی را در کشور و به همین دلیل اجرا آت شان روشن نمیشد در حالیکه نوایر وزارت صحت عامه باید در جریان هر عمل آنها از توريد

داریم که به مرور و به صورت مرحلوی وارد کشور میگردد مشکل مادر تهیه دوا نمیشد بلکه در کار توزیع است که ما با دشواری هایی مواجه هستیم .

راحله راسخ خرمی :

با توجه به اینکه وزارت دفاع ملی همواره حاضر بوده است در موارد ضروری عده ای از خبر نگاران را به ولایات کشور انتقال دهد، آیا این امکان وجود ندارد که برای رفع مشکلات موجود توزیع ریاست امور فارمسی از وسایل ترانسپورتی این وزارت در ارسال انویه به ولایات کشور استفاده کند ، من فکر میکنم زمینه چنین همکاری در صورت

دكتور غضنفر :

بلی - اما ماده ۲۱ قانون انویه جنریک به صراحت تاکید میکند که در صورت که معادل يك دواي پنتت در جنریک نیا شد دواي پنتت آن توريد شده میتواند که ریاست امور فارمسی هم در توريد انویه همیشه این اصل را در نظر داشته است .

پوهاند رشاد روشن :

به اجازه رئیس محترم امور فارمسی پرشی دارم در این زمینه که آیا در آینده هم این ریاست در نظر دارد توريد انویه را در انحصار خود داشته باشد و یا اینکه عمده

نوا وادار ساخته شوند که قیمت انویه را برای مصرف کننده در روی هر قطی و بوتل و یا تیوب آن بنویسند و مهر کنند، به این ترتیب مشکل گرا فروش و تقلب حل میگردد و دلیلی هم باقی نمیماند که قاچاق انویه نوا باید چه تشخیص دواي اصلی و قانونی از قاچاقی کا مثلا میسر است و مو ضوع دوم در چگونگی توزیع ادویه است که باید ریاست امور فارمسی

به آن توجه کند به این معنی که ضرورت ها تعیین گردد ، نوا در تمام نوا خانه های رسمی و شخصی يك نرخ داشته باشد و به اساس احصا ئیه ها روشن گردد که فلان

اشتراک کنندگان درمیز گرد ژوندون بیرامون قلت ادویه درشهر صحبت می کنند

مواد خام نا عرضه نوا قرار داشته باشند ، و نکته دیگر هم در مورد این شرکت جنبر است که در شایعه گفته میشود که هوجست دواي خود را برای فروش به کشور پاکستان میفرستد .

واینک سوالی هم دارم به این شرح که آیا برای اطمینان از کیفیت و مو تسریت دوا امور فارمسی توريد نوا را از کشور های سو سیالیستی به عمل میاورد و یا خیر ؟

دكتور غضنفر :

مو قفیت ما در همین است که قرار نود های ما با کشور های سو سیالیستی است و مجموعاً ما هشت میلیون دالر قرار نود خرید نوا از کشور های مختلف سو سیالیستی

دكتور غروال :

خواهش شما همیشه مساعد است . درست است و نا کتون هم در موارد ضروری این گونه کمک ها صورت گرفته است که در این شمار است ارسال به مو قع انویه سهمیه شفا خانه های ولایات و بعضاً هم مراکز صحنی اساسی کشور و به همین دلیل ریاست امور فارمسی میتواند در مواقع ضرورت از این گونه کمک های ترانسپورتی استفاده کند .

نماینده روزنامه انیس :

آیا در انویه پنتت نوايی مو جود است که معادل آن در جنریک وجود نداشته باشد در این صورت مشکل مریض چگونه حل

فروشی های نوا هم اجازه توريد را خواهند داشت ؟

با توجه به اینکه مادر واقع مشکلات را بررسی می کنیم شماره حل آنها بیا بیسم این نکته گفتنی است که در صورت توريد آزاد نوا ما باز هم با انواع تقلب های بیش

پیشی نشده به وسيله فرو شندگان دوا رو برو خواهیم شد ودر صورت انحصار توريد باز هم مشکل تو زیع نوا در برابر ما قرار دارد که موجب قلت و کمیابی نوا در بازار میگردد برای حل این دشواری به نظر من ساده ترین راه تطبیقی آن است که تو رید انویه خواه در انحصار امور فارمسی باشد و یابه شکل آزاد صورت پذیرد کمپنی های

محل به فلان اندازه به فلان نوا احتیاج در و به همان پیمانان در انویه فروشی های محل دوا توزیع گردد .

باردیگر میگویم موافقتی میتوانیم ادعا کنیم به مشکل کمبود انویه فایق آمده ایم که دواي هر نسخه در هر نوا خانه یافت شود

دكتور غضنفر :

در مورد انحصار نوا باید بگویم توريد تمام اقسام دوا در انحصار امور فارمسی نمی باشد بلکه ما صرف توريد سه گروه نواي دواي مخدنه ، الکل طبیعی و آنتی بیوتیک ها را در انحصار خود داریم .

برای تسویق عمده فروشان انویه به نوا ۲۸۰ قلم ادویه وسامان لابراتواری و جرا

دكتور غضنفر :

درست است این تعامل در مورد انویه بی که تازه وارد شده است وجود دارد و سبب آن هم این است که دواخانه هاهم آن را داشته باشند .

ماری سعادت :

من بانوجه به آنچه که از آغاز این جدول تا کنون گفته آمد می خواهم بپرسم که آیا ریاست محترم امور فارمسی پیش از اینکه مجله ژوندون و موضوع کمیون انویه را به طرح آورد ایادر جریان مشکلات مردم از این ناحیه قرار داشتند و یا خیر . جریان صحبت این نکته را آشکار میکند که شما کمتر به این مسایل آگاهی داشته اید . سوال ایجاد میگردد چرا چنین بوده است و موضوع سوال دوم من هم این است که در صورت نیکه به انجا و قول خود شما یکی از علمی کمبود نوا در بازار این است که نوا فروش ها چون نسخه های دکوتوران را خوانده نمیتوانند جواب میدهند نوا آترا نداریم در این زمینه ریاست امور فارمسی و یا شعب مسؤول دیگر برای ملتفت ساختن دکوتوران چه اقداماتی کرده اند ؟

دكتور غضنفر :

در مورد مشکلات مردم همانطور که بیشتر رئیس امور بر رسی و قوانین گفتند ما در جسر یسان بوده ایم و به همین دلیل هم به دستور مقام محترم وزارت یک کمیته روی آن کار کرد و تصامیمی در زمینه گرفته شد که به تطبیق میاید در مورد بد خط بودن نسخه ها هم این آرزوی ماست که دکوتوران این مشکل همگانی را در نظر داشته باشند و نسخه های خود را خوانا بنویسند .

دكتور غروالی :

تعامل چنین است که ریاست امور فارمسی دست نوا های جنریک را به ریاست های دیگر دوزمرکز وزارت صحت عامه میفرستند و این ریاست ها هم به نوبه خود آترا به دکوتوران علاوه از آشنا شدن با مستحضرات جنریک به تفاوت قیمت آن با معادل های بیمنت و تاثیرات دوا بی افلام جنریک هم دارد شوند .

البته برای رفع کما بل این مشکل ضرور است که رادیو به تکرار و تکرار در این مورد نشراتی مداوم داشته باشد .

دكتور هاتفی :

شما گاهی سری به کلینیک های رسمی هم زده اید یاخیر، دوا بی کلینیک ها یک دکوتور گاه مجبور است تا نو صد نفر مریض را در مدت دو تا سه ساعت معاینه کند و برایشان نسخه بدهد که همین فراوان بودن تعداد مریضان و تا کافی بودن تعداد دکوتوران در کلینیک ها یکی از عللی است که دکوتور را به سرعت عمل وامیدارد و در نتیجه گاه نسخه ها خوانا نمیباشند .

به عینده من در پهلوی مسایل یاد شده یکی از طریق های حل مشکل این است که به منظور جلوگیری از تراکم بیماران در یک کلینیک یا تعداد کلینیک ها را افزایش دهیم و یا اینکه تعداد دکوتوران را در هر کلینیک لطفاً دنباله این جدول جالب رادر شماره آیند مطالعه کنید ، که وقت نتیجه گیری صحت در گره هم آبی شده است .

نا تمام

تفاوت ها گاه به مرز یکصد فیصد و حتی بیشتر از آن میرسد ، به عنوان این مثال من نرخ چند قلم نوا را که شاید با توجه به این مورد که از طریق عمده فروشی ها و امور فارمسی وارد میشود به صورت غیر قانونی وارد کشور شده باشد با عین نوا های توریید شده به وسیله امور فارمسی در این جا یاد داشت میدهم تا میزان تفاوت ها بهتر آشکار گردند .

۱- کپسول امپسلین ۲۰۰ ملی گرام یک هزار عددی نرخ بازار آزاد دوهزار و دو صد افغانی نرخ دیپو از عین کمپتی سه هزار و سه صد و هشتاد افغانی .

یعنی تقریباً پنجاه فیصد گران تر
۲- کپسول ترا سکلین ۵۰۰ ملی گرام یکپنجاه عددی نرخ بازار آزاد ۴۰۰ افغانی نرخ دیپو ۱۲۰۰ افغانی

سه صد فیصد گرانتر
۳- سیروپ ترا سکلین بازار آزاد ۱۶ افغانی

دیپو ۱۴۰ افغانی ۱۵۰ فیصد گرانتر
۴- سیروپ کلورم فنکول ساخت دیپو نرخ ۴۰ افغانی ساخت ایتالیا در بازار آزاد باوزن بیشتر پانزده افغانی .

۵- کپسول کلورم فنکول ۲۵۰ ملی گرام یکپنجاه عددی نرخ بازار آزاد ۵۰۰ - افغانی نرخ دیپو ۱۶۵۰ - افغانی .

یعنی باز هم سیصد فیصد گرانتر البته این چند قلم صرفاً به منظور نشاندهی یا داوری گردیده و گرنه مشت نمونه خروار از این مانند فراوان است .

دكتور غضنفر :

سوال من از آقای راصع این است که شما که از همه این جریانات آگاهی دارید چرا عاملین آترا به شعب مسؤول معرفی نمی کنید ؟

راصع :

من عاملین را نمی شناسم و وظیفه من هم نیست که شناسم فقط مثل همه مردم نوا را در بازار می بینم و متوجه تفاوت قیمت ها هم میشوم و اما در انعکاس آن باز هم مطبوعات رسالت نشان دادن و آگاهی دادن را ندارد و نه وظیفه شعب بر رسی و تقنینی را و آنچه هم در این جا روی آن صحبت میشود به خاطر این است که شعبه مسؤول در زمینه تحقیق کند و به حقایق برسد تا تقاضای کار رفع گردد .

دكتور غضنفر :

مسائلی که شما به آن اشاره می کنید در شمار و ظایف امور بر رسی و قوانین است و نه امور فارمسی .

راصع :

هدف عمده بر رسی مسایل است و نه آنکه فیصد داشته باشیم ریاست امور فارمسی را مسؤول تمام نا هنجاری هایی بدانیم که در کار نوا وجود دارد ، حد اقل قایده این جدول ها و بحث ها همان چیزی است که وزارت

همین اکنون اقداماتی در دست اجرا می باشد .

در مورد قیمت نوا هم ما کوشش داریم نرخ هارا ثابت نگه داریم و یکی از عللی که برخی از افلام دوا ی ما گرانتر از توریید های شخصی است هم همین موضوع می باشد که ما آینده را در نظر داریم و تا چند سال قیمت های خود را ثابت نگه میداریم، چنانکه مثلا سیروپ امپسلین از سه سال پیش به این طرف پنجاه افغانی قیمت دارد و تا دو سال دیگر هم ممکن است همین قیمت را داشته باشد .

به این اساس است که ما پنج تا ده فیصد از همان آغاز در قیمت های خود افزایش را در نظر می گیریم

اما در مقابل ما فقط با تغییر توریید قلم کمتری از راه هوا به راه زمین قیمت آترا را نوا افغانی به پنجاه افغانی پائین آوردیم.

عزیز الله مرموز :

بالیسی دولت انقلابی هر گز این نیست که تجارت در انحصار دولت قرار داشته باشد بلکه تلاش میشود تا تجار واقعی و علمی صحت عامه و ایمن شرکت تولیدی دوا شویق شوند و تجارت ملی رشد پیدا کند. البته این امتیازات شامل عمده از نما بنسبه های کمپنی های تولید کننده نوا در غرب نیگردند ، چرا که ما در گذشته شاهد بودیم که برخی از آنها حتی مقدار نوا را کمتر از اصل مقداری که در روی پو تل نوشته می شد فرمایش میدادند ، و یا قرار داد ها طوری بود که مواد موثره نوا در ترکیب نوا کم انداخته شود تا مصرفی آن زیاد شود و به این ترتیب با منافع مردم به نفع کمپنی های مولد بازی می شد که اکنون از همه ی این جریانات جلوگیری میگردند .

راصع :

به پاسخ محترم مرموز صاحب یاد آور میگردد که ما باید زمینه های استفاده جوری را از میان برداریم و گرنه ناوقتی شرایط برای نوا و ابتکار و قلب مهیا باشد ، نوز و ابتکار و متقلب از آن به نفع خود بهره کشی میکند و این خاصیت کشور ما هم نمیباشد چنانکه در قلب هایی که در مقدار نوا و یا جزیی از نوا در قیمت آن در گذشته صورت گرفته است از نظر من شعب بر رسی و لابراتوار ری وزارت صحت عامه در این مورد خاص مسؤولیت بیشتر متوجه شان میگردد و اکنون اگر چنین زمینه های برای قلب وجود داشته باشد بازهم همین موسسات به دلیل توریید که مسؤول صحت مردم در بخش های خاصی نمیباشند ایراد متوجه شان است .

اما به پاسخ محترم رئیس امور فارمسی تفاوت قیمت نوا را در توریید های شخصی ریاست امور فارمسی از پنج تا ده فیصد توریید آوری کردند باید بگویم با تا سف این

ارزش های پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب

جهان طنین گسترده یافت . گروهی از غب گرایان آنهایی که با هرگونه نوآوری و آگاهی به دشمنی و بر خاش برمی خیزند رو بسداد شکفت اکتوبر کبیر راسر آغازی می بنداشتند برای تباهی خویشتن . انقلاب سه کوهمند نور آن گونه که اندیشه پردازان جا معه شناسی به آن باور دارند . حادثه ای مجرد دگماتیستی و بی ارتباط به او ضاع و احوال مشخص کشور ما نیست . از روزگاری به این سو گردان انقلاب بی دلوران صف شکن و آزاد اندیشان وطن پرست ما برای پایان دادن به اوضاع نا هنجار اجتماعی نا گواری های محیطی و مناسبات فر توت و ظالمانه راه حل هایی را جستجو کرده اند . کشور آزاده ای مسا تاریخی افتخار آفرین و شکوه مند دارد همیشه مردان زنجیر شکن و قهرمانان قاطع ، بلاشگر و آبدیده رادر دافعان خود پروریده . به یاد بیاوریم بیاوردی ها ، شهادت ها و شهادت های نیاکان خود را که همواره بر ضد بیسداد نا روایی و خود سری مقاومت و ایستادگی کرده اند . به پیشواز شهادت رفته اند اما اسارت و زبونی را پذیرا نگشته اند . اعمال خود سرانه بی داد گران را بی پاسخ نگذاشته اند . به یاد بیاوریم قیام مردانه ای کاوه ای آهنگر را که به بیدار تحسك ظالم پایان داد و راهی به سوی آیین داد و نیکی کنود . به یاد بیاوریم قهرمانی ها مردانگی های بیولوان اسلم طبری خود رستم را ، جانبازی های زان قهرمان ملالی ها ، زرغونه ها ، و سر انجام قیام رهایی بخش مردم را به ضد نیرو های غاصب استعمار انگلیس . تاریخ مبین ماسرشار از عوج و اوج مبارزات رهایی بخش ملی است که برشمردن همه ای آنها در این مسافت مختصر نمی گنجد . هدف ازین اشاره هاشان دادن روحیه آزادیخواهانه و انقلابی مردم است . با وجود عکس العمل ها پر خاش ها و ضدیت

ایمان و از خود گذری فرزندان این سامان بنیاد گذاشته شد و به فعالیت و تلاش خستگی نا پذیر و بیگیر پرداخت در فرصتی اندک اعضای پر شور ، سر سبرده و انقلابی این حزب بدر میان نوده ها رخنه و نفوذ کردند . از مردم آمو خند به آنها یاد دادند . تجارب و آگای های انقلابی و انسانی خود را در عمل آوردند . بدون یشتیبانی نوده ها و اشتراك مستقیم آنها هیچ انقلابی کامل نیست و در زیر تعریف انقلاب نمی آید . هر چه در کارخانه های دنیای انحصارات و سرمایه آن گو نه که اسلحه تولید می نمایند وازه و اصطلاح و مقولات سیاسی ، اجتماعی ، اقتصادی هم می سازند و معنای دقیق کلمات وواژه هارا تحریف و مدخ می نمایند . شان از حقوق بشر «دوگراسی» «انقلاب» می زنند ، اما این ریاکاری و حقه بازی هائی تواند پوششی باشد بر ما هیت رسوا و زشت و ضد انسانی آنها . دیگر هه ای توطئه ها و حقه بازی های استعمار و امپریالیسم شناخته شده است و مردم سراسر جهان بیدار شده اند این حزب است که می تواند ضمانت پیروزی ها باشد . همه ی نیرو های انقلابی و عنا صر وطن پرست را در یک صف واحد بسیج نماید و به مشتق کو بنده و آهنین مبدل کند به گفته ی رهبر انتر ناسیو نال سوم اگر در جا معه ای شرایط ذهنی که همانسا هو جودیت حزب طراز نوین است میسر باشد نمی تواند انقلاب واقعا ملی و دمو کراتیک ، بنیادی و عمیق به پیروزی برسد و با این ملا حظه در افغانستان شرایط یک انقلاب واقعا بنیادی از سال ها پیش آماده گردیده بود ، هم شرایط عینی وهم ذهنی . یعنی طبقه حاکم افغانستان دیگر نمی توانست با آن شیوه ی شناخته شده ی ظالمانه به حکم روایی پردازند و نه دیگر نوده ها می خواستند به آن شیوه کهن و استبدادی از کس فرمان برند . مارش ها ، میتنگ ها و تظاهرات گسترده ی خیابانی و اغتصاب های دوران حکومت طرز استبداد

دمو کراتیک خلق افغانستان

پیروزی انقلاب رهایی بخش نور ، دشمنان درین افغانستان را به تکا بو انداخت ، سراسر سیمه ی شان نمود . به تخریب ، توطئه و کار شکنی آغاز کردند . نادر محدوده داخلی بلکه در گستره ی جهانی . اما کار و ان انقلاب پیروز مند نور که با رستا خیز شش جدی وارد مرحله ی نوین تکاملی خود گردید توقف نمی کند . این کار وان بر گشت پذیر نیست و در سر انجام آنهایی که با ما رمانا مه درخشان و سر نوشت ساز حزب دمو کراتیک خلق افغانستان دشمنی می نمایند . به گورستان نیستی سپرده می شوند و این همه غوغا ، هیا هو و تکا بو به جایی نمی رسد . امیر یا لیسیم و استعمار کینه ای دیرین با اندیشه های رهایی بخش دارند و وقتی در سرزمین پنهان روسیه نخستین گل انقلاب مرد مسی شگفت ، آن شگفتن و بر خاستن در سراسر

هایی که نوده ها با دستگاه های غاصب و ارتجاعی نشان داده اند . باز هم غار تگران مجال زندگی یافته اند . این علت را باید در شیوه ی مبارزه مردم جستجو کرد . برای مبارزه باید موازین و معیاری را در نظر داشت مقدمات ، شیوه ها و اصول را به خوبی دانست و با تحلیل شرایط و اوضاع و احوال مشخص عمل نمود بسیاری از قیام ها ، خیزش ها و عصیانگری های مردم ناکام مانده و یا موقتا عوا جبهه به شکست شده است چون با اصول عمل نشده است مبارزه ای مشتت و نا منظم بوده است . حزب چراغ راه مبارزات اجتماعی است با اتکا به حزب می توان به مبارزه ادامه داد و سر انجام به پیروزی رسید . با در نظر داشت این مهم پانزده سال پیش ازین حزب دمو کراتیک خلق افغانستان (حزب پشاهنگن طبقه ی کارگر و زحمت کشان) به همت ، یاری

ظاهر شاه گواه این دلیل است . باری حزب دموکراتیک خلق افغانستان . از همان روزان نخستین به روشنگری پرداخت ، تبلیغ گر و اشاعه دهنده اند یشه های رهایی بخش و انقلابی گردید . در فرصتی اندک همه ی کار گران ، زحمت کشان و قشر روشنفکر جامعه به این حزب پیوستند و در قفس افتخار آمیز مبارزه رابر افراشتند . اعضای سر سپرده با ایمان و انقلابی این حزب در شرایط دشوار به مبارزه ادامه دادند . به مبارزه ای رهایی بخش و عا دلانه . بدون هراس ، کنویش و لحظه ای تردید به پایان روشن راه امید وار بودند . چون در راه عدالت اجتماعی و حقیقت مبارزه می کردند برای یک لحظه هم سنگر مبارزه را ترک نکردند . همه ی دشواری ها و نا هواراری ها را با حوصله مندی و تقوای سیاسی پذیرفتند . آبدیدی ، اتحاد و مبارزه

بی امان حزب انقلاب شکو همند نور را به پیروزی رسانید . انقلاب نور دنیای منطقی انقلاب های ملی و دمو کراتیک جهان است . بازتاب دهنده ی آرمان بشریت ستمدیده است آن هایی که کار می کنند ، زحمت می کنند و همه ی شکو همندی های جهان حاصل دست و دماغ آنها است . امپریالیسم و استعمار با آرمان زحمت کشان کینه ای دیرینه دارد . با به پیروزی رسیدن نخستین انقلاب کارگری در سرزمین پهنسا و روس خط فاصلی میان دو طبقه در سطحی جهانی کشیده شد . طبقه ی استثمار گر ، طبقه ی استثمار زده طبقه ی باهدف های نامقدس و ضد مردمی و تسلط جو یانه . طبقه ای با آرمان های انسانی ، مردم گرایی و صلحجو یانه . طبقه ای که در امر تو لید و سازندگی اجتماعی سهم نمی گیرد ، مفت خواره ، تنبل و بیگاره است . همه ی امتیازات و امکانات را با ترستی و حیلله گری در انحصار رات خود در آورده است . طبقه ای که کار می کند ، نعمت پدید می آورد ، جو هر حیات و زندگی دارد . هر روزی که می گذرد قدر و خود را گسترش می دهد و سنگر خود را مستحکم تر می کند . باری پیروزی انقلاب نور ، غاصبان ، فتنه انگیزان و تاراج گران را به وا همه انداخت . در بی طرح نقشه ها توطئه های خائنا نه بر آمدند . استعمار و امپریالیسم به واقعیت تن در نمی دهند . تا هنوز رویا هایی در سر دارند و خواب قدرت می بینند می خواهند همیشه سیادت و اقایسی جهان از آن آنها باشد ، تلاش ها و کوشش های دیوانه وار ، تکام گسیخته و مد یوحانه می نمایند . نا جوانه های جوان را ، برندگان پیام آور انسان های ، فدای می و

وطن پرست را نابود نمایند . مردم همیشه در تاریکی فروگذاشته شود تا زمینه ی غارت بیشتر آنان فراهم باشد کوشش ها ، تلاش ها و تلا هایی که امیر یا لیسیم و استعمار پس از پیروزی انقلاب رهایی بخش و شکو همند نور در افغانستان بیدار گشته و نازه از بلند رسته به خرج می دهند بر هائی قاطع است برای ضدیت و کینه توزی کهنه پرستان با نو آوران . پیروزی انقلاب نور مانند خنجر بود بر سینه ی دشمنان دیرین افغانستان و آنهایی که از سالیانی به اینسو چشم بر نموده ها و ثروت ها و دارایی های عانی و معنوی این سامان دوخته بودند . نقشه ها و توطئه های شومی را در سر می پروراندند ، آرزو داشتند افغانستان همیشه در حالت عقب ماندگی تاریکی و فقر فرو گذاشته شود . نه تحرك نه جنبش و نه اظهار هو جود پتی داشته باشند ستم کاران جهان با ارتباط با مر تجمین و اف خواران نا خلی از اوضاع و احوال افغانستان در تاریکی گذاشته شده بود می جستند شکم می آکنند و تن فر به می کردند بسا کینه توزی های امپریالیسم جهانخوا و استعمار

پاسدار صلح ایمنی و عدالت اجتماعی است
 بر ضد بشیاد های انسان شکن مبارزه می کند.
 پیروزی انقلاب شکو همند نور و مر حله ی
 نوین تکاملی آن که به روزگار تکبیت بسار
 چندین هزار ساله ی سیاه کاران تر سر زمین
 ما خساتمه داد. دشمنان را بر سر انگیخته به
 پو بندگی و نکا پو وا داشت و با این ارتباط
 است که بر نقش برآزنده اردو تا کید مکرر
 می شود. پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب
 دمو کراتیک خلق افغانستان یک بار دیگر
 قوای مسلح را به وظایف عمده ای که در پیش
 رو دارد متوجه می سازد. در پلینوم سوم یاد
 آوری می شود که: «بهبود تربیه و پرورش
 افسران و شرکت فعال آنها در کار های تر-

بوی شرط مهم افزایش کیفیت کار سیاسی در
 قوای مسلح، مقامات امنیت تولی، ارگان
 های انتظام اجتماعی می باشد. برای این
 خصلت جدا بی نا پذیر نظام های مردمی است
 که طرفدار آگا هی، بیداری و دانش انقلابی
 در میان افسران و سر بازان است. در راه
 تضح فکری و گسترده گسی اید یولوژیست آن
 ها کوشش انجام می پذیرد. پس از پیروزی
 و مرحله ی تکاملی انقلاب نور که مردم اردو
 و انقلاب از جنگال بیداد خون آشام قرن آن
 جاسوس شناخته شده و وطن فروش (حقیق الله
 خان امین) نجات یا قند. حزب و دولت در
 راه بهبود شرایط زندگی توده ها، ترقی،
 عدالت اجتماعی، صلح و دمو کراسی گام
 هایی برمی دارد اما دشمنان تابیدن شکوفایی
 و سر بلندی افغانستان را ندارد به اعمال
 خود سرانه و ضد انسانی توسل می جویند.

تا مگر ارمغان ها، دست آورد ها و هدف های
 انقلاب را نا بود نمایند. اما به حکم تاریخ
 و به ضرورت زمان کاروان ظفر نمون انقلاب
 رهایی بخش افغانستان درنگ نمی کند. بی
 اعتنا به یاهو سرایی ها، کارشکنی ها و تخریب
 او با شان و وطن فرو شان به راه بیمایی ادامه
 می دهد. ما در سطح جهانی تنها نیستیم.
 دست همهی برادران، آن هایی که در سنگر
 دفاع از صلح و ترقی اجتماعی و دمو کراسی
 ایستاده اند، با ما است. دیگر ارتوی افغان
 نستان با قاطعیت و آگاهی عمل می کند. در
 خدمت توده ها قرار دارد. سر بازان ما با
 قطره قطره خون خود از ذره ذره این خاک
 دفاع می نمایند و با این ارتباط در پلینوم سوم
 تذکر رفته است..... افسران قوای مسلح باید
 پختگی سیاسی، روحیه ی وفاداری به انقلاب
 بیداری، محبو بیت حزبی، لیاقت، تلاقه به
 وظیفه و صفات عالی سیاسی و مجا ربوی و
 عشق به مسلک سر بازی را در خود نایمسا
 پرورش دهند.»

افسران و سر بازان واهمه و تشویش داشتند.
 اما اکنون آن فاصله و آن توری اردو و مردم
 از میان بر داشته شده است. در نظام های
 پوسیده، ارتجاعی و ضد انسانی، اردو پاسدار
 منافع اقلیتی مفت خوار و افزون طلب است
 و در جهت خواسته ها و آزمندی های غاصبان
 گام بر می دارد پاسداران بیداد و استبداد
 همیشه جنگ های غار نگرا نه می افروزند،
 خون های بی گنا هان را می ریزند. فضا ها
 را غبار آلوده و تاریک نگاه میدارند اما در
 نظام های مترقی که بر بنیادی از عدالت
 اجتماعی استوار است. آن گونه که همهی
 نهاد های اجتماعی به سود انسان زحمت کش
 است. اردو هم در کنار توده ها قرار دارد.

کارانه، تخریبی و ضد انسانی دست میزنند
 خانه ها و خانمان ها و خرمن ها، نهادهای
 آموزشی، کانون های فرهنگی، مساجد و
 عبادتگاه های را به آتش می کشند. بر زنان،
 کو دکان و پیر مردان به گو نه بی شرمانه
 یورش می برند و این اعمال ضد انسانی و خود
 سرانه ریشه در کاخ سفید و پنتاگون دارد.
 حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان
 همیشه با حوصله مندی عمل کرده است. از سر
 گناه بسیاری از فتنه انگیزان که نا آگاهانه
 بر ضد منافع مردم قرار گرفته اند در گذشته است
 این حوصله مندی، نرمش و انعطاف پذیری
 هر گز به معنی ضعف و غلب تشینی دولت و
 حزب نیست حکومت های طراز استبدادی و به
 ویژه امینی های جنایت پیشه و خود فرو خنه
 زخم ها و جراحت های عمیقی بر بیکر جامعه ی
 ما وارد کرده اند که به این زودی ها التیام
 پذیر نیست. و ازین روست که دولت و حزب
 با ملاحظه، نرمش و حوصله مندی عمل می
 کند. اما گشت هم سرحدی دارد. دولت و
 حزب نمی تواند همه ی خودسری ها کارشکنی
 ها، تخریب، توطئه و اعمال ضد مردمی دشمنان
 را بی پاسخ گذارد و بیش ازین به آنان اجازه ی
 پیش تازی و غارتگری دهد. ضد انقلاب
 با اعمال وحشیانه و تروریستی خسو بش
 نامی توانند ناامنی و اضطراب پدید می
 آورند. با الهام از دستگاه های جهنمی امپری-
 یسالیسم چسنا بست کسار و حست می
 آفرینند و با این ارتباط در پلینوم سوم کمیته
 مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان
 بر ضرورت بسیج و تشکل همهی نیرو های
 حزب و مردم در راه سرنگونی و نابودی عناصر

ضد انقلاب تاکید می شود. مردم همیشه از
 حقیقت و آزادی با قاطعیت و مردا تگی دفاع
 کرده اند و اکنون درین مر حله ای از تاریخ
 کشور که او با شان و رهزنان به فعالیت های
 تخریبی خود گستر دگی داده اند. مردم نیز
 در کنار حزب می ایستند و از موقعیت خویش
 با شهامت دفاع می نمایند «در پلینوم سوم
 کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغان-
 نستان تصریح گردید که: «در مبارزه ضد
 انقلاب که توسط دولت های امپریالیستی و
 بعضی رژیم های ارتجاعی منطقه مسلح و تجهیز
 می شوند. کار های زیادی با قیامانده است.
 باید های ضد انقلاب به خاطر استقرار دو باره
 حاکمیت فئودال ها و خفه ساختن دست آورد
 های انقلاب نور دست به ترور مردم، چور و
 چپاول و ویرانگری می زنند. نیرو های ضد
 انقلابی با دست یازیدن به چنین اعمال ضد
 انسانی می خواهند صلح و آرامش مردم زحمت
 کش ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

به اصطلاح مجاهدین اسلامی (۱) فرود می آید.
 درین پلینوم یک بار دیگر به نقش سر بازان
 افسران و پاسداران انقلاب اشاره می شود
 که علیه ضد انقلاب بسیج شوند و دشمن را
 در هر موقع و موقعیتی که است نا بود نمال
 یسند. حکومت های بی بند و بار و ضد
 انسانی گذشته تا می توانستند میان توده ها
 وارد و فاصله و تفرقه پدید می آوردند.
 حکومت های استبدادی از بیداری و آگاهی
 افسران و سر بازان واهمه و تشویش داشتند.
 اما اکنون آن فاصله و آن توری اردو و مردم
 از میان بر داشته شده است. در نظام های
 پوسیده، ارتجاعی و ضد انسانی، اردو پاسدار
 منافع اقلیتی مفت خوار و افزون طلب است
 و در جهت خواسته ها و آزمندی های غاصبان
 گام بر می دارد پاسداران بیداد و استبداد
 همیشه جنگ های غار نگرا نه می افروزند،
 خون های بی گنا هان را می ریزند. فضا ها
 را غبار آلوده و تاریک نگاه میدارند اما در
 نظام های مترقی که بر بنیادی از عدالت
 اجتماعی استوار است. آن گونه که همهی
 نهاد های اجتماعی به سود انسان زحمت کش
 است. اردو هم در کنار توده ها قرار دارد.

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

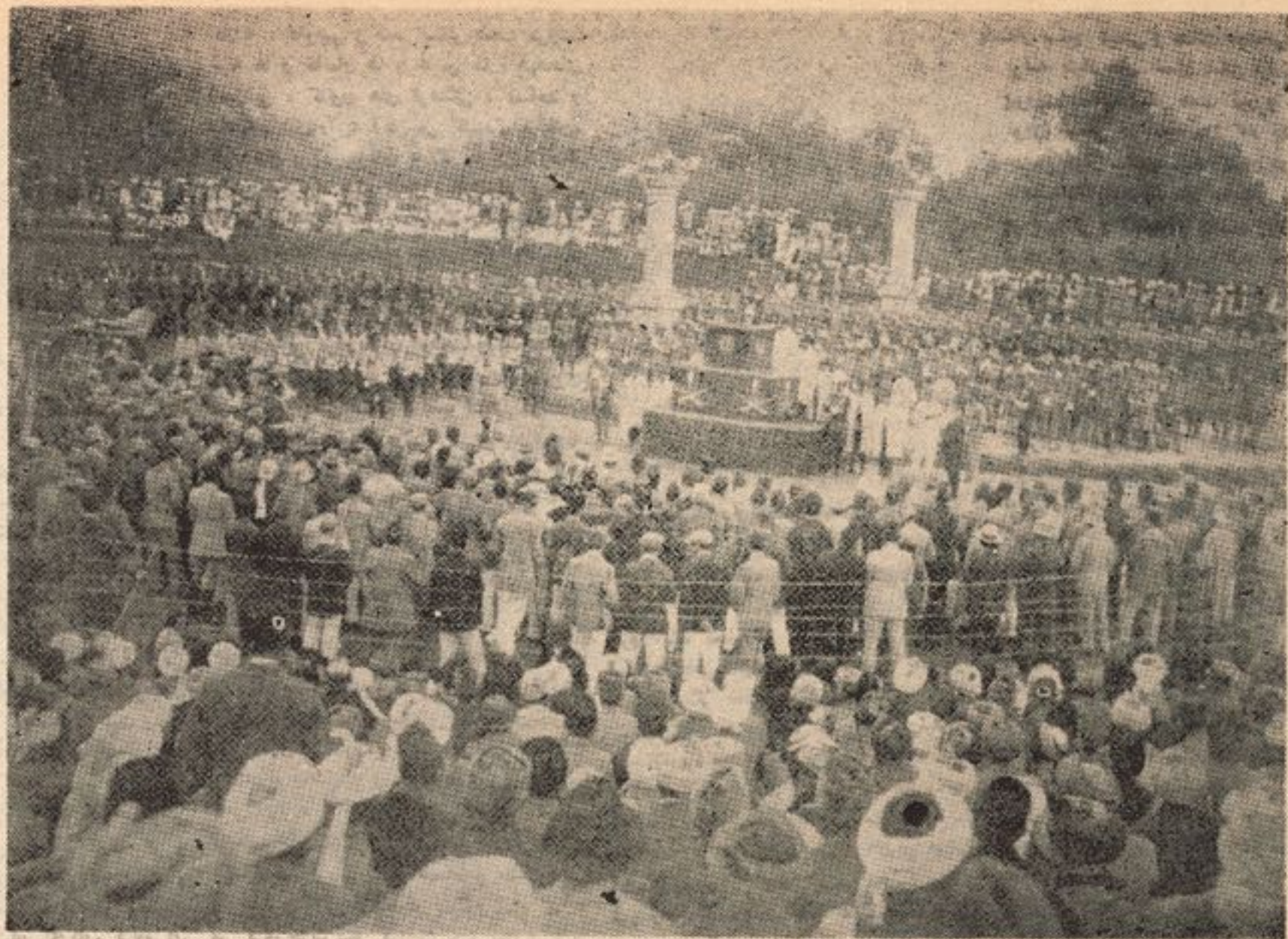
کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف
 کس ما را بر هم زده تحقق پلان ها و اهداف

از مراسم تجلیل استرداد استقلال وطن در یغمان که هفتاد و هشت ساله تاریخ ۲۸ - اسد برگزار می شد .

۳. عاقل بیرنگت کوهدا منی

طنین آزادی در ادبیات جهان

وطن قربان نام با و قارت
فدای دشت و کوه و سبزه زارت
الهی خرم و شاداب یا شی
که آزاد است دایم پاسداریت

هو جودیت او تعبیر شود . آزادی مفهوم عمیق و انسانی دارد اما آن گونه که در کارخانه های غربی بسیاری از معانییم ، ارزش ها و مقولات و انگاره های نفی ، مسخ و تحریف می نماید . واژه ی مقدس آزادی را نیز مفهوم می منجمد ، انزاعی و مستغایره ای بخشیده اند ، آن را جدا از نیاز انسان مطالعه می کنند باری در غرب و کشورهایی که با نظام های غارتگر و شیوه های بیسمی اداره می شوند آزادی مانند کالایی تزیینی است اگر نخواستی می توانی آن را به دور اندازی . در حالی که انسان نمی تواند بدون آزادی واقعیت خویش را در یابد . انسان به آزادی مانند گیاه به آفتاب و گل به باران نیاز دارد . انسان نمی تواند بدون آزادی دم از هستی خود بزند و کاری خلاقانه انجام دهد . باری در کارخانه های لعنتی

آگاهی ، با دریافت منطقی از مسائل برابر - مون خویش به این راه پیمایی و رفتن اتمامه می دهد یعنی رسیدن به اوج آزادی و قله بلوغ و تکامل ، آزادی با آگاهی ارتباطی گسست نا پذیر دارد . آنکه نمیداند نمی تواند آزاد باشد . به گفته ای بر ند گمان آزاد نیستند چون نمی دانند ، نمی توانند با عمل خلاقانه خویش کاری شایسته انجام دهند . اما انسان در رابطه با آگاهی است که دست به کاری می زند . بر شکو هندی تمدن انسانی می افزاید و بد بنیان است که هستی و هو جودیت او توجه می شود . آنکه نمی اند یشد نمی تواند بیا فر یند و هستی او خالی از شور و تپش و شکو هندی است . زند گمانی مرداب دار دارد ، متوقف ، ایستاد بی حرکت . اگر پو یند گمی و آگاهی انسان با او همراه و همگام نباشد نمی تواند

تاریخ سر زمین ها ، تاریخ مبارزات طبقاتی است ، تاریخ عصیان است بر ضد نهاد ها ، ضابطه ها و رابطه های پوسیده و نوان شکن و پوسیده انسان همیشه برای آزادی ، برای شگوفایی و رهایی مبارزه کرده است و به سوی او جها تاخته ، و دنیای خود را زیبا و خواستنی تر ساخته است و این پیکار مقدس هنوز در جهان ادامه دارد . انسان با

د گران هیواد دخپلوا کی یوشپیتمه کالیزه مومبارک شه

و انقلابی های از جان گذشته و فدایی است و این خصلت را نمی توان کسب کرد، آزادی خواهی، مبارزه در راه آرمان توده ها از فرهنگ غنا مند و زندگی ما جدایی ناپذیر است. آزادی خواهی، قیام، مبارزه و عین را در سرشت ما به ودیعه گذاشته اند. این خصلت را نمی توان از کتاب ها آموخت، نمی توان در مدرسه ها و مکتب ها جستجو کرد. آن ملتی ستایش را سزاوار است که می تواند سرفروخت خود را تعیین کند. برای آزادی ییکار نماید در اسارت و بردگی و زبونی ننماید. ما را اگر ثولت های غا صب و ستم گر از کاروان تمدن بزرگ جهانی به دور داشتند و ما نتوانسته ایم در زمینه ی تکنولوژی به چکاد های غرور و افتخار برسیم و در میان ملل پیشرفته سر بلند کنیم فرهنگ ما، که سرشار از مسایل عمیق انسانی و اجتماعی در خود ستایش فراوان است و این تاج افتخاری است که از لیاکان گذشتگان برای ما به میراث رسیده است و باید این افتخار نامی راستین را پاس داشت. مردم آزاده ی ما با الهام از کارنامه های درخشان گاو ها، رستم ها، بوعلی ها، یعقوب لیث ها و هزاران شهید دیگر در طی سه ییکار وطن پرستانه به نیرو های اهریمنی و شیطان انگلیس شکست های چنانچه دادند که در عالم معروف است و این واقعیت را دوستان ما چه بلکه آنهایی که در نقطه مضاد با ما قرار دارند و در چاندی دیگر روانه اند. از جنگ، غارت، استبداد پاس می دارند به این واقعیت معترف اند. یعنی با یمری ها، شپامت ها و شجاعت های ما را در برابر نیرو های اهریمنی آن دوران می ستایند و آن کار نامه ها یعنی قیام بر ضد قوت های ارتجاعی انگلیس برای نسل ما آمو زنده و بر انگیزنده است.

باید در این برهه ای از زمان، در این هنگام که همه ی نیرو های غاصب و جهان خوار به سرکردگی امپریالیسم امریکا بر ضد افغانستان فعالیت های نامقدس می نمایند، از کار نامه های گذشتگان آموخت، در صفت متحد، فشرته وهم بسته بسیج گشت و به ییکاری نامنه دار پرداخت و افغانستان انقلابی را از سر سپاهکاران آنهایی که الهام و اشنگتن، بیگن، قاهره، تل ابیب، اسلام آباد و بی تخت های کشور های ارتجاعی بودند و دالر می گیرند، نجات بخشید، آزادی واقعی انسان آن وقت فرا میرسد که همه ی مناسبات و روابط کهن و پراگنده اجتماعی از میان برداشته شود و توده ها بتواند با آسما هی عمل نمایند. باری با انقلاب شکو همند نور و مرحله ی نوین تکاملی آن گامی به سوی آزادی راستین انسان برداشتم و باید این راه را با قاطعیت انقلابی پیمود. هر گز تردید نکرد و توقف نه نمود. دشمنان خود فروخته افغانستان انقلابی که

بیشروی استعمار ذکر کرد هما تا بی سواد گذاشتن مردم و در نا ریکی نگاه داشتن آنها ست، اما دیگه همه ی طرح ها و توطئه های خاینانه ی تاراج گران شناخته شده است و مردم سراسر جهان بیدار گشته می خواهند دیگر در راه آرمان انسان های در اسارت نگاه نداشته شده ییکاری بی امان نمایند. تاریخ مبین ما راست از ییکار ها، قهرمانی ها، دلآوری ها و مردا نگی های مردم ما که هر گز در برابر ارزش های استعمار سر خم نکرده و در برابر بیداد، تاراج، غارت و خود کا مگی چپا نخوانان جا نا نه ایستادگی کرده اند و درفش ییکار عادلانه و رهایی بخش را همچنان بر افراشته نگاه داده شده اند. به یاد بیاوریم روز گران سیطره جویی، افزون طلبی، تاراج گری و یکه تازی های پاستداران استعمار راندر کشور آزاده ی خویش که میخواستند سیادت کذایی و آقایی احمقانه ی شان را بپذیریم استعمار انگلیس در مبین ما چشم طمع دوخته بود،

می خواست خانه های ما تاراج، آرزو های ما کور باشد در اسارت و بردگی به سر بریم، همه ی ثروت ها، سر مایه های مادی و معنوی ما را به غارت برد. گروهی از نما بندگان برادری خویش را در لباس های گونه گونه به سر زمین آزاده ی که هر گز حلقه ی بردگی را نپذیرفته بود فرستاد. آنها با توسل به مسایلی توانستند مردم ما را برای مدتی فریب دهند و بتوانند به آزمندی ها و آرزو های پلید خود برسند. اما جویبار انسا ن همیشه جاری و این جنگلی است سر بلند، سر سبز و رو ینده است. نمی توان حرکت او را سد کرد و برای همیشه نش در اسارت نگاه داشت، باری تاریخ مبین آزادی سرشار از گام های انسان های عیبانی

چپا نخوا ران رو برو آمده است. اما حقیقت و آزادی نمی تواند برای همیشه در اسارت باشد. همه ی کوشش ها، لجن پراگنی ها و قلا های جنگ افروزان، آنها یی که در مواضع ضد انسان سنگر گرفته است، در سر انجام با شکست رو برو می آید و انسان زحمت کش به پیشوایی و سیادت جهان که مستحق آن است می رسد. استعمار را باید در لباس و کموت و نقابی که چهره می نماید شناخت به او مجال ظهور نداد. این غول در لحظه ای قیافه عوض می کند و در پوشش هایی تازه به فعالیت و غارت می پردازد. آزادی ملت ها را می بلعد. در سر هوایی به غیر از تاراج و خیانت ندارد. نمی خواهد که قلمرو ها و سر زمین ها نفسی آموده بگشند و به آسما هی برسند چون به سود شان نیست، نمی توانند به زندگی تکت بار، وابسته و طبقی وار خود ادامه دهند و آنگاه کلاه کج گذارند و زجر بفرستند، یکی از سیاست های خاینانه، عوام فریبانه و مزورانه استعمار

دگر را پدید می آورند. آیا مفهوم بشر دوستی و دفاع از حقوق انسان همین است که بی از بشریت روی زمین نا بود شود تا برخهای انسان شکن کار خانه های یعنی استعمار و امپریالیسم همچنان بگردند و هم چنان طعم بچوید، قربانی بطلبند، نرنده نو یی، قاراج، غارت و وحشی، خصلت جدایی ناپذیر نظام های طراز استبدادی و شیمستی است، امپریالیسم و استعمار بی دریغانه است که ملتی می خواهد برای آزادی قیام نماید، دست به توطئه تخریب و تفتین زده است و نمونه های بسیاری از انقلاب های ملی، دموکراتیک و رهایی بخش در جهان می توان نشان داد که با کبر نکنی، مداخله و تجاوزات خاینانه ی

غرب وازه ها، عقولت، مفاهیم و انگاره ها هم تحریف می شوند و در معانی غیر دقیق خود به کار می روند. در سر زمین ها و قلمرو های سر مایه داری با آنکه بیشترین هیا هو ها را به راه می اندازند و دان از آزادی فردی و دموکراسی می زنند. اما عمدا در راه آزادی واقعی انسان گامی بر نمی دارند. اشاعه گران استبداد فردی اند و انسان را به گونه یی شرمناهی آن استعمار می نمایند نظام سر مایه داری هر حله ای دیگری از نظام منحص بردگی است. بردگی بیش رفته و نهاد ها و قوانینی تازه. همه دهان پارگی ها، فریاد ها و داد خواهی های نظام های منحص سر مایه داری که از انسان برده ای بی اراده می سازد. برای سیادت و آقا یی و حفظ ثولت های کذایی خویشتن خویش است. در لفظ دم از حقوق بشر می زنند اما در عمل خون انسان ستم دیده را به گفندی کارو، قدح پشت قدح نوش می نمایند. فاجعه ویتنام، حوادث تکان دهنده ی شیلی، للمسین و بسیاری از کشورهای آزادی خواه

گوشه یی از وطن پرستانیکه شصت سال قبل جهت دفاع از وطن محبوب شان آماده میگیرند

اعلیحضرت امان الله درست شصت سال پیش از امروز استرداد استقلال افغانستان را در همین اجتماع به کشور و جهان اعلام کرد

استقلال

بعد از جنگ دوم جهانی ، سیستم منحل استعماری در زیر ضربات پیهم جنبش‌ها و نهضت‌های آزادی خواهی ملل اسیر در روشنی ستاره تابان انقلاب اکتوبر بر و ایجاد اردوگاه عظیم سوسیالیستی یکی بی دیگر فروریخت و گلبه استعمارکهن برجیده شد . اما مردم افغانستان آزاد و مستقل ، در کشور عفا بان بلند پرواز و میهن آزاده مردان و آزاده زنان ، چون اسلاف قهرمان خویش که در پهنای وسیع زمانه‌ها ، چپا و لگران و اشغالگران را از این خطه پاک و مقدس بیرون کشیده بودند ، با روحیه آزاد منشی و با اتحاد و همبستگی ملی و وطنی در یک سنگرواحد علیه بزرگترین امپراطوری استعماری آژمان یعنی بریتانیا جنگیدند و در سال ۱۹۱۹ ع در قلب آسیا اولتر از - دیگران با شمشیر بران آزاد یخوای زنجیر های اسارت و بردگی انگلیس را قطع کرده و در جهت شکستن زنجیر های استعمار سوم اولین را از آسیا بر داشتند .

با بر فراشتن بیرق استقلال و آزادی فراز پام دنیا (پامیر) افغانستان در پایان دهه دوم و آغاز دهه سوم قرن بیست وارد مرحله نوین زندگی گامی خویش گردید و در آثر مان برای نخستین بار دولت کارگری روسیه ضمن بر سمیت شناختن مبارزه و پیکار آزاد یخوای هانه مردم افغانستان و استقلال این کشور با ستانی برای جهان اسلام داشت تا در امور داخلی افغانستان مداخلة صورت نگیرد .

افغانستان بعد از استرداد استقلال به سوبه ملی و بین المللی اهمیت عظیمی کسب نمود و در داخل در جهت دگرگونی اجتماعی اصلاحاتی رویدست گرفته شد که با ز هم اولین گام‌ها در راه ترقی بحساب می شد .

به نژ استعمار کهن یورش بردند و زمین های وسیع و گسترده مبارزه علیه استعمار یو جود آمد .

بهر حال خاندان چنا پشه و خاین نذر داود در ایام زما مداری شان جز ظلم و ستم ، غارت و چپاول ، نفاق افکنی و بدبینی ، تبعیض و بی عدالتی کاری نکردند و تا تو انستند علیه ترقی و تحول ، روشنفکری و آزادی خواهی تو طه و نسیمه نمودند ، و وقتی که پایه های سلطنت شان محکیم گردید یک ملیت را بچنان ملیت دیگر انداخته نفاق ملی را دامن زدند .

خاندان نادر - داود سر مایه های افغانستان را به بانک های کشور های امپریالیستی انتقال دادند ، آنها که از علم و فرهنگ بهره ای ندا شتند ، جز خوشگذرانی و بی تفاوتی کاری را از پیش نبردند .

جلادان مشهور این خانواده ، چون نادر سفاک ، هاشم جلاد ، شاولی و شاه محمود مستبد ، ظاهر مکار و داود دیکتاتور خاین و دیگران ، به خاطر حفظ حراست مصالح فامیلی شان صد ها وطنپرست و آزادی خواه را سربریدند و پایه های کاخ چپا وان را روی برشانه های مردم بنا نمودند .

با اینهم مشعل جنبش و تحول در میان افشار روشنفکر و ترقی خواه هرگز خاموش نگردید و مبارزه علیه سلطنت چپان تاریخ متوقف نشد .

بعد از جنگ دوم جهانی افغانستان تحت

استعمار کهن انگلیس بعد از استقلال افغانستان سیاست نوین استعماری را طرح و تعقیب نمود و بنا بر عدم سازمان منظم پیکار بر ضد عقب ماندگی و بر علیه استعمار و سیاست های استعماری ، انگلیس با غیض و غضب از در خارج گردید و از کلکین دو باره وارد افغانستان شد .

به این معنی که بعد از استقلال ، ارتجاع و نو گران استعماری بنا بدستور مستقیم انگلیس پلان های سقوط دولت مشروطه امانی را طرح نمود ، و در جهت تطبیق آن سیاست و تو طه های را سر همبندی و در صحنه عمل پیاده ساخت که باعث سقوط حکومت مشروطه آثر مان گردید و به این اساس استقلال افغانستان به بن بست مواجه شد و استعمار و ارتجاع به قصد فرو نشاندن غضب شان تا توانستند مشروطه خواهان و آزادی نستان را به زندان ها افکنند و اربغ کشیدند .

با آنهم ، فرو ریختن زنجیرهای استعمار کهن در افغانستان نو آسیا و دیگر نقاط جهان بی تاثیر نماند و جنبش ها و نهضت های ضد استعماری در نیم قاره هند تحت تاثیر مبارزات آزاد یخواهانه و استقلال خواهانه مردم افغانستان اوج گرفت و نا آرامی های فراوانی برای حکومت بریتانیا در هند ایجاد گردید ، مبارزان آزاد یخواه هند یا ندا های بلند (سواراج) یعنی آزادی

تأثیر بیروزی های عمیق و همه جا نبه انقلابی جهان از مسیر تحول دور نماند و به ارتباط روابط نیک همسایگی افغان - شوروی بعضی مراکز صنعتی در افغانستان به کمک بی شائبه اتحاد شوروی تأسیس گردید و طبقه دوران ساز کارگر را به عرصه وجود گذاشت .

ترقی خواهان و مبارزان به اشکال مختلف نبرد ، علیه سلطنت دست زدند ولی بارها شکست خورده و به مقصد نرسیدند تا اینکه بعد از نجارب فراوان تاریخی در آغاز دهه چهل و پنجرستان و مشعل داران واقعی آزادی و استقلال افغانستان آرزو مندانه سعادت و آرامش مردم در راه ایجاد سازمان رزمنده زحتکشان گام های اولی را بر داشته و حزب دموکراتیک خلق افغانستان را تأسیس نمودند .

تا سیس حزب دموکراتیک خلق افغان - نستان بعد از حصول استقلال کشور بزرگترین واقعه تاریخی این سر زمین در جهت بحکیم پایه های آزادی و استقلال افغانستان بحساب می آید .

با ایجاد اولین هسته های انقلابی برهبری حزب دموکراتیک خلق افغان نستان لرزه بر اندام ارتجاع و امپریالیزم وارد گردید و نبرد طبقه ای در روشنی نظر یات و عقاید انقلابی راهش را در دل توده ها باز نمود . در هر گوشه و کنار وطن پیکار دیگران مبارزه علیه ظلم و ستم ، تجاوز و غارت شکل انقلابی و نوین آن راه یافت .

بنیه در صفحه ۴۵

تاسیس حزب دموکراتیک خلق افغانستا
 در ماه جدی ۱۳۴۴ بلون مسک در تاریخ
 معاصر افغانستان بزرگترین نقطه عطف
 و مهم رویداد تاریخی است چه این حزب
 بنیاده گردان پیش آهنگ و انقلابی طیفه
 کارگر و کلیه زحمتکشان کشور ما توانست
 که در میان توده های مردم در کمترین فرصت
 نمود معنوی فراوانی حاصل کند و تأثیر
 زلف مبارزات و یکپارگی هایش در تحولات
 بنیادی جامعه خود نما یا نگر اهمیت تاریخی
 و ملی آنست. تاسیس حزب دموکراتیک
 خلق افغانستان نه تنها از جهت علل و چگونگی
 لگی بمیان آمدنش بلکه از نظر استواری

از ابوه بیکران مردم می باشند در کوتاه
 ترین مدت انقلاب ملی و دموکراتیک نور
 را به پایمردی اردوی دلیر و رهایی بخش
 و نایب بالفعل و با نفوذ توده های ملیونی
 زحمتکش و ملی کشور، به پیروزی رساند.
 از همان اولین لحظات به پیروزی رسیدن
 انقلاب ملی و دموکراتیک نور آتش بیجان
 دشمنان ترقی و پیشرفت مردم ما یعنی همه
 مردم ناعم از داخلی و بین المللی افتاد
 و این مردم ناعم بشکل هستریک و ماجرا
 جویانه دست بکار شدند و نوطه، دسیسه
 و فتنه براه انداختند.
 امیر یا لیزم جهانی و در صف اول امیر-
 یا لیزم انسان دشمن یا لکی (امریکا) در دو
 پروگرام و در دو شاخه پلان های شوم و
 انسان دشمنانه خود را در عمل پیاده نموده
 شاخه و پروگرام اول آن همانا نا یگانه
 قرار دادن پاکستان بمشابه دژ تجاوز کرانه
 و مداخله گرانه در امور داخلی کشور ما بود
 و است و ازین طریق علیه انقلاب نور و مردم
 افغانستان بشکل یک جنگ اعلان نشده و
 ظالمانه بنای دسیسه و تجاوز را گذاشت.

سازد و نو باره یکدوره تاریک و پراز درد و
 الم را بر مردم ما تحمیل نماید یا خیزش
 ظرمنسد شش جسدی ۱۳۵۸ نش بر اب
 گردید و با این عمل فهرمانانه که باز هم
 بر هیری زعامت ارجمند و فرزانه حزب و به
 پایمردی مردم دلیر افغانستان و اردوی رهایی
 بخش افغانستان عملی گردید عمده ترین
 بخش نوطه و دسیسه امیر یا لیزم خشی
 گردید و ارتجاع و امیر یا لیزم بعد از این
 نا کامی همه قوت خود را در جهت تجاوز و
 آدم کشی و قحط الطریق یعنی بکار انداختند
 مردم شرانمند افغانستان و در پیشا پیش
 آنها حزب دموکراتیک خلق افغانستان با
 سر بلندی و افتخار و علی الرغم نوطه و
 دسیسه های دژ خیمن داخلی و خارجی به
 طرف جامعه بهروز و خوشبخت به پیش می
 روند. ولی یگانه مانع و سد راه ایسن
 پیشرفت همانا مداخلات امیر یا لیزم و
 ارتجاع جهانی در وجود باند های آدمکش
 و ویرانگر است که نمی گذارند مردم ما بنا
 به اراده آهنین شان و بنا به خواست و حق مسلم
 شان آزادانه و به اختیار خود وطن خود را

حزب چه تأثیر دارد و پلیتوم خود چه می
 باشد. پلیتوم کمیته مرکزی یعنی آن
 اجلاسی که در آن اعضای اصلی کمیته
 مرکزی و اعضای علمی ایدل کمیته مرکزی
 شرکت میکنند در جلسات پلیتوم و ظایف
 سیاسی و مسائل حیاتی ملی و حزبی
 در مورد زمانی معین و در روزی معین
 مکتوبه و یا مکتوبه عا عورت بهجا و به
 قرار می گیرند. البته بعضاً نظر به ضرورت
 در جلسات پلیتوم اعضای غیر سرپرست
 در بعضی نین جلسه نیز شرکت می
 دارند. این جلسات را پلیتوم و کمیته
 مرکزی می نامند. پلیتوم در لغت
 معنی مجمع عمومی آن از گان یا کمیته
 است که خود نیز توسط یک سازمان انتخاب
 شده باشد.
 اینک حالا که بر علیه کشور، مردم و
 مردم ما از طرف امیر یا لیزم چها حوار
 و در دامن امیر یا لیزم امریکا یک بستک
 اعلان شده جاری می باشد و بسر دزدی
 امیر یا لیزم امریکا و امیر یا لیزم
 امریکا و عظمت ظلمیان دیوانه صفت چین و
 هنداری ارتجاع منطقه دسیسه های عیبی بر
 ندان افکنی در کشور ما به شدت ادامه دارد
 و همه نیرو های اهریمنی در یک صف واحد
 و نا مقدس و با استفاده از تکنیک های
 استعماری و تو استعماری می خواهند یکبار
 دیگر (برغم خود شان) منطقه جهانی طبات
 حاکمه را توجع و دست نشاندگی را در کشور
 ما پیاده نمایند و برای بررسی شدن
 این خیال بوج و واھی از استعمال هیچ وسیله
 و وسیله رذیله هم تریح نمی درند.

حزب دموکراتیک خلق افغانستا بنا بر
 ما هیت انقلابی و وطن پر ستانه خود که همانا
 دفاع از وطن، دفاع از انقلاب و دفاع از
 دست آورد های انقلاب کشور است.
 می باشد اینک یکبار دیگر ابتکار سر بازی
 و در خود قدری را در دست مردم ما
 به تدبیر پلیتوم کمیته مرکزی و ظایف همه
 زحمتکشان و بعضی مسائل اصلی حزب را
 بنسبت نور و بلندی شده و با در نظر
 شرایط خاص جامعه ما و مو فی کشور ما
 ارائه نمود که بر رسی لیسنه های ایسن
 پلیتوم شرح نروس بزرگت وطن پرستی
 و مردم دوستی میباشد.
 لده آمو زنده و قابل دقت ترین بیانیه
 بیانیه منصل علمی و تاریخی و انقلابی ببرت
 در مل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب
 دموکراتیک خلق افغانستا، رئیس شورای
 مرکزی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک
 افغانستا می باشد که علاوه از آنکه یک
 بیانیه آمو زنده و انقلابی است از طرف
 مشمولین پلیتوم و سایر بیانیه دهندگان
 بشکل عام و تام مورد تأیید قرار گرفت.
 هکذا در پلیتوم به مو فقیته ها ییکه ثرتیچه
 انقلاب نظر مند نور و بخصوص مر حله
 نوین و تکاملی آن نصیب مردم افغانستا شده
 است عطف تو چه گردید تحکیم و گسترش
 دست آورد های این مرحله لیک ارزیابی
 گردید.
 بقیه در صفحه ۵۳

پیرامون پلیتوم کمیته مرکزی، د، خ، ا: همه چون مشت پولادین بدهان ضد انقلاب!

و دیر پائی اش در مدت نزدیک به شانزده
 سال دارای اهمیت فراوان است. مو ضع و
 بر قف مردمی و رهایی بخش حزب دموکراتیک
 خلق افغانستا را می توان از عکس-
 العمل های مذبحخانه ارتجاع در قبال تاسیس
 آنو هکذا از روی بیوگرافی اش که مشحون
 از مقاومت های دلیرانه در برابر یو رشها،
 کار و مار شدن ها، منسحب شدن ها، به
 غل و زنجیر و به قتل رسیدن قهرمانا نش از
 طرف ارتجاع فتودالی و ارتجاع سلطنتی،
 بخوبی دانست.
 ولی علی الرغم این همه تلاش های مذبحخانه
 و خصمانه ارتجاع داخلی و امپریالیزم جهانی
 ارتجاع داخلی یعنی فتودالیزم و سلطنت
 فتودالی در وجود فتودالان بزرگت و شاهان
 مستبد و حيله گر و امیر یا لیزم جهانی در
 وجود سلطنت و حلیظ الله امین و باندهش
 حزب دموکراتیک خلق افغانستا توانست
 با بسیج نمودن و آگاهی بخشیدن به توده
 ها و کشیدن خط روشن و جدا کننده میان
 افغانستا و دشمنان مردم و بالاخره بالنتود
 بسیج درین منسوبین اردو (که خود جزئی

پروگرام دوم ولی عمده و خطرناکتر امیر-
 یا لیزم همانا ما مور ساختن یک جاسوس
 تبیکار حلقه بگوش اش یعنی حلیظ الله
 خان امین بود که چون کرم مضر و نابه
 کن در داخل درخت انقلاب و وطن به تخریب
 گمارده شد. پلان دوم دشمنان ما یعنی
 امیر یا لیزم خطرناکتر از آنچه بود که
 می خواست وطن و انقلاب و حزب را از داخل
 پوسیده و منهدم سازد و هکذا پلان دوم
 مکمل پلان اول بود به این معنی که امین
 خائن علاوه از جاسوسی و نمایندگی امیر-
 یا لیزم با اعمال جنا بیکارانه و سفاکانه خود
 و با ظلم و بیدادگری خود یک تعداد از
 هو طنان معصوم و بیگناه ما را از آغوش
 مادر وطن راند و آنها جبراً شکار آن عناصر
 و معافلی شدند که طبق پلان اول یعنی براه
 انداختن دسیسه و نوطه و تجاوز درحاشیه
 های سرحد افغانستا کمین کرده بودند.
 ولی چنانچه همه می دانند این خواب و
 خیال امیر یا لیزم و در مرکز آن امیر یا-
 لیزم امریکا که می خواست توسط امین وطن
 ما را پارچه پارچه نماید و حزب را مضمحل

آبادان و شگوفان سازد و خود را بهروز
 نمایندترین جای شکی نیست که عاقبت
 امیر یا لیزم ما یوس و روس سیاه خواهد شد
 و مردم ما به هدف خواهند رسید ولی اعمال
 ضد انسانی امیر یا لیزم و باند های وابسته
 اش علاوه از آنکه سد راه پیشرفت جامعه،
 حزب و مردم ما است، آرامی طبیعی و امنیت
 حقیقی ما را با اعمال خراب بیکارانه و غیر
 انسانی خود مختل می سازد لذا برای اینکه
 بساط این اعمال سیاه و غیر انسانی هر چه
 زود تر چیده شود و مردم ما هر چه زود تر
 از شر شان آرام شود حزب دموکراتیک
 خلق افغانستا این گردان پیش آهنگ و
 خد متگذار صدیق طیفه کارگر و کلیه
 زحمتکشان کشور یکبار دیگر با بدست-
 گری فتن ابتکار این اقدام جدی و سا زنده
 دیگری را بکار انداخت و آن عبارت از
 دایر نمودن پلیتوم سوم کمیته مرکزی
 حزب دموکراتیک خلق افغانستا می باشد
 قبل از آنکه به بررسی فیصله ها و روشهای
 این پلیتوم ۴ بپردازیم نخست لازم دیده
 می شود تا بدانیم که پلیتوم در حیات یک

حزب دموکراتیک خلق افغانستا بنا بر
 ما هیت انقلابی و وطن پر ستانه خود که همانا
 دفاع از وطن، دفاع از انقلاب و دفاع از
 دست آورد های انقلاب کشور است.
 می باشد اینک یکبار دیگر ابتکار سر بازی
 و در خود قدری را در دست مردم ما
 به تدبیر پلیتوم کمیته مرکزی و ظایف همه
 زحمتکشان و بعضی مسائل اصلی حزب را
 بنسبت نور و بلندی شده و با در نظر
 شرایط خاص جامعه ما و مو فی کشور ما
 ارائه نمود که بر رسی لیسنه های ایسن
 پلیتوم شرح نروس بزرگت وطن پرستی
 و مردم دوستی میباشد.
 لده آمو زنده و قابل دقت ترین بیانیه
 بیانیه منصل علمی و تاریخی و انقلابی ببرت
 در مل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب
 دموکراتیک خلق افغانستا، رئیس شورای
 مرکزی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک
 افغانستا می باشد که علاوه از آنکه یک
 بیانیه آمو زنده و انقلابی است از طرف
 مشمولین پلیتوم و سایر بیانیه دهندگان
 بشکل عام و تام مورد تأیید قرار گرفت.
 هکذا در پلیتوم به مو فقیته ها ییکه ثرتیچه
 انقلاب نظر مند نور و بخصوص مر حله
 نوین و تکاملی آن نصیب مردم افغانستا شده
 است عطف تو چه گردید تحکیم و گسترش
 دست آورد های این مرحله لیک ارزیابی
 گردید.
 بقیه در صفحه ۵۳

د بهرنی فضا څخه تصویری

لرغون پیژندونکي ونگونه په

زړه پوری زمین په ابره کړي

سارپاسیمه یوه دښته چې په هغه کې ونې نه دي او چوڼی همواره او له نښې اړخ څخه افی بڼکاري . مگر که چیرې دغه سیمه له فضا څخه وکتل شي مخصوصا د لمر لویډ بڼخ یادلر څخه په وخت کې به دی سیمه کې هرڅه دتقییر په حال کې کېږي او په دغه سیمه کې په زرگونو سوږی او کو چنی تپي لیدل کېږي چې ددایرووی خطونو او کرښو په واسطه احاطه شوی دی .

حتی د فضا نوردی په عصر کې د لمر څخه په وخت کې دځمکې فضا ئی غیره دساینتسی او اړکیو لوژیکی هدفو نو دپاره په کار واچول شوه .

هغه تصویر و نه چې د فضا څخه اخستل شوی دی د لرغون پیژندونکو د پاره د لرغونې کشفیاتو دپاره ستره منبع برابری کړی دی

چې د همدغو له هوا څخه اخستل شوی تصویرونو په مرسته لرغون پیژندونکی پدی بریالی شوی دی چې ایتر دسکان پایتخت چې تریوی تپي لاندی پټ شوی وه کشف کړی او یا هغه په زړه پوری د کرهڼی سیستم چې د شوروی اتحاد په مرگزی آسیا کې درینگی تپو لاندی پټ شوی وه کشف کړی ، او کله چې د فضائی اکشیا

له بهرنی فضا څخه د (سارپا) د سیمې څخه اخستل شوی تصویری

دایو څرگند حقیقت دی چې د بهرنی فضا تسخیر دساینس پوهانو پر مخ یوه پسه زړه پوری لار خلاصه کړیده . د بهرنی فضا څخه په استفاده سره ساینس پوهان په دی بریالی شوی دی چې د سمندر ونو ، جیو- لوژی درمل جوړ و لو او داسی نورو برخو کې ستر بریا لیتو پوهه تر لاسه کړی .

په دی تو لو علاوه د بهرنی فضا تسخیرول اړکیو لوی یعنی ځمکې پیژندونکی اوځمکې کتیدونکی ، برخه کې له اهمیت ډکه لاره د لرغون پیژندونکو د پاره خلاصه کړی ده . د هغه چا د پاره چې پر ځمکه ولاړی د

دپارسا لرغونې سیمې یوه برخه چې د لرغونو د کورونو سیمه کشف شوی ده

یروکه په برخه کې څیړنی لیدل کړی مصنوعي سببونه په مرسته لاسته راوړی وه نو نوی په حیرت کې پاتې شول او خپلو سترگو ئی باور کول نه شوو څه څکه په دغو تصویرونو کې هغه لرغون شیان چې په هغه باندی لس متره خرابی او بستی وی په ډاگه بڼه کیدل . د هغو تصویرونو په مرسته وه چې هغه کلی او داستو گنځی ځایونه چې د لخوا د سینه په غاړه تر خاورو لاندی وه او د پاره په عصر پوری اړه لرله د لمر څخه پیژندونکو له خوا کشف شول .

له هوا څخه د (سارپا) د سیمې د لرغونې سیمې برخی تصویر .

د هندی تاریخی برخی تصویر چې د ځمکې څخه اخستل شوی او ساینس پوهانو اولرغون پیژندونکی د کیندلو په حال لیدل کېږي .

د (سارپا) د لرغونې سیمې یوه برخه چې لرغون پیژندونکو له خوا کشف شو یسره

په دې برخه کې د شوروي اتحاد دکامليک د جمهوريت د لرغون پيژندنې د ټيم امر (يو جيني سمونکي) د شوروي اتحاد د لومړنيو پوهانو له ډلې څخه دې چې دفضا نسي تصوير او نو په مرسته يې د لرغون پيژندنې هلې ځلې پيل کړي.

په دې برخه کې به زده پوري مثالونه مو چوڼ دي. د شوروي اتحاد د کالينک د جمهوريت د لرغون پيژندنې د ټيم د ټيم ديت په اروپايي برخه کې چې تر بياهاره او ريگستاني نه ډير تاريخي آثار موندلي دي. دغې دښت هاندې سيمي ته اوس په زياته پيمانه او په د سول شوي، او د ځمکې اړانو لوستو ته زياته پاملرنه شوي او په دې سيمه کې اوږده کالونو نه اود او به کولو سيمه ييزه کاراجول شوي دي. د دغو ټولو فعالو نوڅو يوازې هري ددې چې ځمکه کيندونکي اولرغون پيژندونکي د دې سيمي څخه چې ستري لرغون منابع لري لرغونې مواد تر لاسه کړي.

هغه سيمه چې دولکا او ددون) دسيند ونسو تر منځ پراته دي به زده پوري تاريخي اهميت لري ځکه د هغه سيمه ده چې به هغه کس ډيري پخواني لوني لاري چې د اسيا او اروپا فضا او نورو شمالي هيوادونو تر منځ د دښت دښتکو او لسوي لاري وي هسو چوده ده. په دې سيمه کې د (سايبريا او سيبيريا او سارماټيانو، ساورو ماټيانو، ازان، سوت او داسې نورو وختو نو څخه چې ځينې لرغونې مواد چې ددې سيمي څخه به لاس راغلي دي د قبل الميلا، په (۱۵۰۰۰) کلن عصر پوري اړه لري او ځکه ورپورې شو چې دغه سيمه د لرغون پيژندونکو د پاره د جنت نوم لري. نو د دغې سيمي معنې کول نه پرته بل هېڅ گڼه ونه لري او يوازې دا نازان به ورسوي چې لرغونې مواد به هغه کې تر خاور لاندې شي نو ځکه د دې زراعتي کول بلان شوي دي.

د همدې مطلب په پاره دې چې د کالينک جمهوريت سيمي لويديځه د لرغونې څيړنو ستره منځ به ډيره ښه توگه په کار واچوي. ددې دپاره چې دغه لرغونې آثار له منځه ولاړ نه شي (ساريا) سيمي په برخه کې چې ډيره حاد څرخيزه سيمه ده مگر دغه سيمه ددې دپاره چې لرغونې مواد و نه نقصان ورو نه رسوي نو اوسه پوري به هغې کې د کرهڼې دپاره هم استفادې نه ده شوي تر څو هغه د خاورو نه چې دلته موجوده د لرغون پيژندونکو لاسه خوا وځيرل شي. سمونکي د خپلې پوي وينا پراخ کړې په دې برخه کې وويل: - که چېرې موږ په پخواني طريقه او پخواني سترگه سره دغه سيمه د لرغونې موادو د پيدا کولو دپاره وځيړو نو داسې به ډير زيات وخت ونيو ځکه په دغه سيمه کې تقريباً (۷۵۰۰) په شاوخوا کې د خاورو ځلي مو چوڼ دي چې هر يو ځلي يې ستر

دکيندني په سيمه کې د لرغون پيژندنې د ټيم امر يو جيني سمونکي او د لرغون پيژندنې د يو هنون زده کونکي (دسولون يا بوا).

تاريخي اهميت لري چې دغه (۷۵۰۰) د خاورو ځلي يوازې د (ساريا) سيمي په برخه کې مو چوڼ دي او موږ به اوسني طريقه سره کولای شو چې يوازې (۲۰) دغه د خاور ځلي به يوه مو سم کې وځيړو نو ددې مطلب د چټک پرمختگ دپاره بايد موږ د نوي طريقې په کار واچوو او همدا علت وه چې د فضايي تصويرونو په پاره کې څيړنې ورسوي لرغونې د پيژندونکو د پاره دغه په زده پوري زمينه برابره کړه. د لوږي ځل دپاره د همدې فضايي تصويرونو په مرسته موږ به دې پر يالې شو چې دغه جمهوريت د لرغونې موادو سيمي تشيت کړو. د همدې فضايي تصويرونو په مرسته زموږ ساينس پوهانو او لرغون پيژندونکو په دې پر يالې شوي چې په شونت ورسوي چې په دغه سيمه کې د لرغون سپړونه داستونگي ځايونه، درياسونه او داپو بندو نه مو چوڼ وه که چېرې د فضايي تصويرونو نو څخه استفادې نه وای شوي نو موږ هېڅکله نه شوای کولای چې د دغو شياو په برخه کې معلومات تر لاسه کړو. د فضايي تصويرونو څخه به کار اخستلو سره موږ به دې پر يالې شوو چې خپل کارله سره ترتيب او تنظيم کړو.

اوس زموږ لرغون پيژندونکو لوستونکو لارې تيارې او نو کې خپلې څيړنې سر ته رسوي او کله چې فضايي تصويرونه هلته په ښه توگه وځيړل شي نو بيا به علمي توگه

کولای شي هغه سيمي چې هلته وگړي به ډيره پخوا زمانه کې ژوند کړي وي پيدا کړي. په دې برخه کې سره وروسته تر دغو ټولو څيړنو څخه زموږ لرغون پيژندونکي په اړاسي کې به کيندنيو پيل کوي. د فضايي څيړنو او لرغون پيژندنې تر منځ اړيکې نه يوازې دا چې لرغون پيژندونکي ددغې رابطنې په مرسته لرغونې څيړنې پيدا کړي بلکې د همدې طريقې په مرسته ساينس پوهانو په دې پر يالې شوي چې د طبيعي حالاتو او تغيراتو په برخه کې هم پوره څيړنه تر سره کړي چې دا کار به هم موږ نه ستړ پر يالې توب راپه برخه کړي. ځکه د همدې بهرنې فضا د تصويرونو په مرسته دې چې اوس د هايډرو جيو لوستو چې پوهانو هم پوره پريا ليدو پوهانه د خپل کار په برخه کې تر لاسه کړي دي.

هغه لرغونې شيان چې دساريا په سيمه کې پيدا شوي

د جهې نه ستري دهشي

د انقلاب قهرمانه! نه پوهيږم چې ستا کار نامې، ستا سرپنډنې، ستا ميرانه اوسنيزه ورتوب له کوم څايه شروع کړم، ستا شپاړت او ميرانه به دې لنډې ادبي ټوټې کې نه شم ځايولي. ستا په ميرانه به ناولونه اودا ستانونه وليکل سي. ليکوال ته چې مضمون نه وي نو څه به وليکي، نه وي چې درياستېکو ليکوالانو لپاره دې درښتنيوليکنو دروازي توري هم پرانيستي ستا سرپنډنه او قهرمانې چې ليکنو دنيکو لاي اوسنيزي مې سترگو ته راځي او هغه نا وول ياد راځي. دليکوالې استروفسکي دجهې پيونه او ستونډې مې سترگوته راځي او دغه ناول مې له سترگو تيريزي.

هو! تادېکولای استروفسکي ناول لوستي وه او پوهيږي چې پوهورځ به مې گوند د خلکو دز مانوونه لاره کې چېسې ته وليږي څه ددوځن استروفسکي هغه ورځ نه پوهيږي چې وروسته يې دې هم دجهې په لور بلنه ورکړه، ورور دې هم ومنله، ښه مې پيژندې په وچو کې يې ښکل او په شايې دډولې اوږده يې وويل:

خوبه! ما همدې ورځ ته لوي کړې وي. زه لارښه او دخپلو خلکو او گوند دارمانونو په وړاندې، د انقلاب او خاورې دساتنې په لهځانه سپيندنه وښه، خپلې میندې، خو بندې درانېو بزگر او د هغو واده ماشومان دغلو ولاري وهونکو له سر او عذاب څخه وژغوره، دهونکوله د هغسو سترگې د لاسه په نورکړي دي. زه لارښه مې دې غواړم، په ستا شايې او بيا يې ستا کشر ورورته مخ واړوه او ويې ويل:

خوبه! خپل ورور دې پواځې مې پرېږدې ته هم ورسره لاږ شه، دخپل ورور، گوند او انقلاب ولا وتړه، ورور دې چې پراښيږي ته هم دخپلو خلکو له هيلواو ارمانو نوڅخه ځان تر بان کښه، زه لارښه، برې موغواړم واړوه او ويې ويل:

ځامنو! ناسي چې دحق بلوي کوي، زه يې ونيم، برې ستاسو په برخه دي. دگوند او خلکو سر ښندونکي!

هو! تاهمينکنې به اوږه دخپلو وروڼو لپاره به ښوونځيو او مکتبونو کې درسې جريان پرمخ يووه، همدې جهې ساتنه او هم دې دعلم ډيوې بلې ساتلې نو تاجې دعلم ډيوې بلې ساتلې. ستانوم او کارانامې به هغسو دگوند او خلکو تاريخ ددل لپاره روښانه وساتي تازيات شمير بزگر، واده ماشومان سپين کړي خونان ښځې او نارينه دغلو ولاري وهونکو او دپاره دارمانوله سر او عذاب څخه خلاص کړل، تادجهې په سر وگړو ليو کې چې او ورځې تيرې کړې، هونر يې نشو هيرولې، گوند او خلک يې نشي هيرولې!

څه د خورې ننگياله اړتيا چې ددې ټوټې کې دگوند او خلکو له گټو نه قربان کړي، خپل پوهنځي دې نيمگړې پرېښوده او دجهې په لور وځوځيږي کاشکې ما هم ستا په شان دگوند او خلکو په تاريخ کې نوم گڼلې وای کاشکې ما هم د جهې په سر وگړو کې ليوکې له تا سره يو ځای داسې گڼېږم اوږه چواې وای اوله تا سره مې رسو ځې دجهې سټونزي حقهلمې وای کاشکې له تا سره مې يو ځای ددښمن ستروونه وړان کړې وای او کاشکې ما هم دجهې يو ټوب خورولای وای. هو! زه هم ستا ملگري يم، دپاره شان مې دگوند په توده غږ کې مې او ورځې سپاږمې سزه هم دجهې په لور ځمبه نه پيرېرم، څه او ستا ډير ملگري دخلکو او گوند دارمانونو په لاره کې سپيدان سول کله چې دجهې له خوا دهغو څيړنې دسپينا ډيردې په شان له معي تيروم نو دمه پازي وي بلې دنما کې ته ننوزم او زده مې غواړي چې ددل لپاره په جهې کې پاتې شم.

داهې هوډ دې اوداسې مې پتلي ده! څه دستگر اند يواله! ماوښه ځکه چې ستا سپر ماني، ميرانه اوږه ورتوب دلته نشم ځايولي ماوښه ستا ادبي ټوټه ده ماوښه! ستا مو په سر ښندنو په ناولونو او داستانونه وليکل شي ماوښه ما هم ستا لاره ونيوله. - لارم ۰۰۰۰ به شامې وډوبه لارم ۰۰۰۰ ياي

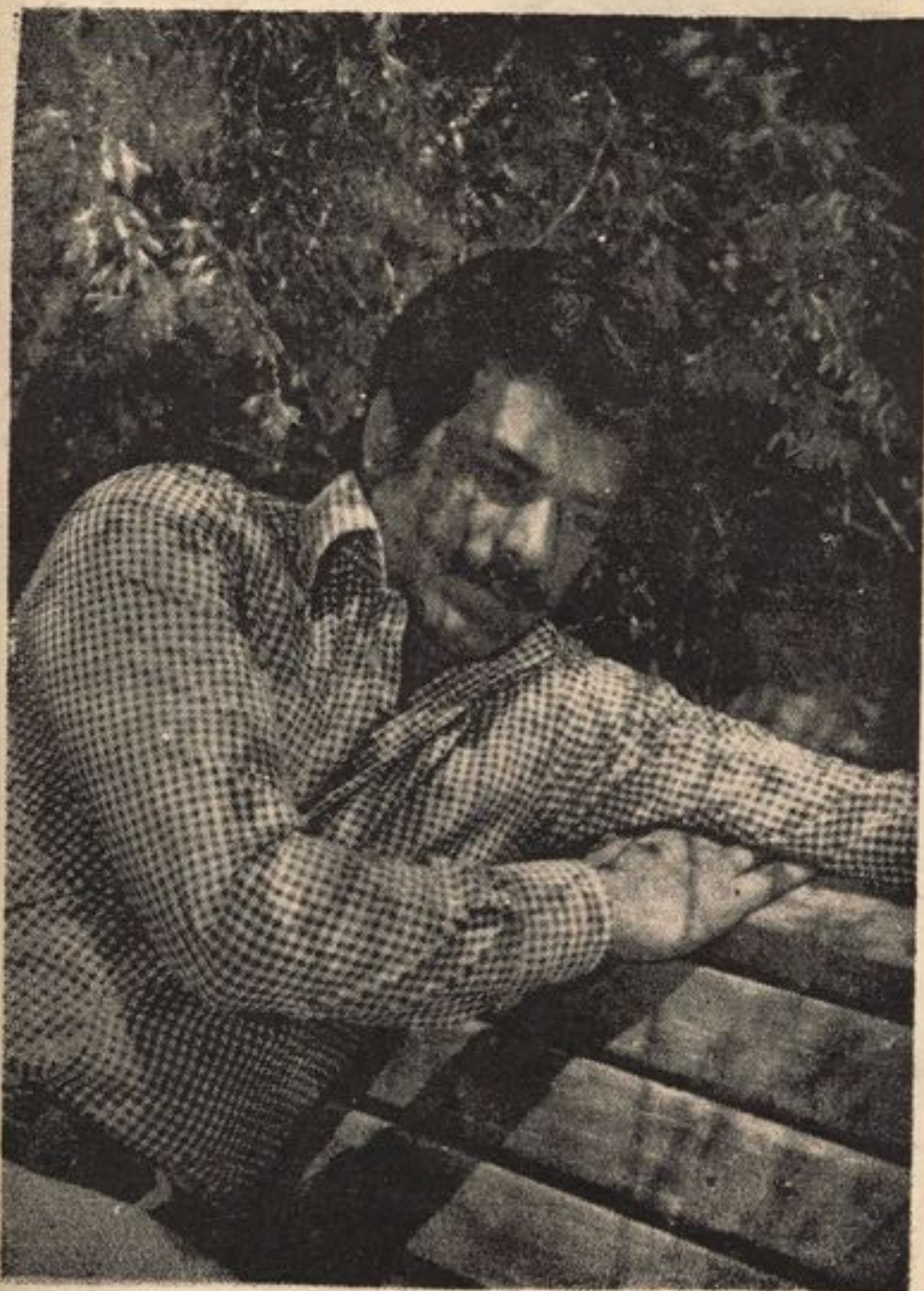
یک گفت و شنود اختصاصی اماکوتامو فترده با :
آواز خوان :

اگر عشق باشد گناهی

آشنا شویم

بیشتر از ۹ سال است که با صدای بسوشاد رحیم مهریار آشناییم و ترانه‌ها و زمزمه‌ها پیش را می‌شنویم. در همین مدت کم او توانسته جای خود را در میان آواز خوانان جوان مورد علاقه مردم باز کند و به سوی شهرت و محبوبیت روان گردد. از رحیم مهریار که تا درجه دکلمور یا تحصیلات خود را شوام داده است تا کنون بیش از شصت پارچه رادیویی و بیست پارچه تلویزیونی ثبت شده است که به قول خودش بیشتر آهنگهای را هم که خوانده‌است از ساخته‌های خودش میباشد او در استیل و موسیقی آزاد هند آواز می‌خواند و در نواختن آرگن، هارمونیه، طبله و پیس گیتار مهارت دارد هنوز از شواج نکرده و از کسانی که هر روز به نحوی او را با یکی نامزد معرفی می‌کنند و در اطرافش شایعه می‌پراگندند دل پرخونی دارد.

با این سبک بیشتر تظا بق دارد و سو ما هم اینکه به آن عادت کرده ام و ترک عادت هم عو جب مر ض است .
* از نظر تو چرا در کشور ما به کار آهنگساز نسبت به آواز خوان و شاعر کمتر ارج گذاشته میشود و بیچاره آهنگساز دیگر ان را به شهرت می رساند و خود در گمنامی می میرد ؟

رحیم مهریار هنرمند محبوب و سرآوازه کشور .

* من چند زن به آهنگ های دیگران و یا کث رفتن بخنی از يك آهنگ را گناه نا بخنو دلی میدانم و کاری خوانی را در حد اعتدال دوست دارم .
* من از شاگرد بودن و آمو خن ننگ ندارم .

* من بجای بیانو با نواختن آرگن آشنایم دارم و میلوئی هایدریانو و آرگن مشترک اند پس نمیتوان گفت آهنگ ساز نیستم چرا که بیانیست نمیتانم

بعد نخستین پرسش از مهریار ایسن مو ضوع را به طرح میاورم که در شرایط کنونی کمتر آواز خوانی است که با چند کس رفتن از يك آهنگ خارجی و کث رفتن بخنی از يك آهنگ دیگر به قول خود کمبودی را به وجود نیارود و خودش را آهنگساز بخواند . با توجه به اینکه توهم حد اقل به ادعای خودت بخش بزرگ آهنگ های را که به اجرا آورده یی خودت ساخته یی آیا در کارت چنین پخته ندی های داشته یی و یا خیر ؟

* نظر ترا تا آید میگویم که چنین بیماری در میان برخی از آواز خوانان ما شایع می باشد . با آنکه من عقیده دارم هیچ آواز خوانی نیست که گاهی چنین نکرده باشد صادقانه میگویم خودم آهنگهایم را از جایی نگرفته ام زیرا برای من کمبود آهنگ که خودم روی آن کار کنم و خوب با خراب محصول اندیشه و تفکر خودم باشد به مراتب آسانتر از آن است که چندین پارچه آهنگ را بشنوم و خودم را برای چندک زدن به هر يك و کث رفتن مقداری از هر يك زحمت بد هم .

* چرا از نظر تو هر آواز خوان نباید چنین باشد و یا چنین است انگیزه چنین تمایلی در دزدی و سر رفتن آثار دیگران و آرا به نام خود جا زدن در چه مواردی خلاصه میگردد .

* والله غایب کمبود آهنگساز مطرح می باشد و جوانی و میل به شهرت .
* از نظر توبه عنوان سبک آواز خوان جوان و تحصیل یافته این گناه نیست که به جای مطالعه و زحمت کشیدن و بالا بردن سطح آگاهی خود و در فکر ابداع کردن بنشینیم پارچه يك آدم شناخته شده و یا گمان را میسوخ کنیم و بعد به روی ایسن تر کب تا هنر مندانه نام اثر هنری بگذر

* اما برخی را عقیده است که تو خود از کاپی گران بزرگ هستی و درین کنار نجر به وافر داری ؟
* جوگفتی دلیلش بیار، من در شمارشمت آهنگی که خوانده ام فقط یکی آرا کاپی کرده ام و بس .

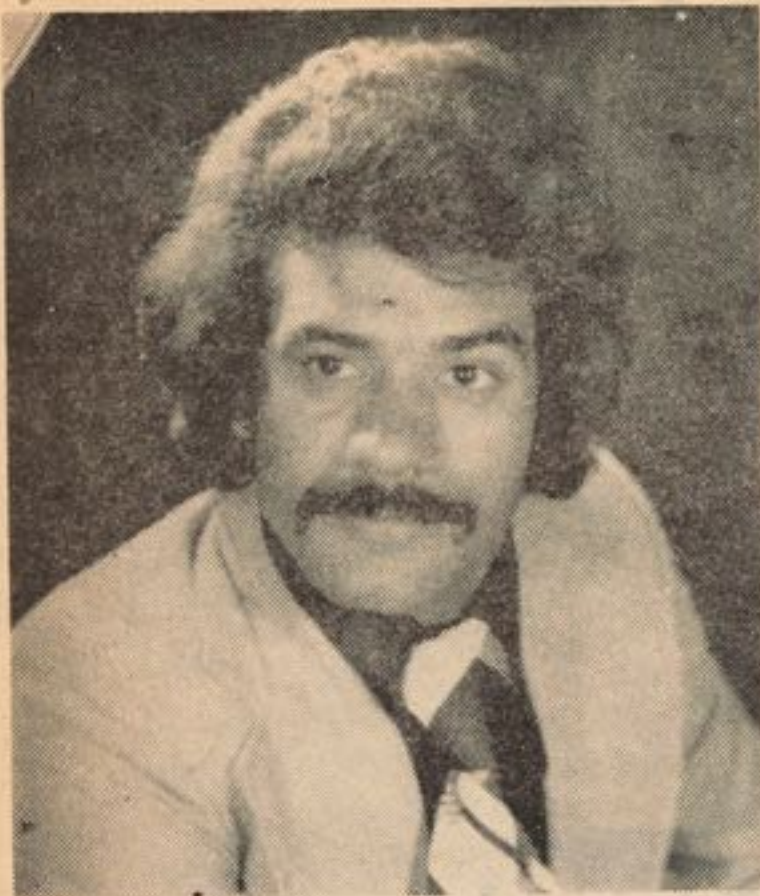
* در مورد آهنگ سازی ان چه میگوئی میگویند آهنگساز باید پیا نیست باشد و در نواختن ساز های دیگر هم آشنا و گر نه آهنگش چیزی از آب در می آید ما ندنم صا چه های هنری من، تو که پیا نو نواخته نمیتوانی چگونه آهنگ هایت را می سازی ؟
* درست است که پیا نیست نمیباشم اما ارگنیست استم و میلوئی هاهم در بیانسو و آرگن فر می از هم ندارند .

* سوال دیگر این است که چرا اصرا داری به جای خواندن آهنگ های اصل افغانی در جو کات و شکل افغانی بپر د موسیقی آزاد هند باشی و در واقع از حنجره يك هنری آواز بخوانی ؟
* اولاً که من از حنجره خودم آوازمی خوانم و نه از حنجره دیگری ، ثوماً اینکه گفویم

* هنوز مردم به ارزش کار يك آهنگساز در يك پارچه موسیقی وارد نشده اند و این هم گناه پرودیسوسهاست که آواز خوان را معرفی می کنند و آهنگساز را نه ، در حالیکه نباید چنین باشند و باید نام سازنده هر آهنگ در موقع نشر آن اعلام گردد .
* از نظر تو آواز خوانی هنر است .

* بلی پس چیست ؟
* بعضی میگویند فن است .

* نه خیر اگر فن می بود هر کس می توانست آرا کسب کند در حالیکه این طور نیست و در بهلوی کسب خصوصیات موسیقی آواز خوان با بد صدای خوب ، استعداد سر شار ، ذوق هنری و آگاهی نسبی از موسیقی هم نباشد .
* با کتاب و مطالعه چطور می توانی چیزی می خوانی ؟

اگر فرصت نداشته باشیم کم کمک بمانیم که رویش حساب کنیم

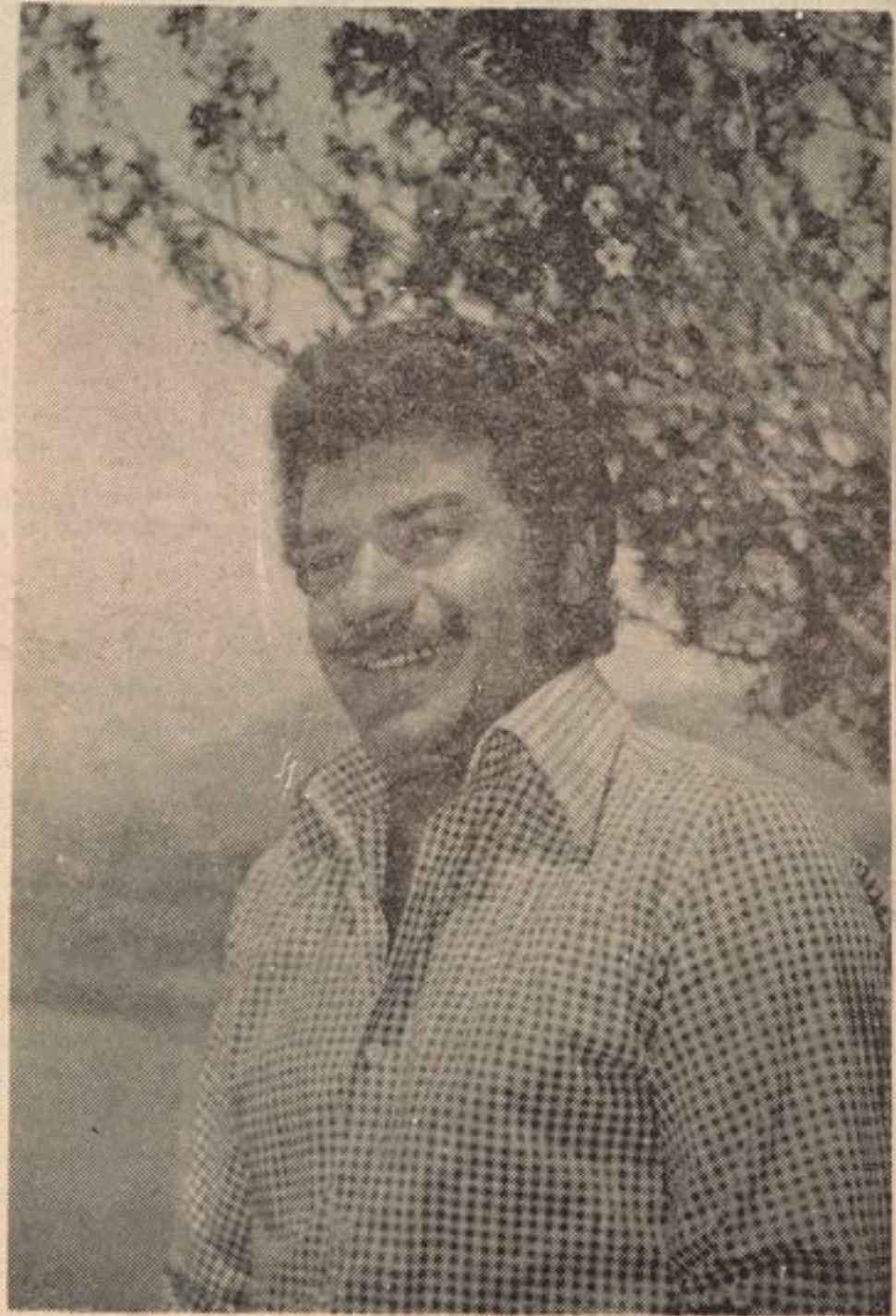
آهنگ را ساخته و باز در قالب آن تصنیف را سرود .

• از تواج کرده بی ؟
• خیر .
• چرا ؟
• تا کتون کسی را که دلخواهم بنشد نیا فته ام .
• پس در جستجوی یا فن استی ؟
• همین طور است .
• از نظر تو همسر آینده ات یاریدواجد چه خصوصیا بی باشد ؟
• خصوصیا بی که مطایق میل من باشد .
• این شکل جواب دادن را نمی پسندم .
• درست به مانند من که از این گو نه سوال ها خوشم نمی آید .
• خیلی ها در باره تو فضیلت هایی دارند از این گو نه که زیاد نا مزه می شوی زیاد نا مزه می شوم ؟ یعنی چه ؟
• یعنی اینکه تا کتون شا یعات زبانی شنیده شده که با فلا نی نا مزه استی و چندی بعد کشف شده که دروغی بیش بزرده چرا چنین است ؟
• این را دیگر از شا یعه سازان بورس که خودم هم دلم از آنها پر خون است ، هر روز شا یعه پراگتی ، هر روز تبسم سره هر روز گپ نو ، بلور کن به همین سبب رنج فراوان دارم .
• از این حرف ها بگذریم ، تو خیلی زیاد در خواندن ها بیت از نا شناس تقلید می کنی سبب چه میباشد ؟
• سبب خاصی ندارد و ضمنا تقلید هم زیاد نمی کنم .
• میگو بند نا شناس استناد نومت و کسی که در واقع مو سیقی را بتو آموخته است این نظر را قبول داری ؟
• از قبول آن شرم ندارم ، چرا که من همیشه شا گردی و آمو ختن را دوست دارم اما در مورد پرسش تو واقعیت این است که نا شناس با من همکاری و همرا هی کرده است و من به او و هنرش ارج فراوان می گذارم .

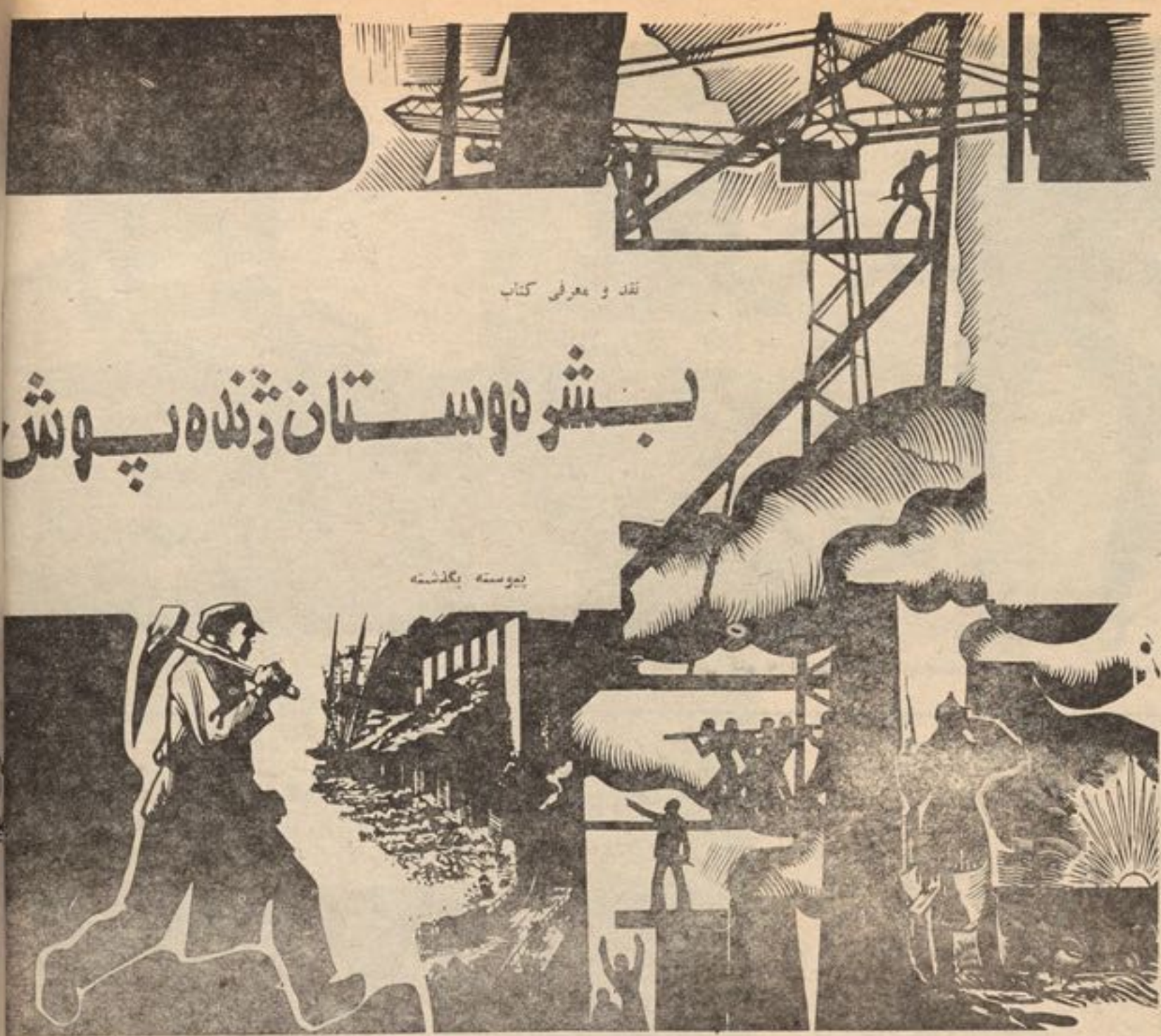
آوردند که اگر شاعر فقید سر از خاک بر دارد و آنرا بشنود خود را به خاطر شاعر بودن نفرین می فر ستند و شاید هر کز هم نبخشند ؟

• والله ، در برخی او قات کاری است که باید بشود ، چرا که ما ختمان شعر طوری است که جز اینکه بسرای جای گسرفتن در چوکات آهنگ بشکند چاره دیگر وجود ندارد ، ما نند :
این آهنگ خودم که :
اگر عشق با شد گنا هسی
که در مصرع : « نشان ده ره کعبه عاشقان را » ناگزیر شدم به خاطر حفظ آهنگ کلمه « کعبه » را بشکنا نم و آنرا به شکل « کعب » به بخوانم
عده بی هم به خاطر عدم سواد شعر را غلط می خوانند که ای کاش پیش از خواندن و تشریر پرسند که پرسیدن عیب نیست و تسلط خواندن شرم است
• بیشتر تصنیف هایی که در ران بو خوانده میشود در معنای خود جز از ناپیدن ها از فراق و رسیدن ها به وصال و آن هم در ابتدایی ترین شکل خود چیزی ندارد نه تشبیه زیبا بی در آن به کار میرود نه استعاره بی و نه هم رمز و راز هنری و بیان عا طفی قابل قبولی چرا حد اقل جوانان تحصیل یافته آواز خوان ما نمیکو شنند در انتخاب تصنیف ذوق بیشتری به خرج دهد ؟
• باید هنر تصنیف سازی تکامل کند و نخست تصنیف سازان از آن مانند کسه میگو بی فراوان داشته با شیم و کار شان هم خریدار داشته باشد تصنیف بی قیمت که از این بهتر نمیشود .
• شنیده ام که در جا های دیگر غا لیا برای آهنگ تصنیف و شعر ساخته میشود ، اما در این جا مو ضوع عکس است و برای شعر آهنگ را می سازند آیا این روش از نظر تو درست است ؟
• در مورد غزل درست است و در مورد تصنیف درست نمیشود ، چرا که در اولی برای يك اثر زیبای هنری قالب هنری ساخته میشود و نمیتوان آنرا به خاطر خود تغییر داد اما در تصنیف ها میشود نخست

• اگر فرصتی باشد کم کمک بمانیم که رویش حساب کنیم اما نه آنقدر که رویش حساب کنیم .
• بیشتر شعر کدام يك از شعرا را می ؟ سخن به شعر کشید ، چرا تعداد جوانی و نه آن علاقه داری ؟
• فراوان آواز خوان های ما شعر را غلط می تصنیف ها رسم را غالبا از نور فرسخ خوانند ، آنرا می شکندند و به شکلی در می

عده بی به خاطر عدم سواد شعر را غلط می خوانند که ای کاش پیش از خواندن و تشریر پرسند که پرسیدن عیب نیست و غلط خواندن شرم است .
شماره ۲۱

نقد و معرفی کتاب

بیشتر دوستان زنده پوشش

بموسسه گذشته

کارگران بیهوده اند که هیچ امری نمی توانند تغییر ناپذیر و مطلق باشند. اربابان از عاطفه و رحم و دلسوزی نمی شناسند. اگر هم بشناسند، غافله و مهریالی ارباب نمی تواند از رنجهای بیکران مزبور بکاهد. آون با قاطعیت و شور انقلابی می خواهد بر ضد اندیشه های مسلط و جاری دنیای سر مایه داری سبزه نماید. بر خاش و مبارزه کند. آون می نمایند که تنها آگاهی، تشکل و وحدت کارگران عا من بیسر و زی و آسایش آنان است نه غافله و مهر یا بی کار فر ما یان و صاحبان وسایل تولید و آزمندان که کیمه های کلان کلان بخرند و بخرند و بخرند. اینها را غارت می نمایند. همین بی اتفاقی و پراگندگی کارگران است. همین رقابت های شان است که موجب فقر و بیکاری آنان می گردد اگر اتحادیه ای بسازند، همیشه و متشکل شوند آنچه بسلا و بد بختی به سر شان نمی آید. و برخورد های غیر انسانی با آنان صورت نمی تواند بگیرد. از پراگندگی و نادانی کارگران است که عاقبت لیبرال به دارالمساکین کشید. پس از یکدهم کار، زحمت، عسرق ریزی و صداقت نه آفرینی نه مسا پشی و نه پشتوانه ای رفیقان به دارالمساکین و این پس بسیار غم انگیز، کارگران اگر متحد باشند کار به این جاها نمی کشد کارگر این همه شکنجه نمی بیند و تحقیر نمی شود. سوداگران در بی اعادهی حقوق افراد

یکی از آنها پول است، یک علت دیگر مالکیت شخصی است، مالکیت شخصی زمین، مالکیت شخصی راه آهن، مترو کار خانجوات و تمام وسایل تولیدی و رقابت در تجارت. آون در ادامه این سخنان می افزاید:

« مالکیت به شکل کنونی خود یکس از عوامل موثر فقر اکثریت مردم است. عروسی کردن یا مجرد ماندن، با ماشین کار کردن، محصول زیاد به دست آوردن قریح کردن و آسایش داشتن، زیاد شدن جمعیت، اینها هیچکدام موجب فقر و بیچارگی نیست فقر نتیجه و مولود انحصار های یکمده می گیم آنچه را که ممکن است انحصار کرد برای خود شان انحصار کرده اند، تمام اراضی مال آنها، تمام معادن مال آنها، تمام آب های زمین مال آنها تمام کارخانجات مال آنها، اگر برای آنها ممکن باشد که هوا را هم در شیشه بکنند و انحصار کنند می کردند و ما مجبور می شدیم برای نفس کشیدن هم جان بکنیم کار کنیم و هوا بخریم و در نتیجه همه تصور که امروز از بی قوتی و بی غلایبی دسته دسته از ما می میرند، دسته دسته هم از بی هوا بی می مردند.»

آون در این کتاب عبارته می کند که زمینه فکری کارگران را تغییر دهد، در دل های شان امید بکارند به فکر شان وا دارند و بیدار شان نماید. آون می گوید، به

داری قهرمان کتاب همیشه از موضع خود فاطمانه دفاع می کند و از پراگندگی و بی بلوری همگنان خود در رنجی عظیم است. آون در زندگی هیچ چیز ندارد در خانه ای گرایی زندگی می کند. در آمد و عاید به مشکل می تواند چرخ زندگی او را به پیش براند. همیشه فرزند و زن او برهنه و گرسنه اند و لا شخوار بیکاری در هر لحظه وساعت او را تهدید می کند. آون در حریفی انقلابی نام نوشته است. راهی را بر گزیده که به پایان آن ایمان دارد. برای او هم میسر و ممکن است که در بهای فروش مرام و عقیده ی خویش به آسایش های فرنی دست یابد. اما نمی خواهد مانند عقابی - مغرور و بلند پرواز به پستی ها سر فرود آورد. آزادی خود را در آزادی دیگران می جوید و خوشبختی فرنی برای او هرگز مطرح نیست همگنان آون آنگونه که میدان اشاره شد برای بدبختی ها و فقر خود علت هایی می تراشند که همه ضمنی و فرعی است نه اساسی و اصولی. اما آون در بحث های سخن رانی های خود نتیجه می گیرد:

«فقر ونداری غل زیاد دارد، ولسی تمام این همل نتیجهی اصول زندگی فعلی و جزو لاینفک این اصول هستند، برای اینکه فورا از میان برداریم، باید عامل و علت را از میان برداریم، برای اینکه علت را از میان برداریم باید این اصول را برهم بزنیم. خوب آن علت ها کدام اند؟

زندگی خود را به جهنم همانند می کند. شکوه ها دارند اما متحد نمی شوند مبارزه نمی کنند سکوت می نمایند و خاموش اند و این خاموشی گناه شان است. به نظر آون تا زیر بنای جامعه دیگرگون نگردد، تغییرات سطحی و روپنایی نمی تواند درد زنده پوشان را دواند. دولت های طرازاستبداد اندی برای بقای خویشن گاهی در سطح تغییراتی می آورند. و به رفورم هایی دست می زنند، اما نباید به این بازی ها و طرح های خاینانه و شیطانی دلخوش کرد ماهیت نظام های ارتجاعی این اجازه را ندارد که در جهت بحق آرمان های طبقه ی کارگر گامی بردارد اگر اقدامی می نماید از روی ریاوازی و نمایش است نه واقعیت. پس باید هشیاری را از دست نداد و فریب نخورد آون فرانک در پاسخ کارگری ساده که زندگی خود را به دوزخ همانند می کند می گوید:

« اصولی که فعلا امور دنیا با آن اداره می شود (سر مایه داری) به قدری بدامت و نتیجهی آن به قدری وحشت آور است که شما عقیده پیدا کرده اید چه همین دنیاست و با وجود این خودتان را جز محافظ کار های داند یعنی به عبارت دیگر افتخار می کنید که جزو کسانی هستید که با تمام قوای خودشان سعی می کنند ایسن اصول را نگاه دارند. یعنی به عبارت دیگر پشتیان اصولی هستید که دنیا را مبدل به جهنم کرده است.»

واحوال رابه درستی تحلیل و تفسیر می نماید.
مبلغ محض و خطیب بی عمل نیست به آنچه
می گوید صافه باور دارد ، رزمنده ای
سخت کوش و خستگی نا پذیر است . برای
آنکه صداقت خود را نشان دهد . درمظاهره
ای که از طرف حزب به راه انداخته شده
بود . نقشی برجسته و درخشانی رابه عهده داشت
نوده ها را به مبارزه دعوت کرد . به سخن
رانی های پرشور و پر انگیزنده پرداخت .
گر چه رفقای او درین پر خاش خیا بانی
دستگیر و کشته شدند اما آون نشان داد
که می توان ارزش های جاری را نفی کرد

مادامی که این اصول (سرمايه داری) و ایمن
تشکیلات بر قرار است ممکن نیست نوع
بشر از جنگال فقر و بد بختی خلاص شود.
زیرا وقتی ثروت در یکجا جمع شد یعنی از
جاهای دیگر کم شده است . ازین دو ناوفتی
که اصول پولی در دنیا بر قرار می باشد ،
فقر و احتیاج و تمام بد بختی ها و فلاکت
هایی که زایدی فقر و احتیاج است وجود
دارد و فقر عبارت از دسترسی نداشتن به آفتابست
از ضروریات زندگی که به وسیله ی کار
کار گر و توسط ماشین آلات از مواد خام
ساخته می شود ، علت دسترسی نداشتن
نود در صد از مردم دنیا به ضروریات اولیه
زندگی همان سیستم پولی (سرمايه داری)
است که در دنیای ما رواج دارد . نظریات
آون فرانک قهرمان کتاب بشر دوستان زنده
پوش در باره ی کار و جامعه ی بدون طبقات
را می توان چنین خلاصه کرد .

.... کار دران هنگامی معنی دارد کسه
تو لید را بد نیال داشته باشد . کار معنول
و منطقی فقط آن است که در تکثیر تولید موثر
باشد . هرکاری که درازد یاد تولید اثر
نداشته باشد کاری احتفانه است . مسخره
آمیز و جنایت بار و فقط تلف کردن وقت
است . راه حل اساسی و قطع مانده ی فساد
عبارت است از اذفای مالکیت شخصی کار -
خانجات و اراضی و ملی کردن تشکیلات
صنعتی و نظارت در استحصال و توزیع
محصول به طوریکه نه برای حفظ منافع
فقط یک عده ی معدود باشد بلکه نتیجه ی نهایی
آن حفظ منافع عمومی مردم باشد .

ص ۲۰۶

با همه ی خو یی ها و محاسن که این
کتاب دارد نا گزیر از اشاره هشتم ، یکی
همان دچار تر دید شدن قهرمان کتاب یعنی
آون گر چه علت آنرا هم خود تو شرح دادم .
یعنی تصمیم گرفتن او برای نا بودی خود
و یگانه فرزندان او فرانک کو چک و زتش ،
برای آنهایی که راه مبارزه در پیش گرفته
اند برای یک لحظه هم رخصت نرزدند و بر
گشت نیست باید پیش رفت زیرا به گفته ی
ارنست همینگوی «انسان ممکن است نابود
شود اما هرگز شکست نمی خورد» .

۲۳ ۵۹۲۲۳ کابل

و در برابر بیداد ایستاد . آون درین شکست
مایوس نگردید ایمان به راهی که در پیش
داشت بیشتر شد . آسیدیده و مقاوم گشت
قیام یاران آون عقیم ما ند به ثمر نرسید .
چون دولت مستبد کار خود را کرده بود
بیش از وقوع علاج واقعه را کرده بود گروهی
از خود فروشان و بی ما یگان را خریده بود
که آن قیام را سر کوب نمایند و با استفاده
از مقدمات و انتقادات مردم انقلابی ها را تار
و مار نمایند . اما راهرو اگر از میان بزد
برود راه همچنان باقی است رهروان دیگر
به دنبال هستند و می آیند و ازدشواری ها نمی
هراسند به سوی سر زمین های گرم و آفتابی
می رانند و سر انجام می رسند . آون در
پاسخ آن کار گران زود باور بی دانش و
ساده لوح که علت های اصلی را نمی دانند
می گوید :

«... پول علت واقعی فقر است ، چون
آونی است که به وسیله آن کسانی کسه
حاضر برای کار کردن نیستند محصول کار
کارگر و استحصال کنندگان را از آنها
می دزدند» .

ص ۱۲۸ - ۱۲۴

و در ادامه این طرز تفکر می افزاید :»

درد . و هم این گروه است که اگر عصیان
کند و خشم فرو خورده ی خو درا نبارزند
دنیای سرمايه داری رابه گورستان می نشاند .
درد آون در سراسر کتاب همین است . تشتت
بی اتفاقی ، پراگندگی و نا آگاهی کارگران
جام کار فرمایان از خون کار گران ارغوانی
می شود و عرق کار گر است که مروارید
گوش همسر آقای کار فرما می گردند . باید
دیگر برای این گروه مستبد و خود مسر
مجال زندگی و یکه نازی نداد . دست او را
از نعمت های مادی و وسایل تولید کوتاه
کرد . و این راه نجات و راه رهایی است
پیام قهرمان کتاب آون فرانک همین است
اگر چه صدای او را گروهی از سرناردانی
همراهی نمی نمایند . آون نجات کار گران
را در فرو ریختن نظام بهره کشانه می داند
باید این مناسبات در هم ریزد و طرحی دیگر

انداخته شود دنیایی نو بین جامعه ای والا ،
زیبا و برین . آون فرانک در این کتاب
سیمایی درخشان و قهرمانی آگاه و دلیر
است . عمل او سنجیده شده گفته های او منطقی
و مستدل است . از شهرت طلبی و پر تر
جو یی سخت بیزار و متنفر است . اوضاع

جا معه نیستند . همه ی تلاش های شان در
جهت بر آورده شدن خواست های خود شان
است و پس . آون بر طرد ما لکیت شخصی
ورقابت در کار همیشه تاکید دارد و این دورا
عامل بد بختی توده ها می داند و می گو یسد
«... فر ضامان توانیم او ضاع را تغیر دهیم
تا نتوانیم اصول ما لکیت و رقابت در کار
که دو علت مو جد فقر هستند ، ولی اینها
فقط یک قسمت از علت هستند که جمل و ناز و نعمت
و تربیت و مکتب و تمام وسا یل ترفی را
نصیب یک اقلیت کو چک می کند و اکثریت
را محکوم به گرسنگی و بیماری و بی غذایی
و انحطاط روحی و اخلاقی می سازد و شما که
جزو این اکثریت رنجبر و بد بخت هستید
با تمام قوا از همین اصول ، همین او ضاع
مصرفداری می کنید . اغنیا و طبقه ی ممتاز به
دست شما و به کمک شما قادر به حفظ این
اصول هستند . هر روز شما رابه نوعی فریب
می دهند و به عنوان از هم جدا می کنند به
بندگی می گیرند» .

چنین است ا یسن شاهه های رنجبران
است که تخت قدرت از پایان راه حمل می
نماید و این بازوان زحمت کشان است جرج
دولت ها را به پیش می راند . اگر اینان
نخواهند ارباب قدرت نمی توانند به زندگی
وابسته ی خویش ادا مه دهند . زندگی کار
فرمایان و بستگی مستقیم به کار فرمان بران

بر نامه ها و اهداف ساز ما نهی زحمتکشان نسبت به شرایط و ماهیت حاکمیت سیاسی دولتی در جامعه تفاوت های ماهوی و اساسی دارد. در جوامع سرمایه داری غرب و کمونر هی که نظام های فئودالی و کمپرا و نوری و ا بسنه با امر یا لیزم مستقر است. سازمانهای زحمتکشان ام از اتحادیه های کارگران، تعاونی های دهفانی، اتحادیه های جوانان، زنان، روشنفکران، کسبه کاران و غیره بیشتر بمبارزات اقتصادی در جهت بهبود شرایط کار و استخدام، فزونی مزد و معاش، کسب آزادیهای دموکراتیک فرعی مانند آزاد پهای اکادمیک و تحصیلی آزادی فکر و بیان، تقاضای حقوق و امتحانات بهبود سیستم انتخابات و غیره می پردازند. غالباً هدف و نتیجه این سازماندهی ها و مبارزات مر بوط به آن و داشتن طبقات حاکم و دولت های مربوط به گذشته ها و اجرای برخی رفرم هاست که به هیچ وجه حاکمیت استعمارگران و مستعمران را از بنیاد تغییر نمیدهد و به استقرار حاکمیت سیاسی و دولتی زحمتکشان منجر نمیشود.

در جمله و درامس ساز ما نهی مذکره زحمتکشان، فقط احزاب طراز نوین کارگری است که هدف تصرف قدرت دولتی توسط زحمتکشان را و بر انداختن قطعی و کامل حاکمیت بورژوازی و فئودالی و بعبارة دیگر انجام انقلاب واقعی اجتماعی را در سر لوحه برنامه مبارزات خویش قرار میدهند و مستقیماً در اینجهت بیکار میکنند.

علماً و اصولاً باید تمام سازمانهای دیگر زحمتکشان تحت رهبری احزاب طراز نوین کارگری قرار گیرند البته نه تنها در لحظه انقلاب، بلکه در سراسر دوران مبارزه و آوانیکه هنوز برای تصرف قدرت سیاسی و انجام انقلاب اجتماعی زمینه ها و شرایط نسی و ذهنی فرا هم نگرديده است.

گاه لامسلم است که تنها در صورت بر انداختن سلطه غارتگرانه استعمارگران، زحمتکشان بر سر نوشت خویش حاکمیت میگرددند و زندگی با سعادت و سرشار از نعمات مادی ومعنوی را برای خویش می توانند بوجود آورند.

اما زحمتکشان نمیتوانند و نباید تمام عسارت و فجایع را فقط در انتظار انقلاب تحمل نمایند. استعمار و حشیانه بدی طاقت فرسای شرایط کار، ظلم و احجاف، اختناق و استبداد و کار فرمایان و ملاکین و غیره مظلّم که همه روزه جسم و روح زحمتکشان را خرد میکنند. آنها ترا بمبارزه و میدارد و ضرورت همین مبارزه تشکل کارگران و زحمتکشان را در سازمانهای صنفی، اقتصادی و مسلکی موجب میگردد.

احزاب طبقه کارگر نیز به هیچوجه فقط در انتظار لحظه معین نمی نشینند بلکه درست بخاطر نزدیک کردن و فراهم ساختن شرایط این لحظه در مبارزات روزانه زحمتکشان مجذانه و همه جا به شرکت میکنند و آنها از لحاظ سیاسی رهبری می نمایند. بدون این مبارزات روزانه که ظاهراً کوچک می نماید اصلاً تحقق امر بزرگ و خطیر انقلاب نامیده است.

ازینجهت و از آنجاییکه احزاب طبقه کارگر ساز ما نهی سیاسی کاملاً آگاه، متشکل، منضبط و خیره طبقه کارگری اند و تنها این احزاب میتوانند که هر مبارزه

اقتصادی صنفی و مسلکی را در جهت آرمان اساسی زحمتکشان یعنی رهایی قطعی از استعمار و ستم استعمارگران، غبار و هدایت کنند و از سقوط آن در منجلاّب ما چرا چوپی ها و تلفات بی حاصل و نا بهنگام جلوگیری نمایند، رجوی احزاب طبقه کارگر در سازمانها و جنبش های صنفی و سندیکایی زحمتکشان امریست طبیعی و حیاتی اما دولت ها، سازمانها و نظام های سرمایه داری و استبداد فئودالی که اصلاً در راه تشکل سازمانهای توده ای زحمتکشان سدبگیرند و بشیوه های ظریفه یا مہیب در مسدود جلو گیری از تشکل، تخریب تشکیلات توده ای و سرکوبی احزاب طبقه کارگر یک لجنه هم «مخلف» نمیکند، (در حالیکه باز هم سازمانهای توده ای و احزاب طبقه کارگر بوجود می آیند و رشد میکنند) عمده ترین دسایس و توطئه های خود را متوجه

آرامش

بر نامه ها و اهداف زحمتکشان و مو ازین اصلی شرکت آنان در اداره د و لتی جمهوری دموکراتیک افغانستان

آن می سازند که از طریق گماشتن «دایه های از مادر مهربانتر» در نهضت سندیکایی سندیکا ها و سازمانهای زحمتکشان را، از زیر رهبری سازنده و حیاتی احزاب طبقه کارگر، برون کنند و با بزار بی خاصیت و بی محتوی مبدل نمایند.

البته واضح است که بچنگ آوردن بیره و ذبی های آبی هم در مبارزات روزانه و هم در انقلاب، به غلبه کاملی زحمتکشان بر این دسایس و توطئه های استعمارگران فتنه گر بستگی دارد.

ولی پس از پیروزی انقلاب بر رهبری حزب طبقه کارگر که سلطه سیاسی استعمارگران بر می افتد و کارگران و زحمتکشان به طبقات و اقتدار حاکم تبدیل میگرددند، برنامه ها، اهداف و موقعیت سازمانهای توده ای زحمتکشان نیز بصورت اساسی و بنیادی دگرگون میشود. زیرا دیگر طرحهایی ازین قبیل که با مبارزات سندیکایی و اقتصادی کار فرمایان و استعمارگران را به عقب نشینی وادار کرد و باز

می از خواست های روزانه و عاجل زحمتکشان را بر آورده ساخت، وجود ندارد. پس از انقلاب، وظیفه عاجل و عمده حزب طبقه کارگر و همچنان تمام سازمانهای توده ای کارگران، دهفانان، کسبه کاران روشنفکران و غیره و وظیفه عمده و عاجل فرد زحمتکشان اینست که مقاومت ضد انقلاب یعنی مقاومت استعمارگران را که پس از سرنگونی معمولاً قدرت عمل شان شد برابر میشود با هتباری و اتحاد کامل فلج کنند، سلطه اقتصادی یا تسلط آنها را بر وسایل عمده تولید از میان بردارند و در نتیجه نه تنها رهبری سیاسی جا به جا بلکه رهبری اقتصاد رهبری تولید (وایضا توزیع) را از طریق دولت و سازمانهای دولتی و توده ای در دست خویش متمرکز سازند و رشد عمومی تولیدات را طبق پلانهای علمی دولتی چیدن تنظیم و سرعت بخشند که منظمأ سطح

پیروز مندانه سیر تکامل و انکشاف همه جانبه خویش را می بیند. امروز وظیفه عاجل ولی تعیین کننده و سر نوشت ساز حزب دموکراتیک خلق افغانستان، کلیه سازمانهای توده ای و همه نیروهای دموکراتیک و وطنپرست کشور و گننا فرد زحمتکشان و وطنپرستان افغانستان (چون هنوز تمام افغان زحمتکش و وطنپرست را سازمانهای توده ای در بر نمیگیرد) اینست که از انقلاب نور از دستاورد های آینده ساز سازمانهای آن و بخصوص از دست آورد بزرگ تاریخی آن جمهوری دموکراتیک افغانستان دولت مستقل و دموکراتیک زحمتکشان مسلمانان افغانستان، با بسیج همه نیروهای مادی و معنوی دفاع کنند.

زحمتکشان و وطنپرستان افغانستان باید قهرمانی در جبهه گرم را با قهرمانی درجبهه کار توأم سازند، توأم ساخته اند و بیش از پیش توأم خواهند ساخت.

اما وظیفه اصلی، مستمر و علمی السدوام که عسارت و خنمان افغانستان سرا با نوین سرشار از و لاترین نعمات مادی و معنوی است، عبارتست از تشکل زحمتکشان افغانستان در سازمانهای توده ای تا سرحدی که از لحاظ کمیت حتی یک فرد زحمتکش بیرون از این سازمانها باقی نماند و از لحاظ کیفیت سواد و آگاهی لازم سیاسی و انقلابی تمام اعضای این سازمانها دائماً تا مین گردند.

بدین ترتیب زحمتکشان و وطنپرستان افغانستان از طریق سازمانهای دموکراتیک توده ای خویش که در جبهه وسیع ملی پدر وطن تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان این پیشاهنگ طبقه کارگر و همه زحمتکشان کشور و مدافع منافع و آرمانهای کلیه زحمتکشان مسلمانان افغانستان بهم می پیوندند، با بر خور داری از عا لیتترین آزادیهای دموکراتیک، تعیین و اجرای سیاست داخلی و خارجی، طرح و تطبیق پلانهای همه جانبه رشد اجتماعی اقتصادی فنی و فرهنگی و ساز زندگی و وطن نوین، وطن شگوفان زحمتکشان با لعل سیم میگرددند، دولت طراز نوین خود را تکامل و اقتدار فولادین می بخشند و با لوله سیله خود بر سر زمین زیبا و محبوب، این گرامی ترین خونهای اجداد و نیاکان قهرمان، خویش حاکمیت میکنند و حاکم می باشند.

راهی غیر ازین راه، ضد انقلاب و راه افندة بردگی و محکومیت زحمتکشان و ره منجلاّب جبل و عقب ماندگی و فقر و مرضی و معصیت است که در افغانستان قهرمان و انقلابی دیگر هرگز وجود ندارد.

ژوندون

نگاهی به بخشی از آثار هنری هده

تجار به‌حیث بردگان درین خطه عاقبت از ورود شاهان یونانی معاوضه میشدند بهر صورت تأثیر پذیری آرت یونانی در مذهب یونانی و یا سایر ادیان جنوب هندو کشی و شمال هندوکش نیز قبل از ورود کلتور یونانی در عهد یونانیان رول عمده را داشت ولی با نظر داشت اینکه یونانیان و آریست های یونانی در واقع وقتی باحیث پخته هنری شرق بخصوص هند و گندهااری سر وکار پیدا نمودند که در پذیرش پدیده های گریک یا یونانی مکاتب هنری موجوده این مرزها تسهیلاتی به بارآورد اوج و تکامل مکتب هنری گندا هارا بخصوص هده این موضوع رول خیلی عمده را ایفاء نموده است .

مجسمه نئسته رواق ماهی های مکتوبه تبه اشتر هده شاید رب النوع گلسها .

تحقیقات جدید یکه در این اواخر بر هده و نواحی آن صورت گرفت از یکسو ازسوی دیگر آثار مکتوبه مساحت شمال و جنوب شرق کابل مر بوط به مساحت غزنی و قند قستان کرونولوجی جدیدی را بوجود آورده که برای تفاوت های الهه های هنری این مساحت یعنی تبه شتر هده در قرن چهارم - ششم با روش و یا شیوه هنری مساحت دیگر از نظر پروپلم کرونولوجی ودوره های زمامداری مساله مر بوطه جنین مشخص هنری و مذهبی در صور تبندی اجتماعی آلودت صحبتی بعمل آورده خواهد شد . که فعلا درین بحث از آن مساله میگذریم . درین جاه از صحنه خیلی باارزش بیان آور شد که میتوان هنر مندبر جست و تجربه کار یونانی را که باندک کلیه قوانین مجسمه سازی یکی از مکاتب یونانی آشنائی داشت معرفی کنیم .

مجسمه نئسته رواق ماهی های تبه شتر هده در زاویه جنوب غربی رواق مذکور که شاید مربوط به یکی از معتقدین منتقد یونانی ویا یکی از خدایانی هندی رب النوع طراوت و شانایی یا رب النوع گلسها که بعضا با مقایسه شیوه هنری (ژنی) هده با هم نزدیکی دارند و در میان نودست گلهای فرآونی دارد تا باورود بودا در میان صحنه و ملاقات با ارواح اهریمن بخصوص (ناگراجا) درقوم اش بی افشاند ، ظاهرا با تب بکلی یونانی بقیه در صفحه ۵۶

با تاجی مقبول (لوری) مزین شده ارتباط مستقیم به صحنه های مختلف حیات بو نا داشته و شاید هم درین رواق مجسمه دیگری که دارای حمیل ای با ترکیب از مجسمه های حیوانات موبیل نه بلکه عجیب الخلقه و ترینات زیوری است و به حیث رب النوع هندی و یا واجرابانی باشد (۱) آله مذکور یا و اجرا را با دست راست گرفته و در بهلوی چپ یونای مرکزی در بین انبوهی از زاهین قرار دارد و هم یکی از این مجسمه ها که بطرف راست صحنه در رواق مذکور جایگزین گردیده (یونالی) باشد ، تبارز نموده است . نائتمندان یور زوازی اسن چنین صحنه های با اختلاط مذهب یونایی و هنر یونانی را وسیله نزدیکی عناصر اروپایی (منظور از یونان کلاسیک و روم قدیم و مرز های مدیترانه شمال و نهذب آسیایی را (نام هنر (آور آمسین) میدانند .

نائتمندان جوان کشور مان با پیروی از اصل تاریخ تحلیلی و انتقادی قدیم کشور مطلقا نمی توانی در این زمینه مساحت های تمام انجام داده اند و متکی بر خطاری های چندین دوره در هده بخصوص تبه شتر و سروی های متعدد نقاط مختلفی کشور به این نتیجه خواهند رسید که یونانیان قبل از آمدن سکندر در کشور با بخصوص در باختر زمین به اساس تبادلته های مر بوط به سیستم قدیم دان و ستمد انبیاء و عناصر مورد ضرورت قاره آسیای مرکزی و دنیای او کمیدنت یا عمالک مر بوط به حیوونه مدیترانه بی از طریق فارس قدیم وراه کار وانی ، یا مهاجرت نموده بودند و یا توسط

صحنه نیرانف مجسمه های بودا وراهبه مکتوبه سه اشتر هده در یکی از رواق های ستوبه های نمبر ۲۰ و ۷۱ .

بوده و در حالت تعلیم یا (در ما جگرا اراوا- رتنامودرا) به اساس قرآنی و جوده صحنه مذکور میباشد . در هر صورت در مجسمه های گلی هده از قرن سوم الی قرن چهارم و بخصوص قرن پنجم هده تحولات عمیق هنری یونانی به ملاحظه میرسد . و تکنیک هنر دیکو رانف در مجموع صحنه ها علاوه میشود و صحنه ها ویا شا لوده کار هنر مند هر چه بیشتر به زیبایی می گردید و صحنه ها از نظر (پیر سیکتیف) خیلی

مجسمه ستوبی راهب برهنه در حالت یوزامکتوبه هده .

دقیق و سنجیده با نظر داشت مفهوم موضوع بوجود میاید چنانچه که میتوان رواق ماهی ها را به شمول صحنه های ایگونیو گرافای رواق (۷۱) معبد عمومی تبه شتر هده نام برد . به نظر به نائتمندان نوره سوم و قرن چهارم مجسمه سازی هده ، مخصوصا در تبه شتر ارتباط با طریق (سروامتی) وادین داشته بر خلاف قرن دوم و سوم به طریق (مهپایا نا) یا راه بزرگ ، امور معبد و مراسم مذهبی پیش میرفت . درین صحنه ها معمولا بودا ها نسبتا بزرگتر بوده و خدا بان دیگری مانند اندرا ، برهما ، یا بعضا (اولا توکثیرا وا) به حیث معاونین وناظر صحنه قرار می گیرند و حتی به اساس تب قیافه و نوعیت البسه این مجسمه ها که در قید هنری گریکو - بودیک در آورده شده اند یکی هم سر مجسمه گلی شاید اندرا ؟ است که

نوری و نور مال بوجود میاید . هیچگاه مجسمه های بودا و بوداستوا از همه بزرگتر بوده یا یک تناسب معین مثل گذشته ها و فلسفه بودائی در قالب هنر های زیبا بودند و هیچگاه حالات تعلیم و اندیشه مذهبی رهنمونی برای مردم و وعظ و نصیحت مذهبی تبارز نه نموده در حالیکه با نظر داشت دوره های هنری در قرن سوم و چهارم با شیوه و طرز تعاملی اجتماعی ، فلسفی و بوجود آمدن مذاهب دیگر در تمثیل مجسمه های بودائی و بوجود آوردن اساطیر بودائی در قالب هنرگندهااری بیشتر جناح تعلیم تبلیغ ورویج مذهبی و ریالت ها علامت بارقه مذهبی توسط حرکات و (پلاستیکی) در مجسمه های گندهاارا بخصوص در هده بوجود میاید ، چنانچه میتوان مجسمه های عظیم الجثه اوراق نمبر ۱ × ۱ مقابل ستوبه نمبر (۲۱) را مشاهده کرد که از همه بزرگتر

بیوت بگشت

از تاریخ باید آموخت

جوانان آگاه و وطن پرست افغانستان! هرگاه خواسته یا نسیم در طی این بحث مختصر تاریخ کشور و بخصوص رشد و سیر فوئدالیزم را در افغانستان از ازمینه قدیم تا امروز بصورت مبسوط و همه جانبه بررسی و تحلیل نماییم در بحر بزرگی بحث و ارزیابی غوطه ور خواهیم شد که این صفحه محدود قطعاً اجازه آنرا بما نمی دهد. لذا ما برای اینکه با بررسی موجز و مختصر اما علمی تاریخ را بصورت کل و با استفاده از آن تاریخ کشور را به صورت اخص تحلیل کنیم مدعا و مقصد ما که عبارت از آموزش ما لیم و معرفی جوانان عیین در اطراف تاریخ است تا اندازه ای برآورده خواهد شد. لذا در قدم اول باید دانست که در طول موجودیت بشر و بخصوص بعد از ایمان آمدن خط و کتابت تاریخ چگونه تحریر و تحسین امروز در دسترس ما گذاشته شده است در تمام دوره های تاریخ از عهد باستان تا آخرین مرحله نظام یورژوایی (زیرا در سوسیالیزم دیگر تاریخ از شکل یک فن و تاریخ نویسی از یک جدول یک مشغله برآمده و شکل یک علم وسیع و تحلیلی را بخود گرفته و مورخ یک شاغل عادی نه بلکه یک عالم است) مورخانی بوده اند که می کوشیدند اصل جوهر تاریخ و فلسفه آنرا درک نمایند البته باید دانست که این مورخین از تعداد انگشتان زیادتر نبودند و سایر به اصطلاح تاریخ نویسان مورخ نه بلکه واقعه نگار و تشریح کننده هیرونیسم دربار و طبقات حاکمه بودند و هنوز هم در جوامع طبقاتی هستند تعداد بیشتری از اصطلاح مورخین که طبق امثال صاحبان سرمایه و قدرت تاریخ را بتکلیف قلب و غلط در خور مردم می دهند. مورخینی که می خواستند جوهر و فلسفه تاریخ را درک کنند همچنان در صدد آن بودند تا آنرا درست ارزیابی نموده و بر مردم تقدیم دارند ولی باید دانست که درین امر هم شرایط زمانی و مکانی خیلی مؤثر بود. اغلب این مورخین در قطع های تحول تاریخی جهان ایمان آمدند و دیدگر سخن آنان زائد

دگرگونی های بزرگ اقتصادی و اجتماعی زاده انطه هی عطف تاریخ بودند. در زمره این اشخاص که در عداد کشف جوهر و فلسفه تاریخ بودند می توان از عبدالرحمن ابن خلدون مورخ و جامعه شناس عرب که اصلاً از تونس بود و بین سالهای ۱۳۳۲ الی ۱۴۰۵ میلادی می زیست. تا ابراهیم هکذا سومانسین مورخ و فیلسوف چینایی که بین سالهای ۱۴۵ الی ۸۵ ق م می زیست و وی در یک مقطع تاریخی خاص یعنی زمانی می زیست که امپراطوری «هان» در چین در اوج قدرت خود بود و می توان آنرا مرحله نهایی و بختگی نظام برده داری شمرد. هکذا «اولی بیوس» مورخ روم قدیم که بین سالهای ۲۰۳ الی ۱۲۰ ق م حیات بسر برده و این هم درست زمانی بود که «هلنی» ها بعنوان مقتدرترین نسل منطقه مدیترانه در شرایط نظام برده داری اروپایی قدرت می یافتند و این زمان با وجود آنکه عین سالهای حیات سوما تسین نبود ولی در غرب این زمان نیز مرحله اوج قدرت برده گسی و بختگی آن بود همچنان در جمله این اشخاص می توان از یک فیلسوف و مورخ هندی بنام ناگار جونا نام برد وی که بین قرنهای دوم و سوم میلادی در هند می زیست و این درست زمانی بود که آئین بودا در هند به سرعت روبرو رشد بود و این آئین که در بطن جامعه بردگی شکل یافته بود اینک در زمانی که فوئدالیزم بحدت یک نظام جوان در هند در حال تسلط شدن بود نیز مردم را بخود می کشاند همچنان تا قبل از پیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر از فلاسفه و مورخین ارجمندی چون ولتر ۱۷۷۸-۱۶۹۴ نویسنده فرانسوی، مونتسکیو فیلسوف و نویسنده فرانسوی ۱۷۵۵-۱۶۸۹، سن سیمون نویسنده فرانسوی، ۱۷۵۵-۱۶۷۵، دبروئو عالم و فیلسوف فرانسوی ۱۷۸۴-۱۷۱۳، ژوب ویکو فیلسوف و مورخ ایتالیوی ۱۷۴۴-۱۶۶۸ و غیره از قرون هجده و زده نام برد و هکذا میتوان از علمای تقریباً معاصر چون آرنولد توین لی، بقیه در صفحه ۵۶

قیام مسلحانه مردم کشور بر ای حصول آزادی، کاخهای امپریالیزم انگلیس را به لرزه انداخت

خلی غیور افغانستان که سالیان متمادی با فرهنگ غنی در قلب آسیا، آزاد ریسه هرگز زیر تأثیر اجنبی نرفته و در هر عصر و زمان، از عهد آریایی های باستان تا امروز از استقلال، آزادی حاکمیت ملی و ناموس و وطن دفاع نموده و چون سدی استوار و شکست ناپذیر در برابر استعمارگران ایستادگی کرده و برای مردمان منطقه و جهان درس آزادی و آزادمنشی را داده اند. در قرن ۱۹ و ۲۰ که کشور های امپریالیستی برای گرداندن چرخهای صنعتی شان به نیروی کار و مواد خام احتیاج پیدا نمودند، دست تطاول و تجاوز را به کشور های عقب افتاده دراز نمودند و کشور های مختلف جهان را در آسیا، آفریقا، امریکای لاطین و جزایر خورد و بزرگ اجباراً که اهمیت ستراتیژیکی برای امپریالیزم جهانیوار داشتند یکی پس دیگر به تصرف خود در آوردند و ملیونها انسان بی بهره از علم و دانش را بزنچیسر کشیدند و از عیسای جا نو بازوی توانای آنها در اعمار کاخهای اهریمنی امپریالیزم کنار گرفتند، در حالیکه خود این کسارمندان محروم از ثروت های طبیعی خویش، در عالم فقر، ناتوانی، مرض و هزاران بدبختی دیگر بسر می برند.

امپریالیزم انگلیس که در اوج استعمارگری قرار داشت تا آنجا مردمان و کشور های دارای ثروت های مادی و معنوی را به حیطه تصرف خویش در آورد که در قلمرو استعماراتی افتاب غروب نمی کرد ثروت های طبیعی چنین دنیای بزرگ فقط خون رنگین کاخ پادشاهان لندن و هواداران شان را رنگینتر میساخت و پنجه های بران امپریالیزم انگریز را بیزیر و خونخوارتر می کرد.

امپریالیزم انگریز بعد از آنکه با حسیل و تیرنگ رقابتی استعمارگرش را از سر حته برون راند به نیم قاره هند تسلط کامل پیدا کرد و از آنجا بر سرزمین ما تجاوزش را آغاز نمود و طی دو جنگ اول و دوم افغان و انگلیس مردم قهرمان افغانستان بسادادن قربانیهای بی شمار بر بیکر بظاهر فولادین امپریالیزم انگریز جهان ضربات کوبنده وارد کردند که هر بار چهره کثیف و ناپاک استعمار را بر مردمان منطقه و جهان افتاء و رسوا نمودند.

امیر عبدالرحمن معاهدات شرم آوری را با انگلیس امضاء کرد و کشور آزادگان را به دشمن سپرد و بدین ترتیب استقلال کشور از بین رفت و هزاران نفر از آزادی خواهان محلی بدست استعمارگران انگریز و دست نشاندگان خواریز شان جام شهادت نوشیدند که جوهر و ستم استعمار در آن وقت بر مردم ما، دردی است فراموش ناشدنی و یاد چنین صحنه های رقتبار برای وطنپرستان جانکساء و تحمل ناپذیر است.

مبارزات آزادی خواهی اوج می گیرد و

امیران الله شاه استعمار شکنین جای یک دولت دست نشاندگه را می گیرد، وطنپرستان دوزخ جمع می شوند و علیه انگلیس اعلام جهاد میدهند که در نتیجه مردان و زنان رزمنده آردین زمین بیری آزادی را در قلب آسیا بلند میکنند و کاخهای اهریمنی امپریالیزم انگریز را در تمام قلمرو متصرفاتش بلرزه درمی آورند که نتایج مفید جنگ سوم افغان و انگلیس باعث شورش های آزادی خواهی در هند گردید و این بسورد پیروزمندانه خلق قهرمان افغان زنجیر استعمار ناشکن انگریز را چون تار خامی گسست و راه را برای شکن زنجیر هادرسر تا سرجهان بازو هموار کرد.

بعد از آنکه در سال ۱۲۹۸ استعمارگران انگریزی بداد بیرون قید و شرط آزادی به ملت افغان تن دادند، در عقب برده از وطن ما دست نکشیدند و توطئه ها و دسائیس جدید و زمینه یک اقتدار عیار را بر ضد شاه ضد امپریالیزم و استعمار مساعد گردانیدند و چنین حیلها کردند و دسائیس بکار بردن، رسم کهن امپریالیزم انگلیس بوده است.

در جهان اتحاد شوروی این دوست در پس ملت افغان و مردمان مستضعف سراسر جهان اولین کشوری بود که استقلال افغانستان را بر سمیت شناخت و دوستی دو کشور از همین زمان آغاز گردید و علی الرغم توطئه ها و دسائیس امپریالیزم این پیوند دوستی روز تا روز قوی تر شده رفت و چهره افغانستان با کمک های بدون قید و شرط اتحاد شوروی تغییر کرد. طوریکه گفتیم انگریز ها بعد از شکست فاحش و چشیدن زهر تلخ دسوائیس دست به حیلها زدند و با مرتجعین داخلی همدست شده قدرت سیاسی را تحویل دست نشاندگان خود نمودند و مرور زمان دو باره دست تجاوز امپریالیزم بر ثروت های مادی و معنوی مادرزاد شد ولی وطنپرستان این مبارز بیشتر بيدار شده بودند که با جمع شدن بدور حزب دموکراتیک خلق افغانستان، انقلاب شکوهمند ثور را به پیروزی رسانیدند و سلطه امپریالیزم را برای همیشه ازین مین آزاد مردان قطع کردند.

باید گفت که بعد از پیروزی انقلاب ثور نیز امپریالیزم آخرین نیرنگش را بکار برد، ولی آزادی خواهان با به پیروزی رسانیدن مرحله نوین تکامل انقلاب ثور، دست تجاوز امپریالیزم را برای همیشه کوتاه نمودند و قهرمانان به پیروی از نیاکان زنجیر شکن خویش دولت ملی و مردمی ای را تشکیل نمودند.

بقیه در صفحه ۵۶

رسالت جوانان در پروسه تکامل

انقلاب

اگر بجامعه دیروزی خویش یعنی دورانیکه ناهنوز آفتاب بر درخشش انقلاب شکوهمند و دور انساژ نور از قله های شامخ و سر بلند کشیده کشور ما سر بدر نکرده بود واستبداد خشن آل یحیی بیرحمانه وجبارانه بر شهر و ده، مردوزن پیر و جوان جامعه ما انسواع مظالم را روا می داشت با نظر زرف و واقع بیمانه بنگریم بوضاحت کامل در خواهیم یافت که حکمروایان خو نخواستار و جبار وابسته برامپریالیزم جهانخواار امریکا که همه داشته های مادی ومعنوی کشور را در قبضه جبر و ستم خویش گرفته بودند سعی می کردند نیروی پرتوان جوانان کشور را نیز در خدمت خود ویدیشترتیب در خدمت جهان استعمار رو استثمار قرار دهند .

جوانان دورانساژ ما در آزمان در هر طرف خویش محدودیت هایسی را احساس میکردند محدودیت بخاطر انجام کار مثبت وفعالانه برای ایجاد یک جامعه فاقد رنج والم ومحدودیت بخاطر خاتمه بخشیدن بر سلطه مستبدین، جباران وستمگران .

ولی پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیک نور که براراده انسان زحمتکش جامعه مسا تحقق پذیرفت این همه صحنه های المناک و تراژیدی استبداد جباران وستمگران را از

میان برداشت و یک دگرگونی عمیق پشادی رابه نفع زحمتکشان کشور و بزیان غارتگران وستمگران بیار آورده در کلیه شئون حیوی مردم ما اعم از اقتصادی، اجتماعی، سیاسی فرهنگی وکلثوری تغییرات وتحولات شگرفی رونما گردید و جای آن همه سکوت و ایستایی مرکز را تحرك و تکاپو فرا گرفت، تحرك برای ایجاد یک جامعه مطلوب انسانی. جوانان این قشر نیرومند، آگاه و پرتوان جامعه که تا دیروز یعنی تا قبل از دیروزی انقلاب دورانساژ نور وبخصوص مرحله نوین تکاملی آن که با خیزش ظفرمند شش جدی نصیب جامعه ومردم ماگردیده است ما آنکه از نیروی عظیم فزینکی ودمائی برخورداربودند نمیتوانستند انرا در ره شکوفائی کشور و ارتقای سطح حیات خود و دیگران بکاربرند و بدین جهت درعالمی از تاثر و تاسف پس می بردند تاثر بحال مردم رنج دیده و بلاکشیده خود وبخاطر عدم ارتقا وبسانی های اجتماعی واقتصادی مبین مقدس خویش .

آری ا بهمین جوانان با دره و با احساس جامعه ما بودند که رنجهای بیگران و نیازمندی های مبرم وحیاتی مردم خویش را در مغز واستخوان خود احساس نموده در پهلوی

اندیشه های جوانان

انقلاب شکوهمند نور که به عزم خلق افغانستان در بر انداختن و سرنگونی کخ مستمگران ونوکران امپریالیزم وموفقانه صورت گرفت وتاج وتخت خود خواهان و دشمنان آزادی وطن عزیز را بخاک یکسان نمود یک افتخار بسزاک در تاریخ این کشور آزاد گان بود که به افتخارات خلق پیورو مستندیده و فداکار ما افزود .

غلام قادر «یحیی»

واقدام غیورانه جوانان وطنپرست که در برج جدی ۱۳۵۸ در مقابل خود سری ها و کشتار های بی رحمانه و بر افروختن آتش ایستاد وستم وزندانی نمودن هزار ها مردم یگناه اعم ازروحانیون ، وطنپرستان، پیران وجوانان از طرف همین خون آشام وامینی های همدست آن چلادآدمکش که در تاریخ وطن ما بی سابقه بود ودر اثر عزم دلیرانه مردم اردوی مسلح وطن بکار افتاد وموفقانه یکعهده

خالیشان وجاموسان ضد انقلاب مارا محو و نابود ساخت که نیز مورد مباحات وافتخارات خلق ما میباشد .

عبدالقدیر فایق» محصل صنف اول پوهنځی علوم اجتماعی رشته زورنالیزم ۱

جوانان فعالترین اعضای جامعه اند وآینده کشور مربوط و منوط به کار ایشان واندیشه و تدبیر ایشانست اگر جوامع بشری مد یون زحمت کشی وعرق ریزی جوانان مریاشند بسیاری از اجتماعات بشری به تفکر سالم ومثبت جوانان بوده وتفکر مثبت وسالم آنها را برای اعمار بنیاد اقتصادی واجتماعی خود بکار می برند .

ما بحیث جوانان روشن فکر افغان وظیفه داریم تا در پرتو درک مسوولیت ملی خویش

مصلد خدمتی گردیم وبکوشیم تا فردای وطن عزیز خویش را که بدست ماست از امروز بهتر نماییم

عصریکه ما آن را عصر میانس و تکنالوژی مینامیم ، عصریست که انسانها توانسته اند بوسیله بنوع واستعداد فکری خویش اسرار طبیعت را بر ملا سازند وعامل که این هارابه معراج ترقی رسانیده عبارت از زحمت ومساعی بی پایان شان است، که موانع و دشواریها را سهل نالسته و بر آنها غالب آمده اند در چنین عصر تمدن وظیفه هر فرد وطن پرست مخصوصا جوانان است که از دل وجان در پیشبرد اجتماع ووطن خویش جدیت بخرج دهند وخدمت به وطن را وظیفه ایمانی و وجدانی خود بدانند.

همچنان در جامعه امروزی افغانستان قراریکه مشاهده میکنیم بعضی خرافات و افکار کهنه ای موجود میباشد پس وظیفه جوانان می باشد که برانداختن واز بین بردن این خرافات وهغه عوامل که سبب فقر ویدبختی جامعه گردد میسازند وبتوانند با بجانمردن مسوولیت های خویش بیکه زندگی مرفه ومترقی نایل آیند .

عبدالقدیر فایق

د تڼکي ځوانانو او ځوانانو منځر ف

کیدل

په ډیرو مواردو کې داسې پېښیږی چی اکثرآ ځوانان نشی کولای چی دخپل محیط اودهغه شاوخوا سره په مثبت او معقول ډول توافق او سازش وکړی ځکه نودخپلوفکرودو (مغه ډولچی ټولنه تری غواړی نه کوی) څخه په صحیح توگه کارنه اخلی له ټولنی او دهغه دفعالیتونو څخه ډډه کوی چی پداسی حال کې ددوی دغه سلوک او رفتار دټولنی دلید څخه ناروا گڼل کیږی .

دپورتی ویلو سره سم دهغو ځوانانو او تنکی ځوانانو دغه نه خوښوونکی رفتار او کردار که په موقتی توگه اویا دډیری مودی دپاره ادامه پیدا کړی دمنحرفیتو په چوکات کې داخل اوبه پای کې په جلا او بیلا بیلو سرغوشتو باندي اخته کیږی، دغسی منحرفیتوته همیشه اوبه هر وخت کې دټولنی دفورو سالمو غړیو له خوا باید توصیه او د ټولنی دمسوولیتونو په برخه کسی لازم هدایتونو ورکړ شی ځکه چی دغه خلاف رفتار دټولنی دفرهنگ دقدرت اوتوان څخه خارج نه دی او دټولنی دژوند دبی بندوبارو او اړیکو محصول دی ځکه چی دځوان نسل شخصیت دټولنی داجتماعی ، اقتصادی او فرهنگي پر بنسټبناده . اوهغه تنکی ځوانان چی په فکر ، بیگاری اود ناکامی سره مخامخ دی اوشیل ژوند سر ته

رسوی ژرژروره ددوخی بهرانوو په ارتکاب اوجرم اوبلاخره جنایت سره لاس په گریوان کیږی مگرټولنه ځوانان اوتنکی ځوانان داچما عی مطابق اورسوم ترقتضار لاندی نیسی او دټولنی دازربست په پیروی یی ځانته راپولی اوکه د اختلاف په صورت دځوانانو اودټولنی تر مینځ که داډول وضع شدت پیدا کړی نوځوانان دټو لنی دټولو کړو وړو څخه یی بهر شوی او په آخره کی دغلو شراب خواره اونورو کو چی چنی چنسا. یتکارانو به ډله کی شامل اولا هم په نورو کارنو کی لاس پوری کوی چی پداسی حال کی بیا هم ټولنه ددغه ډول ځوانانو په مقابل کی پوره مسوولیت لری ځکه چی ټولنه نسبت و نورو مو مسو ته د جر مو نو او جنایا تو په برخه کی پوره او قاطع ډول سره برخه لری پوره بادبو ځوانانو هرکله چی دټولنی دخرابو کړو وړو سره مخامخ شی ژریرد هغو خرابو او مشرو کار و نو او عملو نو چی په دغه ټولنه کی یی ځای نیولی دی فکر اوی اودهغو دمیخته وو و لو دپاره څخه کړی تر څو چی یی نا بود کاندی او که بیا هم د ټو لنی سره په رنگ یو شانته کیږی نو هرو مرو دوی هم د هغو په شکل سره اوی چی پدی تو گه د مور او پلار ټول هغه کو ښیږو نه چی دخپل اولاد په برخه کی پاتی په ۵۶ مخ کی

زن و جامعه

زن رکن مهم جامعه بشری را میسازد. در طول تاریخ در دهلیزهای پر پیچ و خم تمدن نقش زن بحیث عنصر خلاق و مدنیت ساز روشن و با ارزش بوده و هست. او همچنانکه گرما بخش زندگی در خانواده هاست و نسل فردای جامعه را در آغوشش پر عطف و ست خود پرورش میدهد. در مزارع و کارگاهها دوشا دوش مرد کار میکند تا سطح تولید اجتماع افزایش یابد خوشبختی و سعادت عام گردد و همه در راحت و آسایش بسر برند.

جنبش جهانی زن که بر مبنای خواستها و نیازهای امروزی جامعه بشری هر روز گسترش بیشتری مییابد ارزشمند بودن مساعی مشترک زن را در عملیه انکشاف و پیشرفتهای اقتصادی و اجتماعی را اشکار و متبازر میسازد. در دوران ما که تحولات عمیق در تمام شئون زندگی جامعه با سرعت رخ میدهد باید عموم افراد از زن و مرد دوش بدوش هم رسالت عظیم و تاریخی خود را انجام دهند و چرخ بزرگ تمدن جامعه انسانی را با استواری و سرعت به پیش برانند زن امروز نقش حساس خود را در جهاد و تلاشهای همگانی به منظور راعمار تمدنی پر شکوهتر به شایستگی میداند و از همینجا ست که کوشش میورزد تا توانایی و قدرت آنرا حاصل کند که درین دوران و در عصر انبوه برنامه های عمرانی و انکشافی سهم عمده ای بدوش گیرد تا جامعه خود را به سطح بالاتری از ترقی و انکشاف برساند.

نظری به تاریخ تمدن جامعه انسانی نشان میدهد که زن در هر یک از دوره های تاریخی از نظر موقعیت اجتماعی و امتیازهای اداری و فرهنگی در درجه های مختلفی قرار داشته است. اما آنچه که روشن است آنست که در اکثر دوره ها زن تحت اداره و تسلط مرد بود و این وضع سبب شده

است که زن نتوانست استعدادهای خود را کاملاً متبازر و شکوفا سازد و انطوریکه خواست خودش بوده در فعالیت های سیاسی اجتماعی و اقتصادی سهم فعال بگیرد. در حالیکه در سپیده دم تاریخ تمدن زن پیشا هنگ بود و او بود که راز زندگی اجتماعی و مدنی را به مرد آموخت.

نکته جالب آنست که با وجود همه دشواری ها و موانعی که در برابر زن قرار داشت او شخصیت اجتماعی خود را رشد میداد و نقش اساسی و عمده خود را در عملیه تولید و انکشاف اقتصاد فامیلی بدستی و شایستگی ایفا میکرد.

حالا که جوامع و ملتیهایی گوناگون تصمیم استوار دارند که باید بر پسمانیها و مشکلات اقتصادی و اجتماعی پیرو زگردند تا خلابیکه میان کشورهای در حال رشد و ملل پیشرفته وجود دارد کاهش یابد زن خود را با وظایف و مسوولیتهای مختلف و خطیری روبرو می بیند او از یکطرف علیه رسوم و عنعنه های ناپسندی که در طول قرنهای متمادی مانع اشتراک موثر و فعال زن در مسایل اجتماعی سیاسی و اقتصادی میگردد پیکار میکند تا حقوق ثابت و طبیعی خود را بکسب بشاند و از آنها استفاده سالم و مطلوب کند از طرفی دیگر همدوش با مرد در نبرد عظیم علیه عقب ماندهای اقتصادی و اجتماعی می رزمند و در صف مقدم آن قرار دارد.

وظایف دوگانه زن یعنی مبارزه در راه حقوق برابر آن با مرد و مبارزه در راه حل معضلات سیاسی اقتصادی و پیشرفت اجتماعی و تسریع آهنگ رشد نشانه روشنی از ارزشمند بودن نقش زن در جامعه امروزی محسوب میگردد.

در کشور ما با استقرار نظام جمهوری سهم زن در ترقی و اعتلای جامعه عمده و حساستر گردید. از آنجا بیکه تعمیم عدالت اجتماعی از هدف های بزرگ حزب

و دولت انقلابی ما میباشد لذا با جرئت میتوان اظهار داشت که ازین به بعد هیچیک از هموطنان ما منجمله زنان در محرومیت و یاس قرار نخواهند داشت بلکه تمام امکانات و تسهیلاتی که برای تامین معیشت رفاه مورد نیاز است در استفاد همه زنان و مردان کشور ما قرار میگیرد.

دوران انزوا و کنار بودن زن از فعالیت های اجتماعی حالا به پایان رسیده است گرچه در گذشته نیز زن سهم مساوی در مساعی و تلاش های همگانی جهت تکامل و اعتلای جامعه بدش داشت اما با رویداد

بزرگ تاریخی هفت فور این جنبش او چ گرفت و اکنون در همه زمینه ها امکانهای مساوی برای زنان بوجود آمده است. زن افغان میداند که کشورش

در دوران مهم تاریخ خود قرار دارد. را می به گذشته ها و دوره های که زن تحت انقیاد قرار داشت و از حقوق و آزادیهای مدنی چندان برخوردار نبود سپری شده است. استعداد های ذاتی در اثر فشارها و محرومیتها انکشاف نمییافت و در عملیه انکشاف میهنی خود سهم عمده نمیتوانست بدوش بگیرد. حالا در برابر زنان جامعه ما راهی روشن و پر از آرزو و امید دیده می شود. او آینه درخشان کشور خود را از همین حالا تابناک می بیند و برای تحقق خواستها و ارمانهای بزرگ ملی یک سلسله و جایب خطیر و عمده را مشا هده می کند که جهت بر آورده شدن آنها

با عزم استوار و خلل ناپذیر و عشق به مردم و جامعه جهاد و تلاشهای زیاد بخرج میدهد. زن امروز در جامعه بویا و متحول زندگی دارد. شرایط حیات روز

یک زن در پهلوی ما در بودن یک طبیب مهربان نیز است.

خطاب بدختر افغان

ای شاخه گل شکفته تا چند ؟ ای سرو روان تر سته تا چند
 ای مرغ بهت خسته تا چند در گنج قفس نشسته تا چند
 بشکن قفس و چمن بیساری
 بی روح تو زندگی نیکو نیست در باغ امید رنگ و بو نیست
 هر دل که هوای تو در او نیست جا بست که شمع آرزو نیست
 در قلب سیه دلان مکن جای
 معیار تو کیار و پناز تو بس اخلاق نیکو حصار تو بس
 شرع نبوی شعاع تو بس این شمع بر هگزار تو بس
 در پرتو نور حق برون آئی
 تو خفته و کاروان روان است مرغ سحری سرود خوان است
 صبح است تو نیز بر شو از جای
 بیرون و درون خانه از تست این عرصه بیکرانه از تست
 در گنج خمول تن نرسای
 از ماحصل سند تا زر افشان یک عا یله یک سرای میدان
 ای مادر در دستان افغان از اهل سرا میاش پنهان
 در خانه خویش چهره بگشای
 تا چند عمره ، گشا شو با ساز زمانه هنوا شو
 راز دل و زگار بنمای
 این کودک شیر خوار معصوم کمر و ز بد مت تو چون موم
 فردا چو شود تیجه معلوم باشی تو به نزد قوم محکوم
 کمر طفل تو کج همی نهی پای
 طفل تو چو برکت گل لطیف است این عنصر پاک پس شریف است
 منسوب به ملت حنیف است چشم و دل و دست اوغنیف است
 بر طفل عزیز خود ببخشای
 تار عمر و راه بسین نباشی با اهل و وطن قرین نباشی
 با جا معه همتین نباشی آنگاه از آن و این نباشی
 طفل از بی تو چنان نهی پای
 علم تو یگانه ز یور تست افکار تو گنج و گوهر تست
 عقل تو چو تاج بر سر تست نسر رخ تو ز جوهر تست
 این نور بر نگ ها میالایی
 دانی که حیات نیست جز کار یکبار بقای تست دشوار
 دستیکه چو نخل میدهد بار حیف است بدوش دیگری بار
 از زحمت دیگران میامسای
 ای نخل امید تا جهان باد گلپای تو دور از خزان باد
 افکار تو تازه و جوان باد محکوم فضای آسمان باد
 هر پنجه که نرسد ترا پای

بروز تغییر پیدا میکند وی باید با این تحولات همراه باشد و همگام با آنها به پیش حرکت کند. در کشور ما زن همسان با مرد درروشنا بی ارزشهای مرفقی نظام انقلابی این رسالت بزرگ تاریخی خود را می داند. جنبش که در زنان جا معه مایدید آمده هرروز او ج میگیرد و مستحکمتتر و نیرو مند تر میشود. هدف عمده این جنبش انست تازن نقش سازنده خود را در اعمار جا معه نوین و مرفقی به درستی و شایستگی انجام دهد یقین داریم زنان جا معه ما به خوبی ونیکویی از عهده انجام این رسالت بدر می آیند و درائر کاروزحمت شباروزی و متداوم آنها قسمت بیشتر مشکلات اقتصادی اجتماعی و فرهنگی ما حل میشود.

ترجمه نورمحمد «همتا»

قهرمان اتحاد شوروی لیف چینکا ایرینا نیکولا یفنا (۱۹۷۳، ۱۹۲۴)

لیف چینکه ایرینا نیکولا یفنا در شهر کازینفک ایالت لوگمان بدنیا آمد در جولای سال ۱۹۶۱ کممبول لیف چینکا ان. بچیت سرپاز و پرستار شاولبایانه عازم جبهه جنگ گردید و ۱۶۸۵ سرپاز مجروح را از محاصره دشمن نجات داد.
 لیف چینکه ان. بچیت مربی و پرستار گروه کاتگستان در جبهه جنگ ایفاء وظیفه می کرد و بیست قانکت را از مرگ نجات داد تا بالاخره سمت الفسری قانک را کمایی کرد.
 لیف چینکه ان. بدویافت پانزده جایزه دولتی تأیل شد. درماه می ۱۹۶۵ لقب قهرمان جهان بست.
 اتحاد شوروی را کسب کرد بخاطر نجات سرپازان مجروح از میدان جنگ و نشان دادن شجاعت ودلاوری در این عمل از طرف کمیته بین المللی صلیب سرخ مسدال فلورانس نایتین گیل» حاصل نمود.
 لیف چینکه ان. بعد از سپری نمودن روزهای دشوار جنگ مینگیبیر بچیت یک نویسنده تبارز کرده در تالیفات درباره شخصیت های اتحاد شوروی که باعث سرشار بوطن به دفاع مینگیبیر خود بر خواسسته بودند رساله های ارزشمندی نگاشته است.
 لیف چینکه ان. در ۱۸ جنوری سال ۱۹۷۳ بعد از یک مرفقی طولانی چشم از جهان بست.

به پیشگاه مادر

ای اختر فروزان آسمان نیک بختی ام : ای روزنه امیدها و آرزوی هایم . هنوز تابش برق آسای تو از نظرم ناپدید شد تو موجود عجیبی بودی هر طرف میدویدم ولی از مدار محبت تو بیرون نمی جستم . مادر تو بودی که چون خورشیدی صافحه مکرر زندگی ام را روشنی می بخشیدی .
 شب زنده داری تو بود که خواب نواز گهواره ام را بر می کرد . صدای خوش و برعطر فنت را کنار موجود بیچاره میکردی . ستاره این نازها و نعمت ها افول کرد و مرا به دست نا امیدي ها سپردی . دست نازنین تو بود که شر شك غم و یاس را با دستمال عطوفت مادری از رخسارم پاک می کرد . ای خورشید فروزان هستی ام : ای روزنه امیدها و آرزوی هایم . هنوز موجود ضعیف و ناتوان بیش نبودم و در جهان هستی پانگذاشته بودم و هنوز از بحر بر کران عشق و محبت و لطف و صمیمیت تو قطره نوشیده بودم و در دریای بر کران مهر تو غوطه و ر نشده بودم که تویکباره از جهان چشم بستنی و با این چشم پوشیدن از جهان مرانهای، تنها در گرداب یاس و ناامیدی گداشتی و بی پناهم نمودی . اکنون که در چنگال غم ها اسیرم و پناهگاهی وجود ندارد تا مرا پناه دهد و عشق و محبتش را نثارم کند لهذا به پرگتر پناهنده جهان رجوع می کنم و از پلرگهای ایزدی برایت عظمت والوهیت التجاء نموده و طلب مغفرت می کنم .
 فرزندان

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

خدایت آزاد آفرید، آزاد باش!

آزادگی

تا قدرت جنبشی بود تن را
 کج، نزد کسی مسازگردن را
 با گردریا و ننگ در یوزه
 آلوده مساز پا کد امن را

یاقابل زیستن بسجوسسکن
 یادردل خاک سازسکن را

دخپلواکی سندرہ

زهی دتورو خلورو ته دلمر رها او تودوالی
 یسی سر هسک کر .
 دپوتی دگورو پانو او تیرواغسزوله منخه غونی جگه شوه او وموسیدله .
 دتورو وریضو له تورتنه یوغاخکی دگل پرغ وخیید .
 دبلبل بپوری د هگسی سپین اوهاغسه دیوالونه مات کمرل .
 دلومیری غل دپاره د گلوپه خانگه کیناستله دخپلواکی سندرہ یی وخیوله *
 ددی سندرہ یوه کبری ناوه !
 دخواری له خاوری سر هسک کره !
 دخپلواکی له لمرته رها واخله !
 دژوند له تیرو اغزونه خان وباسه !
 خوله بیرته کره او وخانده !
 هومره وخانده چه دهسک نه دربالسدی سپینی مرغلری تویی شی اودمینی استاخسی
 ستابه غولی کتبی دخپلواکی سندرہ ووایی..

ننگرهار - ۱۳۳۷ سنبله . ع - پختانی

ای آزادی!

نام ترا می نویسم

به روی کتابچه های مکتب
 به روی میز تحریرم و به روی درخت ها
 به روی ریگ و به روی بری
 نام ترا می نویسم .

به روی تمام صفحاتی که خوانده ام
 به روی تمام صفحات سفید
 به روی سنگ و خون و کاغذ و خاکستر
 نام ترا می نویسم .

به روی تصویر های زر فام
 به روی سلاح جنگاوران
 به روی تاج سروران
 نام ترا می نویسم .

به روی جنگل ها و صحرای لم یزرع
 به روی لانه ها و بروی گل های طا و وسی
 به روی انعکاس آواز کود کم
 نام ترا می نویسم .

به روی چراغی که روشن می شود
 به روی چراغی که خاموش می شود
 به روی دسته جمع خانه هایم
 نام ترا می نویسم .

به روی میوه یی که از میان بریده اند
 به روی آینه ی اطاقم
 به روی بسترم که پوستی خالی بیش نیست
 نام ترا می نویسم .

به روی شیشه ی راز گاه
 به روی لب های پندقت
 خیلی بالا تر از خاموشی
 نام ترا می نویسم .

به روی بنا ها گاههای ویران شده ام
 به روی بر چهای نور افکن سرنگون شده ام
 به روی دیوار های کسانم
 نام ترا می نویسم .

به روی غیاب عاری از خواست و تمنا
 به روی انفراد عریان
 به روی پله های مرگ
 نام ترا می نویسم .

روی طرفه های عوالم شبانگه
 روی نان سفید روز ها
 روی فصول تا مزد شده
 نام ترا می نویسم .

روی تمام کپنه پاره های لاجوردی خودم
 روی مرداب که آفتابی است پوسیده
 روی دریا چه که ماهی است زنده
 نام ترا می نویسم .

روی مزرعه ها و روی افق
 روی بال و پر پرندگان
 روی آسیاب سایه ها
 نام ترا می نویسم .

روی هر دم و وزش شفق
 روی دریا و روی کشتی ها
 روی کوه دیوانه
 نام ترا می نویسم .

روی خزه ی ابر ها
 روی عرق تو فان
 روی باران تند و پر مزه
 نام ترا می نویسم .

روی اشکال فروزنده
 روی صخره های الوان
 روی حقیقت جسمانی
 نام ترا می نویسم .

روی راههای کشنده
 روی میدان های پر از حرام
 نام ترا می نویسم .

روی تندرستی باز یافته
 روی مخا طرات از میان رفته
 روی امید بی خاطرات
 نام ترا می نویسم .

و با نیرو و قدرت یک کلمه
 زندقانی را از سر می گیرم
 من برای شناختن تو به دنیا آمده ام
 برای نامیدن تو
 ای آزادی !
 ای آزادی !

ای آ، ز، ا، د، ی !

پل الوار

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

چند نکته‌ی نغز در باب آزادی

سرود آریایی

(آخرین سوار)

- درخت آزادی فقط با خون شهیدانش آبیاری میشود
- کسی که آزادی شما را گرفت نان شما را هم می‌گیرد و بر عکس ...
- آزادی تلاش خردمندانه آدمی در جستجوی علت حادثه‌هاست
- «آزادی هیچ نیست مگر جنبشی که آدم می‌به مدد آن همواره بندی از بند های خود را می‌گسلد و رهایی می‌یابد
- چراغ آزادی، چراغی است کزین خانه‌بدان خانه برود
- آزادی!
- ای مو هبت گرانبها وای گنجینه آسمانی
- ای نعمتی که همایون‌تر و خجسته‌تر از تو وجود ندارد
- گر بی برگی به مرگ ما لد گوشم
- آزادی را به بندگی نروشم
- درده بردگی است و در مان «آزادی». و اگر نمیتوان آزادی زیست پس مرگ ...
- غالب به هیچکس رحم نمیکند، چه اگر رحمی بود غالب نبود، مغلوب نیز اگر خواستار آزادیست تا گزیر از خشونت و بیرحمی است
- به من یا آزادی بدهید یا مرگ
- بشری که حق اظهار عقیده و بیان فکر خود را نداشته باشد، هو جودی زنده محبوب نمی‌شود
- بنده بیگانه‌نگان بودن زهرندن بدتر است
- فقر در آزادی به از غنا در بندگی
- ای روح آزادی، بر تو درود باد، بر تو درود جاودان باد!

جنگجو یان دلیر افغان
شیر مردی و شهادت کردند
بر سر چشم کیودان فرنگ
چه بگویم، چه قیامت کردند
چه سباهی، چه یکی ابر سیاه
مست و شوریده و تند و سرکش
مرگ می ریخت از آن چون باران
غیظ می جست از آن چون آتش
چشم، کانون فروزان از خشم
سینه، دریای خروش از کین
نعره، چون رعد غریو نده به چرخ
حمله، چون برق شتابان به زمین
آب این مرز بود آتش زان
خاک این قوم بود غیرت خیز
کوه با شند گران، وقت نبات
باد با شند سبک، روز ستیز
(سپیل) فرمود که شیپور زنند
گرد کردند به یکجا لشکر
بر سر قلعه فرو زد آتش
که شود گمشدگان را رهبر
صیحتگاهان چو از این کاخ کیود
افسر مهر نمایان گردید
پاز در طارم مینایی چرخ
تخت جمشید زر افشان گردید
(سپیل) بر کنگره قلعه نشست
خیره بر دامن صحرا تگریست
دید چون نیست ز لشکر اثری
زار بر خویش چو دریا بگریست
چشم خونبار به بالا افکند
دید چیزی ز هوا می آید
مست و مغرور عقابی از دور
به فضا پال گشا می آید
هست در جنگل آن پارچه می
که از آن پارچه خون می ریزد
گفت این خون ثل لشکر ماست
که چنین زانو زبون می ریزد
(سپیل) ماتمزه از جا بر خاست
مرغ آزاد، به کپسار نشست
برچم حق به فضا گشت بلند
علم ظلم، تگو نمار شکست

ابر آشفته ارغند سیاه
گشت از قله شمشاد بلند
شام هم پرده تاریک مخوف
به سرا پای سپین غرافکند
پاد با طره آشفته موج
مست می آمد و بازی می کرد
گاه با گیسوی سرو آزاد
بی جهت دست درازی می کرد
نور تر، رود خروشنده مست
تند و موج و خروشان و کیود
چون سباهی همه تن جوشن پوش
پیش می آمد و می خواند سرود
ظلمت آهسته در آغوش کشید
برج و باروی جلال الدین را (۱)
«سپیل» فرمود که تا قفل نهند (۲)
در آن قلعه یولادین را
نا گهان در پی آن شام سیاه
ناله بی از دل صحرا برخاست
«سپیل» زان ناله جانکاه حزین
چون سپندی شد از جابر خاست
دید کز تور سواری پیدا ست
لرز لرزان چو یکی سایه بر آب
گاه می افتد و گاه می خیزد
دست رفته زغان پا ز رکاب
بر سر اسب (براییدن) بود
خسته و زار و نحیف و رنجور
شیخ بی روح وی اندر ظلمات
چون یکی مرده برون جست ز گور
ظا هر از رنگ رنگ او لرزه مرگ
چون تنوری که گریزد ز عقاب
دوخته چشم ز خجلت به زمین
«همچو عاصی که کشندش به عذاب»
خواست تا شرح کند قصه خویش
خشک شد لفظ و فرو ماند ز راه
(سپیل) را دیدن آن منظر شوم
کرد احوال به یکباره تباه
گفت ای وای چه افتاد بگو؟
در تو آله جنون می بینم
جامه و اسب ترا سر تا پا
سرخ گردید و بخون می بینم
چشم بگشود (براییدن) و کرد
منفلت وار بر اطراف نگاه
گفت کشند و به خون آغشتند
افسر و رایت و سردارو سباه

د خپلواکی ورځ

داخوښی دا خوشحالی چی نن هرکولې کی لیدل کیږی
دا ځوانان او دغه بیغلی چی خندیری خوشحالیری
دا ټول لوی واپه چی خوښی نی دغه ورځ د خپلواکی ده
زهونه خوښی فکرونه سم نی خوشحالی نه هوسیری
دغه ورځ راته گټلی په سرو نومو پلرو ده
ددوی قبر بانندی خلکه نن رحمت دخلدی وریږی
دوی په موټی موټی خاوره خپل سرو نه نی ورکیری
څکه نن واورې ملگرو احترام سره پادیری
دوی گټلی په سرو نه نن په سوزنه نه سپارلی
ملکت شمس عزیزانو په همت په آبادیری
موز اولان دهغه چایو چی دشمن یسند په درکیر
نن راغلی زموږ وار نی سترگی موز لره غیری
دایه غرونو هم به سمه یادگارونه چی لیدی شی
کارنا می مود پلرودی تر ابد ه نه هیریږی
دوی په توره او میرانه نا وطن راته آزاد کیر
نن نو وار دعلم او فن نی چی وطن پری ونایری
ای ښتو نه ای تاجکه ای از لکه سره یو شی
اتحاد سره ملگرو سخت کارونه انجمنیری
هزاره که پشه یی وی که هندو نی نا دی واورې
ټول زامن ددی ملت دی څوک چی دغلته اوسیری
شاعر غره دپامه ناست دی و وطن کوی سیلونه
گوری څوک به داسکوی چی وطن نه قربانیږی
«زمریالی»

(۱) مراد از باروی جلال الدین، قلعه
فظا می جلال آباد است که نیروهای انگلیسی
در آن مستقر بودند.
(۲) سپیل، نام فرمانده نیروهای انگلیس
بود در جنگ اول افغان و انگلیس.

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

فعالیت ها و کار های تعلیمی و تدریسی
اطفال و نو پا لغات اساساً عبارت از فعالیت
های دماغی است که توسط حجرات بزرگ
مغز انسان انجام میشود. در نتیجه انجام
دادن کار های زیاد در طول یک زمان واحد
و معین خستگی رو نما میگردد یعنی قابلیت
فعالیت حجرات و سلول ها و بالنتیجه تمام
ارگانیسم تقلیل پیدا مینماید و بالاخره
خستگی حجرات قشر مغز انسان را بار می
آورد.

بنا بر آن باید بخواهر داشت که هر نوع
قابلیت کار و فعالیت اطفال در اثر هوس
گونه عکس العمل سوء سقوط مینماید و
این امر مفاصله بزرگسالان خیلی ها
حساس تر است. در چه خستگی آنها نظر
به فعالیت های روز مره به بزرگان مناسب
معکوس دارد. هر قدر که طفل خوردن تر
باشد به همان پیمانه در چه خستگی و ذلگی
او بیشتر است و بر عکس.

فشار زیاد از حد، عدم هو چودیت نوبت
در کار های دماغی و استراحت طفل، کار
های فیزیکی و هوا خوری آنها کمبود زمان
خواب، فضا و فقط خستگی بیشتر و بیشتر
را به طفل مکتبی بار می آورد. اطفال نرسو
بار آمده نود ربع میشوند گریه رو و ناز
نااله شده بدرد خواندن تلاقه نمیگیرند
خستگی های از حد زیاد دماغی که بصورت
سیمتما تیک با لای طفل وارد میشود شاید
بهضعف کلی ارگانیسم منجر شود و بسی
از امراض رو حی را بار آورد.

و بدین ترتیب تنظیم بخشیدن دقیق رژیم
طفل مکتبی از همان روز های نخست زندگی
مکتب رفتنش یکی از شرایط عمده، بحساب
میرود که این هو ضوع نه تنها در امور
خوب درس خواندن او کمک میکند بلکه
رشد فیزیکی و جسمی او را نیز طور دلخواه

اطفال امروز

چرا اطفال بهتر رژیم محتاج اند؟

و چه بصورت مجموعی توام با محیط خارج
یکسان است. لذا رژیم روز انعکاس معین
رژیم پرو سه های فیزیکی است که
در ارگانیسم انسان جریان دارد.

تقسیم اوقات روز مره ار گانیزم پروسه
های حیات را که در هر روز تکرار میشود
پیش بینی میکنند که در قشر مغز طفل فعالیت
های مبتذل قالبی و مشخص را تکرار مینمایند
تو به (فعالیت های دینا میکی قالبی) کم
ترین قسمت فعالیت های عصبی را بسازد
بدین ترتیب گذار جریان ها و پرو سه
های عصبی در قشر مغز انسان مسوولیت پیدا
میکند.

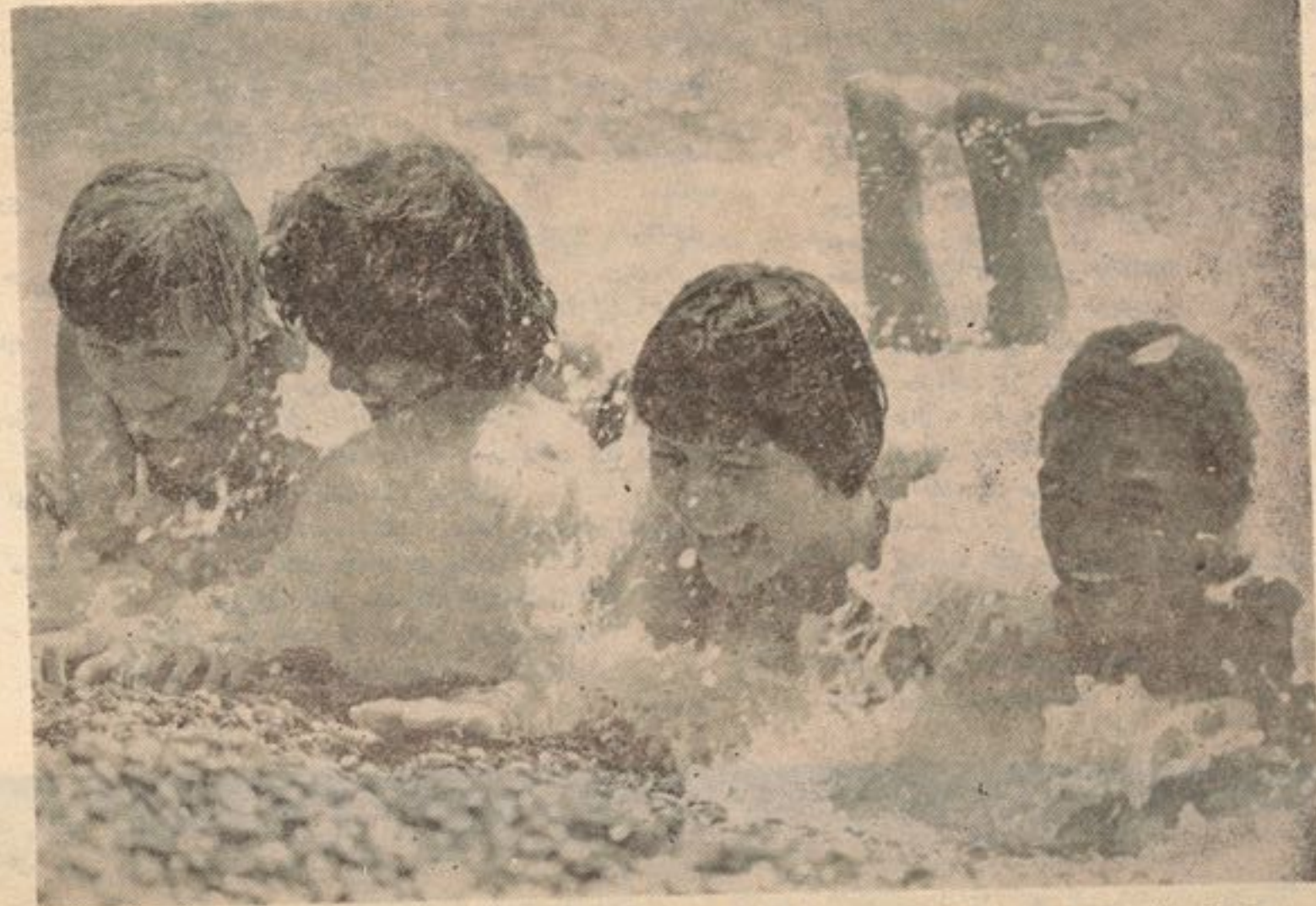
رژیم یا آهنگ شدیدی را پیاده گردی
است که در آن بصورت گناه یکی و
زمانی هم گروهی ازعضله های دیگر فعالیت
مینمایند.

تنفس و فعالیت های دوران خون نیز تحت
آهنگ معینی، نفس فرو بردن و نفس
کشیدن انجام میشود بدین ترتیب تمام پروسه
های فیزیکی در ار گانیزم، نظم
نابنی دارند این خاصیت بصورت علیحدده علیحدده

به مقصد رشد و نمو سالم اطفال محیط
و شرایط محلی که او در آن زیست دارد و
تربیه میشود دارای ارزش و اهمیت بسزایی
است.

والدین باید سعی نمایند تا بهترین شرایط
صحی را در خانه ایجاد کنند و تقسیم اوقات
فعالیت طفل مکتبی را تنظیم نمایند باید این
سخن عقیده راسخ پیدا نمود که اگر شرایط
زندگی را در مکتب و لو به بهترین و جبهی
(نمونه ای) هم مینمایند و در عین حال
در خانواده شرایط ساده ترین حفظ الصحه
تا مین شده نتواند مفهومی بدست نیامده و
حاصله ای از مکتب بکف نبرسد.

تمام سیستم های ار گانیزم انسان تحت
تا لیر چهار عصبی بصورت هما هنگ و در
عین زمان منظم فعالیت مینمایند. مجموع
فعالیت های آن وحدت حیاتی ار گانیزم
را با محیط خارجی نامین کرده و حوادث طبیعی
هماهنگی و منظم بودن آن تاثیر قابل
ملاحظه ای با لای جریان پروسه های ار گانیزم
انسان وارد می آورد. بدین ترتیب
خواب و بیداری در روز و شب تنظیم شده
است هضم غذا، تنفس، فعالیت قلب، حرکت
و غیره همچنان بالتوجه و هماهنگی صورت
پذیر میشود. بد نیست خاطر نشان گردد
که تغییر دادن اوضاع مختلفه با سرعت
معین ممکن میگردد که از نقطه نظر خویش
خویش بستگی بسن و سال معینی دارد.
همچنین طول مدت خواب در سنین مختلف
همانند و یکسان نیست و از هم متفاوت
است. اگر طفل نوزادی برای تجدید قوا و
درست فعالیت نمودن ار گانیزم خویش در
یک شبانه روز ۲۳ ساعت میخواهد و برای
خوردن غذایش ۷-۶ مرتبه بیدار میشوند
چون او با لغ پس از آنکه ۱۵-۱۶ ساعت
بیدار مینماید ۸-۹ ساعت بخواب میرود هم
چنان هم آهنگ و منظم بودن صرف غذای
شان که در وقت های معین صورت میگیرد.

آبیازی از سر گرمی های دلچسب اطفال است و والدین محترم تلاش می ورزند تا این مصروفیت را برای آنها تامین نمایند.

سواد در آگاهی از روش های مراقبت های صحیح برای افراد ارزش فراوان دارد

میسر میگردد . باید زمان بیداری و خواب طفل به صورت دقیق تعیین شود زمان ناهار و نان چاشت و شب ، وقت حاضر ساختن کار های خانگی و همچنان زمان گشت و گذار طفل در هوای آزاد باید درست تنظیم شود .

خاستن نکته قابل اهمیت درین جاست که تمام عناصه رژیم در يك زمان واحد عملی گردد این عمل ایجاد بعضی از شرایط انعکاسات عصبی را سهولت میبخشد . چونکه هر هر حله ریتم و یا آهنگ روز مسره محصول علایم اشاراتیست که قبلا ایجاد شده است . از این لحاظ است که اطفال مکتبی درانتهای رعایت رژیم روز سریعتر به کار علاقمند میشوند به موافقت کار های خانگی را اجرا میکنند زود بخواب میروند و خود را شادمان و بیدار حس مینمایند .

طبیق کلیه هدایت رژیم که بصورت درست عملی شود ایجاد خستگی را پیش بینی نموده و جلو آنرا میگیرد .

اثر گذاشتن سیستماتیک بالای ارگانیسم طفل که تحت نظم و ترتیب معینی در امور کار ، استراحت ، تغذیه و زمانه استیک آبدیده کردن آنها و قرار دادن شان به اندازه کافی در هوای آزاد صورت گیرد . قدرت کار و زحمت کنی مقاومت وجود اطفال را در برابر انواع مختلف امراض ، بیشتر ساخته شرایط نموی بهتر ارگانیسم آنها را آماده میسازد .

پرو فیسور ستودی نیکین عضو اکادمی علوم شوروی میگوید :

«رعایت رژیم روز باید برای طفل يك امر طبیعی و عادی گردد که بعد ها این امر از عادت به احتیاج تعدیل شود .»

طفل شامل صنف اول میشود

طفل شما هفت سال زندگی اش را پشت سر گذاشت . اکنون وقت آن رسیده که شامل صنف اول شود . این حادثه چه شادمانی ، هیجان و در عین زمان احساس مسوولیت را برای فرد خانواده ناخود همراه دارد . شامل شدن به صنف اول نخستین و بزرگترین فشار است که بر طفل حمل میشود و برای برداشتن این کار باید طفل آمادگی داشته باشد .

ببینی شده ، سیستماتیک و خوب طفل را در داخل شدن به این مرحله جدید ، هر حله زندگی نو مکتبی کمک می کند تا بر مشکلات فایق آید . البته این مشکلات در روز های اول زندگی جدید حتماً رونما شد نیست .

صحتمند بودن طفل خیلی دارای ارزش است . طبیعی است که تمام اطفال قبل از آنکه شامل مکتب شوند بصورت حتمی معاینات صحیح همه جا به را می گذرانند

نقصان کلام که ممکن است والدین به آن متوجه نشده باشند در اطفال بنظر میرسد . این تغییرات در صحت و سلامت طفل مستلزم ندای مستدام است برای آنکه تدابیر لازمه صحیح دارای موثریت قابل ملاحظه باشد باید خانواده نظر دقت خود را بدان معطوف گرداند .

قبل از آنکه طفل شامل مکتب شود بهتر است که ایام تابستان ، زمستان و باغبوسی راحت باشد . معاینات در ست طبی ارگان ها و جهاز های مختلفه ، وجود طفل سبب می شود که جلو بعضی از امراض در طفل گرفته

عقونت دندانها :

دندانهای بدبو منبع دایمی عفونت هستند . شستن دهن و دندانها و مواظبت کلی از دهان یعنی ، ندای ویا کشیدن دندانهای نا سالم بصورت عمومی مقام ارزشمند ای را در امور اخذ تدابیر صحیح طفل که به مکتب جدید شامل میشود ، حایز می باشد . هیچ جای شك و تردید نیست که به ندای دندانها عطف توجه هر چه بیشتر مبدول گردد . فراموش نباید کرد که دندانها به وقت و زمان آن نقصی ندارند . در پهلوی این فعالیت ها دکتور ، متخصص يك سلسله معاینات دیگر جهاز عصبی صورت میگیرد تقویة درست کلام در طفل معاینه و کنترل میشود هر گو نه نادرست تلفظ کردن کلمات ، الکن بودن ، و غیره معاشرت طفل با معلمین و همسالان طفل مختل و مشکل میسازد . او از حرف زدنش میسر مد کمتر جرات به حرف زدن میکند و در نتیجه در دروس خود کمتر علاقمند میشود . تمام این ها سبب میگردند تا بالای جهاز عصبی او تأثیرات منفی تقوؤ کند واز نا حیه روان شناسی کمتر رشد یافته به مر یفی های گو ناگون مبتلا گردد .

وقیکه گفتار طفل دقیق و فصیح نباشد ، اگر زبانش بند بیفتد ویا کدام نقص دیگری در او هویدا گردد در شعبه مخصوص (لوی گویندی) مراجعه میشود و هر گو نه نواقص که از این ناحیه وجود داشته باشد مرفوع می گردد .

اطفال نه تنها به رشد جسمی احتیاج دارند بلکه به انکشاف ذهنی نیز محتاجند

نظر به هدایت دکتور معالج طفل را قبل از آنکه شامل مکتب شود از نگاه داشتن گرم معده باید تحت ندای قرار داد . موجودیت اقسام مختلف گرم ها شاید طفل را به مر یفی های شکم دردی ، تبوع و بد حالی ، بی اشتهائی ، سر چرخ و غیره مبتلا سازد و وجود همچو امراض دلیل داشتن گرم باشد .

اکثراً بیلا حظه رسیده که گرم های معده سبب کم خونی و بعضی امراض دیگر شده است .

لطفاً ورق بزنید

برای طفل اکنون تمام شرایط زندگی عوض شده است : محیط ، مطالبات ، رفتار و رژیم هر کدام شکل دیگری به خود میگیرد . از همین لحظه يك طفل خورد و بیچاره به يك طفل مکتبی تغییر می یابد که از خود مسوولیت هایی دارد . و ظایفی در برابرش قرار میگیرد و هیجان ناسی او را احاطه می نماید . آمادگی درست و پیش

چک میشوند . معمولاً معاینات صحیح يك سال قبل از داخل شدن طفل به مکتب آغاز می یابد زیرا در این مدت طفل که شامل مکتب می شود باید از نقطه نظر طبی و صحیح آماده گردد .

در اطفالی که سن و سال شان از هفت کمتر است بعضی از امراض مزمن مشاهده میشود و همچنان از نگاه رشد جسمی و یا سالم بودن گوش و گلو و بینی طفل هم

نوفسی که در ابتدا ظهور مینماید، کجی یا خمی پشت، انحنای ستون فقرات و غیره ممکن است در شعب مختلفه طبابت قبل از سال شدن طفل به مکتب تدابیر شود. دکتورهای شعبات مذکور تمرینات مخصوص ورزشی را به طفل توصیه میکنند که طفل باید بصورت سیستماتیک آنرا در منزل انجام دهد.

درین حالت ضرورت است که بصورت مستدام طفل به آن تمرینات که در رشد جسمی او حایز ارزش است بپردازد.

برای آنکه طفل را از بعضی امراض مکرر-وی در امان نگهداری نما ییم لازم می آید تا بار دیگر واکسین های ضد دیفتری، توبرکلوز، کولرا، سیاه سرفه و غیره را در او تزریق کنیم زیرا این امراض بسرای اطفال خیلی ها مهلك شمرده میشوند.

تمام اطلاعات در مورد صحت طفل، مریضی ها و نتایج معاینات در کارت مخصوص باید رسانیده شود تا طبیب مکتب با اخذ کارت مذکور در مورد طفل جدید، تسهول به مکتب اطلاعات کافی بدست داشته باشند. بر والدین است هدایات و توصیه های دکتور مکتب را جدی تلقی نمایند و آنچه در مورد صحت طفل شان میگویند یا جدیت برونصه اجرا قرار دهند هیات مدرسه-معمولی و جدیت بیشتری را از طفل مطالبه می کنند. والدین در امور مستقل شدن طفل نقش عمده ای ایفا میکنند آنها قادر اند به طفل خود بیا موزند که چگونه وظایف و کارهای خانگی مکتب را خودش بدون کمک او آماده گردانند و علاقه مندی او را جلب کنند که آنها را کاری را به شوق خود و با دست های خود انجام دهند و اشتباهات خود را خودشان پیدا کرده در رفع آن اقدام کنند. والدین توانائی آنرا دارند که مشوره های نیکویی به طفل شان بدهند.

قبل از همه لازم است تا والدین مرزیم روز-درستی برای اطفال شان ترتیب دهند و به شدت رعایت آنرا کنترل کنند. اگر در خانواده نظم درستی حکمفرماست که خواهی نخواهی اجرا می شود در آنحال طفل هم به آن عادت میکند، انضباط و دیسپلین معقول، حس مسوولیت و با سرشته بودن در او تنویر می یابد.

بد نیست که ۲-۱ ماه قبل از شروع درسی به طفل تان بیدار شدن از خواب را ساعت (۷) صبح عادت دهید. این عمل او را در روزهای بعدی که باید بطرف مکتب روان شود عادت میدهد. درین حالت باید فراموش نکنید که در رژیم روز او از طرف صبح رژیم استیک را که به صحت و سلامت او مفید باشد بگنجانید. تمرینات ورزشی را بهتر است با گرفتن دوش (گسل) ختم نمائید.

پس از غسل باقدیسفه وجود طفل خشک شود و قدری مساز داده شود.

باید طفل را قبل از آنکه به سن و سال مکتب برسد بصورت سیستماتیک غسل کردن صبح و عصر را یاد بدهید و شستن کردن و گو شپا را به او بیاموزید و عادت بدهید شستن دستها را با صابون قبل از بوضو و رفتن و بعد از آنکه از خواب بیدار شد. بعد از آنکه از مکتب آمد و چینیکه از هوا

خوری و تفریح باز میگردند پس از رفتن به مستراح، بعد از هر نوع بازی و قبل از صرف غذا طفل باید دست هایش را با صابون بشوید و و این عمل را باید عادت کند مواظبت از ناخن ها خیلی با اهمیت است و باید در هر هفته لا اقل یکبار گرفته شود. زیرا در زیر ناخنها کثافات زیادی جمع شده می تواند طفل باید روی پاک مخصوص بخودش داشته باشد، دستپاک او علیحده بوده و برای پاک کردن پای قدیقه مخصوص خودش داشته برس دندان و شانه سر او مورد استفاده هیچ کس دیگر قرار نگیرد با قیچی و یا ناخن گیری که ناخن های او گرفته می شود قطعاً باید به او متعلق باشد زیرا از طریق آنها بسی امراض انتقال می نماید.

طفل باید بداند که دندانهایش را به چه نحوی درست پاک کند: برس را بصورت

عمودی از بالا به پائین حرکت بدهد و از چپ به راست چه قسمت پیشروی دندانها و چه قسمت عقبی آنها باید برس شود.

فراموش نباید کرد که دندانهای آسیاب و لاشگی طفل خوب شسته شود و بعد از آن چند بار آبکش شده و با یای غذا در بین آنها قطعاً باقی نباید بماند. تسو صیه میشود که دندانها توسط آب جوش همه و قته پس از صرف غذا آبکش شود. شستن دندانها توسط پودر و یا کریم دندان در یکروز چندین مرتبه کار درستی نیست. این عمل شاید سبب از بین رفتن مینای دندان و خرابی بیره های دندان شود. این کار را در شبانه روز یکبار، صبح و یا باعصر، انجام داد.

اطفال در زمستان هفته یکبار تبه باید شل کنند و در تابستان هفته ای چند بار از همین

اکنون به طفل تان عادت بدهید که قبل از خواب پاهایش را بشوید این کار را مخصوصاً در ایام گرم سال انجام دهید. بیش از همه جلو عرق کردن گرفته شود. برای آنکه از عرق جلو گیری بعمل آید درست نیست که چراب های دبل را بپوشد آنها را باید زود زود تبدیل نمائید پوشیدن پای پوش های را بپری هم مجاز نیست.

مواظبت از زمو های اطفال دقت زیادی می خواهد موها نیکه چربی آن بیشتر است باید در هر هفته یکبار شسته شود درین حالت باید از صابون های اطفال استفاده بعمل آید. بعضی اوقات شستن موی آنها با صابون های لوکس معمولی نیز مجاز است. موهای خشک که چربی نداشته باشند معمولاً در هر ۱۰-۱۴ روز یک مرتبه بقیه در صفحه ۲۴

سیورت ضمان صحت و سلامت اطفال است

دمترقی قوتونو پیوستون او یووالی به دتل لپاره زموږ له انقلاب سره ملگری وی

نن به سیمې او نړۍ کې دامیرالیستی او ارتجاعی قوتونو او د هغو د جیره خوړو، اجتناب او نورو تالی خپلو کوم چې د خپلو بادرانو د کپو دلاس ته راوړو په لاره کې هلې ځلې کوي دعانی او ځنګدن وروستی سیمې دی ؟ که دنړۍ پېښو او حالاتو نه نظر و اچوو دا بهرانه په ډاګه شی چې دامریکی خونړی امیرالیزم سپینه ماڼۍ د بېر تانیسی استعمارچیان او د چین پراختیا غوښتونکی چې یو وخت یې خلکو ته د خدمت ټیګه په سپینه ډولوله دنړۍ قوتونو، خوانو انقلابونو او دکارگری طبقې شمخکتی گوند ونو پرضد به یو ټاټمقدس اتحاد کسی سره راټول سوی دی او د خسو نسو انقلابونو اومتزقی کتلو پرضد یې سره اونه اعلام سوی جګړه شروع کړیده . امیرالیستی واکدارانو د خپلو ارتجاعی ور خپا یو ، مجلو اونورو نشریو مخونه او پاڼې په دروغو د کی کړی او دیر ویاکته وسخت بازار یې تود کړیدی دی یې سې درواغچنه راډیو ، دالمان اومریکی غیر اړو یوگانې د درواغو او پروپاګندو په پرتله بل پروگرام نه لری

دامیرالیستی شیکو دغه راډیو کانسې زیار باسی ترڅو په خوانو انقلابونو تور و لکوی اوسره جګړه لایسی کړندی کړی . راځی چې دنړۍ له حالاتو نه ځان خبر کړو او وگورو چې امیرالیستان او د چین شولستان زموږ سره او ستاسو په آراغه سپاره کی څه کړکېچونه اولانجې پېښوی او څرنگه د تسلیحاتی مسابقو جنګی پروسې ته پکی وهی، که منځنی ختیځ ته سفر وکړو او که لیری ختیځ ته ، که نږدی ختیځ ته لاړشو او که داسیا جنوب شرقی سیمې ته . که د فارس خلیج ته لاړشو او که دهند سمندرته، که دجنوبی افریقې له پېښو نه ځان خبر کړو او که د عربی نړۍ له پېښو نه، که دویستام او کمبودیا حالاتو ته نظر و اچوو او که د نیکاراګوا نویواخی او یواخی به دامریکی دخو نړۍ امیرالیزم ، برتانوی استعمار چیانو ، د چین پراختیا غوښتونکو او نورو ارتجاعی ډلو وړان کاري ، وژنی او دیګانه غیر پوځی خلکو دویو

لیستی او رودونه به یو بل پسې زمونږ مخی ته راشی نن مونږ ونیوچی دامریکایی او چینایی جیره خوړو په لاس دنړۍ په ګوډ ګوډ کی هره ورځ په زرهارو تنه وژل گیری ، دیوهی او مدنیت خایونه ددی وړان کارو ډلو په لاس به کتنه ورلو بدلیږی او په سلهارو تنګه نور غیر انسانی اعمال ددی په لاس تر سره گیری دامریکی امیرالیزم لایخوا دایلان درلوده چی د چین پراختیا غوښتونکو سره یو ځای په سیمه کی نازامی ، کمپوزی وژنی ، ټکونی اونور غیر انسانی اعمال تر سره کړی مگر دنور انقلاب وی پراو اودایران وروستی پېښی د هغو لپاره یوه بهانه شوه او نن به همدی بلنه زمونږ د انقلابی دولت ، حکومت او خلکو پرضد یې سره او نه اعلام سوی جګړه شروع کړیده - دوران کارو ، غلو ، لاری وهونکو اوسری وژونکو په غاړوکی مانښن کړ خوږنه کړی، جیبونه یې ورته له ډالرو او کالدار و ډک کړی اوددی په لاس زمونږ دبانډو ، کلیو، ښارونو او قریو بیکناه خلک ، واده ماشومان ، میندی ، پیغلی اوځوانان وژنی، کارګرونه گواښ کوی چی کارته مه ځی، بزګرونه گواښ کوی چی څنګی مه کړی اود دولت مامورینشو ته گواښ کوی

چی دولتی ادارو ته مه ځی ، لاری وړانوی ، بلونه به امریکایی اوچینایی بهونو الوژوی، د مونږ و کارو اتونه دوسیلو په زور دروی اود سیرلی والاوو جیبونه په اصطلاح تالاشی کوی . پسی یې نړۍ اخلی او په لس هاورنگه نور رپړونه اوزچرونه هم ورکوی . اوس زمونږ خلکو دغه وړان کاري ډلی ښی وپېژندی او یوه شول چی دوی داسلام پلویان نه دی، داسلام اوزمو نږ د خلکو وسخت دشمنان دی . دنور د انقلاب دنوی پسر او به لومړی وختونوکی دامریکی امیرالیزم ددغو وړان کارو ډلو بواسطه زمونږ د انقلابی حکومت، گوند اودولت پرضد د کفر ته پمیتو نه لگول مگر دغه وسله هم د هغو په درد دوا نشوه ځکه زمونږ خلکو دخپل انقلابی گوند اودولت گمړنی اواعمال د انقلاب په هنداره کی ولیدل او یوه شول چی دامریکی امیرالیزم اود چین پراختیا غوښتونکی داسلام پلویان نه دی بلکی دافغانستان دخاوری دتمامت ، انقلاب اوخلکو دشمنان دی. دنور

انقلاب نوی پراو لکه چی د انقلاب مسیر یې دهغه په اصلی تک لوری پرا برکړی او زمونږ خلک یې دجلان امین او امینی بانډ له منگولو نه وژغورل نوهمداسی به د انقلاب ارمانونه دبری وروستی پولی ته ورسوی . زمونږ واحد مخکښ گوند، انقلابی دولت ، حکومت او خلک دنور د انقلاب دنوی پراو په انقلابی گامونو او پروسوکی یواخی نه دی . دستر و مترقی اوتونو، داسیا، افریقا، لاتیسی امریکا د آزادۍ غوښتونکو نه پښتونو، مترقی گوند ونو اوساز مانوونو پیوستون او یووالی ورسره دی او وی به .

حق راځی او باطل له منځه وړی ، حقیقت هر جبری پری تر لاسه کوی، باطل د حق په وړاندی ځان نه لری ، دنور انقلاب نوی پراو لکه د لمر په شان دحقانو او واقعیتونو خزانه ده اودغه حقایق د انقلاب په هنداره کی یو پریل پسی وپریښیدل او نور به هم پسی وپریښیږی . دنړۍ ټول مترقی او کارگری انقلابونه دارتجاعی ډلو له توطنو اودسیسو سره مخامخ سوی دی .

اومونږ په نړۍ کی دداسی انقلاب مسائل نه شوراوړی چی دامیرالیزم او استعمار او دوران کارو ډلو له وړان کاریو سره مخامخ شوی نه وی .

دامریکی امیرالیزم اود چین پراختیا غوښتونکی په ګډه سره یواخی زمونږ د انقلاب پرضدنه بلکی دنړۍ ټولو مترقی انقلابونو پرضد یې هم داسی توطنی رامنځ ته کړیدی . په ټایلند کی ترورستان دسی . ای . ای په مرسته روزل کیری او نیکاراګوا دخوان انقلابی دولت دخپه کولو په غرض هلته لیردول کیری . دویستام دسوسیالیستی جمهوریت سرحدی سمه او ابلتونو کی هم همداسی پروسې روانی دی . دکیوبا ساحلی سیمی هم دچنګی پیر یو په مرسته تر تهدید لاندی نیول کیری، دکمبودیا د انقلاب پرضد همداسی توطنی او دوران کارو ډلو وژنی روانی دی - دکوریا پرضد هم یواخی لمسونی دوام لری، په زیمبابی ، سلوادور اودجنوبی افریقې په زیاترو هیواد و نو کسی دسپینی ماڼۍ دناوړه سیاست چلول اوندی هیواد ونیوه کورنیو چاروکی لاس وهنی شوا لری . د فارس خلیج او دهند سمندر دسیمی د تهدید او گواښ په غرض له امریکایی او چینایی

وسلو څخه ډک شو - دهند په شمالي سیموکی هم دتجزیه غوښتونکو ملاتړ کوی، له اسرائیلیانو اودمصر له واکدارانو څخه هم دعربی نړۍ دتهدید په غرض کار اخلی .

اوهمددا حقایق او ټکی دی چی دسپینی ماڼی بیکنګ برتانوی استعمار چیانو دسا دات او اسرائیلو په ملاتړ نړۍ واله سوله او امنیت دخطر سره مخامخ کړیدی .

زمونږ د انقلاب تر شا داسی پوستر مترقی اوبشر دوسته قدرت ولاړ دی چی له کارنامو یې آریخونه ټک شی ، هغه مترقی قدرت چی زمونږ دوی سیاری دارامی ، سولی او امنیت لپاره قربانی ورکوی، هغه ستر سوله خوښوونکی قدرت چی خپل شل میلیونه وگړی یې دسولی او اجتماعی پرمختګ په لاره کی قربان کړل، هغه سوله خو ښوونکی قدرت چی دنړۍ په تاریخ

کی یې خو ځله امیرالیستانو ، استعمار چیانو او جګړه بازانو ته ماته ورکړیده اونن به هم دغه جګړه ماران د هغو پسه شان بیانا کام شی او ناکام دی . اوس زمونږ د انقلاب او خاوری دتمامت ضد ډلی دشوروی اتحاد دپوځی قطعاتو

شته والی بلنه ایسی اوخواپی چی په نږدې بهانه اوبه خرمی کړی اودوی بکنښی خپل کیان ونیسی دشوروی اتحاد پوځی قطعې زمونږ دخاوری د تمامت ساتو تکی دی او نن زمونږ خلک دخپل سره سترگو ونی چی شوروی اوه لس کلن او سپاس کلن څلمیان له هغو سره یواخی

د انقلاب او خاوری دتمامت ددفاع په سنگرونوکی ولاړی دی او دوران کارو ډلو، غلو، لاری وهونکو اوسری وژونکو اعمالو ته غاښ ماتوونکی خواب ورکوی . دشوروی اتحاد دغه پوځی مرسته به دتل لپاره زمونږ له انقلاب سره ملگری وی وړان کاري ډلی به دخپلو ناوړو هلو ځلو

ښکارشی - دنړۍ والو احتجاجونه به نورهم دسپینی ماڼی دواکدارانو پرضد راوباریږی تاریخ به د هغوی په کړنو نورهم فضاوت وکړی ، زمونږ انقلاب به دخپل بری وروستی جامونه په سرو اپوی او زموږ د هیواد انقلابی بیرغ به دتل لپاره دمترقی اوسوله خو ښوونکو هیوادونو دبیر لوبو په کنارکی ریاڼه وی .

زیست‌شناسی های رنگارنگ امکان

آیا انسان می‌تواند دندان‌های جدید بکشد؟

اکنون عملیه نسبتاً جدید و ساده می‌باشد که در گذشته است که در طی دو سال حتی برای اشخاص مسن می‌توان دندانهای دائمی و طبیعی (توسط عملیه پیوند طبیعی دندان) را نمو و انکشاف داد.

مابپوند دندان را برای دوازده مریضی که آنها حتی از زمان تولد شان هم هیچ دندان نداشتند و یا کسانی بودند که دندانهای خود را در اثر مریضی‌های شدید از دست داده بودند انجام دادیم این موضوع خیلی دارای اهمیت است که در عملیات جراحی مذکور هیچ خطری متوجه مریضان نگردد.

اگر جسم مریض این دندانهای خارجی (پیوندی) را رد میکرد (حساسیت میداشت) مایه دندان یا خمیره دندان تجزیه می‌شد و نتیجه مطلوب از آن بدست آمده نمی‌شد. در صورتیکه ایجاب کند عملیه جراحی می‌تواند تکرار انجام یابد و متأسفانه هیچیک از مریضان ما مقابل این عملیه پیوند ناسازگاری نشان ندادند.

نتایج چنین عملیه‌ها امیدوارکننده و بی‌اشکوب. در آخر باید گفته شود که این پیوند دندان مقصودش بحیث یک اختراع در کمیته دولتی اختراعات و اکتشافات شوروی وزیران اتحاد شوروی ثبت گردیده است.

چطور عملیه پیوند دندان صورت می‌گیرد؟ نخست باید تذکر داده شود که دندانهای شیری (هرشخص دارای بیست دندان شیری می‌باشد) طرف مدت دو سال می‌برآید بعداً آنها می‌افتند و بشدت جای خود را به دندان‌های اصلی یا دائمی خالی می‌کنند این عملیه در سن هزده سالگی خاتمه می‌یابد.

فایتر و جن مایع نتیجه قناعت بخش بدست داد.

بسیاری تحقیقات نشان داده است که پیوند مایه دندان (نسیج نوکنده) نسبت به کشیدن یک دندان نامنالم آسان تر و ساده تر میباشد. اساساً چنین پیوند ها به اشخاص مریض (در هر سن و سالی که باشند) می‌تواند کمک خوبی باشد به صورت اولین مریضان ما اشخاص نسبتاً خورد سال بودند. این پیوند در قالب‌های حاوی سه یا چهار دانه مواد مخصوص دندان انجام داده شد.

آزمایشات که توسط اشعه ایکس سه‌ماه بعد از عملیات انجام داده شد نشان داد که جوانه‌ها برشند خود شروع نموده بودند طرف چپ یا پنج ماه عملیه جایجا شدن دندان به پایان رسید و در یکسال دندان‌ها دارای ریشه شدند.

دندان‌های خوب واقعاً نشان و علامه زندگی بهتر است یا وجودیکه بعضی‌ها نسبت احساس ناگوار ماشین برمه و احتمالاً (بعداً) تعویض دندانهای اصلی شان به دندان‌های مصنوعی سرریز می‌زنند.

آیا ممکن است کسه درجای دندان‌های افتاده دندانهای جدید را روایند؟ محققین در دانشگاه قفقاز در زمینه کارهای موفقانه‌ی را انجام داده‌اند ضمناً آنها یک طریقه پیوند را باز کرده‌اند که بحیث ماده دندان (یک نسیج استخوان که بیک جناب مثل از مواد دلمه مانند کسه مثل یک دندان معمولی نارمل انکشاف میکند. شباهت دارد) شناخته شده است.

پروفیسر مقصودوف آمر شعبه تحقیق ضمن تشریح طریقه مذکور اظهار میدارد که این روش یک پدیده جدید نبوده بلکه سابقه تجارب پیوند دندان تا قرن ۱۹ میرسد. این حقیقت است که در مورد پیوند دندان آنوقت عیوب و نواقص متعدد وجود داشته است مگر پیشرفت علوم طبی - بیالوجیکی موفقیت‌های بیشتری را در زمینه نوید میدهد.

این رشته تحقیقات در دانشگاه ده سال قبل شروع گردید. زمانیکه ما تجارب پیوند دندان را (بارعایت درست اصول آن) شروع کردیم به چنان مشکلاتی مواجه شدیم که در زمینه پیوند قلب و کمره وجود دارد. بهر صورت دندانها با اعصاب و شریان‌ها مربوطه شان زنده بوده و عناصر مستقل جسم آدمی محسوب می‌شوند. این یک امر طبیعی است که جسم بصورت منظم جهت پذیرش دندانهای پیوندی آماده نیست ما این تجارب را بالای سنگها انجام دادیم البته مایه‌دندانی را از توله سنگ گرفته و درین تجربه بکسار بردیم نخستین تجربه نشان داد که عملیه پیوند آئنده مواد اساسی دندان را منحل ساخت.

اینجا سوالی ایجاد می‌گردد که: پس چه راهی برای از میان برداشتن این ناسازگاری وجود دارد؟

ما طرق مختلفی را جستجو کردیم که نتایج بهتر بدست آمدند طرز مثال طریقه متحد کردن مایه دندان در عمق توسط

تلویزیون رنگه در تارموی انسان

سویه بلندتری قدم برداشت. این صنعتکار ماهر به منظور تزکیه نمودن آرت مکرر - تخنیکش در صدد ترتیب یک سلسله تصنیف‌هایی برآمد که هر کدام دارای چندین اشکال متحرک و حتی نمایشات دراماتیکی بود.

چندی قبل کسزاریان مرابه محل نامتشن دعوت نموده کاری را که چند سال قبل آغاز کرده بود تکمیل نموده بود. چیزیکه دیدیم واقعاً فریبنده بود. اوقیانوس بود که کشی در آن لنگر انداخته و آفتاب قرمزی بر فراز آن در حال غروب بود درعین زمان در ساحل آن یک نبرد شدید بنظر می‌رسید چارلی چپلن که عسای معروفش را در اهتزاز داشت با دسته‌ی از دزدان دریایی که همه مسلح بودند در جدال بود. یک تسماح، مار و چند بوزینه به کومک او شتافته بودند.

همچنان ذریعه یک ذره بین قوی حرکات یک راسه را که گروه سه نفری توانندگان محلی او را همراهی میکردند مشاهده نمودم. در جای دیگر چهره یک دختری را تماشا کردم که باندازه یک هشتصدم حصه یک دانه بوره بود و بوضاحت دیده می‌شد.

دریافت نمود. مرسل آن داکتر او توستین ساینست امریکایی از وی خواهش نموده بود که مجسمه استانش را در سوراخ یک سوزن بسازد.

اگرچه شاید باور نکنید مگر واقعیت دارد که چند سال قبل ادوارد کسزاریان مجسمه چارلی چپلن را در یک دانه بوره فلز چاروازه بود و آنرا در اضلاع متحده امریکا به نمایش گذاشته بود. این مکرومیناتور نیست توجه داکتر ستین را که رفیق چندین ساله اش بود بخود جلب نمود. وقتی ساینست موصوف به کمک مکروسکوپ یک تلویزیون رنگه را در تارموی انسان مشاهده کرد از تعجب نزدیک بود شاخ بکشد. در پرده این تلویزیون رقص امریکایی نشان داده شده بود. نخست کسزاریان این کارنامه را بنا سایر بازچه‌هایش تماماً ذریعه اشکال متحرک ذره بینی در تابستان سال ۱۹۷۵ در موزیم بولیتنیک مسکو به نمایش گذارده بود. ولی قناعتش راقراهم نکرد و بسوی مرموزیت

ادوارد کسزاریای مکرومیناتور نیست سکنه بیروال مرکز ارمنستان از لاس انجلس پارسل را به ضمیمه فوتوهای البرت انستین

مجسمه چارلی چپلین در سوراخ سوزن

از وی پرسیدم که آیا چگونه این شکل درم بینی را در چنین يك/کاسرت مکمل تشکیل می کشید ؟
 خدمت کرد و گفت : «این يك روز مخصوص بخودش است» . باز هم اصرار ورزیدم تا بدانم درین طرح ریزی چه چیز دخیل است؟ تا جاییکه برآیم مکتوب کردید ، حقیقت این چنین بود که کزازیان بالای يك سطحیکه بفاصله بیست سانتی متری آن يك ذره بین قرار داشت يك موقور کوچک برقی را گذاشته بود ، وقتی موقور را سوچ میکرد يك ساحه مقناطیسی را بوجود می آورد که در اثر آن اشکال ذره بینی بحرکت می افتیدند .
 کزازیان فطرتا يك استعداد فوق العاده دارد . وی يك ویلونست تعلیمیافته فنی است و شانزده ساله بود که نخستین وایلنش را ساخت و اکنون این وایلن سازماهر در شهر پریوان سترادیواری شهرت بسزایی کسب کرده است .

در سال ۱۹۷۷ تصویب گرفت که وایلن شش میمه بزرگ نوع قدیمی و منسوخ معروف به «ویولا پیوسا» را که یکنفر استاد جرمنی بنام هافمن طراح آن بود دو باره بوجود آورد . اما نواختن این وایلن بزرگ خالی از اشکال نبود . بعدها این آله جزء محتویات موزیم قرار گرفت .
 این استاد ماهر وقتی بجهان مکتونخنیك داخل می شود چهره اش را با نقاب گساز (ململ مخصوص) می پوشاند تا نگذارندس می در کارش مداخله کند . این افسون کس چیز های بوجود آورده که بچشم دیده نمی شوند در باره مجسمه انشتین نامبرده اظهار نمود : «میخواهم آنرا در سر يك تار موی انسان قرار دهم تا در سوراخ سوزن . این مجسمه قیافه انشتین را در حال تدریس نشان خواهد داد .»
 (ترجمه صدیقی)

کزازیان هنگام کار هنری اش دیده می شود .
 دتوریالی ویا زیاده

په تیاره کبني ليدنه

د بیرو بیرو را همی بو شمیر بوهان په دی هیله وه چه داسی یوه اله منخ ته راوړی چی په تیاره کبني تصویر پرو نه واخلی لکه چی یو المانی جنرال په دغه آرزو وه چی د یوه داسی ماشین خاوند شی خو په تیاره کبني دندمن تصویرونه واخلای شی او دهغه په اساس د جنگ نقش جوړی کړی همدغه راز یو امریکائی ساینس پوه دداسی یوه ماشین غو بشته کوی چه په تیاره کبني تصویر پرو نه واخلای شی تر خو د هوانی او ځمکنی اسرارو په کشف کبني کار ځینی واخلی .
 دغه ډول مشابه هیلې او ارزو گانی دیلو بیلو علمی خانگو د بو هانو سره موجوی وی ساینس بو هانو پر ځینو تصویر اخستو نکی ماشینونو چی د کامری په نامه یادبیری تحقیق او تجربی کړی دی . کامری دجسمت له پلوه تو پیر لری ځینی لوی او ځینی نر ډیری کو چی وی ځینی داستعمال له نقطه نظره ډیر ساده مگر ځینی نر نسبتا بیچلی ساختا نو نه لری ، خو هېڅ یوه کامره په

د اکس وپانگه یو ډول روښنایی نه چی په ستر گونه لیدل کیږی مگر دانسان بدن ته نا خلیدای شی او هم د ډیرو نورو شیانو څخه تیر ید لای شی ، کله چی نو مووی وپانگه یوه ژوندی بدن ته نا خله شی هلو کی ډبه او د بدن نور غری د هغوی سیوری په شان ښکاره کوی . هغه وخت چی داکس وپانگه دکوم شی په لور چی خواوو تصویر نر ترلاسه کړو واخلی شی دنومووی شی تصویر د سیوری په څیر پر هغه کاغذ چی منخ ته یی پروت دی لوپری اوبالاخره تصویر نر جوړیږی . خو سره له هغه هم نومووی تصویر روښانه نهوی اودهڅکی تعریف له منخ لوپوگراف تصویر لرو نه -
 لیدل کیږی . ساینس بو ها نو د تصویر ون جوړیدو په هکله د اکس پروپانگه خپل پرله پسې تجربو او تحقیقو ته نوام ورکړ سره له هغه هم بریالی نه شول تر خو په پوره تیاره کبني د نو مووی وپانگی په استعمال تصویر جوړ کړی داکس دواپانگی څخه د تصویر اخستلو په لړ کی د ساینس بو هانو یو بل مشکل داو چی نوی باید په لیری او نژدی فاصله کی تصویر و نه واخلی خود اکس وپانگه یوازی د نژدی شیانو تصویر و نه اخلی او په لیری فاصله کبني د شیانو د تصویر اخستلو قدرت نه لری . بدی برخه کبني دساینس په نامه ارزوی د ساینس پوهانو د مخامخ شوی مشکل د حل په لار کبني لازمه مرسته کوی .

ریډینشن هغه ارزوی نه چی په سترگونه لیدل کیږی او د حرارت په شکل د شیانو څخه خارجیږی . نومووی ارزوی د ډیر پخوا وختو څخه تر مطا لعی لاندی و نا ثابته شوی نه چی دغه ارزوی د فلزاتو ، ډبرو ، یخی ، لوی ، دانسان بدن او داسی نورو اجسامو څخه خارجیږی .
 هغه کسانو چی غوښتل په تیاره کبني شیانو وینی پر دکرشوی ارزوی باندی تحقیقات شروع کړل چه هغه جملی نه یو دیوهنتون ساینس پوه ډونالډ ایچ آلپرو ورو . نومووی دنورو پوهانو په څیر یو هندی چی د ماشین په واسطه کولای شی هغه شیان چی په نسبتا لیری فاصله کبني واقع دی وینی . نا ډول منځ شیتونه برقی ساختا نو نه لری که په تیاره کی استعمال شی هغه وپانگی چی د هغه منخ ته پروت جسم ته راځی ثبت اوسانی .
 آلپروز په خپل تجربوی لابراتوار کبني داسی ماشین چی ددغه ډول لیدنه نر ډبرلو - میتر په نامه اختراع کړ . نو مووی ماشین په تیاره کی د شیانو څخه د خارج شوو وپانگو په ندریغه د پنخو څخه تر پنخلس میله واټن پوری د شیانو لیدل ممکن کړه .
 پرله پی چی په تیاره کبني د لیدلو لاسینس قدرت لری ډول شیان لکه موتر ، اورگاډی ، کور ، خلک اونور په ډیر ساده ډول سره وینی . ډیولومیتر انکشاف دهغو کسانو دپاره چی په دی لټه کبني وه داسی کامری کشف کړی خو وکولای شی په تورو اوواتیرو شوی کبني مطلوب شیان وینی ډیر دامیدنه خالی نه وو خو دهغه سره سره ډیولومیتر هغه ډول کامره چی نوی یی په لټه کبني وه نه وه .
 دځمکنیو مطالعاتو دواقعیتونو په لټاکبني دوتو رو ساینس پوهانو دډاول اوربری اوواتر -

بیرته په نامه په تیاره کبني ددید په هکله دهغه څخه د ارزوی دمنع په حیث استفاده وکړه نومووی خپل هدی نه درسیډو په غرض یولی وړندی پرله پسې تجربی اجرا کړی خو بالاخره بریالی شول چی د (۱۹۰۶) کال دډبروری دبیانستی په پنخلسه ټیټه ښاغلی بیرته او دهغه مرستیال یوه نوی لاره غوره کړه چی ډبریتا او وپانگه په موجودیت یعنی په یوه بشپړه ناریکه کبني انسان دنومو سوو تیاره او کورډیو په میل په فاصله دفو توگراف په شکل وینی . دغه لاره نایوا - پوروگراف په نامه چی مخفیدنی (ای،وی،ای) دی پاته شوه .
 (ای،وی،ای) داستعمال دنقطه نظره دکامری سره زیات شباهت لری خو کوم څه چی دکامری او هغه ساختمان سره پیلوی په لاندی ډول دی :
 ۱- دکامری څخه داستفادی په وخت کبني روښنایی نه اوتیا شته خو د (ای،وی،ای) داستعمال په وخت کبني د افریر ریسین ارزوی څخه چی مخکینی نشر یسج شوه استفاده کیږی .
 ۲- (ای، وی، ای) په غوږه طبقه لرونکی سطحه تصویرونه تشکیلوی ، خو د کامری داستعمال په صورت کبني د غوږی طبقی د موجودیت ضرورت نه محسوسیږی لاندی شکل ناپوړوگراف یوه لمبونه نه .
 نومووی شکل شی چی (ای،وی،ای) څرنگه کولای شینی یوهوتر چی زیات سرعت لری بیاهم ځینی برخی یی کونلکی لیدلای شی . که شکل ته په غورو گورو په لومړی درجه دموتر تیرونه ، شعاشین شاوخواوی اووروسته بیا ځینی نوری برخی معلومیږی د دی علت ددی چی دموتر تیرونه دزیات سرعت په لرو سره ډیر توپیری ، ځکه نوبه په شکل کی نظرونو روبرخونه روښان او ځلانده ښکاري . دموتر تیرونه او نوری هغه برخی چی نسبتا روښانه ښکاري دسره نه پورته وپانگسی افر ریدریز د (ای ، وی ، ای) په لور صادروی . بالاخره (ای، وی، ای) د نومووی وپانگو تر انعکاس وروسته مطلوب تصویر جوړوی .
 پورتنی شکل او مثال د (ای ، وی، ای) دکار اوتصویر ناخستلو په هکله به شاید تاسو ته څه معلومات حاصل شوی وی . اوس به د (ای،وی،ای) داصل ساختمان په بساب هم څه وږغیږو .
 (ای،وی،ای) دیوه کوچنی صندوق په منخ کبني پروت دی بدی ډول که دصندوق اڅخه لیری کړو هغه به په واضح ډول ولیدلای شو . دسره نه پورته وپانگسی افر ریدریز دکوچنی بیسی کړکی له لاری صندوق ته نوزی ، دځینو ظرفیو اولطیفو ساختمانونو څخه تر تیریدلو وروسته دننه ته رسیږی او دهغه غوږی سطحی سره ټکر کوی کوم چی دنومووی ساختمان په داخل کبني مو قعبت لری . ترصادم نه وروسته که دواپانگوت و اوسرعت زیات وی داخلی غوږه طبقه ډیررزد وچه اوتووی ، برعکس که دواپانگوت او سرعت لری دنومووی غوږی طبقی دجوړیدو او پاتی په ۵۰۷مخ کی

این شاعر کیست ؟

این بزرگترین از بزرگترین شاعران دری زبان است که در تمام شرق شهرت دارد اگر ما اشعار این شاعر بزرگ آشنائی دارید و باز روی پورتريت اسم او را پیدا نمايد اسم او را با یکی از آثار او که شهرت جهانی دارد برای ما بنویسید .

پیدا کنید ؟

درین کلیشه دوایر کوچک دارای اعداد و بیضوی ها دارای حروف الفبا میباشد حالا شما بتدریج عقربه ساعت طوری حرکت نمایید که بعد از بیست و چهار ساعت یک ضرب المثل دری را پیدا نمایید و همفراوش نکتید که جمع اعداد را نیز به آن ضمیمه سازیید .

مربوط به کدام قرن ؟

برای اینکه از تاریخچه ریکشای اطفال بدانید مایک عکس ازین ریکشا های اولیه را چاپ نمودیم که بعد از آن ریکشا ها روز بروز متکامل گردیده تا اینکه امروز بمردن ترین طریقه ساخته میشود فقط برای ما بنویسید این ریکشا مربوط کدام قرن است ؟

زوندون

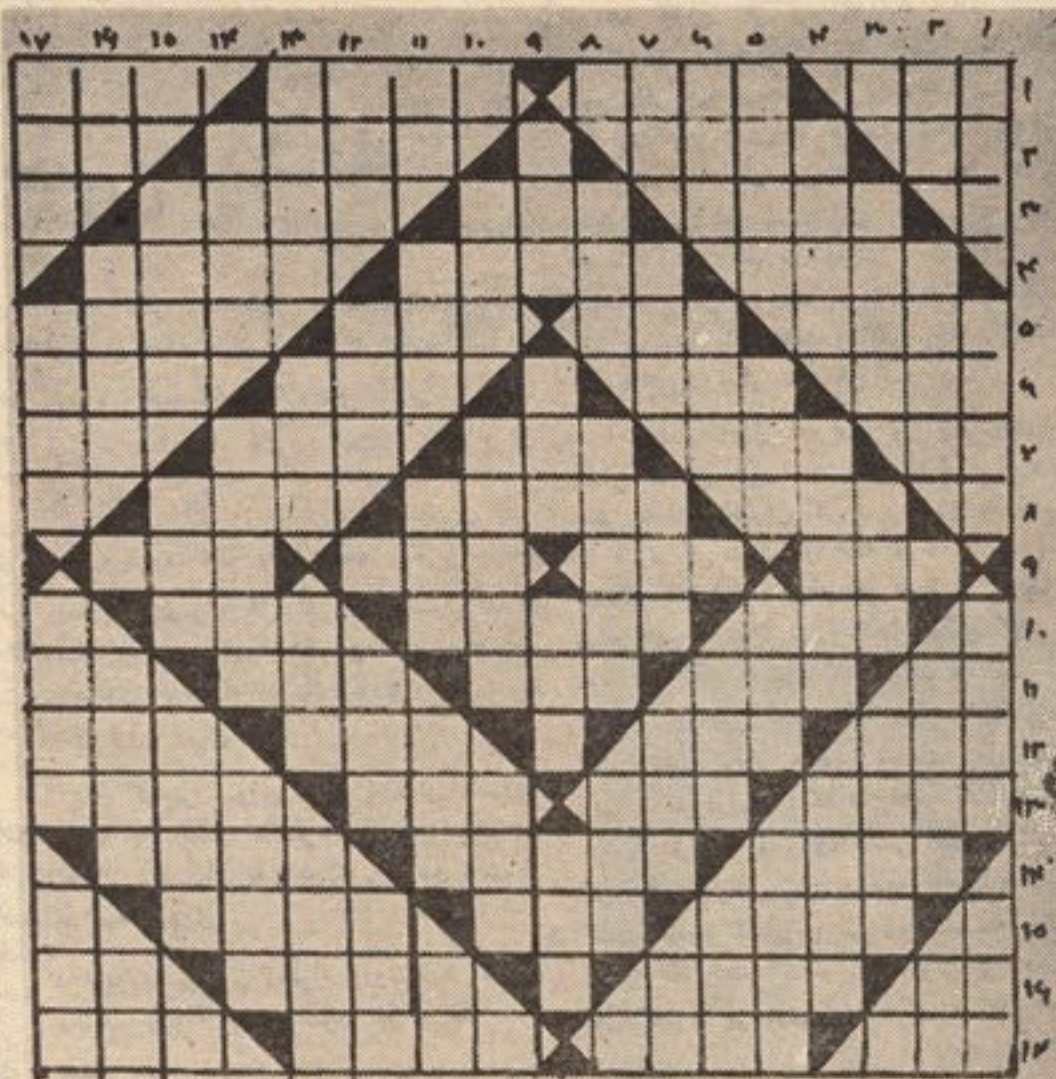
سرگرمی ها و مسابقات

جدول کلمات متقاطع

افقی :

- ۱- پایتخت کشور عربی، زیبایی، آرامی، قرص
- ۲- خانواده عربی، نجات است، با آن از درد نجات میابد، معمول کم وزنی
- ۳- نیشه نیست، ردیف مند، ناچار
- ۴- یار و مددگار، رهبر پروتاریای جهان، تجارت می کند
- ۵- گنجهکار، تکرار یک حرف، اگر منظم شود روشنی پشتو است، بدر نیست
- ۶- در کشتارگاه پادشاهان پیشین بچونید، امروز دیگر رموخ ندارد، مسرخی است شوم، از آن طرف گله میشود
- ۷- او را سر چیه کنید قبول دارم (پشتو)، نوعی از حیوانات، قریان، چیز
- ۸- نوعی از نوشابه ها، عاجز کردن، جای پنهان
- ۹- نوعی از موزیک مدرن است، به تن مرده گویند، یک نقطه قبل میشود، شتر پشتو
- ۱۰- محبس خارجی، سراقکنده، به انسان میگویند
- ۱۱- از آن طرف کم است، هرکس دارد، تکرار یک حرف، تکرار یک حرف، تکرار یک حرف
- ۱۲- از آن طرف آسمان عربی، زنبور دارد، بداست، مرتکب آن مجرم است
- ۱۳- عالمی که در باره سیارات نظریات خوبی دارد، در اشعار پاپروانه یکجا است، بلند، درستکار
- ۱۴- سرگروپ خارجی، خود سینما، بدون یک حرف نوعی فلز است
- ۱۵- از شیر ساخته میشود، دنیا را گویند، سیزی پشتو
- ۱۶- ماده نیست، با اضافه کردن حرفی آخر هر کار است، بدون حرف اول یکی از اولی های کشورها، کج بچش کردن
- ۱۷- صاحب آن مریض است، آنجای پشتو، از آن میشود هم سنیووم مولی ساخت، صبح صادق عربی، نمودی :
- ۱- دلدان قبل، نصف نام یکی از کتاب نسوان کابل، نام دو ستاره است، بت
- ۲- قلب است، تکرار یک حرف، نوعی از پوشاکها
- ۳- تکرار یک حرف
- ۴- آله حریمی که در سابق معمول بود، جای دکمه، درست
- ۵- سابق به پادشاه می گفتند، مکتبی بنام آن داریم، از آن طرف کمیاب است

- از نزدیکی حاصل می شود، ضد گرم، دامن پشتو، صف
- ۶- قریان پشتو، قدم، مرد ها دارند، تیل است
- ۷- خودم، با آفتاب می آید، نام، در عربی آفتاب را گویند، نوعی از طیاره
- ۸- در آن غذا می پزند، سرش را قطع سازید تا منسوب به عدن گردد، سال دو بار می آید
- ۹- عضوی از اعضای بدن، پادشاهان میداشتند، نوعی از جلای مو است، جوی است
- ۱۰- قرص، مذهب است در اسلام، یکی از سه اسمی که فلم آن مشهور است
- ۱۱- قبول نکردن، صاف و پاک و خالص، بسم نیست، بت، در باسکتبال فول است
- ۱۲- از آن طرف لافاست، مهربان عربی، در آن لباس می شویند، زهر دار
- ۱۳- یکی از شهر های مشهور کشورهای اروپایی، مثل کارد است
- ۱۴- بدون حرف آخر مرضی است، خودارادت است، صبر کننده
- ۱۵- دریایی است در عراق، برای زنبور عمل درکار است، راه کلان
- ۱۶- آخر آخر ندارد، یکی از خوانندگان ایرانی، یکی از کشورهای عربی، با علاوه کردن حرفی فلج میشوند
- ۱۷- سمت پراکنده از آن طرف بیرو میشود، عاشق عدرا، صبح صادق عربی

طرح از نام شرف

این ستاره سینمای غرب یکی از مشهورترین ستارگان میباشد پدرش هنری فوندا است او در فلم قفس عشق با آلن دولن یکجا کار نموده است ما تنها اسم او را از شما میخواهیم که با اسم خود یک قطعه فوتوی خویش ارسال دارید .

این خواننده کیست ؟

او یکی از خوانندگان پرآوازه ایست که شاید صدایش را از رادیو و تلویزیون کشور ما شنیده باشید . خوب اگر با چهره او آشنا نباشید داشته باشید اول اسم او را شناسایی کنید و او را شناسایی کنید که او برای اجرای کنسرت بکنور ما چه وقت آمده بود . جواب را بایک قطعه فوتوی خویش برای ما ارسال دارید .

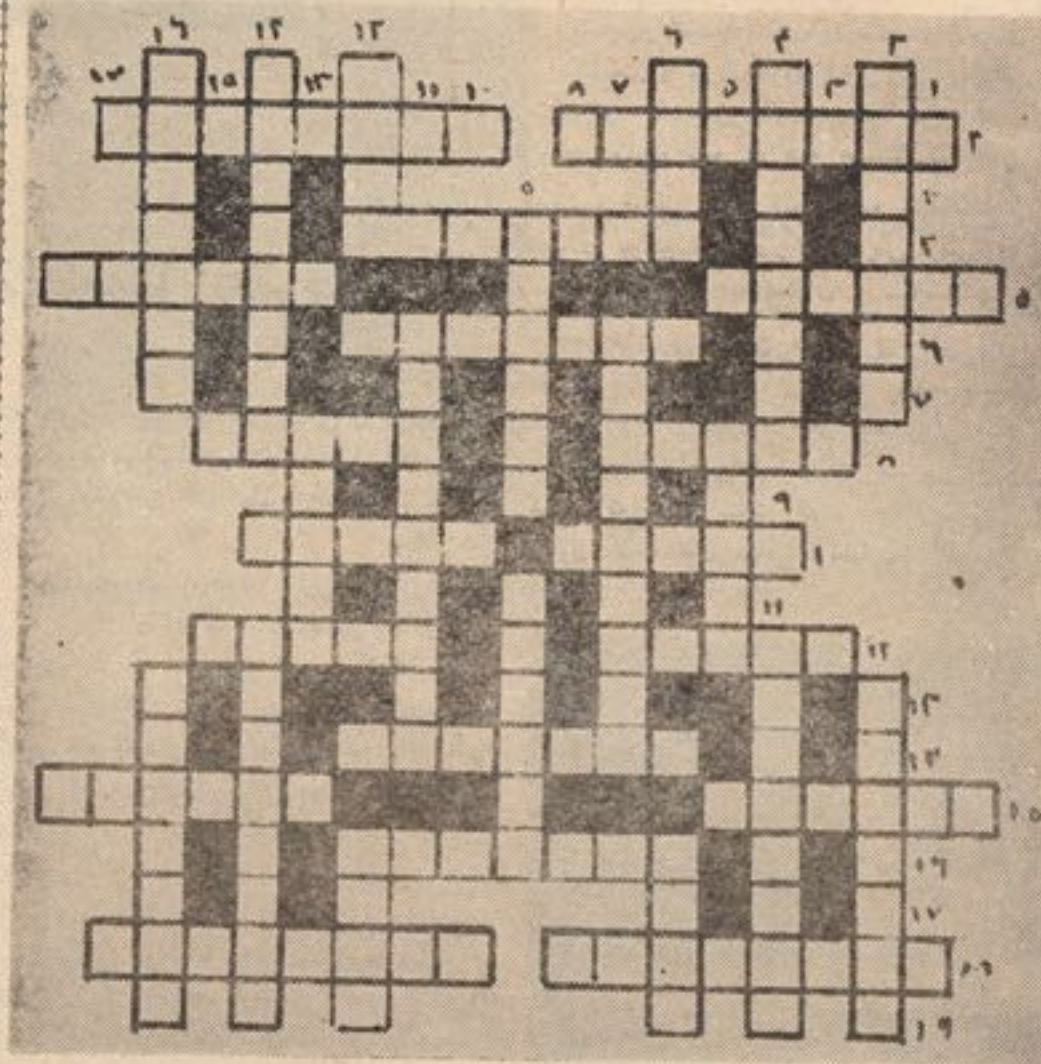
آیا میشناسید ؟

به این چهره خوب دقت نمایید او یازانش سبب کشت و خون ویرانمان ساختن ملین ها انسان گشته اند ولی تاریخ اسم شانرا به خط سیاه ویدگنجانیده است شما برای ما اسم او را، کشورش را، و اینکه سبب کدام جنگها گردیده بنویسید .

جدول کلمات متقاطع

افتی :

- ۱- نام قدیمی تخار، بیلوتی را گویند، ۳- مبارزه - ۵- اسم مؤنث، وکیل مشرانو
- چرگه راهی گفتند - ۶- بایک حرف اضافی نام دریایی است در جنوب کشور - ۷- ۸- هجندی، سخن چینی - ۹- ۱۰- رفیق در درشتی، بخت (انگلیسی) - ۱۱- ۱۲- از کوه های مشهور کنور، رفیق - ۱۳- ۱۴- از جوهر قیمت بها - ۱۵- واحد ارزی، گپ زدن - ۱۶- کتاب مشهور مارکس - ۱۷- ۱۸- منسوب به نوریستان، تبعیض نژادی .

عرب جدول : محمد انجم شمس اوغلی
عمومی :

۱- ۲- ۳- از سلسله شاهان ایران، یگراز فلاسفه یونان قدیم - ۴- ۵- مجله ای است که از طرفی وزارت اطلاعات و کلتور به نشر می رسد، یکی از کتب های سیاسی - ۶- جمع هرم - ۷- توقف در زبان بیگانه، همنشین به از ... خواه - ۷- بهره گیرانه - ۸- یکی از براعظم ها، یکی از کشورهای آمریکای لاتین - ۱۰- ۱۱- کتابت : ز ماکسیم گورکی - ۱۲- در کابل باقیمت به نافتش مشهور، خاطر - ۱۳- خوی و عادت - ۱۴- بشر دوستی، ماشین خاک بسالاکس - ۱۵- ۱۶- کنور های که در داخل آژانو در خارج قابع، یک مرکز باشد، از بازی های بین المللی است که در مسکو دایسر گردید

این خانم کیست ؟

شاید قبل از اینکه به عکس خوب متوجه شوید تعجب کنید که زشتترین زن جهان است اما اینطور نبوده بلکه از زیبا ترین ستارگان سینمای غرب بشمار میرود . اگر توانستید این ستاره زیبای سینمای جهان را بشناسید اسم او را برای ما نیز ارسال دارید

این دخترک کیست ؟

این دخترک زیبا یکی از مشهورترین جنات متیک باز است او در بازی های المپیک ۱۹۸۰ برنده مدال طلائی گردیده است برای ما بنویسید که اسم این دختر چیست و از کدام کشور جهان میباشد .

کدام فلم ؟

این فلم مدتها قبل تهیه شده است کسانی که از نیویورک دیدن نموده اند این هیولای بزرگ را بر در تعمیر (۱۱۰) طبقه میدیدند که در سال ۱۹۷۶ تهیه شده است باشندگان این شهر فراموش نخواهند کرد که صحنه های مهیج این فلم بالای طبقه های این آسمان خراش تهیه میشود، تنها برای اینکه اسم این فلم را زود فصحیده باشید، یکی از صحنه های آنرا نیز چاپ نمودیم شما تنها اسم این فلم را برای ما بنویسید .

نازهایی

از هفت اقلیم

تنظیم و ترجمه از: حسام الدین پرومند

سیاست صلح دوستانه ملل مترقی

بر مبنای سیاست صلح دوستانه کشور های مترقی است که يك فضای دموکراتیک و صلح مداوم و پایدار برقرار شده است . در تحکیم صلح پایدار پرنسپ های اساسی و علمی (انترناسیونالیزم پروتتری و اجتماعی) که توسط رهبر کارگران جهان بنیانگذاری شده، نقش فعالانه دارد چه با صلح است که آرمان های مطلوب بشریت مترقی تحقق می یابد .

پرنسپ های متذکره چه در عرصه سیاست بین المللی و چه در ساحت مناسبات دوستی ، برادری و کار دستجمعی ملل ، نتوانست نقش بسزایی داشته باشد و به تاسی از همین پرنسپ ها بود که در تمامی سناحه ها مناسبات متقابل فیک و کاربرد های همه جانبه علمی میان ملل مترقی ایجاد گردید . پرنسپ های انترناسیونالیزم پروتتری در تحقق بخشیدن مفکوره همبستگی پروتتری و تریشی را بجا گذاشت و در واقع اتحاد شوروی را منبیت کشور معظم سوسیالیستی با سایر کشور هاییکه بخاطر آزادی اجتماعی و ملی مبارزه میکنند، همین مفکوره همبستگی پروتتری پیوند زد . معذالک سیاست خارجی اتحاد شوروی که بر اساس پرنسپ های متذکره بنا یافته، تحکیم بخشنده صلح و نامین کننده حیات مردم ام از سناحه های اجتماعی و اقتصادی میباشد و به اساس همین اصل عمده، سیاست خارجی اتحاد شوروی نیز بر تریس است که کار دموکراتیک و دستجمعی را میان جوامع و کشور ها روز تا روز وسعت و گسترش میدهد . نباید فراموش کرد که فورمول پندی سیاست خارجی اتحاد شوروی روی اصل (زندگی کنار هم در فضای مآمال از صلح) تنظیم یافته است پرنسپ ها و میتود های جدید در عرصه سیاست بین المللی و با وصف تضاد های حاد آیدبولوژیکی که میان نیرو های صلح دوست و نیرو های جنگ طلب در گوشه و کنار جهان وجود داشت ، ملل مترقی را چنان با هم در آمیزد که یکپارچه و متحد بر علیه امپریالیزم متجاوز و جهانخواه بر زمند و مبعیت ضد انسانی شانرا روز تا روز فاش سازند . از طرفی هم کشور های تحت استعمار که در شرایط نا مساعد و اخناق آور

کلونیالیزم دست و پا میزدند و از طرف دیگر دولت های مهاجم فاشیستی با حیل و نیرنگ های مزورانه در تلاش دامن زدن آتش جنگ بودند .

اتحاد شوروی منبیت اولین کشور پیشقدم در راه ایجاد جهان سیستم مطنش گام گذاشت که بشریت در بند رادد برابر حوادث آیدیده ساخت . جنگ علیه فاشیزم و باند های نظامی کشور های کاپیتالیستی، جنگ علیه بلاک های مهاجم فاشیستی هر چند در وهله اول منجر بدان گردید تا اتحاد شوروی بیست میلیون تلفات بدهد اما مغر الرغم تلفات توانست پیروز از نبرد با فاشیزم بدر آید در اثر همسن مساعی بشر دوستانه اتحاد شوروی بکنه داد دیگر از کشور های اروپایی ، بعدتر آسیا و امریکای لاتین در راه ساختمان نوین اجتماعی گام زدند، تیب جدید سیاست بین المللی را که مسلما در آنجا دیگر شکست امپریالیزم و فاشیزم حتمی بود ، عیار ساختند . اتحاد شوروی منبیت نیروی رهبری کننده جوامع سوسیالیستی ، مناسبات دوستی میان ملل ایجاد و در اثر کمک های متقابل کشور های سوسیالیستی یا همدیگر بود که کار دستجمعی و سپیم فعال در برنامه های اقتصادی روز بروز ازدیاد یافته و مناسبات زیاد دوستانه میان ملل مترقی قایم گردید .

قرارداد (وارسا) که در اساس کشورهای سوسیالیستی را وحدت و یکانگی بخشید ، کنون منبیت يك فکتور عمده برای تا مین صلح در کانون بشریت محسوب میگردد و انترناسیونالیزم اجتماعی بمنابۀ عامل بزرگی برای صلح و ترقی اجتماعی توانست بشریت مترقی را در مسیر جدید که مسیر شکوفایی و ترقی و پیشرفت اجتماعی است قرار بدهد و بانالاش های ثمر بخش اتحاد شوروی بود که بسیاری از کشور های مختلف آسیا، آفریقا و امریکای لاتین در راهی خویش از چنگال کلونیالیزم به موفقت های چشمگیر نایل و در نبرد با امپریالیزم از حمایت کشور مدافع صلح در جهان مستفید گردند . در سال های ۵۰ و ۶۰ بود که الجزایر علیه کسلونیالیزم به پا خاست و متعاقب آن اندونزی خواست از سلطه کلونیالیست ها سرباز زنند و در محسو و نابودی بقسایای

اکتوبر ۱۹۷۶ ، با جمهوریت خلق موزمبیق در مارچ ۱۹۷۷ ، با کشور سوسیالیستی اینوی در نومبر ۱۹۷۸ در دسمبر ۱۹۷۸ با افغانستان با جمهوریت خلق یمن در اکتوبر ۱۹۷۹ قرار داد های در مورد صلح، دوستی و کار مشترک و دستجمعی امضاء نموده است که مویید دوستی بی شائبه آن کشور با ملل مترقی است .

بعلاوه قرار داد منعقدۀ ۱۹۶۸ در مورد منع تدارک اسلحه های هستوی گام دیگری بردم برای گسترش صلح و اطمینان آسایش به جهانیان . منع پایگاه های اسلحه های هستوی که در کوئونسیون ۱۱ فیروزی (۱۹۷۱) در مورد منع نو سعه و استحصال و ایساز اسلحه ها بیکه آرامش بشر را بهم برزند ، نیت صلح دوستانه اتحاد شوروی و سایر ملل مترقی را بر ملا میسازد . تصمیم (نانو) در دسمبر سال قبل مبنی بر تولید اسلحه های راکت هستوی اعمار با یگاه های اروپایی در غرب اروپا که همه بمنزله آغاز یسکودر جدید مناسبات تسلیحاتی میتوانست بشمار آید ، بوسیله نیرو های آگاه فاش و توسط بشریت مترقی همچو پلان ها سد گردید ، بیقین راه بشریت مترقی ، راه صلح و ترقی اجتماعی و سعادت کتله بشریت است . این راه راه روشن است و تلاش های آشوب گرانه از تحا عیون و امیر یا لیست ها اودا نمیتواند سدی در کار شکوفایی و عمران جوامع مترقی ایجاد کند . بر خلاف خود آنان خجل و سر افکنده میشوند و بی

کلونیالیزم، اتحاد شوروی بدون شک نا آخرین لحظات کوشید . بهمین منوال پیروزی خلق هیرمان ویتنام در سال ۱۹۷۰، جنبش های آزادیبخش در انگولا، انقلابات در اینوی و در افغانستان همه و همه از حمایت و پشتیبانی بیدریغانه شوروی برخوردار بوده و کمک های بشر دوستانه را از آن کشور دریافت داشته اند . میرهن است که در نبرد برای استقلال و آزادی کامل شصت سال تمام اتحاد شوروی در کنار افغانستان قراردادش و این دوستی به اساس مناسبات همسایگی نیک میان کشور های شوروی و افغانستان و حسن همجواری پیوسته مستحکم و استوار بوده است و این مفکوره رهبر کارگران جهان بود که آرزو کرده بود تا دست کمک، اتحاد شوروی بسوی همه همسایگانش (پولند، فنلند ، ایران، ترکیه و افغانستان) باید در مواقع لازم دراز گردد . پس از پیروزی انقلاب ۱۹۷۸ در افغانستان و میاسست صلح دوستانه و دوستی میان خلق های شوروی و افغانستان با قرار داد منعقدۀ پنجم دسمبر ۱۹۷۸ در مورد دوستی، همسایگی نیک و کار دستجمعی این دو روابط رنگ تازه بی بخود گرفت که بدین اساس کمک های همه جانبه بشمول کمک های نظامی در حمایت از استقلال و حاکمیت ملی افغانستان زیاد با ارزش تلقی گردید .

هنجنا فیکه اتحاد شوروی در دهه اخیر با خلق هند در اگست ۱۹۷۱، با عراق در اپریل ۱۹۷۲ با جمهوریت خلق انگولا در

نقش پرندگان در زیبایی هر چه

بیشتر طبیعت

کودکی از دیدن تلفات پرندگان ناراحت شده است .

دیگر از آن پرندگان آن اثری نیست . قرار يك راپور نزده نوع پرندۀ از جمله ۲۴۲ نوع بکلسی در دهه اخیر در آلمان نابود گردیده اند و روزانه اطفالیکه به بازی می پردازند شاهد ده ها نوع پرندۀ بشمول مرغ سار ، فلنیک ، مرغ چکاوک یا کاکلی میباشد که از هر سو به زمین می غلتند و میسیرند و این بخاطر آنست که آسیانه پرندگان دول

بوجوب نازه ترین گزارش ها نو سوم حصه تمام پرندگان خوش الحان در آلمان فدرال از میان رفته اند و يك حصه باقیمانده نیز خود شانرا در جا ها ی نسبتاً امن مخفی داشته اند . یکی از طیور شنا سان متذکر گردید که از مرغ سار و سایر مرغ هاییکه در فصل بهار با سرود و نوا های خویش به شاخسار ها و باغ ها حالت خاص می بخشیدند

پاشی شده و همچنان در روی مزارع و نیات
توا های محافظت نباتات پاشیده میشود بدون
نوجه به این نکته اگر از یکسو مسانبات
را از سر بر ندگان محفوظ میدارند از جانبی
باعث نا بوئی نسل انواع پرندگان گردیده
وازمتهای سنگلی کار گرفته اند.

از طرفی خاکروبه های زهر آگین نسر
در مدت گو تاهی پرند گا ترا ضعیف میسازد
در سالیکه گذشت نو تراژیدی شم انگیز
برای پرندگان بود پترنسی که یکی از
طیور شناسان غرب در سال ۱۹۶۶ پیشگویی
کرده بود که نرس از (بهار بدون سرود
پرندگان) در آلمان شارد و اینک چیزی
نمانده که این مطلب واقعیت پیدا کند . از
جمله پر ندگان تلف شده که نسل آن ها
نسماً در آلمان از بین رفته ، از پرندگان
خوش الحان چون انواع پيشمار : گردن
آبی ها، هایدل هریش، پرستو های ساحلی،
آوزا خوانان باد بانی نامبرد . در آلمانیون
طیور شناسی (ماکی بالانگ) در مورد ساخت
فریگی حیوانات کتون کار میشوند تا مگر
تواند به اسرع وقت حلو تلفات را در سایر
نقاط کشور های غرب بگیرند ، تنها در
ایتا لیا در سال های اخیر (۲۵۰) میلیون

برنده از این رفته مناسبانه مقدار تلفات
پرند گان زیاد است چه به عنوان شکار و یا
هم به عنوان محو پرند گان بخاطر زیسان
ها نشان آشکارا و پنهان از بین میروند .
بعضاً حوضی های آب برای پرند گان که
کمر بند های نای احاطه شده وجود داشت
که کتون بشکل خاکروبه و کثافات نانو
باطلاق درآمده اند. پس بعضاً در کشورهای
غربی انسان باعث صدمه طبیعت نیز میگردد
و طبیعت را صدمه میزند . صرفنظر از اینکه
پرند گان طبیعت را زیبا میسازند در صنعت
دارو سازی نیز از مواد متعدد وجود پرندگان
در موارد بخصوص و لازم ، استفاده میکنند
روی همین ملحوظ تنها تخم یک غناب بحری
(۵۰۰) مارك قیمت دارد. طوریکه گفته آمدیم
پرند گان به نواع مختلف چه از طریق
توا پاشی و یا هم ویران کردن آنها نه ها
و مخلوط کردن مواد سمی به خوراک آن ها،
از میان میروند که نه تنها بحال این موجودات
بلکه بحال زیبایی طبیعت نیز باید دلسوزانند
چه هر گاه پرند گان را از میان می بریم
مثل اینست که زیبایی طبیعت را گرفته
باشیم .

(انگور پورسیف) محقق شوروی بل پای
حک شده روی گچ هر یوط انسان عصر یخ
با پای خود مانا بسته نموده و در می باید که
چقدر بزرگ است .

چین های فهمند . گر چه از نگاه (اترو پو
لوگک) ها عقاید متعددی در زمینه انسان های
بدوی وجود دارد و حتی عده از موجودیت
انسان ها بیکه امروز از مو جو دیت آن ها
نا میرده میشود ، منکر اند . اما علم همواره
به پیش گام میزند . به کمک علوم بنده
منحصراً با سنا نشنا سی هر روز مدارك تازه
اسکلیت های تازه از زمین بدست می آوردند .
اینک قلمی را که در سال (۱۹۷۶) توسط
دو تن از علمای آمریکایی بنام (رو گروتر-
سون) و (دورن کیمبلین) تهیه دیده اند به
وضاحت تصویری از زندگی و مردمان انسان
های عصر یخ به انسان کنجکا و امروز میدهد
و ذهنش را در مورد زندگی تاریک انسان های
عصر ابتدایی آگاه میسازد . این قلم بهین
باکمال مهارت تهیه و هیچ بسک از متخصصین
فلم، اورتووی ها، انجینیر ها ، مجسمه -
سازان ، بیو میخانیک ها از هیچ جهت نقصان
و نادرستی می در کنار این فلم نتوانستند
پیدا کند . بعلاوه این فلم معلومات های
تازه در خود نهفته دارد که میشود بدان یک
هزینة گرانبها گفت . این فلم در مورد سار
ختنا ن فریگی انسان های عصر یخ و تمامی
مشخصات زندگی و شرایط زیست مرد مان
عصر یخ معلومات هایی را در خود دارد که
بس جالب و ارزنده است و علما و دانشمندان
سر شناسی چوف (آواندرز) از اصصلاح
متحدہ آمریکا ، (بی ایفل سائز) از فرانسه
(از ، او برو کشف) و (بی. پورشنیف) از
اتحاد شوروی از کسانی اند که محتوی ای
فلم را ستوده و کاوشگرانه در صدد نقد نا
ممجو اسکلیت ها و همچو حیوانات اا اگر
بتوانند با چشم سر ببینند .

فعالیت آکادمی علوم در اتحاد شوروی بدون
شک توانست نیز در زمینه مفید واقع گردد
و مطالب بکر و تازه بو سبیله گنا شنکان
این آکادمی بدست انسان های عصر یخ
و شناخت کا مل آن ها از جمله مطالب
داعیست که بوسیله این آکادمی کار تحقیق
آن آغاز با فته است . اکنون متخصصین
مسلمی در صدد اند انسان های انکشت شماری
بقیه در صفحه ۵۷

چند نوع پرند که نسل شان در آلمان با بیستوئی از میان رفته .

تازه ترین گزارشات در مورد انسان های عصر یخ

کاوش و بر رسی در شناخت انسان های
عصر قدیمه مسئله ایست که همواره مورد
نظر محققین و یزو هنگران بوده . روی همین
انگیزه و همین کاوش ها بود که برای اولین
بار کو هنوردان سلسله آلین در پایان سال
(۱۹۵۰) در همالیا با بل های پانفش یا فته
روی برف ها بر خوردند و با تحقیق دریافتند
که مشابه بل ها و جاب های پادرمیر ، یا -
کو تین و سایر نقاط قله می که رسیدن
بدانقسمت ها، کاریست پس مشکل ، فیسز
روی برف ها نقش بسته است . بهینسان
بشر در همالیا ، در منگولیا دریا کورنسن
در قسمت های شمالی سلسله جبال قفقاز
در کا نادا و آمریکا در نقاطی به انسانی بیتی،
الماس ، چو شو ف، کا پتر، زا گو انجو
بگور ف بل های یا دیده شده ، بل های یا

که نظر به تحقیقات گسترده به بل های ای
انسان های عصر یخ شباست درد که فقط در
شرایط خستند انواظ می زیستن دارند اما جالب
تر و تازه تر اینکه یکد کورد نظا می مو-
سوم به (وی، کار پیمان) که سر طبیعت خدمات
فا رو بی است .

یکی از چشم دید هایش راجحسین
گزارش میسازد : به اساس ایدجاب و طایفه
در زمستان سال ۱۹۶۱ خودم را در دهکده
دانستان (واقع در شمال قفقاز) یافته، حینیکه
میخواستیم پس از انجام مسا مو زیت بر -
گرم با دو مو جودی بر خوردم که نظر به
شواهد با انسان های ناندن تال شناخت
فران داشت . یک مو جود عجیب که طول
قدش یک متر وهشتاد سانتی متر محاسبه
گردید و وجود بدون لباس و عورتش پوشیده از

انسان های بدوی آگاهتر میسازد . اکنون
کاوشگران در صدد آنند تا در مورد انسان نازگی ها دیده اند چنین تصویری از آن
هاییکه هنوز به آتش غلبه حاصل نکرده در دست دارند .
بودند و مسئله لباس برایشان بیگانه بود .

طنین آزادی در ادبیات

جهان

به اعمال تخریبی، چون آمیز و هتريك دست می زنند و می خواهند با طرح خایانه دولت های پر باد گشته غا صبان را اعده نمایند و میهن ما را نو پاره در اسارت های گوناگون بکنند، نباید به خر بکاران دیگر این اجازه را داد که بیش ازین در نواب های فلابی، نوده را فریب دهند و رندگی و مال و ناموس آنها را تهدید نمایند و با این اعمال غار تکرانه بار دیگر سیادت قلعه های سیاه کاران را در میهن ما بر گردانند و همچنان بر ضد آزادی ما توطئه نمایند. باید از آزادی با آگاهی و شجاعت انقلابی دفاع کرد. باری آزادی همیشه واژه ای مقدس بوده، در همه سر زمین ها و قلمروها و بسیاری از ملت ها درین راه پیکار های خونین کرده اند به پیش از مرگ رفته اند. اسارت را هرگز نپذیرفته اند و ازادی آزادی در همه فر هنگ ها توختندگی دارد. از چمنند و عزیز است. گروهي از جا نیا زمان پیش گامان جا معه در این راه خون های خود را ریخته اند، چلده و کوه و جنگل را رنگین کرده اند. گرچه آن هایی که با بی مسوولیتی قلم می زنند و در خدمت سر مایه و انحصارات اند، سنگواره ای می اندیشند همیشه و اقیقت را وار و نه می نمایند. و تراج گران را لهرمانان و کشتور گنایان می نامند. قهر ما نان را ستین سپا هیان گمنام اند، نوده ها اند که قهر شان بر حق است و انتخابی را ستین را سزاوار اند. همیشه شکوه مند ترین حماسه را مردم می سرایند، اسطوره پدید می آورند و کارنامه می آفرینند به گنهای از نویسندگی بزرگ ماکسیم گورکی «فرد در طول تاریخ نتوانسته است چیزی بیا فر بنده نیروی جمع» است که توانایی آفریدن و سازندگی دارد اما در فر هنگ از تجامی بود زوای که بر بنیادی از بین های فردی استوار و اندیویو آلبیم» لب آلودگی را ساخته و بدهد بر توانایی فرد اصرا و زور بکنده می شود. کیش شخصیت بر میسد و آیین کرد گرامی اشاعه می یابد و این عمل به گونه ای آگاهانه انجام می پذیرد. خواصی می خواهند بزغوا. آنها هایی که گز می کنند، زحمت می کنند سبقت نمایند، حکم فرمایند. کنند. ازین رو در تلاش اند که به نور خود ها له ای از فلسفی، بزرگی و استثناء بکشند چنین وانمود نمایند که آنها سر شتی دیگر دارند از ازل آقا، و سرور و سالار آفریده شده و حق حکم روایی در روی زمین دارند یا این بیدار لب آلوده، ارتجاعی و بیسی سید می خوا هند، همیشه از توده ها فاصله و فرق داشته باشند. خود آرای و خود ستایی نما یند. لباس هایی متفاوت از توده ها پوشند، در خسانه های بزرگ و ترسین یافته زندگی نمایند. انا و اطوار و رفتار خود را طوری تنظیم نما یند که با دیگران

یعنی زحمت گسار فر فی فراوان داشته باشد باز پانی که نور از قلم عوام با شد کت و گو نما یند. اشراف و اعیان کاری نو لیدی و سارده ندارند، مصرف کنند گان اند و همیشه به اصالت های احصا نه خا نوادگی اندیشیده اند و این خود تگری ه بدعت سده است که ادبیات و هنر خواص نیز ادبیات و هنری ضد مردمی باشد، دارای و یزگی ها و خصوصیات فر هنگی است. نا امید و زبونی را اشاعه می دهد. جو هر همه حماسه های جهان را بر خاشی ها. قیام ها و رستا خیز های انسان می سازد. بدون کار خلاق نه و پیکار شکست انسان نمی توان مفهوم برای حماسه یافت. شاعران و نویسندگانی که درین سنگر آماده اند در دل فر ایسا ادا می یابند و همیشه زنده بوده اند تا تاریخ بخ نشان داده است که این الوقت ها، آنها بی که نان را به نرخ روز خورده اند در خدمت در کار یان در آمده اند. همیشه از طرف مردم طری شده اند. بلند ترین شعرها آن است و کتاب ها

و بر ضد نهاد های ارتجاعی استعماری. امیر یا لیستی رزمیده اند. و علا نشان داده اند که انسان نمی تواند اسیر باشد و از قدرت های اهر یعنی فرمان برد. باین ارتباط مروری هر چند کوه تاه، فشرده و سبازده به سرودهای ارتعی حوده، میس و انقلابی مت هانی انکسیم که مدرس تریس وازه هاست دیو نو میو می شاعر آزادی خواه. انقلابی و میهن پرست یو فان روح آزادی را چنین می ستاید:

ترا می شناسم از آن شراره ی تند و نیز که از دم نیخ کار زارت می توختند
ترا می شناسم از آن چشمی که بر نو تگاهش
همچون خدایان دلیخ بر فراخای زمین حکم می راند
تویی که از طنین ندای قهرمانان که در آفاق پیچید چیده ای
نما می دره های یو فان را با روح کهنالت که منزلت شده است تقدیس کن
ای روح آزادی، بر تو دورود باد، پر تو درود جاودان باد

هرگاه که دست های تویان حال استوار و تلخ
آهنگ نوید می را می سرایند.
ما همچنان امیدوار و چشم بر ابرام
که هر باعداد نوید آزادی را از یاد صبا بشتویم
ای آزادی! این تویی که ملوکوتی و مرگت نا پذیر هستی
تو این قدرت بزرگت را داری که اراده ی ما یثنا خود را به کار ببری

سپار کاپور بیخمنت باد، شصت و یکمین سالگره د استرداد استقلال کشور!

و من که بر پا ایستاده و نفس خود را در سینه بند کرده ام
ترا که آغشته به خون می خرا می و خا موشی، نما شا می کنم.
آری ای آزادی کشور ما از شجاعت و قهرمانی تو نیک با خیر است.
چون داکون کسی ترا در خطه ی یوزان مغلوب نکرده است

هیبت اقیانوس نمی تواند رنگ از چهره ی تو بزداید.
ویوسته براهب نازه ای بوجود بر پهای تو می افزاید.
این فریاد شاعری است درد مند، آسمه و پیکار جو که سال ها پیش ازین در سر زمین کهن یو فان طنین انداخته است. و خواسته های ملتی را باز تاب داده است.
جنگ افروزان، غا صبان و غار نگران که همیشه زندگی وابسته داشته اند بر ضد آزادی تو طه کرده اند. اما انسان، طبیعت آزادی مفا هیمی هم بسته از هم جدا می

نا پذیر اند. اگر آزادی نباشد انسان نمی تواند به آن آرمان سترگی که می اندیشد برسد هر چند تو طه گران می خوا هند این برنده رنگین بال را از پرواز باز نگردد مجروحش نمایند. اما این برنده از پرواز باز نمی ماند. یا سداران و خوا ستاران زیاد در همه گوشه های جهان دارد. به گنهی دیو نوسیسوس آزادی در هیچ جا بی از دنیا نمی تواند مقبور باشد و مغلوب گردد تخریب و کار شکنی صورت گیرد. آزادی هر چند بر ضد آن توطئه انجام پذیرد.
در خطه ی یونان چه که در هیچ جا و هیچگاه مغلوب نمی شود. همیشه پیروز و سر افراز است. گرچه نظام های طا غوری ما هبت آن را تغییر میدهند و آن را در مفهوم کزایی و دروغین آن به کار می برند، چنانکه در دنیای دیوانه. بر بندوبار و لگام گسیخته ی امروز غرب، که آزادی به گنهی یکی از آزاد اندیشان «آزادی را فقط در مجسمه ی آن می توان یافت» برای در غرب آزادی به مجسمه تبدیل گشته است. واقعیت پرونی ندارند.

در نظام های استعماری و استبدادی مفاهیم بسیاری از نهاد ها و ارزش ها را دگر گو نه و تحریف می نمایند و یکی ازین واژه ی بدبخت همین «آزادی» است. که دنیای انحصارات از همه بیشتر در حمایت از آن گریبان میسدد و با و ه سر ایسی می کند. آزادی می که دنیای سر مایه دم می زند، آزادی به مفهوم و ستین آن نیست. معا مله با انسان و با بین آوردن همه ی ارزش های او است. آزادی در دنیای لگام گسیخته و بیمسار استعماری در سطح قرار دارد، عمیق نیست. آزادی یعنی همیشه مست و خراب بودن، در کنج میخانه ها و فساد خاله ها افتادن و روز ها و شب و ساعت ها را با بی حاصلی و یو الهوس می پایان آوردن. لباس های مضحک پوشیدن ریشم و ریشم و موی گدازین و در لحظات بی هو ش و سر خو ش و مستی کلماتی چند در ستایش و یا تکرار دولت را نند، از آسمان و ریسمان با قنچه بی هدف و بیمار بوین، بلندیا یگان فر هنگ ارتجاعی غر بر زواخاری می کنند و روده درازی می نمایند صفحه ها در «فصایل» و مکارم «فر هنگی ارتجاعی و نقدی دیوانه و استثمار سیاه می نمایند. یکطرفه به پیش قاضی می روند و از بعد نمی مرده، محاسن و ارتجاعی دفاع می کند لاق برتری و والایی می زنند. برای یو سید گمی ها و طا غون زد گمی ها دفاع می می نویسد. و با این اعمال خود سراه از دنیای مرده - گمان از شهر سنگستان پستیابی می نمایند و عملا بر ضد اندیشه جاری جوان و بالنده می گردند. اما این شست و با نند ها همه بیمار گو نه، با طل و احصا سه است.
سرباز زره پوش دوم آواز می خواند:
پاران سوار شوید، سوار شوید و به جلو بتازید
به سوی جنگ به پرواز آیم، جنگی در راه آزادی
میدان جنگ میدان خود نمایی نیست، در روز جنگ تنها شما مت و شجاعت ارزش دارد

در آنجا هیچ یار و یاورى به کار نمی آید
در آنجا وای به حال کسی .
که جز به بازوی خود بنزد ، در آنجا
مرگ و زندگی هر کس در دست خودش است
در آنجا یار و یاورى به کار نمی آید ،
در آنجا وای به حال کسی .
که جز به بازوی خود بنزد ، در آنجا
مرگ و زندگی هر کس در دست خودش
است .

این صدای فرد ریک شیلر آلمانی است
که مردم را به تکا پو ، پیکار و مبارزه فرا
می خواند ، و او نیز با آگای وندریافتی
منطقی چنین نتیجه می گیرد که زندگانی
کار و پیکاری نامنه دار می خواهد . زندگی
را باید نفس آدمی گرم بخورد و گر نه این
کوره خاموش و به گفندی سیاهوش گرای
« این خاموشی گناه ماست . گناه من ،
گناه تو و گناه او . برای گناه همه . انسان
امروزین نمی تواند . تنها به قلمرو و سر
زمین خویش بیا نند یشد . به زمین بهجهن

قلب دلیر مرا از نیروی بیکران خود لبریز
ساز
و با دم حیات پختی خود به او گرمی بخش
و شب نیره و نار زندگی ما را
با نوار قدسی خود منور ساز .
این قطعه ای « الکساندر رادی شو » تغزل
آزادی نام دارد که شعر های بسیاری در
زمینه ی وطن پرستی سروده ادبیات روسیه
نام « رادی شو » را که ستاینده ی راستین
آزادی است و این واژه را همیشه تکرار می
نماید و به ندره ندره خاک میبین خوش عشق
می ورزد ، برای همیشه به خاطر دارد . رادی-
شو در یک صد و هشتاد سال پیش از امروز
چنین صمیمانه ندای آزادی خواهی را بلند
می کند و حماسه زمان خود را می رساند
« تغزل » آزادی کو تا ه شده یی از یک شعر
دراز است که با صدای قشای عرانه و دیدی
وطن پرستانه سروده شده است .
آنکه آزاد نیست نمی تواند عملی انجام
دهد که دنیای انسانیت به آن افتخار نماید .

است . بسیاری از شاعران فر هنگ شناسند
دری از آزادی و آزادی سخن ه گفته اند .
بیشی از عارف و شاعر بزرگ سنایی نژوی
به یاد آمد
گر بی برگی به مرگ مالد گوشم
آزادی را به بندگی نگر و ششم
باری به گفندی « رادی شو » آزادی به هر
سر زمینی که پای بگذارد رو ستایی و صلح
با خود به ارمغان می آورد آزادی در تن
شب شراب نور می باشد . به اشباح مرده
جانی تو باره می بخشد با اهر یمن اسارت
و بندگی به پیکار بر می خیزد و به گفندی
آن شاعر یو نان هر هیچ قلمرو و سامان
و سر زمینی پشت آزادی به خاک نمی نشیند
و مقهور نمی گردد . آری آزادی همیشه پیروز
و سرفراز و سر بلند است .
اقبال لاهوری نیز شاعری است ثرد مند
و ستاینده ی بلا فصل آزادی ، سروده های
مشحون از حس وطن پرستی و مبارزه برای
آزادی است .

کنور ها یکی یی دیگر به پا بر خاستند ،
قیام ها و عصیان هایی تازه شکل گرفت .
دیگر خول هزار چهره ی استعمار در همه ی
قلمرو ها و سر زمین ها شناخته شد . نسیم
رهايي پختی انقلاب کبیر اکتوبر به همه ی
گوشه های جهان رسید . توده های انگیزه
شدند . و در برابر نروایی ها ، پیدانگری
ها و استبداد استعمار « نه » گفتند . دیگر راه
اطاعت کورکورانه را ادامه ندادند . با الهام
از اندیشه های لائیک انقلاب کبیر اکتوبر
است که شاعر در اسارت نگاه داشته از قلمرو
هندوستان « اسماعیل میروتی » در « ۱۹۱۷ »
همزمان با سال پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر
چنین می سراید .
« ... در محیط آزاد يك قطعه نان همیشه
پیدا می شود .
چنین نانی هزار بار از طعام لذیذی که باید
با ترسو و تحقیر و اهانت خورد بهتر است .
در محیط آزاد يك خانه و پنا نگاه هر
قدر هم تنگ و حقیر باشد
هزار بار پر قلاع و کاخی که با مخاطرات
بیخ اندر بیخ نورانور آرا گرفته ترجیح داد .
این طرز فکر سراسر ادبیات وفر هنگ
مشرق زمین را فرا گرفته است . بسیاری
از سخن سرا یان و شاعران به عسرت ها
ساخته اند . و در تنگدستی مرده اند اما
تنگ اسارت و نای بندگی را نپذیرفته اند
مغرور و سر بلند با قی مانده اند . و یکی
از انگیزه هایی که مشرق زمین بر صد
تسلط جویی استعمار به پا بر خاست همین
ادبیات و فرهنگ رهایی پختی ، مبارزه مداوم
آن است . گرچه در کنار ادبیات متعصب
مشرق . هنر و ادبیات آر تجاعی هم حرکت
کرده است . و عملا متا پیشگر در بار ها بوده
است . اما سراسر فر هنگ شرق جو هر
آزادی خواهی را در خود دارد .
يك صد و ده سال پیش ازین « سود -
ویک ، رو نه برگر مشاعر فنلندی در ستایش
آزادی و وطن سروده :
وطن ما ، وطن ما وطن مادری ما .
و که نا مش چه دلپذیر است
هیچ کوهی که سر به آسمان می ستاید .
هیچ دره ای شاداب و هیچ ساحل و دریای
جوشانی
به قدر همین متمدن ما محبوب نیست .
این آب و خاکی که پدران ما آن را
دوست می داشتند .
کنور ما فقیر است والبته در نظر کسانی که
در پی زر و سیم هستند فقیر می نماید .
بیگا نگان به نگاه تحقیر در آن می نگرند
و وقتی به آن نمی گذارند . ، اما خود ما .
آن را با تخته سنگ هایش و با قله های
بلندش و با سواحل و کرانه هایش
دوست می داریم ، وطن طلایی ماست .
ما جوش و خروش نشاط انگیز ، رودخانه
های مان را دوست می داریم .
امواج چپنده ی جو یار ها .
جنگل های تیره و کمر . با آنهم سرو
صدا های میهم
شبهای پر ستاره و روشن تا بستانی
آنچه درین جا دیده میشود و به گوش
می آید
همه ، قلب ما را روزی به لرزش آورده
است .
بچه در صفحه ۵۷

گوشه یی از اشتراك هموطنان ما در سالگرد جشن استقلال وطن که در یغمان برگزار شده بود .

پیوند دارد . نمی تواند به گونه انسانی
زندگی کند . دیگر انسان های روی زمین
با هم یکی اند ، همه ی زحمت کشان يك
سرود را به آواز بلند می خوانند سرود
آزادی . شیلر یاران را صدا می زند که
زمان نبرد فرا رسیده است باید پای در رکاب
گذاشت باید به سوی جنگ به پرواز آمد .
البته جنگی رهایی و آزاد کننده . نبرد برای
آزادی نه برای غارت و تجاوز و تسلط جویی
و کشور گشایی .
آزادی !
ای موهبت گرا نپهوا ی گنجینه ی آسمانی
ای سرچشمه ی بزر گترین اعمال و سر
چشمه ی روز ها و ماه ها
ای آزادی !
ای نعمتی که همایون تر و خجسته تر از
تو وجود ندارد
بگذار که بنده ی پرستنده ای مستدای
افتخار ترا بلند کند

انسان در اسارت نگا هداشته شده نمی تواند
شگفتی بیا فرزند و در امر شکو هندی اجتماعی
سهمی شایسته نداشته باشد . آزادی زمان
را تفسیر می کند به روز ها و هفته ها و ماه
و سال ها و حتی قرن ها مفهوم می پختند .
زندگی را شیرین ، بارور و دوست داشتنی
می نماید . پس باید به راه و برای آزادی
مبارزه کرد . در دنیا لذت ها و نعمت های
بیشمار وجود دارد که انسان برای به دست
آوردن آن کار می کند تکا پو می نماید .
اما آزادی هما یون ترین و خجسته ترین
نعمت هاست . باید برای به دست آوردن آن
تا پای مرگ مبارزه کرد . شاعر میهن ما
صوفی عبدالحق بیتاب با لحن ساده و صمیمی
از آزادی چنین یاد می کند :
نعمتی بهتر ز استقلال نیست
حاجت بسیار قیل و قال نیست
در فرهنگ غرور آفرین و شکو هندا ما
نیز پختی بزرگ به آزادی اختصاص یافته
است که متضمن نفع فراوان و شایسته

از غلامی دل بپیرد در بسدن
از غلامی روح گردد بار تن
مرگ ها اندر فنون بندگی
من چه گو یم از فنون بندگی
از نسی او آشکا را راز او
مرگ يك شهر است اندر ساز او
تا توان وزار می سازد نورا
از جهان بیزار می سازد نورا
زندگی بی قوت اعجاز ز نیست
هر کسی داندندی این راز نیست
در غلامی عشق جز گفتار نیست
کار ما گفتار ما را یسار نیست
دین و دانش را غلام ارزان دهد
تا بدن را زنده دارد جان دهد
يك زمان با رفگان صحبت گزین
صفت آزاد مردان هم بیسن .
با به پیروزی رسیدن انقلاب کار گری در
سرزمین بزرگ روس ، جهان وارد مرحله
ای دیگر گردید . آن انقلاب رهایی پختی
لا قوس بیداری بسیاری از ملت ها شد .

نقش هرگزیت دموکراتیک در

فعالیت احزاب پیشرو و کارگری

اصل هرگزیت دموکراتیک ما ننداصل های سا زمانی و سیاسی در پراکندگی احزاب پرو لتری هنگام مبارزه و بر خورد اصولی با اپوزیسیون «چپ» و راستو سایر جریانات تا پایدار در دورون حزب پدید شد و تثبیت گردید .

احزاب پرو لتری به اتکای قوی بر بنیاد وحدت و تشکل و رعایت جدی از اصل سنتز-الیم دموکراتیک پا بر جا میماند و درمبارزه بر توان میلیون ها انسان را رهبری میکند و تا سر حد پیروزی و تثبیت مرز های مشخص تکامل جامعه انسانی توده های وسیع مردم را بدنبال خود میکشد .

احزاب پرو لتری که بر بنیاد تائیس انقلابی اساس یا فته اند در جریان مبارزات خویش پیوسته با برابرم خواسته های اپوزیونیستی و انحلال طلبی بی امان رزمیده اند .

در دوران احزاب پیشرو کارگری مظاهر اپوزیونیستی تلاش میورزد تا پیش قراولان جنبش انقلابی را برای صرف نظر کردن از سا زمان جدی و انضباط و حتی عدول از اصل مرکزیت دموکراتیک به گمراهی سوق دهند و به جا ف خود بکشاند .

تجربه احزاب پیشرو پرو لتری نما یانگر این واقعیت است که مرز بندی اپوزیونیستی هرگز مو قیبت حاصل نکرده که اعضای حزب را تا سرحد انصراف از اصل مرکزیت دموکراتیک بجانب خود کشانیده باشد .

سا ختمان جا معه مترقی ضرورت آنرا میرساند که تحت رهبری احزاب پیشا هنگ توده های مردم در جهت فعالیت خطیر ایجاد گرانه ساز ما ندهی یابند . پرو لتر یا برای کسب حاکمیت سیاسی در صحنه پیکسار با محافل و گروه های ضد انقلابی ، حد اکثر انضباط تشکل و قاطعیت را در میان اعضای حزب با اهمیت تلقی میکند .

اصل هرگزیت دموکراتیک برای احزاب پرو لتری سنگیاب مطنم دیرپرایک اجتماعی و تکامل نهادهای دورون حزبی بشمار میاید باید جدا در نظر گرفت که بر پایه رعایت موازین زندگی دورون حزبی و اصول علمی

پروسه تکامل احزاب پرو لتری میرساند که ارتباط سا ختمان تشکیلاتی با ایدیا لوجی حزب شکل قا نو نمندی دارد . درین زمینه تکرار بررس بزرگ و بنیاد گذارنخستین دولت کارگری و دهقانی میبوسد . تشکل حزب بدون ایدیا لوجی چیز بی چو بی معنا میباشد .

پرواضح است که در صورتیکه هر حزب سیاسی از لحاظ تئوریک و ایدیا لوجیک غیر منسجم باشد هرگز قادر نخواهد بود که ساختمان تشکیلاتی آن بوجود آید .

اساس تحقق عملی اصل مرکزیت دمو-کراتیک را تبعیت اقلیت از اکثریت تشکیل میدهد که بر پایه وحدت ایدیا لوجیک مناسبات آن بر قرار میگردد . در احزاب پیشرو کارگری که توده های وسیع مردم را در مبارزه بخاطر انجام تحولات بنیادی و استقرار عالی ترین صورت بندی اجتماعی رهبری مینماید ، تامین وحدت سازمانی و ایدیا لوجیکی حائز اهمیت بیشتر است .

رهنما باشد و با حصول قدرت سیاسی با-سخگوی نیاز مندی های واقعی زحمتکشان گردند .

طبقه کارگر و متحدین واقعی آن در جریان یکبار طبقا تی و هنگام مبارزات انقلابی با بورژوازی و ملاکان بو ضاحت در با فتند که بدون تمرکز تشکیلات عالی صفوف حزب و بدون ایجاد وحدت یکبار چه اندیشه و عمل میان مقامات حزبی از بالا تا پایین واز بالین تا بالا ، بردشمن غدار پیروز شد . احزاب طراز نوین پرو لتری بنا بر رسالت تاریخی خویش جنبش انقلابی طبقه کارگر و همه زحمتکشان را با تشکل واقعاً ارگانیکی و در سمت هدف نهایی دقیقاً و مشخص رهنمائی میکند و وسایل عمده مبارزه را در امر تشکل توده ها بخاطر پیروزی نظام تکامل یافته اجتماعی فا قد بهره کتیوستم جهت میدهند ، بنا وحدت عمل و اندیشه میان اعضای آن و معتبر دانستن اصل هرگزیت دموکرا-تیک در جریان عملکرد ها رهنمود ها شرط پیروزی اینگونه احزاب شمرده میشود .

دانش انقلابی میرساند که یک حزب انقلابی پیشرو نمیتواند ما نند احزاب نپ بورژوازی یا سکا رکانیسم بی شکل و بدون مبارزه سازمانی و فاد هرگونه هد فتمندی عالی باشد و در میان افراد جامعه زند گسی نماید . احزاب تیپ نوین پرو لتری با در نظر داشت اصل هرگزیت دموکراتیک ، واحد و یک پارچه و بر پایه تئوریک و فعالیت پراکند قادر میشوند که : «دمو کراتیسم را در دورون بر نامه و اتخاذ تصمیم را با تشکل متمرکز در اجرای این بر نامه و تصمیمات با هم تلفیق دهند .»

تجربه جنبش کارگری میرساند که : هنگام شکست در مبارزه سیاسی عده از افراد هر بوط به حزب حاضر میشوند ، حتی به ارزش عدول از بر نامه و تاکتیک ، مشی انحلال طلبی را در پیش گیرند . اما عده اکثریت مشی مشخص اصولی را اتخاذ می کنند .

یکی از رهبران جنبش بین المللی طبقه کارگر میگوید : «تمام دورون قبل از انقلاب و نخستین دو سال و نیم انقلاب (۱۹۰۷ - ۱۹۰۵) را بطور کلی در نظر بگیرد . طی این مدت حزب سو سیال دموکرات ما را از لحاظ وحدت ، تشکل و پیگیری درهدف خود با احزاب دیگر مقایسه کنید . شما ناچار خواهید بود اعتراف کنید که ازین لحاظ برتری حزب مانسبت به همه احزاب دیگر نسبت به کادتها ، اس-ارها و دیگر احزاب مسلم است .»

تشکیلاتی و تکامل وحدت صفوف آن در عرصه های ایدیا لوجیک ، سیاسی و ساز-مانی بحیث وظیفه اساسی در محراق توجه قرار میگردد .

احزاب پرو لتری بمناب پیشاهنگ جنبش نیرو مند توده های وسیع مردم در پروسه انقلابی جهان معا صر با درک اهمیت طرز انطباق اصل هرگزیت دموکراتیک در شرایط مشخص و مقیاس های فزاینده سا ختمان تشکیلاتی حزب در انصار جا معه رفاه اجتماعی ، همچنان بمنظور هما هنگی فعالیت نیرو های دورون حزبی ، با لاپردن سطح رهبری حزب در امر رشد اقتصاد و فرهنگ ، تربیت سیاسی افراد جامعه ، بهبود کار ساز ماندهی و سیاسی در میان توده ها ، نقش رهبری جهانی را بعهده دارند .

آنچه در شرایط کنونی جنبش جهانی کارگری برای احزاب پیشرو پرو لتری با اهمیت تلقی میگردد اینست که همه سازمان های حزبی با رعایت و اجرای دقیق موازین زندگی دورون حزبی و پیروی بی چون و چرا از اصول رهبری دسته جمعی و اصل هر-گزیت دموکراتیک بصورت یکدل و رفیقانه واحد و یکپارچه ، هد فمند و پایدار ، فعال و بیگیر جسور و بی بساگ در جهت تحقق اهداف عالی زحمتکشان کلیه نیرو های خلق را بسیج نمایند .

کرونو لوجی احزاب طراز نوین پرو لتری بصورت مستدل و قا نو نمند میرساند که در فعالیت انقلابی و ساز زنده نیرو های تشکل سیاسی که همه اعضای آن پا ایدیا لوجی دورون ساز و علمی طبقه کارگر تجسییز و آماده شده اند ، رعایت جدی از اصل هر-گزیت دموکراتیک در شرایط گوناگون و مرا حل مختلف مبارزه از بو نه آزمون زمان بدستی و مو قیبت بیرون جبهه است .

در کار ساز ماندهی و فعالیت سیاسی احزاب پرو لتری بصورت کاملاً روشن با نسبت رسیده است که پیروی و رعایت دقیق از اصل هرگزیت دموکراتیک و مدنظر گرفتن تناسب منطقی میان هرگزیت و دمو-کراتیک همواره عامل عمده پیروزی و ظفر مندی نیرو های اصیل طبقه کارگر بسوده است .

از لحاظ درک علمی مسا له رعایت جدی اصل هرگزیت دموکراتیک و در نظر گرفتن موازین زندگی دورون حزبی پایه محکمی است بری تا سبب چنان حزب سیاسی که بتواند طبقه زحمتکش کارگر را بسیج و متشکل گرداند ، قشر های معین اجتماعی را بمبارزه انقلابی تجسییز کند و توده های وسیع مردم را در دگر سازی مترقی جامعه

دوران معاصر از لحاظ خصایل شخصی زندگی اجتماعی ، چشمگاه بر تلام رزمندگان پر توان راه آزادی ، دموکراسی ، صلح ، ترقی اجتماعی و عدالت واقعی محسوب میگردد که اهمیت مساله را میتوان در تأثیر روز افزون احزاب پیشرو طراز نوین پرو لتری در پروسه قانونمند تکامل کنونی جامعه بشری دریافت .

سیستم جهانی صلح و ترقی اجتماعی با کسب مو قیبت های چشمگیری ، در آینه حوادث کنونی جهان بمناب تکیه گاه نیرو-مند و پیشینان همیشه گسی احزاب مترقی و کارگری ملل دیگر اخذ موقع نموده که روز بروز مواضع عدالت پسندان آن تحکیم و تثبیت میگردد .

در جهان سهمناک سر مایه و الیگارشی مالی و ملل تازه به استقلال رسیده و روبه انکشاف احزاب پیشرو کارگری و سا زمان های توده یی ، بنا بر فعالیت گسترده انقلابی و انجام مبارزات پیگیر بخاطر منافع بنیادی توده های وسیع مردم و سایر اقشار دموکراتیک جامعه به نیروی سیاسی پسترون و رهبری کننده خیزش های انقلابی رزمندگان راه اعتلای بشریت تبدیل گردیده اند .

احزاب انقلابی و پیشرو که تائیس علمی طبقه کارگر رهنمای عمل شان در مبارزات طبقاتی میباشد ، بمنظور دگرگونی های عمیق و بنیادی در بخش های عمده زندگی سیاسی اجتماعی مردم ، در کشور های سر مایه داری و ملل کم رشد بخاطر تحقق راه واقعی پیشرفت اجتماعی رشته ابتکارات هد فمند را در دست دارند .

افزایش نفوذ احزاب پیشرو کارگری در جهان سیادت سرمایه ، دیسنامیسم رشد و تکامل جا معه را بخاطر نجات خلق کارگر از گزند انحصارات غول پیکر ، ارتسجاع و سیستم امپر یا لیستی و سعت بختیده و یکی از پدیده های برجسته زمان ما را تشکیل میدهد .

تحلیل اوضاع کنونی جنبش بین المللی خلقها میرساند که در برابر کلیه احزاب پیشرو طراز نوین پرو لتری و سازمان ها ی اجتماعی مربوط به احزاب مترقی ، در عرصه های تئوریک و ساز ماندهی عملی توده های مردم در یکبار زندگی ساز و نبرد عادلانه بخاطر آزادی ملل ، صلح دموکراسی ، عدالت و ترقی اجتماعی و ظایف خطیر ، اساسی و حتی بفرنج قرار دارد .

با ذکر ملاحظاتی بالا در پیشروی احزاب پرو لتری طراز نوین تکمیل سا ختمان

استقلال

اصل هر کزیت دمو کراتیک در احزاب پرو لتری جرو بحث وسیع را پیرامون مسایل مهم نظری و عملی تبادل نظر آزاد را که بنویه خود به استحکام وحدت ایدئولوژیک حزب کمک میکند ، لازم می شمارد .

احزاب پرو لتری تپ نوین تلاش های ایور تو نیستی را که در جهت ایجاد فرا کسیون ها و گروه بندی ها صورت میگیرد بابر خورد قاطعانه و اصولی در کادر اخلاق انقلابی و با در نظر داشت اصل هر کزیت دمو کراتیک خشی می سازد .

احزاب پرو لتری که اعضای آنها بر مبنای اتحاد دلو طلبانه تابع ایدئولوژی ، اصول و موازین حزب میگردند بادر نظر داشت تامین وحدت سازمانی و ایدئولوژیک میان ارگان های حزب و با تحلیل و ارزیابی دقیق مسایل مهم کنونی و ایدئولوژیک جنبش بین المللی خلقها ، همچنان با فراگیری و آموزش

عمیق از دانش پیشرو و انقلابی طبقه کارگر ، صفوف رزمند خویش را استحکام م ی بخشند .

احزاب پرو لتری که ساختار تشکیلاتی منسجم و اعضای سذمان یافته مجرب دارند ، رعایت از اصل هر کزیت دمو کراتیک را فقط آن زمان امکان پذیر میدانند که با درک عمیق انضباط آگما هانه توام باشد .

اعتقاد ایدئولوژیک پایه و اساس انضباط آگما هانه را میسازد و مهمترین سند برای اجرای دقیق اصل هر کزیت دمو کراتیک میباشد ، همچنان اصل هر کزیت دمو کراتیک بر بنیاد آن بنا یافته است .

درک عمیق انضباط آگما هانه و رعایت اصل هر کزیت دمو کراتیک به مفهوم پیروی دقیق و خدشه نا پذیر از موازین و اصول درون حزبی ، همچنان بمعنای تمایل بسوی

دمو کراتیکه کردن زندگی حزبی ، بالابردن سطح فعالیت و بسط حقوق هر فرد حزب پرو لتری میباید ، همزمان با جلب اعضای حزب بمتزود اشتراک فعالدر زندگی عمومی حزبی و اعتدالی سطح آگما هی آنها نقش اصل هر کزیت دمو کراتیک بطور شایان اهمیت کسب میکند .

احزاب پیشرو کارگری در جریان پراتیک انقلابی که بمشابه یک ارگانیسم سیاسی با تحرک زمینه های ایدئولوژیک و سازمانی رشد مییابند ، موازین زندگی درون حزبی ناشی از رعایت قواعد هر کزیت دمو کراتیک نیز رشد و تکامل پیدا میکند و اصل هر کزیت دمو کراتیک بمشابه کسار بست و عملکرد در زندگی درون حزبی با شرا بسط مشخص فعالیت حزب ارتباط نزدیک پیدا میکند .

بسط و تکامل موازین دمو کراتیک در

فعلیت احزاب پیشرو کارگری پایه مستحکمی را میسازد که متکی به آن ، پرورش روح انضباط آگما هانه ، حس مسوولیت و شیوه تفکر افراد حزبی بطور سالم تکمیل میگردد و بدین وسیله اشتراک فعال اعضای حزب در مساحتان جامعه شرط حتمی پنداشته میشود .

مرکزیتی که برپایه اصل های دمو کراتیک تامین میگردد سوبشیوه دمو کراتیک درک و تحقق پیدا میکند به همان مقیاس دمو کراسی درون حزبی را وسعت میبخشد هم چنان رعایت دقیق اصل هر کزیت دمو کراتیک و در نظر داشت تناسب منطقی میان آن ها ، به شکل انضباط آگما هانه توجه افراد حزب را به منافع کلی و همگانی زحمتکشانشان تحق میبخشد .

مبارزان دلیر دمو کراتیک خلق افغانستان از بدخشان تا پکتیا ، از ننگرهار تا هرات در تمام نقاط وطن در باره مناسبات غیر عادلانه حاکم آروز و راه نجات مردم از زیر سلطه قیودال ها و اربابان زور و زبیه تبلیغ وسیع و یکبار و نظیر ستانه دست زده و با امید به روز های پیروزی برای استحکام سنگر نبرد بصورت بی امان در چوگان اصول انقلابی نبرد انقلابی را آغاز کردند و در کشور کوه ها و غنابها غریبو نویسن را بر پا نمودند .

انقلابیون افغانستان بر هیری حزب دمو کراتیک خلق افغانستان برای مردم باور و اعتماد خلق می کردند که سلطنت و دشمنان سوگند خورده مردم که چون خفاشان بر خانه و کاشانه توده های وسیع زحمتکشان سایه افکنده بودند ، از میان میروند و سلطنت و دولت سلطنتی با تمام قوت و قدرتی به زباله دان تاریخ دلف می گردند و فرزندان اصیل و راستین وطن نظام نوین آزادی خواهی و سعادت مردم را بنا نموده سنگر استقلال میبندد استحکام می بخشند .

به ارتباط قضایای زنده تاریخ یکبار و نبرد استقلال خواهان یعنی اسلاف قهرمان مشروطه خواهان ضد استعمار انگلیس و مبارزه فرزندان خلق وطن ، رهبران دمو کراتیک خلق افغانستان با هم پیوند ناگسستنی داشته ، و در واقع مبارزه اعضای حزب دمو کراتیک خلق افغانستان دوام منطقی مبارزه قهرمانان به استقلال طلبان و مبارزات دوران استرداد استقلال افغانستان بحساب می آید .

بررسی مبارزه حزب دمو کراتیک خلق افغانستان از حوصله این یادداشت بدور است ، اما آنچه روشن و غیر قابل انکار و تدکارش ضروری می نماید اینست که حزب دمو کراتیک خلق افغانستان علرغم تو طه ، سیاسی و خیانت های عناصر

دولت و متردد و خاین به انقلاب به پیش رفت و انقلاب شکوهمند زور برج و بدروی سلطنت و جمهوری داود شاه را سرنگون نمود ، پایه استقلال افغانستان را استحکام بخشید

در بر تو انقلاب شکوهمند زور که به رهبری حزب دمو کراتیک خلق افغانستان به پیروزی رسید برای اولین بار بعد از استقلال بصورت مشخص و روشن سیاست داخلی و خارجی دولت مستقل افغانستان شجاعانه اعلام و موضع طبقاتی و انقلابی افغانستان روشن گردید .

افغانستان برای اولین بار مبارزه علیه امپریالیزم وارتجاع را در روشنی آرمان های فنا ناپذیر طبقه کارگر طرح و مبارزه طبقاتی که با تاسیس حزب زحمتکش افغانستان به شکل انقلابی و نوین آغاز گردیده بود وارد مرحله تکاملی خویش گردید .

انقلاب نور افغانستان ، جهان را واقعاً تکان داد و یکبار دیگر شجاعت و تدبیر مردم زحمتکش افغانستان در روابط ملی و بین المللی پر جسته گردید و هویت افغانستان آزاد و انقلابی برای همگان معلوم شد . با این پیروزی انگلیس شکست خورده و امپریالیزم غدار امریکا که پل پای بریتانیای کبیر را تعقیب می نماید و بی حیث ژاندارم بین المللی به جنایات ضد بشری دست می زند و وحشیانه ترین و رذیله ترین شکل به امور داخلی افغانستان به عداخته پرناخته و طبقه سیمه پلان شده توسط با تدبیرت های خاین به انقلاب انقلاب نور را از مسیر اصولی آن به بیراهه کشانده امین فاشیست را به اریکه قدرت رساند .

امین فاشیست طبق دستور و مشوره مستقیم سی ، آی ، ای اولین کاری که کرد ، به زندان افگندن و سر بریدن انقلابیونی بود که در پیروزی انقلاب شکوهمند زور نقش مستقیم و همه جا نه ای داشتند .

افغانستان انقلابی بزرگ هم مورد تاخت و تاز ارتجاع منطقه و تمام نیرو های ارتجاعی امپریالیستی قرار گرفت و استقلال افغانستان بار دیگر که در اثر انقلاب نور

استحکام پس برفته بود به خطر تباهی مواجه گردید ، پلان های تباهی حیظ الله امین و باند جنا یتکارش که همه و همه افشاء گردید نه تنها مسئله استقلال افغانستان را در نظر نداشت بلکه تجزیه این کشور باستانی را نیز در پی داشت .

خوشبختانه قیام ششجدهی به سر و وقت انقلاب ، مردم ، میهن و استقلال رسید و با اینکه مردم وطن در طول زما مداری امین و باند تبیکارش عذاب عظیم را متحمل گردیدند در چهره هر حله نوین انقلاب زور نجات مردم ، انقلاب ، استقلال و میهن را به چشم سر مشاهده نموده واز تلاش های مذیو حانه دشمن فهمیدند که اکنون دیگر استقلال افغانستان برای همیشه تضمین گردید و تو طه ها و نسا یس هر گز کاری را از پیش برده نتوانسته و عمل ارتجاع جز سیاه رویی سرافکنندگی نمری رعایت نمی شوند .

به این حساب و به ارتباط گفته های که مختصر آمد ، می توان باسر افراشته و بسا اسمان به فرادهای تابان و شکو فان و وطن یاد دهانی نمود که قیام پیروز مند ششم جلدی ۱۳۵۸ در تحکیم پایه های مادی و معنوی استقلال افغانستان نقش عظیم تاریخی را ایفا نموده و کس متکر آن شده نمی تواند . از همینرو تمام نیرو های اهریمنی و تجاوز پیشه در تبا نی با هم نقشه ها و پلان های را عملی نموده و همچنان رویدست دارند که مقصدش سقوط دولت انقلابی افغانستان است که این آرمان خبیثانه جز خواب و خیال چیز دیگری نیست و تلاش های عناصر ارتجاعی رهزنان و اجیران ارتجاع و امپریالیزم نیز آخرین تلاش های نیرو های عقب گرای بحساب می آید .

باید به افتخار شصت و یکمین سالگرد استرداد استقلال افغانستان بدشمنان آزادی و خوشبختی مردم ، به نما یندگان و نوجران ارتجاع و امپریالیزم خاطر نشان ساخت که عصر امروز با پنجاه سال قبل ازهر نگاهی فرق داشته و امروز دولت انقلابی افغانستان ، توسط حزب رزمنده و انقلابی دمو کراتیک خلق افغانستان و

تولت جمهوری دمو کراتیک افغانستان رهبری می شود که توان و مقاومت و نبرد علیه درندگان امپریالیزم را داشته و تا آخرین فرد اجبر و فرو خنده شده را از خاک مقدس وطن بیرون نکند به یکبار بی امان و نبرد قهرمانانه به پیش می رود و خن خاشاک را از سد راهش چاروب می نماید زیرا امروز بر علاوه استحکام استقلال توسط نیرو های انقلابی وطن ، به سویه بین المللی نیز افغانستان دوستان مطمئن بشریت و در داس همه اتحاد شوروی سو سیالیستی را با خود دارد که قهرمانان و فدایان به مردم افغانستان یاری رسانده و در بخش های مختلف بصورت بیضا به کمک می نماید .

خلق افغانستان اکنون اعتبار بین المللی داشته و ایمان کامل دارد که با پیروزی هر حله نوین انقلاب نور ، تمام دست آورد های تاریخی خلق افغانستان و بخصوص استقلال کشور تضمین گردیده و دست های تجاوز گران و دهنشت افگنان منطقه بر رهبری امپریالیزم امریکا و دیگر شرکای جهانی آن روز تا روز قطع گردیده و آرمانی و زندگی صلح آمیز نو باره احیا می گردند . به افتخار استقلال و آزادی کشور و تعمیق همه جا نه انقلاب ، یکبار امانه داشته و اجبران و فرو خنده شدگان اینجا و آنجا به شکست های مد هشی مواجه می شوند .

خدمت به اجتماع

حب وطن

قصه درد مرا آخرو آغازی نیست
 به نوا های دلم همدم و همرازی نیست
 نای خا موش لیستان غم خو یشتنم
 ناله پیچیده به دل هیچ هم آوازی نیست
 تا کمان خنجر بیداد به قلبم زده اند
 تیر مزگان بتی ، عشوه تنازی نیست
 اینکه گه خیزم و گه افتم و گه ناله کنم
 بسلم رقص مرا تال و سرود سازی نیست
 چشم بکند سحر قافله خوابست هنوز
 ساربان مرده مگرکز جرس آوازی نیست
 هر مقامی که امان دید زوالی بودش
 بر تر از حب وطن شیوه ممتازی نیست

با تلاش و سعی و زحمت ملک عمران میشود
 مردم مابعد از گذشت سالها و قرون
 هر طرفش و استواری و سرور هم خوش
 آنچه استعداد هائیکه بود اندر خفا
 در گذشته بود آنها درخود هم چو
 پیشرفت و انکشاف هر ملت اندر جهان
 با تلاش و سعی وافر بهر اعمار و طس
 جمله نعمت های مادی و یا هم معنوی
 و بر بکار افتد همه نیروی جسمی و دماغ
 هر جوان مملکت از بهر طرفی و چهل
 چون شود تا مین وحدت در میان جا معه
 هر که خدمت مینماید بهر خاک و اجتماع
 در طریق پیش برد چرخ پیشرفت وطن
 همراه و همکار فعال، هم چو (جولان) میشود

عبدالجلیل جولان

دستگیر نایل

وطنه

گواه عشق

این دلبر لیسو لگر مزگان سیاه کیمت؟
 غارتگر متاع دل بسی پناه کیمت؟
 عمر بهار و رنگ خزانم نگاه کن
 زین به اگر به عشق تو نازد گواه کیمت؟
 قد کمال و فخر جهان در فرو تیمت
 از سرکتی کسبیکه رسیده بجاه کیمت؟
 ای امر به کلبه من از ره و فسا
 غیر از سر شک دیده به تعظیم راه کیمت؟
 آب حیات می طلبم یارم آرزوست
 خضر ره مراد ، درین کارگاه کیمت؟
 ما را به چرم عشق ملامت چه میکنی ،
 در زندگی هر آنکه نکرده گناه کیمت؟
 آنکس که داده عقل و دل و دین به عشق تو
 جز قایل فلک زلفه بی پناه کیمت

دستر گو نور د زرگی سر وطنه
 ز ما لیلای زما د لبر و وطنه
 وطنه ستا دموی خاوری نه خار
 که وی به سماه که به غرو وطنه
 د غلیم مخ کی زه دفاع یمه ستا
 هر ز لمی وائی ای بصر و وطنه
 د فساد کمال به تو له کرم زه
 ستا د لمنی نه خیسگر و وطنه
 و طنه تا کبکی و اقیعیت را و لیم
 خیردی که و بایلمه سر و وطنه
 و طنه شاهی به گلزار کرم ستا
 چس به حریق چو شس اختر وطنه

برگزیده‌هایی از همیان

فرستاده‌های شما

غزل

سوگند دی

به سرو شونبو دی بازار د شکر مات کور
 صورت گرو خجل پر کار او مسطر مات کور
 نورو زلفودی تا موس د عنبر مات کور
 چی نی ستا دخط اوقدنداره و کوره
 سحر گرو اوس دسحر نوکانو قنبت
 دواپو ستر گودی دسحر هنر مات کور
 چه ارزو لرم به زبه کی ستا دوربخو
 نی آرزومی به غیگر کی خنجر مات کور
 تاویل نور به قول نکریم سوگند دی
 به سوگند سو گندنی لاله بهتر مات کور
 ماتوه دخو شحال زبه بیا به ووا نی
 چه می خه لره نا هسی گوهر مات کور
 خوشحال خنک

چه زیبا منظری دارد بهم پیوسته ابرویش
 هلال سائبه خواهر نظر کن بر گل رویش
 رخس چون گل صدا بلبل لبش چون دل بر سنبل
 ندادم مگر کتم غلغل گلر چون مستم از بسویش
 ز نخل ایش گل لیسرین و رخسارش گل سبب است
 بترمی و سفیدی چون بر قمری دوبازویش
 چو گلنار ست بین نسترن لعل و زلفدانش
 که همچون ساقه ای بگرفته بر لب رشته مویش
 فدای قامت د لجوی و رعنا یست نگار من
 که بستان را نباشد همچو سروی در لب چویش
 بدل حسرت فتنه با غبان را از قسد سروت
 که همچون سرو زیبا بی ندارد باغ نی کویش
 الا ای با غبان بنگر پیاغ خود روان سروی
 که چشمی را نباشد سوی سرو باغ جز سویش
 فدای مژهش چشمت شوم ای نازنین دلبر
 که صبر از دل ربابد یک نگاه مست و جادویش
 دوچشمان سیاهت در پی قلم شده از بس
 دوصد تیرو کمان آرد زمزم گمان بلا چویش
 ز جوهر و خوی تندش این خبر آمد مرا کامل
 شید عشق آخر میشود از تیغ ابرویش
 همان کامل

در سالهای نخستین قرن نوزدهم (الفلسف) نماینده انگلیسی در اخل افغانستان شد و نخستین معاهده افغان و انگلیس را امضاء کرد که مطابق آن افغانستان مجبور بود در صورت حمله فرانسه و ایران به هند طرفداری انگلیس را نماید، اما انگلیس در مقابل هیچ مکلفیتی را در برابر افغان عهده نداشتند. و حکمرانان دول همسایه از این فرصت استفاده کردند. مسکها قسمتی از وادی کشمیر و ملتان را اشغال کردند و شاهان فارس بخاطر هرات به جنگ دست زدند و از این تاریخ به بعد مساله هرات گره اساسی سیاست منطقه گردید که انگلیس برای تحکیم موقف خود در این منطقه در داخل افغانستان بین قبیله سدوزائی که اقتدار را در دست داشت و قبیله بارکزائی جنگ در گرفت که دامنه این جنگ منجر به سقوط دولت درانی شد. هرات تا چند دهه به حکمرانی مستقلی تبدیل گردید و پشاور، قندهار، غزنی نیز مستقل شدند، زمامداران ملک نیز از این وضع بحرانی استفاده کردند از (۱۸۱۸ - ۱۸۲۶) پشاور چندین بار دست بدست شد تا آنکه به تسلط مسکها در آمد. در سال (۱۸۲۶) امیر دوست محمد خان به پادشاهی رسید و تلاش و رزید تا تمام افغانها را متحد کند اما تشکیل دولت مستقل بیرون آمد در سرحد پنجاب مخالف منافع کمپنی انگلیس بود. امیر دوست محمد خان بوضع مشکلات زیاد تا حدی موفق گردید مصونیت تجارت را میسر سازد.

اردوی افغان را بشکل جدیدی سازمان دهد عواید دولتی را بیفزاید و در کابل کارگاه سلاح سازی را بنا نهد. قدرت امیر دوست محمد خان نفوذ انگلیس را در هند به خطر مواجه می ساخت بنابراین پلان حمله شاه شجاع را نخست به قندهار و بعد به کابل طرح کردند و در عین حال رنجیت سنگ را تحریک کردند تا پشاور را اشغال کند. درین وقت نخستین بار منافع انگلیس و روسیه تزاری آنوقت در مساله افغانستان بر خورد کرد.

در سال (۱۸۳۶) ویکتوریا پسر نماینده دولت تزاری آنوقت وارد افغانستان شد تا زمینه اتحاد را بین کندیل خان حکمران قندهار و دوست محمد خان امیر کابل مساعد سازد همچنان در سال (۱۸۳۷) روسیه تزاری بمنظور گسترش ساحه نفوذ خود حمله شاه ایران را به هرات پشتیبانی کرد سر انجام با تلاش ویکتوریچ اتحادیه سه جانبه کابل، قندهار و ایران تحت تضمین روسیه تزاری مقابل خطر حمله انگلیس بوجود آمد و در همین سالها قرار توسعه تجارت میان افغانستان و روسیه تزاری امضاء گردید.

انگلیسها بالاخره جهت تحقق بخشیدن پلان حمله بر افغانستان اطلاعات مبالغه آمیزی در باره دشمن، امیر دوست محمد خان با هند بر تانوی به پارلمان دادند و دوست محمدخان را متهم ساختند که بر رنجیت سنگ متحد انگلیسها قصد حمله دارد، انگلیسها پشتیبانی خود را از شاه شجاع که ادعای سلطنت افغانستان را داشت اعلان کردند و اردوی سی هزار نفری برای حمله به افغانستان آماده ساختند. امیر -

دوست محمد خان به جنگ موافق نبود. اردوی افغان از پانزده هزار نفر تجاوز نمی کرد که البته از نظر تجهیزات بغوی انگلیس نرسید. بهار سال (۱۸۳۹) عساکر انگلیس به هند حمله کردند سپس قلات را گرفتند و داخل قندهار شدند. درینوقت شاه شجاع مجبور به امضای معاهده شد که بنا بران عساکر انگلیس همیشه میبایست در افغانستان بماند و بر تانویه نظارت تمام بر سیاست خارجی افغانستان داشته باشد قوای برتانوی موانع مبارزین افغانی را که بر پیکار علیه اشغالگران بر خاسته بودند در شاهراه قندهار کابل از راه برداشتند و در سال (۱۸۳۸) غزنی را تصرف شدند در این وقت طلا و سلاح انگلیسی با عت آن شد که در بین جلقه های خوانین انشعاب پدیدار گردد و امیر دوست محمد خان که از کابل مقابل متجاوزین براه افتاده بود مجبور به عقب نشینی شود.

تبع ونگارش از : فرید

انگلیسها و شکست آنها در افغانستان

انگلیسها و شاه شجاع کابل را اشغال کردند. شاه شجاع بر تخت پادشاهی نشست درینوقت مکتان نماینده انگلیس شاه شجاع را مجبور به امضای موافقه جدیدی نمود که حاکی بود از آنکه مشاور انگلیس، در دربار امیر اقامت داشته باشد و نه تنها سیاست خارجی بلکه سیاست داخلی افغانستان نیز توسط بر تانویه نظارت گردد. در سال (۱۸۴۰) قوای انگلیس تمام شهرهای مهم مانند کابل، قندهار، غزنی و جلال آباد را اشغال کرد در عین حال انگلیسها تلاش ورزیدند تا راه حمله به آسیای میانه را نیز هموار سازند و نقاطی را که بر اهدای مهم تر کستان جنوبی مشرف بود به تصرف آوردند جنبشهای ملی علیه انگلیسها در گوشه و کنار مملکت آغاز یافت. اما امیر دوست محمدخان نتوانست که رهبری این جنبشها را بدست گیرد. قیامهای ضد استعماری تا به آن حد شدت یافت که یکی از افسران انگلیس در آژمان از قندهار نوشته بود:

«نمی توانم بگویم که تا چه حد مردم از ما نفرت دارند... نمیتوانیم و نباید اینجا باشیم... باید بر گردیم هر چند به قیمت حیثیت ما تمام شود...» همان بود که در سال (۱۸۴۱) آزاد یخوایان چاریکار را گرفتند، در شیخ آباد نزدیک غزنی قوای انگلیس تارو مار شد، قبایل دره خیر به قطعه عسکری انگلیس حمله کرد و روحا نیون افغانستان علیه استعمارگران جهاد را اعلام داشتند، در سراسر افغانستان

شعار پیکار بر ضد متجاوزین پخش شد در کابل سران وطنپرست، قبیله ها، پلان قیام مسلحانه را طرح کردند و در نومبر (۱۸۴۱) قیام آغاز یافت. اقتدار تپسی دست شهری پشهوران، دکانداران، ودهاقین اطراف شهر براقانگاه برنی نماینده انگلیس حمله ور شدند و او را کشتند. قطعه عساکر انگلیس که در حومه کابل قرار داشتند محاصره شدند در اینوقت اکبر خان پسر دوست محمدخان با شش هزار نفر مسلح وارد کابل گردید، در عین زمان آزاد یخوایان سپاه انگلیس را در غزنی، قندهار و جلال آباد محاصره کردند. انگلیسها بزور تطمیع زمینه قتل عدده از سران قیام را فراهم کردند اما ایسن تلاش شان آتش پیکار مردم را شعله ور ساخت تا سر انجام انگلیسها مجبور به تسلیم بلا شرط گردیدند و فرماندانی قوای وی امر کرد تا سپاه و سلاح خود را تسلیم کنند و از افغانستان خارج شوند. ندرت

افغانها را که مسکها اشغال کرده بودند صرف نظر نمود و در عین حال تعهد گردید که در امور داخلی هند دخاله نکنند چنانچه در سالهای (۱۸۵۷-۱۸۵۹) همین قیام مردم هند با وصف قاضای جدی میسر پرستان افغان میسر بر پشتیبانی از جنبش آزاد یخواهی مردم هند، امیر بیطر فی کابل اختیار کرد انگلیسها موافقه نکردند امیر دوست محمد قندهار را اشغال کرد و همچنان بعد از جنگ ده ماهه در جولای سال (۱۸۶۲) هرات نیز به تصرف امیر دوست محمد خان در آمد. بلا شهای امیر در راه تشکیل پکت دولت متحد مرکزی پا رشد انشعاب طلبی بلا کین مجلی همراه بود امیر در سالهای که هرات را فتح کرد در همان شهر در سال ۱۲۷۸ ه.ق. درود حیات گفت.

بعد از فوت امیر فرزند ایش به هم در آویختند و از جمله امیر شیرعلی خان در سال (۱۲۷۸) به امارت رسید. امیر شیر علی خان در پی آن شد که خطر برادران را از میان بردارد اما در سال (۱۸۶۷) در جنگ داخلی خودش مغلوب شد و محمد اعظم خان و عبد الرحمن پسر محمد افضل خان کابل را فتح کردند و محمد افضل خان را از زندان غزنی آزاد کردند و بر تخت شاهی نشاندند در سال (۱۸۶۹) امیر شیر علی خان به کمک محمد یعقوب خان تو باره پادشاهی را گرفت و محمد اعظم خان بسوی هند گریخت و بعدا در منطقه شاهروند چشم از جهان بست و عبد الرحمن خان خود را به بخارا کشید امیر شیرعلی در زمان پادشاهی خود به ریفور میبایستی دست زد، ریفور میبایستی امیر شیر علی خان دولت مرکزی فیودالی را استحکام بخشید اما بسا نسیف نتوانست آینده دور قری را تضمین کند و با حمله تجاوزی انگلیس از هم پاشید و در سالهای هفتاد انگلیسها پلان تقسیم افغانستان را که از مدتها طرح کرده بودند در صحنه عمل کشیدند و بلا شهای امیر شیر علی خان برای نجات از خطر حمله احتمالی انگلیس باعث آن شد که جنرال سویتوی روس تزاری وارد افغانستان شود و با امیر شیر علی خان به نمایندگی دولت روسیه تزاری پیمان اتحادیه امضاء کند مخالفت امیر و مخالفت قوای سرحدی از ورود چمبر لین بر خاک افغانان باعث آن شد که دولت انگلیس التیماتومی به افغانستان بدهد و متعاقب آن در نومبر سال (۱۸۵۸) قشون ۳۵ هزار نفری بر تانویه به خاک افغانستان هجوم آورد امیر شیرعلی خان تا چار سلطنت را به پسرش محمد یعقوب پخان گذاشت که وی با انگلیسها معاهده ننگین (گندمک) را امضاء کرد. معاهده -

بی که ظاهرا باعث برقراری صلح موقت در افغانستان شده اما دهقانان و پیشه وران و گروههای مختلف زحمتکشان مملکت روز بروز علیه معاهده گندمک به قیام میبایست زدند که از جمله مبارزات محمد جانخان وردک پوره قابل یادآوری است. و همچنان ملا دین محمد معروف به لامشک عالم نقش فعالی در بسیج کردن مردم علیه انگلیسها بازی کرد. انگلیسها جنرال رو برنس را با قوای قهاری به افغانستان فرستادند که در هر منزل مردم با سر و سینه راه رو برنس را سد می کردند تا آنکه جنرال مو صوفی ضیه در صفحه ۵۶

خوشحال خټک د شهباز خان زوی د یحیی خان لسی او د ملک اکوړی گړوسی دی چې په ۱۰۲۲ هـ (۱۶۱۳م) کال د پېښور په خټه خوا اکوړه کې وزېږېد چې په دی وخت کې د گورگانیانو لوی واکمن جهانگیر د ټول هندوستان او افغانستان د ختیځو سیمو واکمن وو. ددی لپاره چې خوشحال د خوشحال نړی لید، شعر په خرتګوالي او دژوندانه په هکله ښه وپوهیږ و لازمه ده چې دغه دژوندانه چاپیریال لکه خټه چې وو خپرو اودرښتینو خپرونو په رڼا کې خوشحال وپېژنو. دتاریخ په شهادتې خوشحال په یوه فیوداله کورنۍ کې زېږېدلی اودکورنۍ د لویو چا لسی کلنور له اساساتو سره تر روزنې لاندې نیول شوی او دژوندانه له لومړنیو پېرونو سره یو دهمدی روزنې تر نیغې اغیزی لاندې په منځ تللی دی.

دغه دژوندانه په هماغه لومړیو شیبو کې داکوړی په کلی کې سترگې پرانیستلی او د خانګانی له چاپیریال سره پېژندوی شو.

د اکوړی کلی دغه دغور نیکه ملک اکوړی لخوا جوړ او تر پایه پورې د هماغه په نوم یاد شوی ځکه چې داکوړی کلی په نامه یاد او ده دند لوی واکمن گورګانی جلال الدین اکبر ددی لپاره چې د پښتنې قبایلو له لرغونو او بریدو نو څخه خپله سترواکي خوندي وساتي د خوشحال غورنیکه ملک اکوړی ته یې د ټاک او نو ښار تر منځ برنی ځمکې د جاگیر په

په مکه یې د گاونډی قبیلې (یوسفزیو) سره چې د گورگانیانو کلک دښمنان و پرله پسې جګړې وکړې.

د شهباز خان تر مړینې وروسته خوشحال خان د گورګانی لوی واکمن شاه جهان لخوا د خټکو د قبیلې مشر د اودوړکې شوی جاگیر دمیر په توګه ومنل شو چې د تاریخ مرصع له روایتو سره سم یې د ژوندانه په دغه پړاو کې د گورګانی ښکیلاک گړی او تالا نگرې زور واکې په مکه د گاونډیو قبیلو په خپلو او ټکولو کې لویه ونډه واخیستله.

د ټاک او نوښار تر منځ د پراخې سیمې جاگیر داری چې د پلار تر مړینې وروسته خوشحال ته ورسیده د افغانستان او هندوستان د سوداګرۍ لویه لار ورڅخه تیرېدله اودا هغه لویه تجارتی لاروه چې د سمندری تجارتی لار تر پیدا کېدو پخوا د ختیځ اولویبرسڅ د سوداګرۍ لویه او مشهوره لاروه.

دغه تجارتی مالونه چې د ختیځ اولویبرسڅ تر منځ د ملک اکوړی د کورنۍ د جاگیر له پولو څخه تیرېدل د حق العبور، مالی او پسر ټاک باندي د تیریدو راتیریدو د ټکس په نامه پیسې اخیستل کېدلی چې داکوړی د کورنۍ حق منل کېده. سر بیره په دی خوشحال اودهغه کورنۍ ته هغه حقونه هم رسېدل کوم چې دیو فیودالی نظام په دننه کې دواکمنانو او امیرانو لاس ته ور ځي اوهغه داچې د سیمې د سوداګرۍ دلاری ساتنه هم دهغوی په غاړه

جهان لخوا دهغه مشرې او امیرې ومنل شوه. په ۱۰۶۷ لیز دیز (۱۶۵۷) کال کې چې شاه جهان په ناروغۍ اخته شو ژا منو یسی دواکمنۍ د تر لاسه کولو په غرض پخپلو کې ونښتل اواوڅوډب داورنگزیب په مکه پای ته منځه یووړل. همدا شان یې دخپل پلار شاه جهان او پاتې ورو نو په بندي کو لو سره خپل مخالفین و خپل اودهغه د گورګانی امیر-اطوری د قدرت په تر لاسه کولو واکمنۍ ته ورسید.

په دغو نښتو او شخړو کې چې داورنگزیب اودهغه دورو تر منځ وشوې خوشحال خان د اورنگزیب ملاتړ وکړ او په پښتنې قبایلو کې یې دهغې دورور دارا شکوه د نفوذ مخه ونیوله چې په پای کې دارا شکوه ماته وځوړله اودخپل ورور پلاس ووژل شو.

کله چې اورنگزیب واکمن شو خوشحال خان یې له تالانګرو لښکرو سره تیرانه واستا وه چې دهغه مخالفین وټکوي اود تیرا دمخالفینو تر خپلو وروسته یې داورنگزیب په مکه دیو-سغزو پرشدیې د جګړې ډګر ته ودانګل او ډیرې خونړې جګړې یې په منځ بوتلې.

په ۱۶۶۴ م کال کې د کابل والي خوشحال له زیاتیدونکې نفوذ نه وډار شو اود گورګانی لوی واکمن او رنګزیب پام یې دهغه پرشد

یاد اچې وایي :

رتنپور خوشحال په خوب لیدلې نو .
 اخروشي هغه چاری چسې تقدیر کا
 هغه یوسفزیو چې خوشحال خان یسی
 پرشد وچنگید او ډیر مرونه یې وروژل په
 بده ورځ کې ورته په کار شول او دده د کورنۍ
 پت اونوم یې خوندي وساته او هغه خبره
 رښتیا شوه چې بد تر بود په بدخای کسی
 بکار بری .

په دی ډول پیښو د ژوندانه پسر بل خوا
 وگر څاوه او خوشحال خان او دهغه د کورنۍ
 پنځه اتیا کلنه انډیوالی چې له گورگانیانو
 سره یې ساتلی وه په دښمنۍ بدله شوه
 او خوشحال خان داورنگزیب دښمن شو .

دغه اورنگ چې خوشحال خان دده لپاره
 خپل عزیزان او نسردي گاونډیان ووژل دده
 دښمن شواو هغه یوسفزیو چې د خوشحال خان
 دښمنان وو اودهغه د کورنۍ د پت او ناموس
 ساتنه وپان شول .

له یوې خوا څخه زده بو گنوونکی زندان
 اوله بلې خوا څخه دخپل اوپردی نو پسر
 د خوشحال خان په ژوندانه کې داسې اساسی
 بدلون منځ ته راوست چې د ژوندانه روښانه
 لاری ورته وټاکله اودومره یې وپتې چې
 رښتیا زده کړه یې ورته وکړه چې په
 واقعیت دسپانی خوشحال دانقلابی شخصیت
 دشته والی لپاره یې لاره هواره کړله .

نوشته حال ننگ

توګه ورکړې او هغه یې ددی سیمو د ټولو پښتنو دمیر په توګه ومانه ددی ارتی سیمې ټول واک او اختیار په ملک اکوړی اودهغه په کورنۍ پورې اړه درلوده چې زیار ایستونکو پر گنو زبېښاک ته یې دوام ورکاه اودهغوی د زبېښاک لاری یې خپل وړیا خوړ ژوند اوردواوه .

د ملک اکوړی تر مړینې وروسته دهغه خوی یحیی خان چې د خوشحال خان نیکه و ددهند گورګانی واکمن جهانگیر لخوا د ملک اکوړی د جاگیر د خاوند او دهمدی سیمې د ټولو او سیدونکو د مشراو میره په توګه ومنل شو چې دده د جاگیر داری په وخت کې هم د زیار ایستونکو پر گنو یې کچه زبېښاک پابښت وموند .

د لړۍ همد اشان روانه وه اود یحیی خان تر مړینې وروسته شهباز خان د خوشحال خان پلار د جاگیر واکمن شو چې د گورګانی لوی واکمن شاه جهان لخوا د جاگیر دار او مشر په توګه ومنل شو چې دده په ټول ژوند کې دخلکو د زیار ایستونکو پر گنو زبېښاک جاری وساتل شو .

دده د جاگیر داری په وخت کې له دی سره سره چې دهمدو پر گنو استعمار جاری ساتل شوی و د گورګانی لوی واکمن شاه جهان

وه او همدلار د گورګانی امپراطوری د ژوند شارګټ گڼل کېده.

داځکه چې لاتر دغه وخته پورې سمندری لاری پیدا شوی نه وی او ځمکنیو لارو خپل ارزښت له لاسه ورکړی نه وی اوان داچې د ختیځ اولویبرسڅ تر منځ سوداګرۍ د ځمکنیو او وچو لارو پواسطه تر سره کېده .

د ژوندانه پورتنی چاپیریال چې د خوشحال خان ټولنیز ژوند جوړاوه دهغه د ټولنیز شعور ټاکونکې واوله همدی کبله وچې د ژوندانه په دغه پړاو کې دخپل پلار او نورو سره یو ځای څوځله د گاونډیو قبیلو پرشد وچنگید او دخپلو طبقاتی گټو د ساتلو لپاره یې کلکې هلې ځلې وکړې .

داچې هغه دخپل جاگیر او د هماغه وخت دواکمن قدرت د گټو لپاره له خپلو خلکو اوولس سره چنگیده ددهغه دنړۍ له اساساتو سره برابر کار وه لکه چې دخلانده اسناد وله مخې ویلای شو :

« ۱۹۴۱ م کال دجنوری په میاشت کې د خوشحال خان پلار شهباز خان د پښتنو له یوسف زی قبیلې په جګړه کې له مالی وروکو له یې سر غړولی وووژل شو او خوشحال خان هم په دی جګړه کې برخه اخیستی او ټپې شوی وچې د پلار تر وژل کېدو وروسته دخټکو د قبیلې مشر اوددغې سیمې امیر وټاکل شو او د شاه

وگر څاوه او په ټکیو پیښو ورته وغوښتل سوچې تر دوه میاشتو بند وروسته دهلۍ ته ولیر ډول شو .

دغه یې دخارونکو تر کلکې خارنی لاندې په درندو زنجیرو توکی له پېښور څخه دهلۍ ته واستاوه او دخټکو قبیلې څخه وکړه چې لاره ونیسی .

او هغه په زور وژغوری مگر د خوشحال خان له مخالفت سره یې دا کار ونه کړ .

دغه یې دهلۍ درتنپور-چې پور په کلاکې بندې وساته چې تر دوه نیم کالو بند وروسته په اکره کې تر کلکې خارنی لاندې وټیول شو اودهغه د بندیتوب په وخت کې یې ټوله کورنۍ ډیر عمل په توګه دهلۍ ته وغوښتل شوه خودیو سغزو دملاتړ او تنگی له کبله گورګانی ښکیلاک گرو ونشواي کولای چې دهلۍ ته یې بوژی .

خوشحال د زندان په بوینانګر کې د اشعرو-وايه :

یک تنها په کت کې پروت یم
 بند یوان دهند د کو ت یم
 دامی حال دامی احوال دی
 که وایه شی ډیر مقال دی
 چې په ما باندي دا حال دی
 څه دپاسه یو نیم کا دی

خوشحال خان تر دوه نیم کاله بند او تر هغه وروسته په نظر بندی کې وساتل شو چې د خپل ډیر شعرونه یې په همدغه وخت کې ویلی دی او دی زده بوکونوونکی پسر (وضع) یې دو مره کلکه اغیزه وکړه چې په ده کې یو د کسات سوزنده جذبې ژوندی کړه .

د بند یوان او زندان په بوینانګر کې په دی وپوهیده شخصی واکمنۍ د شخصیتونو دښمن دی او زور واک حکومتونه حتی دده غوندې شخصیتونه چې کلونه یې ورته چوپړ کړی دی منلی او ز غملی نه شی .

خوشحال خان لکه نورو لویو شخصیتو نو له بند او جیل نه د ژوندانه زده کړه وکړه او همدغو کارکرونو او عواملو په ده کې ډیر لوی فکری بدلون منځ ته راوست او د ښکیلاک گرو اصلی خبره یې د تجرېو په هیئت اړه کې ولیدله هغه په زندان کې نتېجې ته ورسید او او همالته یې دخپل راتلونکې په هکله فکر کاوه او د شیو ورځو په تیریدو یې داسې بریکړه وکړه اودا شعری وایکه :

پس له بنده دی دا عزم
 د خوشحال د خاطر جزم
 یا نیولی مخ مکی ته
 یا مغو لو سره رزم
 دروښانیانو دانقلابی غور څنگ تر ټکو لو

دایې همیشې شعار شو چې ویلی یې دی
 که آسمان دی زمري به خوله کې ورکړي
 زمري به خوله کې به پرېږده همست
 یاداجې وایې :
 په جهان دننگیاوودی دا دوه کاره
 یابه وخورې ککړې یابه کا مران شی
 یادا :
 دمنت دارو که مریم به کار می نه دی
 که علاج لره می رانی مسیحا هم
 خوشحال خان دنلو کالو وچې به شعر

وېلوی پیل وکړ چې شعر ویلو موده یې
 ۵۸ کلونو ته رسېږي او په دغه موده کې یې
 چې خومره اشعار او ختکه اشعار چې ده ویلي
 دی هم دډېرښت او عم دنتوخ له مخې دېل
 پښتانه شاعر په برخه شوی نه دی .
 دیوان یې په عشقي ، حماسي ، اخلاقي ،
 فکاهي او حکایوي شعرونو ډک دی چې په
 بیلابیلو ډولونو لکه غزل ، بوللی ، رباعیات
 ټولسي ، مخلص ، مسدس ، مثنوی او نورو
 ویل شوي او دژوندانه پر هراړخ او هرخواکي
 غږیدلي دي او داسعاروډېره برخه یې دتاریخي
 پېښو په باره کې ویل شوي او دخپل وخت
 دډیرو پېښو څرگندویه ده .

دخوشحال داخبره رښتیا ده چې پښتو
 شعر دده پوسیله ډېره پراختیا ومونده چې
 دکمیت او کیفیت له مخې په کې ډیر لوی
 بدلون راغی او دنورو لپاره یې ډېره لویه لاره
 پرانیسته او په ده پسي دشاعرانو ډیر
 لوی کاروان را روان شو .
 هغه ته دپښتو ادب دلوی کاروان کاروانی
 ویلای شو او که چیرې دپښتو ادب
 تاریخ ته یوژور نظر وکړو دابه رانه څر گنده
 شی چې لده نه وروسته په ده پسي گڼ
 شمیر شاعران را پیدا شوي او ان داچې
 دهغه داسعار و ترتیغ تاثیر لاندې یې شعرونه
 ویلي دي نو ځکه یې دپښتو ادب پلار
 گڼلای شو .

دپورتني خبرې دثبوت لپاره دپښتو ادب
 دشاعرانو او بهرنیو پوهانو نظریات وړاندې
 کوونکي دهغوی په رڼا کې خوشحال خان
 د شخصیت په هکله سمی څرگندونې وکولای
 شو .
 کاظم خان شیدا ویلي دي :
 بهدی فن کسی خو اشخاص
 ډیر زموږ خاندان خاص
 یو میرزا ، دولت ، واصل هم
 ښه کلام لری حاصل هم
 دپښتو شعر معلوم و
 په معنی کسی کاله معلوم و
 چې قلم پلاس دخان شو
 مرتب یی لوی دیوان شو
 تصانیف یی فراوان شول
 مستند د درست افغان شول
 هر شاعر جسی دافغان دی
 ریزه جین دخان دخوان دی
 خان ممتاز د تمام روه دی
 بل استاد ددی گرو و ه دی

زمانی له ښو یارانو نه مېچور کړم
 څه بلایې مبتلا به ډیر ضرور کړم
 اوس په مادخوشحالیه نوم جوړ نه دی
 چې داهسی زمانې له غمه پور کړم
 اشرف خان به نا پوهی به غم کې ونښت
 زده غمونو لپاره زړه رنخور کړم
 جدایی دصدر خان لکه سور اور و
 که دواړو لږ زندانو غم جوړ جوړ کړم
 مرغه غومره مېلت را کړه په جهان کې
 چې جهمرد مدعی په ونیو سور کړم
 که یې درست دمتو زور راته ښکاره کړ
 بیا فلک سره کشتی بخیل دستور کړم
 مست هانیان خونې زمري په زنجیر کېږي
 یوه داچې خان فلک وته تړوړ کړم
 بخیل آه می باور شته اتر به وگا
 رفیبان به اور لرونې دتنور کړم
 چې می فکر داډل په توری و شسی
 په داکار کې خپل پردی واره مغدور کړم
 هغه کلک باور در لود چې دانسان لویي
 په لوړ همت پوری تړلی ده ځکه یې بی همستی
 ته هیڅکله غاړه کېښې نشودله او په ټول
 ژوند کې په همدې هوډ او تکل پاتې شواو

نور بیا

ځینی څه جاری پیدا په داجهان شی
 په لاجې په چوتره و کسر ز بند لسم
 اوس می گشت دا پرید یو په میدان شی
 لکه باز په یوه غره گزنی بل گوری
 بیازمانظر دسوات په کوهستان شی
 دغول منصب می پریتو د هسی خوشیم
 لکه خلاص دلویه بنده بند یوان شی
 که می چیری ننگیالی په لاسو کېښوړی
 پوری به لیری دازما دزړه ارمان شی -
 ومغولو ته به هسی کار ښکاره کړم

چې راضی را څخه روح دفریدخان شی
 په جهان دننگیالی دی دادوه کاره
 یابه وخورې ککړې یابه کا مران شی
 دباژونو دکار گانو مصاف وینم
 تر دهمینڅ به یسی دوینو رود روان شی
 عاقبت به خدای ظفر کاد بازار شو
 تار په تار به اواره واره کار گان شی
 دزمرېو مرتوب په لښکر نشووی
 مې یسی هر کسله یوازی بخیل خان شی
 آزادی تیراد شا هیبه لا تیری کا
 چې دېل تر حکم لاندې شی زندان شی
 دهمدغه هوډ او ژمنی په نتیجه که چېرله
 زندان څخه آزاد شو او خپل ټاټوبی ته راستون
 شو د ابا سین ددی غاړې داوسیدونکو پښتو
 او افغانانو دبرباد شوی پت دکټلو لپاره یې
 ملاوتړله او یوملی غور ختک یې پیل کړ .

داهغه پراوندی چې پرونی خوشحال خان
 یې په ننتی یا انقلابی خوشحال بدل کړی او
 که پرون دگور گانیانو او خپل جامیرد گنو د
 خوندي کولو لپاره دخپلوخلکو په ضد جنګیده
 خون له خپل اولس سره یو موی ، نه بیلیدونکی
 او اوږد مپه اوږه دگور گانیانو ضد جګړې ته یې
 وردانکلی دی .
 نننسی خوشحال دیوه رښتین مشراو پتمن
 لارښود په توګه دخپل ولس تر ختک دریدلی -
 دخلکو دژغورون جنه یې جګه کړی - دخلاصون
 دغور ختک لوی لښکر یې منځ ته راوستی او
 دخپلو تکره ملګرو (ایمل خان او دریا خان)
 په مشرتابه یې هیواد پاله جګړه پیل کړه .
 دگور گانی لوی واکمن اورنگزیب هیله درلودله
 چې خوشحال خان به یوخل بیا بخیل لومه
 ښکیل کړی نو ځکه یې ورته دیوسفزودلویي
 سیمې حکمرانی ور وړاندې کړله مگر دغه
 حکمرانی یې ونه منله او دژوند تریابه
 پوری دگور گانیانو پرضد ودرید . کله چې
 دگور گانیان ور څخه ناامیده شول دهغه ځوی
 بهرام خان یې دټکپوه تلک کی ونیو اودیسو
 په زور یې له پلار سره دښمن کړ چې خانگانی
 داوږبه لگولو سره خوشحال خان کمزوری کړ
 اودهغه ډیرید مخه یې ونیوله .

خوشحال خان دهغه تکل له مخې جسی
 دگور گانیانو پر ضد یې دجګړې پر بکړه کړ
 یوه په ټولو محاذونو کې یې خونړی جګړه
 جاری وساتله چې داچېرې دمېشتو او ښکیل
 شوو قبایلو دملی غور ختک ، وښتیا او یا
 خون لپاره دیو ضرورت حیثیت درلود .
 په دغو ژغورنده جګړو کې خوشحال خان ،
 درباخان او ایمل لویه ونډه درلودله جسی
 دغښتلو قوماندانانو په توګه یې دهمشرتابه

دخوشحال خان دهغه وخت دافغانی - اجتماعي
 او په غوره توګه دسیاسی شرایطو داوضاعو
 دغبرګتیا او انعکاس په توګه څرګند ږیږي
 له شپاړلسمې پېړۍ راپدېخوا دپښتني قبایلو
 کرګری ژوند دپورتنيو عواملو له کبله بدلون
 مومي اودملک الطوایفی عنا صر منځ ته
 راځي اودملک الطوایفی لو مړنی پراو شروع
 کیږي او داحمد شاه بابا تر واکمنی پوري
 رسېږي .
 خوشحال خان دهمدغه وخت دافغانی -
 ټولنیزو شرایطو زیربنه دی او همدغو شرایطو
 دخوشحال خان د شخصیت په جوړولو کې
 غوڅ نقش در لودلی دی . دهغه شرایطو
 له زور څخه لویو پام کې نیولو پرته دهغه د
 شخصیت رښتیني پیژندنه یوناسم وړسیر
 کاردی ځکه چې د شخصیتونو او پېښو په
 باره کې پرته له عینی قضاوت نه سمی نتیجې
 ته رسیدل گران کار دی او بر سر نه څیړنه
 هیڅ ارزښت نه لری .
 دټولنی تاریخ دصادقې ، خانګرو او بوله
 جلا پېښو مجموعه نه ده بلکه دسره تړلو
 پېښو مجموعه ده اودوی ټولنیزې پېښې سمه
 پیژندنه دپه ونډه پېښو او چاپیریال دژور
 تحلیل په ر ټاکی تر لاسه کیدلای شی .
 دخوشحال خان دژوندانه په وخت کې
 افغانستان دګاونډیو ښکیلاک گرو امپراطوریو
 یعنی دهند دگور گانی امپراطوری - دایران
 دصفوی امپراطوری اودعوراء النهر یادبخارا
 دخانانو دتیریاو لویې غوښتو نکو عملیاتو
 ډگر څرخیدلی وچې دهغوی ترمنځ په درې
 برخو ویشل شوی و .
 ختیځې سیمې دگور گانیانو - جنوب لویدیځې
 سیمې دصفویانو اوشمالی سیمې دبغسا را
 دخانانو منگلو ته ورغلی وی څو هغوی
 هیڅکله په نیول شوو سیمو پسوالی و نه کړ
 بلکه دخپل واکمنتوب دچاپیریال دپراخو لو
 لپاره یې څو څو ځله افغانستان په لاسه
 ویش باندې یوله بل سره جنګیدلی دی .
 خوشحال خان په دغو پور تنيو شرا یطسو
 کې زیږنده دی .
 کله چې هغه له زندانه آزاد او دگور گانیانو
 پرضد یې دهیواد ژغورنی ژغورنده جګړه پیل
 کړه او اورنگزیب دهغه دټکولو لپاره بولوی
 لښکر واستاوه چې خوشحال خان به همدغه
 وخت کې دابولله ولیکه :
 چې په خوابه خاطر ، نه هسی عیان شی

در محکمه فامیلی چه خبر است؟

ماجرای زن و شوهرهای جوان

و شکایت تکسی رانی از دست خشو

اینبار من فوتو را بود تر مجله کمی ناوقت تریه محکمه فامیلی رسیدیم و موفق شدیم از نزدیک جریان شکایات دو زوج جوان را که اندکی قبل از رسیدن ما دفتر را ترک نموده بودند بشنویم و عکسی از آنها تهیه نماییم مگر قضیه آنها را رئیس محکمه فامیلی اینطور حکایت نمود: دو فامیل از سالها دوستی و رفت و آمد بین خود داشتند و وقتی که صاحب اولاد شدند دوستی بیشتر شد چون اولاد های هر دو طرف باهم همبازی های خوبی شدند یک پسر و یک دختر فامیل اول، و یک دختر و یک پسر فامیل دوم داشتند.

سالها گذشت دختران و پسران جوان شدند و دوستی و علاقه و بالاخره عشق های جوانی بین آنها بوجود آمده و کمپ به ازدواج هر چهار نفر انجامیده و آنها هر کدام صاحب کودکی هم شدند. مدتی زندگی خوش و بی سرو صدایی داشتند. مگر نظر به بولپوس و خواهشات بیجای یکی از زنان جوان زندگی آنها را مختل ساخت و بخدا معلوم که...

وی افزود: اینکه این برابر را بوجود آورده و تا همین نیم ساعت قبل همین جا آمده بود ظاهرا آدم خودخواه و نامعقول بنظر میآمد و اونظر بگفته شوهرش تقاضای بی شمار و فسران دارد مثلا از شوهر میخواهد که خانه مستقل بگیرد، لباسها و زیورات قیمتی برایش بخرد و او را به سفر خارج ببرد در حالیکه شوهرش مأمور ساده دولت بوده و معاش او خواهشات زنش را برآورده ساخته نمیتواند. مگر زن مدتی است اصرار دارد که با خواهشاتش بر آورده شود یا طلاق بگیرد. که در اینجا شوهرش برسر دوراهی قرار گرفته از یکطرف کودک دارد و سر نوشت او را مدنظر میگیرد و از جانب دیگر به زنش هم که سالهاست زندگی مشترک دارند علاقه داشته و نمیخواهد او را برسر موضوعات مسادی از دست بدهد موضوع مهم در اینجا است که اختلافات آینده بالای زوج دیگر که اقارب نزدیک اند هم تاثیر انداخته و برسر اختلافات زوج اولی آنها باهم جنگ و دعوی می کنند مثلا زن دومی میگوید: «خواهرت زندگی را باکم برادرم تلخ ساخته» و شوهرش میگوید: «حتما کدام کاسه زیر نیم کاسه است که خواهرم بهانه گیری میکند حتما برادرت گناهی دارد» و در نتیجه گفتگوی اینجا هم بالا میگیرد و کار بمحکمه فامیلی می رسد.

در اینجا قاضی علاوه نموده گفت: این نوع رفتار بعد از ازدواج مخصوصا آنهایکه از زندگی قبلی یکدیگر از نزدیک بغویی اطلاع و آگاهی دارند. این درست نیست که بعد از ازدواج توقعات دو طرف که چندان معقول هم نباشد شروع گردیده و زندگی را باکم یکدیگر تلخ بسازند و کار به طلاق دادن و طلاق گرفتن برسد. مخصوصا که در زندگی دو نفر دیگر

هر دو طرف حکم انتخاب نمایند. رئیس محکمه فامیلی با اظهارات مطالب فوق چنین ادامه داد: گرچه ایند زوج بحساب امروزی ازدواج کرده اند یعنی آنها قبلا معاشرت و آشنایی داشتند به اصطلاح بدکان در کار نبوده. مگر متاسفانه ازدواجها بشکل بدلی در اکثر دهات کشور دیده میشود که بعضی هادرین راه حتی مبالغه هم میکنند. قسمیکه

باین شدت دارید؟ میگوید: «دختر من صغیر بود که پدر نادانش ناخود آگاه جبر کرد و او را باین غول بیساخت و دم داد اینمرد شاگرد سماوار چی است همین حالا هم نان چاشت و شب خود را ندارد مگر دفاعش به اندازه ایست که هیچ کس را بنظر ندارد و میگوید من هستم ۰۰۰۰ و دختر مظلوم ما را روزی چندبار بهانه های ناحق لک و کوب مینماید و ناسزا میگوید تمام سخنان او دواست و بوج گفتن، من که مادر هستم دلم دیگر طاقت نیاورد و میترسم که کدام بلایی پسر دختر کم نیاورد همین بود که عریضه دادم و در خواست طلاق دادم ناگفته نماند که دخترم صغیر است و من وصی او شده ام. در خانه شوهر پیرم و یک پسر گنگ ام بامن زندگی میکند. دو دختر بزرگتر را عروسی کرده ام که آنها خوش و آرام هستند.»

مرد که از سخنان زن خیلی ناراحت شده بود و دندانهایش را میسانید میان حرفهای زن دویدند گفت: «دروغ محض میگوید، حرفهای او را نشنوید، فریب زبانش را نخورید او از اینکه اینهمه دروغ را مقابل چشمان من که یکمهر همراهشان زندگی کردم میگوید و هیچ خجالت نمی کشد من زنی به بدی این زن تا امروز ندیده ام.»

مرد: و اینکه پول داشتیم عزم می کردید و امروز زنم را میخواهید از من جدا کنید زن: مایول ترا از اول ندیده ام

زن گفت: «از توهم بدتر هستم؟! بلا به قواره تو! مرد ادامه داد: «آنوقت که اینها دخترشان را بهم دادند بولداری بودم سر بولم (سرخ) شدند سماوار از خودم بود و دو پسرش که حالا نمی دانم کجا هستند شاگردان سماوار من بودند من از همان اول فهمیدم که غلط کردم مگر چاره نداشتم مسئله گنگ و ناموس بود.»

یک مرد هفتاد ساله دختر خود را برای خودیدل میکند طبعاً دختری را که بزنی میگیرد سن دخترش وحشی نواسه اش را میداشته باشد و همینجاست که اختلافات دایمی شروع میشود و در دهلیز محکمه خشو و دامادی که شما عکس آنها را مشاهده میکنید توجه ام را جلب میکنند. آنها سخت مشغول مشاجره بودند دودشنام و طعنه های عجیب و غریبی تثار هم دیگر می کردند. از زنی که جادر نماز سیاه باناشانه های زرد و سرخ دارد می پرسیم بر سر چه موضوع گفتگویی

هم تاثیر زیاد داشته باشد. من همین صبح بازنیکه اینهمه ما چرا هارا خلق کرده از نزدیک گفتگو نمودم درک کردم که احساساتی و بولپوس میباشد او میگوید حاضر به طلاق نمی شوم در صورتیکه شوهرم خواسته های مرا بر آورده سازد. در حالیکه ریشه اختلافات زوج دومی (که کتم زندگی آرام و ساده ی را می گذشتانند) عمیقتر گردیده و آنها برای گرفتن طلاق بسیار جدی شده اند و فعلا محکمه موضوع آنها را بحکم محول ساخت که هر چه زودتر برای خود

دسر و یاقو تووښی

تیرپسی

چی دکوم اولاد خاوند سی اوله مریښی وروسته
بی به نری کی بو جزباتی سی... یعنی دهمیشی
ژوند یوډول خیال دی خلورم دیاک زږه غولول
لکه چی ماسره بی وگرل . نو کوم دی عشق
بی عرضه بی هیلی عشق . له قربانی اوبی له
امیده عشق . هغه عشق چی ویلی بی دی . دمرگ
په شان بیاوپی دی . کوم دی؟ پوهیری هغه عشق
چی دهغی لپاره ټولو شېرمانیوته لاس اجوی
خان قربانوی . هری لانجی اوستو نزی ته
خان ورکوی . هیچ ډول رنځ او زحمت نشته

بلکی داټول یوازی خوښی او خوشحالی ده .
ورا صبر وکره بیا هم غواپی له واسیلی خغه
خبری وگری ؟ په رښتیا هی هغه خو ښیری
هغه ښه خوان دی . ښا یسی ښه
رانلوتکی کی وښی چی دده عشق یومقدس اویاک
عشق دی . خو پوهیری چی زه دکوم عشق
خبری کوم . عشق باید غمناک وی او تراژیدی
وی . دنری ډیر ستر رازیکی پروتوی! هیچ
ډول دژونداری . حساب او سازش باید دهغه

مقدس جوړښت ته لاونه مومی .
ورا په وار پوښتنه وکره :
گرانه پلاره تاسو داسی عشق نه دی لیدلی
زاده سړی کلک خواب وکره :
نه . البته ماددی په شان دوی پښی لیدلی
دی .

خویوه دحمالت اوبی غلی او بله بی ...
فکر کیده . ډیره غمگینه وه . که غواپی چی وایی
وری بیانولی بی سم لټه نده .
- گرانه پلاره وواست . هیله کوم وواست .
- عو! زموږ دلښکر یوه قوماندان ښځه درلوده

ورا جان باید ووايم چی ددغی ښځی خیره دچایه
زږه برابره نه ؤ . سره وښتان . لوږد . کهروزی
ستره خوله . غوسه ناکه اولوړتیا غو ښتونکی
او فکر کیده هر وخت به بی خلکو ته
نه دسپکوی په سترگه کتل او تریاک (ایسن)
بی ډیر استعمالول .

یوسری چی دافسری له ښوونځی خغه نوی
فارغ سوی ؤ له یوی میاشتی وروسته دغسی
بی قواری ښځی پخپله قبضه کی راوست .
دناخاکی په غونډوکی به تل ورسره ناخیده .
یو کال . نه ؤ تیرسوی چی دغه بسی
قواری ښځه له دغه سړی خغه ستړی او په تنگه
شوه اوبیا هم دپخوا په شان پخپل خان مفروره

اود میره پروایی نه لرله . خویوه بی طاقت
نه کیده اوتر ښایه بی منبی پسی و هلی او
دو مړه رنځیده چی بیخی که زوری سوی ؤ یوه
ورخمی هغوی می په میله کی وپیندل .
یوه ښه هغوی داورگادی دگریښی ترڅنگ دکور
په لور روان ؤ ناخپه یو باروړونکی اورگادی راغی
کله چی اورگادی ورنږدی شو . دغی ښځی ورته
وویل : تاسو تل له ماسره دمنی خبری کوی
که جبری زه امر وکرم : تاسو خا مغا خان
تراورگادی نه لاندی کوی . ستوان بی له دی چی
خواب ورکری وتښتیده او خان بی تر اورگادی
لاندی وغور خاوه او دوه نیمه کیده
خویوه احمق په سر وواهی چی ستوان وزغوری
مگر زور بی پری ونه رسیده او ستوان دواړه
لاسونه داور گادی په پټلیو پوری کلسک
نشلولی وو او اور گادی دده دواړه لاسونه
غوځ او پری کرل .
ورا جیفه وکره .

ستوان مجبور شوله یوخ خغه گوښه سی
زږه بی نه غوښتل په ښارکی پاتی سی .
ملنگ شو او په پترز بورگ کی په یوه خای
کی کتل او مړ شو .

یوه بله پښه هم بیخی غمگینه وه بیا هم
ددغی ښځی په شان یوه بله ښځه وه خو هغه
خوانه . ښکل او ډیره بدخلاقه وه او دخپل
میره بی هیچ پروانه کوله میره بی په ټولو
شیانو پوهیده . خو په بی پروایی سره به بی
ویل . (نو بیرته کوی په ما پوری اږه نه لری
پریردی چی زما لتاجانه خو ښه وی)

دی ښځی له یوه بل افسر سره چی دهغی له
میره سره په لښکر کی یو خای وو ډیره
مینه درلوده اوددی کسبز ژوندی کاوه چی گنی
ددوو میرو واده یو قانونی واده دی .
پدی وخت کی موږ جگری ته تللو ښځی مو
خدای په امانی ته راغلی وی داهم راغلی وه خو
یوخل بی میره ته ونه کتل اودخپل یار په
غاږه کی بی لاسونه اجولی ؤ کله چی راوان شوو
دی بر سر می ښځی خپل میده ته وویل : هیردی نشی

دلود خارنه کوه که چیری یسی و ښته
ناوان ورسیری نوله کوره خم او بیا نه راخم
اوزامن له خانه سره بیایم ښا یسی
داسی فکر وشی چی دغه سړی ویرید ونکی
اوبزده و اوزږوو سر تیری نهو مگر ده
د(زالیو ښه) په غرونوکی شپږ خله دتر کانو
په کلک سنگر برید وکر اوله دوو سوو تنسو
خغه یوازی خوارلس تنه ژوندی پسا سی
شول سره ددی چی دوه خایه ژوبل شوی و
دی حاضر نشو چی پتی پری ولکوی اوبه ټولو
افسرانو گران و .

خو ښځی بی ورته امرگری و . ده هم
ددایی او مور په شان دټپیل او ویریدونکی
ویشنیاکوف پرستاری کوله او دده په خای
په کلکو سنگر ونو ته تللو . استحکامات به بی
جوړول او هغه ټپیل به قمار واهه .

ورا جان فکر وکر دغه کار په داسی شرایطو
کی چی دترک سرتیرو زموږ عسکروزل اوسرونه
بی آری پری کول خو کله چی خبر شو چی
ویشنیاکوف په یوخی روغتون کی دیوی
سختی ناروغی له امله مړ شوی ټول خوشحاله
شو .

ورا پوښتنه وکره :
گرانه پلاره نو داسی ښځه مولیدلی ده چی
په رښتیا عاشقه وی؟

البته . چی لیدلی میده . ورا جان البته
زه به بهدی برخه کی خه درته ووايم : زه
باور لرم چی تقریبا هر ښځه حاضرده د عشق
په لارکی سترو شېرمانیوته لاس واچوی . بهدی
پوهیری چی ښځه مع کوی . په غبرگی بی
نیسی . تسلیمی بی او مور ده . ښځه کله چی
عاشقه وی . نوددی لپاره دژوند ټول مفهوم
عشق دی خو داچی عشق دخلکو په منځ کی
دغه شان درستی او یت همتی به غوره کسری
نویا یوه کوچنی تفریح بلل کیری . ښځی
هیچ گناه نه لری . گناه دنارینه ودی چی
په شل کلشی کی بی سترگی مړاوی او بدن بی
که زوری سی اودو مړه ویریری چی د عشق
په مقابل کی دکلک شوق . شېرمانی . ناز
او باتنی قابلیت نه لری وایی چی پخوا دا
ټول وو

ښه . گرانی دو جدان له مخی ووايه . چی
هره ښځه دزږه له کومی ددغه شان عشق هیله
نه لری . هغه یوازی عشق چی په عین سادگی
کی اوتواضع کی دهر ډول قربانی لپاره
تیاردی ؟

البته چی لری بی . گرانه پلاره . البته ...
خو کله چی دغه عشق نهوی . ښځی انتقام
اونج اخلی . نږدی دیرش کاله به نور تیر سی
... زه به یم که به نه یم . خوښایی ته

ښځی چی لری بی . گرانه پلاره . البته ...
خو کله چی دغه عشق نهوی . ښځی انتقام
اونج اخلی . نږدی دیرش کاله به نور تیر سی
... زه به یم که به نه یم . خوښایی ته

(ورا جانی) به بی وویښی . ز ما خبری
په یاد لره له دیر شو کالو وروسته به ښځی
بی ساری قدرت تر لاسه کړی . دهغدی بتانو
په شان به کالی واغونډی اومور نارینه ښه
دغلامانو په شان تر فشار لاندی ونیسید هغو
احمقانه هوش ناز او کرمی به زږونوازارونکوبه
شان وی او ددغو ټولو بلا ووسبب دادی چی
مور پر له پسې خوښلونو ونه کول شول
عشق محترم وپولو او دهغه دنوی وکړو .
دابه غیج او انتقام وی . په فزیکي قانون باندی
پوهیری دعمل طاقت دعکس العمل له طاقت سره
برابری .

جنرال لږ شان ته غلی شو اونا خایه بی
پوښتنه وکره .
سورا جان . ووايه . البته که سخنده درته
نه وی .

داندلگرافچی پښه چی نن بی شاهزاده
واسیلی بیان وکر . خه ډول وه؟
په دی پښه کی کوم ټکی رښتیا دی او
کوم ټکی بی په معموله توگه له خانه جوړکړی
دی .
مگر ستاسو لپاره په زږه پوری ده .
پخپله پوهیری . ورا هر ډول دی چی
زږه غواپی . که تاسوته په کوم دلیل ناآرامه
کوونکی ده ... ؟

نه . خیر اصلا ناآرامه کوونکی نده . په
ډیری خوښی سره به بی درته ووايم . او
دهغه لیونی سړی داستان بی چی ددی له
واده خغه دوه کاله دمخه بهدی پسو اود
عشق اوعاشقی خبری کولی له ټولو جزئیاتو
سره هغه ته بیان کړ :

دی یو خل هم دغه سړی نه دی لیدلی اود
کورنی نوم بی هم نه پیژنی دغه سړی دی
ته یوازی لیک استاوه اودگنښ . ز لاسلیک
بی کاوه . یو خل بی اشاره کړی وه چی په
یوه دولتی اداره کی کار کوی خود تلگرافخانی
په باره کی بی هیچ نهو لیکلی . خامعا یسی
پرله پسې تعقیبوله . خکه په لیکونوکی بی
په دقیقه توگه لیکل چی په کوم مجلس کی
اوله کومو کسانو سره وه او کومی جامی بی
اغوستی وی . لومړی بی لیکونه عامیانه . تاوده
عجیبه . خو پوره بانزاکته اوله پاکي ډک وو
په پای کی . یوخل وراهغه سړی ته لیک ولیره
په دی ترخ کی وراهه جنرال خغه هیله وکړه
چی دلیک په باب هیجانه خه ونه وایی . خکه
دهغوی په کورنی کی له دغه لیک خغه خوځ
نه دی خبر . او هیله بی تر ی وکره چی نور
خپل عاشقانه زږه دردسره دی ته تکلیف وره
کړی .

طفل شامل صنف ..

شسته میشود و بعد از شستشو با آب گرم یا محلول سرکه و آب آنرا آبکش نمایید . اگر موها کوه ناه باشد سر از قسمت پیشروی به طرف عقب شانه زده می شود و اگر موها دراز باشد بر عکس چندین بار از قسمت عقبی سر بطرف پیشرو شانه میشود شانه را بسیار به پوست سر فشار ناندن مجاز نیست چون تکه در اثر آن ریزش مو پیدا میشود .

بهر است موها را صبح و شام توسط شانه های پلاستیکی و یا استخوانی شانه بزنید و شانه را هم هفته ای یکبار بشوید . لازم است خاطر نشان کرد که شانه خود را به کس دیگر دادن و یا ناخن گیر خود را جهت استفاده دیگر غایزه کردن درست نیست زیرا ممکن است طرف مقابل و یا شخصی دیگری به امراض جدی مصاب گردند .

مهارت های بسط حفظ الصحه که باید عادت اطفال قرار بگیرد میتواند صحت طفل را نگهداری نموده و طفل را از بی امراض در امان داشته باشد . نمونه مثال بودن والدین در امور رعایت حفظ الصحه ارزش قابل ملاحظه ای دارد .

برای آنکه قابلیت کار کردن در طفل ایجاد شود و او بتواند با پشت کار به آرامی دروسش را در مکتب ادامه دهد و به دست معلم گوش داده از او امرش اطاعت کرده مقررات درسی را رعایت نماید قبلا باید زحمت کنسی و تحمل را پوی آموخت به تدریج و به شکل سیستماتیک بهتر است او را برای گرفتن دروس روز مریه ، با رسامی ، خطاطی ، مجسمه سازی از موم و به وقت گوش دادن به درس آماده ساخت باید متوجه طفل بود که بصورت متناوب به بازی های آرام و پر تحرک اشتغال ورزد .

در ختم بازی باید از طفل تان مطالبی بکنید که تمام بازیچه های خود را جمع کند و اگر این بازی شان با کتاب و کتابچه و قلم باشد باز هم آنها را خود شان جمع نمایند . این عمل آنها را مرتب بار آورده و به آنها عادت میدهد که با اموال شخصی خود توجه خوب داشته باشد .

از همان روز اول درس باید به طفل مکتب روان بیاورد زید که کتاب و کتابچه درسی چگونه نگهداری میشود : پوش کردن منظم کتاب و کتابچه با کاغذ سفید و پاک جتل لسا ختن و پاره نکردن آنها ، کتاب و کتابچه را قات کردن ولو که کردن آنها چقدر کار زشت و نادرست است .

طفل مکتبی مجبور است پس از ختم درس کتاب و کتابچه اش را به جای معین و آنچه را برای فرنا ضرورت دارد در بین بکس خود بگذارد .

اطفال مکتبی خورد سال خوش ندارند هر چه بیشتر کتاب و کتابچه به مکتب ببرند ولو که تمام آنها ضرور هم نباشند . و این امر سبب میشود که بکس او از حفرزاده سنگین شود . سعی کنید صرف آنچه را که مر بوط به تقسیم اوقات مکتب اوست با خود حمل نماید .

حمل و نقل دائمی بکس یا دستکول سنگین به مکتب تا لیرات منفی یا لای قامت طفل وارد می نماید . و از همین سبب است که برای اطفال خورد سال مکتبی بکس بستی تو صیه میشود که نسبت به بکس دستی صحنی تر بوده و جلو کج شدن مهره های ستون فقرات را میگیرد .

علاقمندی طفل به لباس شخصی اش خیلی با اهمیت است لازم است که بطور حتمی طفل پس از آنکه از مکتب بازگشت لباس مکتب را از تن بیرون کند و لباس خانه پوشی خود را بپوشد . بونهایش باید همیشه پاک باشد و به جای معین آن گذاشته شود .

هیچگاهی لازم نیست بالای طفل فریاد زد و یا متوسل بزور شد اگر کدام کار خلاف و یا غلطی از طفل تان می بینید با این کار خود بزرگان در حقیقت بی حوصلگی خودیش را در امور تربیه طفل مکتبی ابراز میکنند و در عین زمان شاید تأثیر مثبتی را که از عمل خود

انتظار دارد در امور تربیه طفل و جهازعصبی او به اثر منفی مبدل گردد . به طفل باید احترام گذاشت . هر نوع توهین و توبیخ برای آنها درد ناک است . مخصوصا صاء اگر در برابر بیگانگان ، همسالان و همصنفان آنها انجام شود . اگر از اطفال گناهی سر میزند بهتر است به ملامت آنها را بیه اشتباه شان علتت گرانید و به ایشان به فهمانید که عواقب و خیمی در قبال این عمل در کمین است .

دانستن مطالب بزرگان تو سط اطفال خیلی ها با ارزش است . والدین باید بسا تامل و حوصله به آنها توضیح نماید که بد چیست و خوب کدام است و کدام بیک از آنها در صحت و سلامت و در حیات آینده آنها مفید و مضر است . مقتضیاتی که در

برابر طفل قرار میگیرد باید برای هر يك از افراد خانواده به يك نحو تعبیر شود و يك حکم داشته باشد . شرط اساسی تربیه نورمال طفل مکتبی عبارت از ارتباط دائمی والدین با مکتب است . یعنی تعاس نزدیک با تکران صنف و طبیب مدرسه ای که طفل شما در آنجا تدریس میشود شرط عمده و اساسی تر بیه

طفل شما را تشکیل میدهد . مشا همدات مشترک والدین و مر بی طفل امکانات آنرا میسر می گرداند که طرز پیش آمد نفرانی با شما گرد تئیت شود و با خواص طفل آشنا شده علوم و فقیتهای شاگرد در امور

بحول تدریسی جلو گیری شود . باید همیشه از کار هائی که در مکتب انجام میدهد پرسان شود ، کتا بچه نمرات او ملاحظه گردد و نمرات خرابی را که اخذ نموده است باید مورد توجه قرار داد . علل آن جستجو گردد و نمرات عالی و خوبی که گرفته تشویق شده و تعریف و شاد باش داده شود .

بزرگسالان از نقطه نظر تجارب زندگی شان اکثره ایجا نات طفل مکتبی را درست ارزیابی نمی نمایند و به نا راحتی ها پیش وقعی نمی گذارند .

قابلیت توافق کردن با غلابق و زحمت کنسی های طفل یکی از شرایط عمده ثوستی بی سایه بین طفل و والدین اوست .

کار و زحمت کنسی یکی از فکتور های عمده تربیه طفل در محیط خانواده است . از اینرو در (رژیم روز) طفل مکتبی باید زمان جهت کمک و همکاری در خانه گنجا نیده شود .

ماجرای زن وشوهر ...

و حالا هم نمی گذارم که زهر از من جدا کنند من اینهارا خوب شناخته ام که می بالند تا مانند من بکس و کوی و بولداری را بیابند و دختر شانرا به بر قسمی گمشده بگردنش براندازند و وقتیکه او را غارت کردند عذرش را می خواهند ببیند روبرویم است او دو دختر دیگرش را سه بار شوهر داد و طلاق کرد تا اینکه يك بلدنگ و دارایی های خوب را از این مسدرد پیدا کرده و هر دو را داد و تا کنون یک جنگ طلاق عیان نیامده بدبختانه اینبار فرعه بنام من خورده من هر چه پول و در آمد داشتم میاوردم بخانه اینها چون من کسی دیگری نداشتم مصرفم از درآمد م خیلی زیاد شده بود تا اینکه در شکست ششم و سماوار را از دست دادم مفلسی نبودم که اینها هم بلاجان من شدند و علی الحساب خواستند تا دختر شانرا طلاق بدهم مگر ایشان در خواب خرگوش هستند که من عوض و محمود و سعید ادنیستم که فریب شانرا بخورم اینه آمده ام تا ببینم قاضی صاحب چه میگوید . راستی زهم بسیار کم سن نیست شانزده هفده ساله است وید دختر هم نیست مگر مادرش او را اغوا می کند ....

مرد در اینجا با خود زمزمه کرده و میگوید : اگر خشویم را خدا کم کند و مرگ بدهد خیلی آرام و خوشبخت میشوم تا این جادو گر زنده است آب خوش از گلویم پائین نمی رود . نگویید که من چقدر بد زبان هستم او خبک است و هر جا نزد هر کس گردن رایت می کند مگر من بیچاره را در بدر و خالک بر سر کرده است . از زن پرسیدم : چرا دختر تانرا درس کم شوهر دادید و برای خود درد سر درست کردید ؟ زن گفت : پدر بزرگم در آنروز ها خیلی مریض بود و فکر می کرد که اگر بمیرد سر نوشت دختر

کوچکش بطور خواهد شد همین بود که خواست دین خود را مقابل آخرین فرزند خودم ادا کند . گرفتار او را لغت و مجانی باین شاگرد سماوار جی داد بدون اینکه دختر خبر شود و یا بفهمد اگر می فهمیدم چیزی گفته نمی توانست چون خیلی کوچک بود . مگر حالا که بزرگ شده همه چیز را می فهمد و هر روز با عذر و زاری از من می خواهد که او را از گیر این مرد نجات بدهم و خود شما بگویند از اینکه هر روز جنگ و غالمغال شان ما و همسایه هارا ناراحت بسازد و خون از سروروی دختر بریزد خوب نیست .... از هم جدا شوند . مخصوصا حالا که اولاد هم ندارند

متلیکه حرفهای اینها زیاد بود آنها را بحال خودشان گذاشته و آماده رفتن بدفتر شدیم در راه اتفاقا با کسی رانی برخوردیم و وقتیکه دانست که من را بوبرتر مجله هستم و از محکمه قامیلی می آیم بدون مقدمه گفت :

خشویم ، خشویم ، بگیرید همشیره بنویسید سرگذشت مرا هم مگر بنام مخفف م ش بگیرید وی شروع بحرف زدن کرد :

من وزنم و کودکم ظاهرا زندگی خوش و آرام و بی کم کاست دارم . مگر میان خود ما آتشی بر باست که

موجب آن خشویم می باشد او زندگی رانلخ و بسوی تباهی گشائیده با مداخلت های بسی جاویی معنی خود . مگر گله زیادم از زنیسم است او تحصیل کرده است تا صنف چهارده درس خوانده و فعلا در یکی از مکاتب بحیث معلم ایفای وظیفه می کند مگر خیلی زیر تاثیر مادرش است اگر مادرش بگوید شیر سیاه است ، میگوید بلی سیاه است و اگر هر چه من اصرار کنم

و حتی قسم بخورم که سفید است نمی پذیرد حرفهای من نزدش هیچ ارزش ندارد .

همشیره جان چه عرض کنم با وجود دیکه تمام زندگیم بنام زنم است مگر همین کسی تویوتایم که نو هم است . گروهی خانه ام و يك لك افغانی که به کوپراتیف تپیه مسکن مامورین تحویل نموده ام راستی من در یکی از دوایر دولتی مامور هستم و اوقات فراغت خود را تکی رانی میکنم تا وسایل زندگی بهتر برای زنونو کودکم فراهم سازم و امروز غیر حاضر شده بودم ناچار رفتم و تا کسی ام را برای خریدی بیرون کشیدم .

بیایم سراصل موضوع : خشویم گاه بیگانه بخانه ما سر می زند و از همه چیز انتقاد میکند رنگ و روی دخترش را نشان میدهد و میگوید هر روز لاغرتر شده می رود در حالیکه از روزهای اول ازدواج تا کنون خیلی هم چاق و خوب شده . دخترش را وادار کرده که يك زن باید پول معاشش را در خانه مصرف نکرده راسا بیانک تحویل کند بدخترش میگوید : نم فرادیت را بخور جوری و نا جوری داری .... در حالیکه زن وشوهر باید شریک زندگی هم باشند گاهی مفلسی بسراغ آدم می آید چه فرق میکند که زن پولی هم خرج کند . زنم معتقد است که هر چه مادرش میگوید راست است چونکه او بزرگتر است و در زندگی تجربه دارد .

بنظر من پول مهم نیست . مهم ایست که چرا بعضی از دختران جوان ما وقتیکه شوهر میکنند خود را مستقل احساس نمی کنند و تا سرحد آخر زیر تاثیر حرفهای مادر خود میباشند .

وقتی خواستیم عکسی از وی بگیریم خندید و گفت عکسم را با چیز هائیکه در باره خشویم گفته ام اگر یکجا نشر کنید روزگار من روز گهلی خواهد شد بهتر است اوندا ند که من از دست او شکایت کرده ام اگر درد دل مرا چاپ کنید حتما مجله را برایش نشان میدهم تا ببیند که دخالت زندگی دو جوان را بسوی جدایی می کشاند .

شصت و یکمین سالگرد...

هموطنان آزاده و شرافتمند!
 بحیث یک خدمتکار بشما
 خطاب مینمایم . آزاد و مصئون
 زندگی کنید ، و بکار صلح آمیز
 بپردازید . آدمکشان اجیران -
 یکایی و چینی ، مزدوران نفا -
 میکران پاکستانی بقایای
 سنا و کسی ایران ،
 اسرا نیلی و مصری
 وضد انقلاب راتار و مار کنید
 دشمنان مردم ما آخرین نفس
 های تشنج آمیز مرگ خود را
 میکشند .
 تمام خلقهای افغانستان در
 یک جبهه وسیع بدر وطن در امر
 دفاع از استقلال و حاکمیت ملی ،

تمامیت ارضی و ترقی کشور
 در دفاع از شرف و ناموس وطن
 با دولت خود ، دولت جمهوری
 دموکراتیک افغانستان تحت
 رهبری حزب دموکراتیک خلق
 افغانستان به پیش میرود !
زنده باد مردم آزاده و شرافتمند افغانستان !
دروود به روان پاکشدهای قهرمان راه آزادی و استقلال!
در دفاع از استقلال تا پای جان می رزمیم !
زنده باد آزادی و استقلال افغانستان قهرمان و انقلابی!
زنده باد انقلاب !

پیرامون پلینوم سوم

نفاق و تفتی را که حفیظ الله امین چاه سوس به امر باناران امریا لیست خویشی در حزب ایجاد نموده بود روز بروز محو می شود و وحدت و همبستگی سا زمانی رو به تحکیم هر چه بیشتر می باشد هم چنان توان با تحکیم وحدت خصایص بیکار جویانه اعضای حزب بر سر عت رو به افزایش و باروری می باشد . هکذا تمرکز و بسیج کلیه نیرو های ملی ، دموکراتیک و وطن پرست در یک جبهه وسیع ملی بدر وطن رو به تقویت و استحکام میباشد تا این همه نیرو ها دست پر دست هم ناده و چاه معی را اعمار نمایند که در آن ظلم و ستم و فساد و استعمار انسان یوسیله ای انسان نشانی نباشد . این همه حقایق توسط پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان همه جانبه و بشکل مبسوط ارزیابی گردید . هکذا پلینوم با تذکر بخشی از تره های کمیته مرکزی که به مناسبت دو مین سالگرد انقلاب نور صادر شده بود ، این نکته را که علی ترین هدف حزب و دولت عبارت از بالا بردن سطح زندگی مادی و معنوی مردم و تامین سعادت کافه مردم افغانستان می باشد ، بیکار دیگر این تعهد را تکرار نمود . هم چنان پلینوم از سهم گرفتن هر چه وسیع تر مردم در راه اعمار جامعه نوین ، راه دموکراسی ، به نیکی و ارج فراوان یاد آوری نمود .

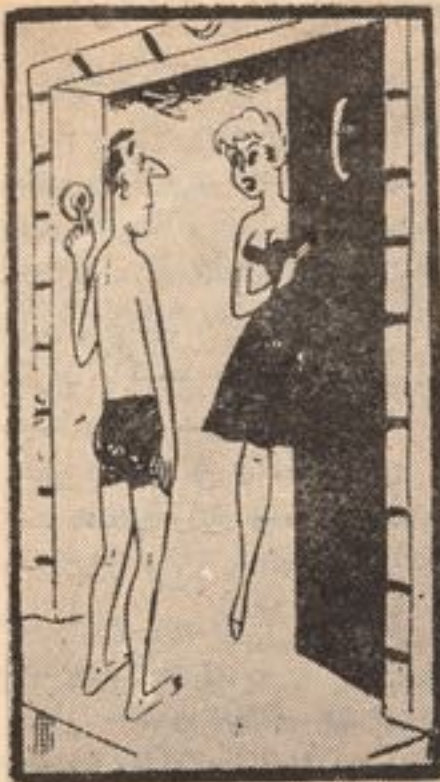
های مردم افغانستان را بر ارتجاع بین المللی بخصوص امریای لیستی امریکا می امیر یا لیزم انگلیس و شرکا یش ، شونیزم عظمت طلب چین و ارتجاع منطقه و ارتجاع عرب نا گوار ارزیابی کرده و نتایج ایسن تا لیرات نا گوار را که خلاف روحیه بشری و انسانی است هما تا تشدید مخالفت عملی و براه انداختن توطئه و دسیسه از طرف آن محافل و نیرو های ارتجاعی و عقب گرد بر علیه انقلاب ما ، کشور ما و مردم ما که اینسک اظهارین المنس است دانست و بعد از ابراز تقرین فراوان بر ارتجاع و امپریالیزم و اعمال روسپناه آنها عمده ترین وظیفه مردم ، حزب و دولت وقوت های مسلح افغانستان را در شرایط فعلی همانا مبارزه و مجادله علیه ضد انقلاب بهر شکل و رسمه که باشند دانست و پس از آنکه مبارزات و سر بازی های مردم و بخصوص نیرو های مسلح و قهرمان افغانستان را موثر و کشنده بر علیه ضد انقلاب هارا بر علیه نمود هنوز این مبارزات و بیکار هارا بر علیه ضد انقلاب بسنده و کافی نداشته و تشدید و تعمیم آنرا لازم و ضرور شمرد . در پلینوم بصورت بسیار واقع بینانه اعمال ضد انقلابیون را که برای اعاده حاکمیت مرتجعین بر باد رفته تلاش مذبحخانه براه انداخته اند تفسیح نموده و تقرین های بیشماری را به آنها فرستاد .

نیرو های ضد انقلاب ، ضد مردم و ضد کشور ما که با اعمال خود قتل ، جرح ، ویرانی آتش سوزی و نا آرامی مردم را بوجود می آوردند و هکذا با اعمال غیر انسانی خود علاوه از ایجاد نا آرامی و وحشت سد راه تطبیق پلان های دولت بری اعمار جامعه نویسن می شوند و می خواهند کشور ما را عمداً عقب نگه داشته شده نگه دارند روی همین ملحوظ پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان تحت چنین شرایطی مبارزه تقرین و مسلحانه را بر علیه نیرو های اهریمنی ضد انقلاب تا سرحد پیروزی نهایی

احکام صریح فرآنی و شریعت نبوی است ، قریه به قریه ، ده به ده ، کوی به کوی نجات ضربات کشنده و محو کننده قرار داد و زخم برای رسیدن به این هدف والا همانطوریکه در پلینوم سوم کمیته مرکزی ح ، ده ، ده ، ده ، نیکی و روشنی تذکر رفته است اتحاد و همبستگی همه نیرو های انقلابی و دموکراتیک ملی و تریک سخن اتحاد آنالیکه با پیروزی انقلاب ظفر مند نور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن زنجیر های اسارت و بردگی را از هم دریده اند ، لازم و ضروری میباشد ، وحدت همه نیرو های ترقیخواه و ملی وطن پرست از یکطرف ، وحدت کامل مردم و دولت از طرف دیگر و فشردهگی و وحدت حزب دموکراتیک خلق افغانستان این تلایه بسرد نجات بخش مردم بر علیه تاریکی ها و ظلم ها از طرف دیگر می تواند ضامن استواری برای پیروزی نهایی بر ضد انقلاب باشد . نوآینده نه چندان نور ما شاهد قلع و قمع کامل نیرو های اهریمنی ضد انقلاب و وطن خود خواهیم بود . به پیش بسوی محو کامل عناصر ضد انقلاب ، ضد وطن و ضد مردم ، زنده باد مردم سر بلند افغانستان .

آزادی جز...

زیاد ندارد مجبور با ایمان ، ایمان به آزادی و ایمان به ما و وطن هستند و می توانند پای مردانه علیه استعمار امیر یا لیستی انگریز (استعمار ریکه دو بار قوت و ضرب شمشیر افغانها را چشیده بود) . آری شصت و یکسال قبل مردم ما بیکار دیگر از یک آزمون بزرگ تاریخی فاتحانه بیرون آمدند و با این عمل خود به تنها استقلال فروخته شده خود را که توسط سلاطین خائن معامله شده بود بدست آوردند بلکه به عنوان اولین کشور مشرق زمین بیرق آزادی و استقلال را برافراشتند و می توان گفت که آزادی مردم افغانستان طلیعه آزادی همه کشورهای مشرق زمین و تحت استعمار بود . اینک سالگرد استرداد استقلال کشور خویش را در حالی جشن میگیریم که مردم ما با خیزش ظفر مند ششم جدی ۵۸ وارد حیات نوین شده اند و انقلاب شکو همند نور مرحله دوم تکاملی خویش را می بیند . روز تا روز رنگ حیات مردم را تغییر و تحول می دهد . ولی باید دانست اژدهای استعمار و امپریالیزم که با ضربه اول مردم ما (۱۹۱۹) زخمی شده بود با پیروزی انقلاب نور زخم کاری دیگری خورد و با پیروزی قیام ششم جدی ۵۸ زخم هو لئاک و کشنده ای خورده است که التیام نا پذیر است و از اثر این ضربه کاری نیم جان شده و آخرین نفس های عمر جنسی و سپاه خود را می کشد لذا سخت به تقلا افتاده است تا مگر بتواند مردم افغانستان را از راهیکه یعنی راه انقلاب و پیروزی و بهزیستی که برگزیده اند بر گرداند ولی همان طو ریکه مردم ما تا امروز در عمل ثابت ساخته اند بیکار دیگر در عمل ثابت می سازند که می توانند بایرمانه از وطن ، تمامیت ارضی وطن ، انقلاب و دست آورد های انقلاب دفاع نماید و با وارد ساختن ضربه های کشنده بر بیکار خوین استعمار و امپریالیزم و دیگر پاران اسی آنها را بگور لیستی بسازند . زنده باد مردم ، زنده باد انقلاب ، زنده باد آزادی .

فرمایش هادیه

مرد وارد يك فروشگاه مخصوصی هد به شد و از فروشنده پرسید :

- ببخشید آقا، میخواهم برای نامزد من هدیه بخرم ... شما چه چیزی را مناسب می دانید ؟

فروشنده پرسید :

- نامزدتان بسیار جوان است ؟

- نه چندان .

- مقبول است ؟

- نه، آنقدر هاهم مقبول نیست .

- دختر ثروتمندی است ؟

- نه چندان ... ولی چکار به اینسپادارید...

فقط بفرمایید چه چیزی را توصیه میکنید .

فروشنده باخونسردی جواب داد :

- من توصیه میکنم او را فراموش کنید

و با دختری دیگری ازدواج کنید .

زن به مرد همسایه - وقتی گفتم در هر وضعی هستید بیاید هیچ فکر نمیکنم در اینحال باشید!

بالاخره موفق شدم

- بلی دوست شیرین عزیزم: من بالاخره موفق شدم!

- به چه موفق شدی؟

- گوش کن ... حالا من آدمی هستم که

هم عاشقم وهم معشوق .

... بلی بسیار خوب است .

- البته ... اما فقط يك مشکل دارد .

- چه مشکل ؟

- طرف يك نفر است .

- چطور ... نفهمیدم ؟

- من عاشق يك دختر قشنگ هستم، اما

بیشخدمت بدبخت منزل ما عاشق منی شد!

بلوغ شرح

تورین

نمایشنامه ای ما برای تلویزیون تمرین می کردند درام بسیار عاشقانه و پرسوز و گداز بود به قلم یکی از نویسندگان نیمه هنرمند نوشته شده بود در موقع تمرین، نویسنده خودش هم حضور داشت و وقتی کار تمام شد از یکی از دوستانش که او هم حاضر بود پرسید :

چطور بود ؟ والله بد نبود وی نظر من بهتر بود که آخر کار دختر به جای اینکه با زهر خودکشی کند با تفنگچه خود کتشی می کرد .

چه حرفی مزخرفی چه فرق میکند خیلی بهتر این است که صدای تفنگچه مردم را از خواب بیدار میکند و می فهمند که نمایش تمام شده است .

زن هوشیار

احمدتازه داماد به مادر خود گفت :

- از وقتی که زن گرفتم تمام کارهایم خوب شده دیگر حتی در لباس يك دکمه افتاده هم پیدا نمیشود .

مادر وی با خوشحالی گفت :

- نگفتم که زود زن بگیر تا سرو سامان پیدا کنی!

بلی! مادر، زخم دوخت و خیاطی را برایم یاد داده است .

زن - آه عزیزم ... حالا ما میتوانیم رسماً باهم ازدواج کنیم !!

از سبعلو مات من استفاده کن!

پدر با پسری کوچک خود داخل شهر بزرگی شد . پسر سوال کرد :

پدرجان! این منار را برای چه آباد کرده اند ؟

- نمی دانم .

- این تعمیر بزرگ کدام موسسه است؟

- نمی دانم .

- این ساختمان بزرگ در چه وقت آباد شده است ؟

- نمی دانم .

پدرجان! شما از سوالات مکرر من خسته نمی شوید !

- نه پسر جان! هر قدر دلت میخواهد سوال کن زیرا درین صورت میتوانی از معلومات من استفاده کنی .

پس این قبیله بلند قد ها که میگفتند کجا هستند !!

من قابل قدر یف زیاد نیستم

در محکمه سارقی را محاکمه می کردند .

رئیس محکمه مشغول قرائت اعدالنامه بود روبرو هیات قضات محکمه کرده بلی قربان ...

این مرد در کمال ذیرکی و مهارت و با مهارت دقت و تردستی دست به چنین سرقتی زده .

درین موقع مشیم از جا بلند شده تعظیمی کرد و گفت :

- اختیار دارین آقایان ...

اینقدر بنده را خجالت ندین آخرین دلیل تعریفهای شما نیستم!

گریز از پر حرفی خانم

چند نفر دوستان نور هم جمع شده بودند و صحبت از نوازده ماه سال راندانشن یکی از مدعوین رو بدیگری کرد و گفت :

- شما چه ماهی راندر سال بیش از سایر ماه ها دوست دارین ؟

او بلافاصله جواب داد :

- ماه حوت را!

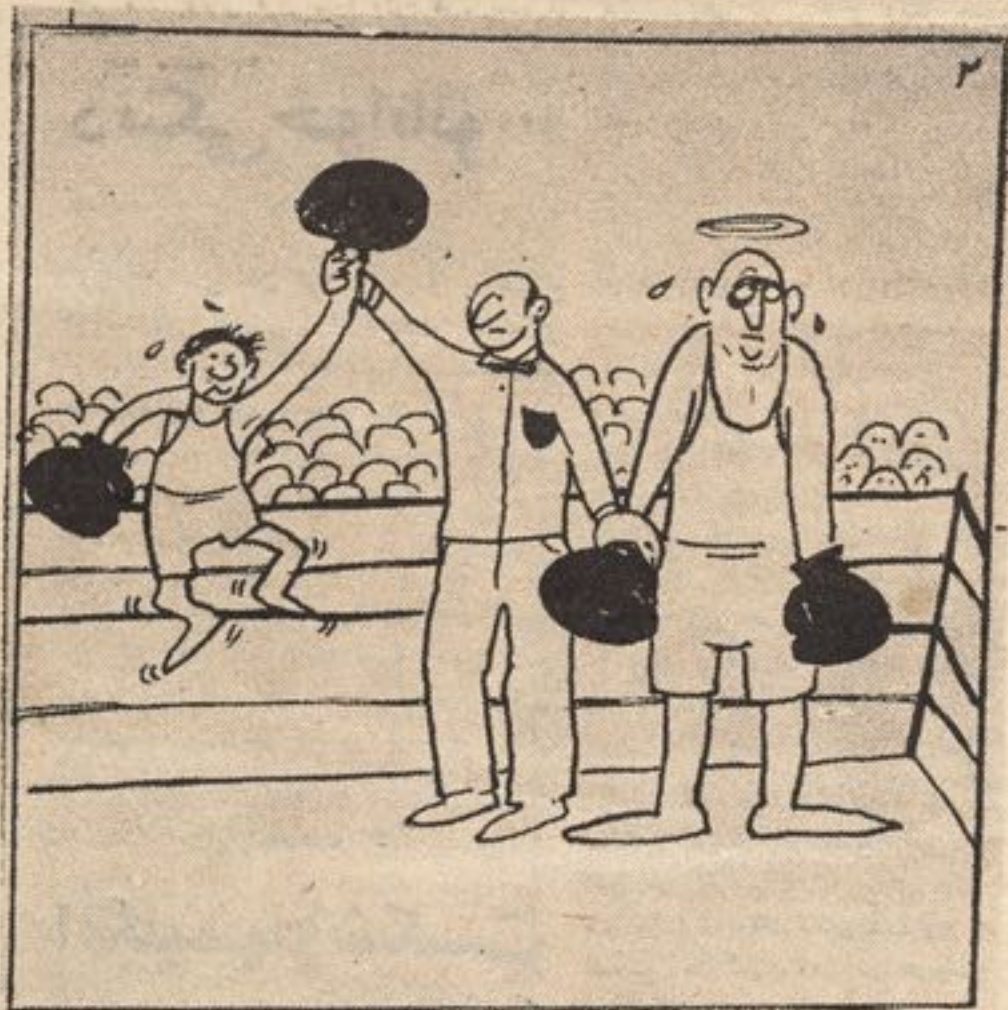
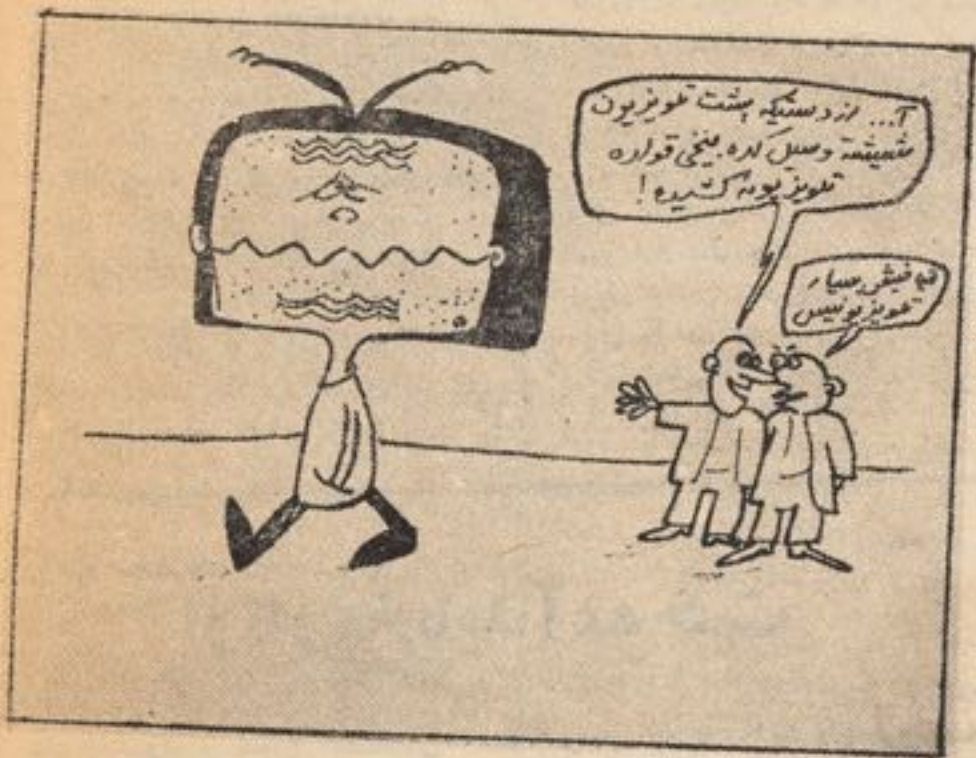
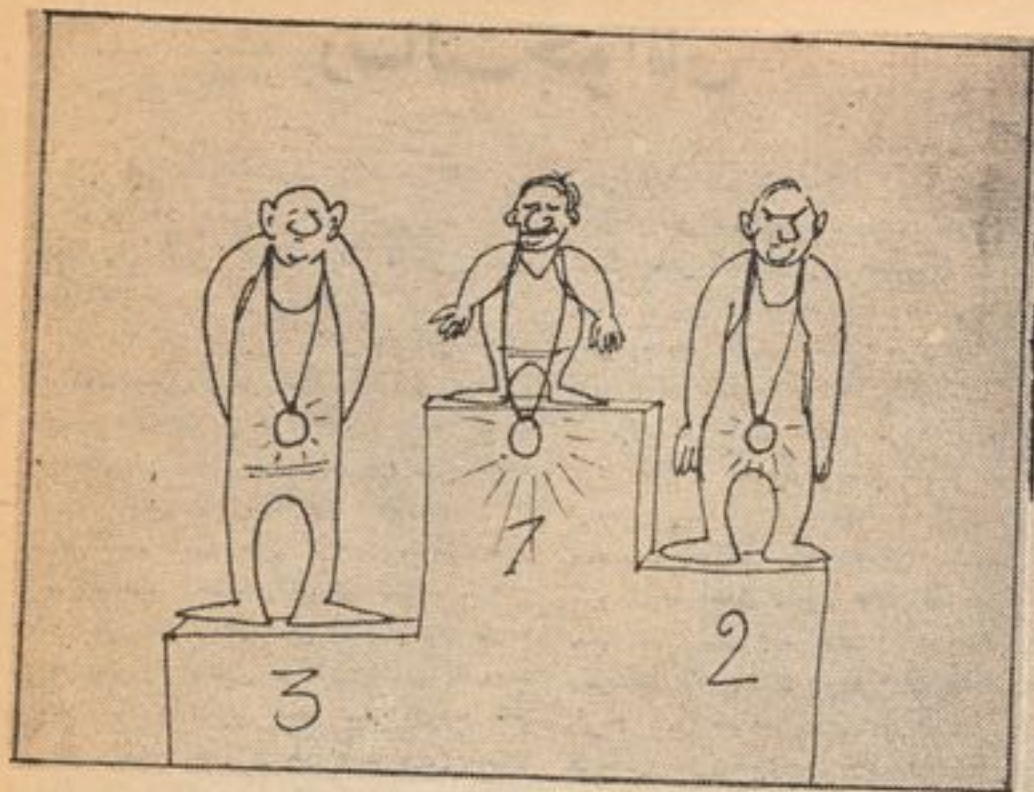
اولی با تعجب پرسید :

به نظر شما ماه حوت مزیتی به ماه های دیگری دارد ؟

- هیچ فقط چون ماه حوت بیست و نه روز است و يك روز کمتر گرفتار پر حرفی زنم میشوم!

اینهم کتابخانه بنده ...

رسالت جوانان

سایر هموطنان ماسعوف رزمنده واقلا بی شان رابردور حسرب دمو کسراتیک خلق افغانستان (پیشی آهنگ طیفه کارگر کشور) روزناروز فشرده تر ومحکمتر گردانیده بسا ادامه مبارزات علمی ، منطقی واصول حویش توانستند بزودترین فرصت زمانی برنجهاو عذاب های دیرین مردم خود خانته بخشند وانقلاب دورانساز نور را به پیروزی برسانند ودولت جمهوری دموکراتیک افغانستان را منحوت ره آورد عظیم انقلاب شکوهمند نور نصیب خلق زحمتکش خویش سازند .

اکنون که انقلاب ملی ودموکراتیک ما به زور بازوان توانایی مردمان عسذاب دیده ومستضعف ما پیروز شده است وروزنه های سعادت وخوشبختی از هر جهت بررخ اسنان عذاب دیده جامعه ما که تازه از بند مظالم ورسته است لیخند مسی زند رسالت کلی جوانان وسایر وطنپرستان بهایان ترسیده است ، زیرا امروز که ما سکوت دبریسه رابشکنسته دوران آزادی وآبادی وطن رراآغاز کرده ایم ارتجاع داخلی وخارجی وکلیه نیرو هایی که با منافع مردمان زحمتکش ما و جهان تضاد آشتی ناپذیردارند به سردمداری ایالات متحده امریکا این قوماندان فتنه گر جهان امپریالیزم بر ضدوطن مردم و انقلاب ما یک جنگ اعلام ناشده بی را برآه انداخته روز تاروز به نیرنگ ها ودسایس خاینانه ووزیلانه خویش در برابر مردم آزاده مامی افزایند .

در این مرحله حساس تاریخ کشور که

ارتقا ریخ باید آموخت

عالم وفیلسوف و مورخ انگلیسی ۱۸۸۹ و شینگلر فیلسوف ومورخ آلمانی ۱۸۸۰ - ۱۹۳۶ نیز درین ردیف نام برد. جوهر ومحور اصلی طرح وتحلیل علمای باستانی تاریخ و جامعه که در فوق از آنها ذکر کسردیم وهکذا علمای قرون اخیر ومعاصر همه وهمه دست یابی به خوشبختی واقعی بشر بود وآنها می خواستند انسان برقله خوشبختی صعود نماید ولی باناسف باید گفت که با وجود این خواست انسانی، آنها توانستند که نه تنها انسان را بر قله ایده آل بلند سازند بلکه راه ها وسایل این صعود را نیز به صورت فورمولبندی شده وعلمی وعملی ارائه دارند

زمانی که اکثر اجزای جامعه بشری از یک فورماسیون (نظام) اجتماعی ، اقتصادی به یک فورماسیون دیگر جهش می کردند وتاریخ همان جوامع نقطه عطف خود را می گذارند (مثلا هنگام گذار از بردگی به فئودالیزم) مورخین از همان ردیف بالا ترصدد آن می شدندکه به رنج ودرنوا آلام توده های

نگاهی به بخشی از...

چنین حرکات موزون و (اوستر اتوری) یونانی راهراعات نموده است. از نظر گر یو نسو گرافی این صحنه از صحنه های نیراتیف یا انضالی موضوعی به موضوعی است ، وراهبه مراد گیرنده هندی را نشان میدهد تا بعداز عقد عرو مسی اش برای (جیون) یا زندگی آینده خو شیخت باشد در حالیکه صحنه های بعدی نشاندهنده این مراد گیرنده پا شوهر و طلقش ظاهر میشود ، در واقع مونیوع هندی پوده ولی کار استاد هیکل ساز ویکر ساز قدرت و انگیزه موضوع را آتچنان بالا برده که کلیه قوانین اجتماعی سنن ، آداب و کلتور بیرون این هنر در نومعه و گسترش یکی از تود ما نهایی حاکم شاید به اساس کشف مسکو کات مربوط گوشانی هارول عمده راداشت . برای اینکه نتوانسته

باشیم این مساله هنری یونانی و تهنذب هندی یونانی را در یک زمان معین مشخص از نظر کرو نو لوجیبا رسعاوره های وسیعی یونانی در قرون منعلای مورد بحث قسراا بدعیم مجبوراء به اساس طرح قبلی بقایا و و یا انحطاط این هنر و مذهب را از نظر دوره های تاریخی در ساحاتی دیگر جستجو نمائیم.

عملو نو نه غایه نه پدی او به هر وخت کن بی غندی . نو دشوا نا نو او تنکی خوانا نودپاره بنایی چی دهرهول اعتماد او باور به کبیلو او را جلدو لو کی شه لار غوره کبری او ن ورخ تر هر شه دمنخه د نو لنیز ژوند به متر فی گرخو لو کی د خوانانو او خلکو یو والی او بیا به کمه سره دافضادی اواجتماعی ستو- نرو دلیری کولو لیاره دبرمخندلو نجر سو شخه به استفادی سره به کار او زیار لاس پوری کبری چی لهبیکه مرغه دغو بکو نه به غوره نو که اوس اوس زموو گران خوانان اوان تنکی خوانان او خلک متوجه شوی دی او هیله لرو چی د گران هوراد افغانستان به جوهدو لو کی هر یو بخیله بر خه کی خیل رسالت او وظیفی به پاک او سپیخلی زره او ورین تندی سرته ورسوی او تر وسه رسه پوری د هغه د بر مخشک دیاره هغه وکری.

سلطنت گردید ودر اواسط سال (۱۸۸۰) که امیر عبد الرحمن در آ سنای میا نه به سه سر می برد بهافغانستان آمد وه باد شاهی نشست ، بلا شهای امیر تر خصوصی گسترش تجارت که یک نوع تایید ریفورمهای امیرشیر علی بود بساعت آن کسردید که در سال های بعد مناسبات نیبه سرمایه داری تر جا معه افغانی رشد کند واین مساله درواایل قرن بیستم انگیزه اصلی بوجود آمد که باعث جنبش افغانان گردید تا اینکه درسال ۱۹۱۹ استقلال خود را بدست گر فتنند . این بود تحلیل او ضاع در قرن نود هم که بطور مختصر بیان گردید .

امپریالیزم استعمارگر و فرستادگان خرابکار شان تا سرحد پیروزی نهایی ادامه میدهند ومردم رزمنده افغان نه تنها اینکه اکسون نوسنان ودشمنان شاترا نیک تشخیص نموده اند بلکه میدانند تا تجاوز دشمن ادامه دارد نبرد عادلانه آنها برای تحقق اهداف انقلاب نور نیز پایانی ندارد واین رسم مبارزه بی بی امان مردم ماست برای حصول آزادی کامل وتحقق اهداف والای انقلاب نور . درودبرروان پاک شهیدای راه آزادی .

امپریالیزم استعمارگر و فرستادگان خرابکار شان تا سرحد پیروزی نهایی ادامه میدهند ومردم رزمنده افغان نه تنها اینکه اکسون نوسنان ودشمنان شاترا نیک تشخیص نموده اند بلکه میدانند تا تجاوز دشمن ادامه دارد نبرد عادلانه آنها برای تحقق اهداف انقلاب نور نیز پایانی ندارد واین رسم مبارزه بی بی امان مردم ماست برای حصول آزادی کامل وتحقق اهداف والای انقلاب نور . درودبرروان پاک شهیدای راه آزادی .

و آنها مکتب پیر گمون کار شده است ، باطرح این مساله که مسو های مواج و کشانیده شده به عقب، چشمان بزرگ، ابروان کشیده و بین راست با شاب گردن و جسم بکلی با قیافه و چهره (ژنی) مکتوبه فدهه ومجسمه های اله سبب نیکس و (دیوان) پیر گمون داشته و سنبل یا شیوه هنری آن خود را از مکاتب دیگری هنری یونانی مانند لپ و بو لکلیت می کنند . در حالیکه چنین شیوه را در مکتب هنری گترا هارا و ماسورا خیلی کم مشاهده می کنیم . صحنه دیگری عبارت از دو مجسمه فروتنال وابسته بودا وراهبه است کهراهبه مذکور ثرحالت احترام وسپاس یعنی (پوز) به بسو د ا است در یسن صحنه انا نومی و تناسب این راهبه آتقدر مشایه مجسمه های پلا ستیزی و امیر یک یونانی است که کلیه قواعد هنری درین دو مجسمه خیلی ها مراعات شده و این دیگر هنر مند یونانی قرن سوم ودوم هده بوده تا

دتنکی خوانانو...

یو کبری دی بی شایه او به هدر شی او خوا- نان په مختلفو عوا ملو کی مختلف شیان زده کوی اویداسی حال کی بیایه او په صحیح تو که لاس په نورو نا مساعد و کار و نو او عملو نو و می ، که محیط نا مساعده او نا ساز کاره اوی نو هرو مرو خوانان بسه استفاده ستره الکو لو او نورو مخدرا تو حیل اقتصادی وضع خرابوی هری خوانه لاس او پیشی وهی تر خو چی شه نا شه د خیلو دغو بدو او ناورو عملو نو دیاره یو شه نسسی برابر کبری چی دخیل عمل دیاره به آخره کی پایه بند محکوم وی او یا د فقیرانو غوندی د یوی پودی دیاره داسمان سفوری حساسی چی پداسی وخت کی بیادتر لنسی هیچ یو غری هم د دوی پنده خراب او ناورو

انگلیسها وشکست

به بالا حصار رسید . در سال ۱۸۷۹ محمد جانخان با قوایش وارد کابل شد که مردم نواحی کابل ازوی پشتیبانی خوبی کردند اما ورود قوای تازه دم از هند باعث شکست او گردید در سال ۱۸۸۰ انگلیسها غزنی را که مرکز قبا مها بود اشغال کردند وهزاران هزار اهالی را که با تیر ها بار بار میاه منظم انگلیس را تارو مار کرده بودند از تیغ کشیدند امیر یعقوب مجبور به تسرک

قیام مسلحانه...

امروز نیز وطن ما، انقلاب ما ومردم کشور طرف تجاوز امپریالیزم جهانی و گمناشکنان وطنفروش شان قرار دارند ، نبرد انقلاب و آزادی ادامه دارد که جوانان غیسور اردوی قهرمان کشورومردم شریف مامتحداکروههای مقاومت را تشکیل داده به نبرد عادلانه علیه

تازه ترین گزارشات

را که گفته میشود از نسل انسان های عصر یخ اند که در مناطق پوشیده از یخ چند تن آن هنوز هم زندگی دارند ، بهتر به انسان های امروزی معرفی بدارند .

بهمین ترتیب سیمینار تحقیق و بررسی قبورتیکی از طرف موزیم داروین دایر گردید کار این سیمینار را تجسس و کاوش روی

انسان های عصر یخ تشکیل میدهد . سیمینار در لندن سیمینار در چند گروه مقسم گردیدند . این سیمینار بیش از یکمیلیون هزار خیر و املات جدید در زمینه انسان قدیم

تهیه و گزارش کرده اند که برای کاوش های بیشتر بسوی قیز شان ، بسوی کسوف

های پامیر و شمال قفقاز راه افتادند که بهتر است در اینجا در مورد دو خبر تازه گزارش بدیم . خبر اولی اینکه دو تن از توریمت ها در کوه (بر مامیت) واقع در پایکاهی در کوه قفقاز ، پس از اقامت

کو تا سه سفر اقامه داده (والیری کولسوف) یکی از دو تن مذکور در راه باریکی گام نهادند و رد پای معنایی کسوف را روی بر آنها تشخیص داد . طول این پاها

(۵۰ سانتی متر) ، عرض در حدود سی سانتی متر ، اما کمی آنسو تر پل یا هانیکه بیشتر شبیه پای اطفال بود ، دیده شد اما این رد پاها تا قسمت

یک دیوار سخره یی دنبال و از آنجا قطع میشود و چنین بنظر میرسد که گویسی صاف آن پل پاها بدیوار بر آمده باشد

اما چطور ممکنست که بدون وسایل بدان دیوار عظیم و لغزنده به تنهایی بالا شده باشد . خبر دومی از کشور تانزانیا بدین شرح گزارش یافت : یک کشف تازه در

مورد انسان های متعلق به یکمیلیون سال قبل صورت گرفته و بر روی های جدید مدعی است آثار پل پای انسان های قدیم را روی

خاکستر آتشفشان ها تشخیص داده اند و از میان همین خاکستر ها اسکلت های متعلق به انسان یخ پیدا شده که بیقین این

بظاهر معاینی پیش نمیتواند باشد . اسکلت انسان های عصر یخ مکر در میان بقایای خاکستر آتشفشان ها چه میکند آیا برای

محققین این یک مانع نیست؟ یک گروه سیمینار موزیم داروین که توسط یکی از اینست های قدیم بنام (کیف ایگور) رهبری می

گردد کار تحقیق شان بتازگی در یک گردنه سلسله کوه قفقاز در تاجیکستان ، جا بیکه پل پای انسان های عصر یخ زیاد باقیمانده ،

یابان بخشیدند . آنان بیش از (۱۰۰۰) کیلو متر را عقب گذارده و در چند محل از چاب پا های بزرگ عکاسی کرده اند . اما مسئله

طنین آزادی در...

اینجا ست که نیاکان ما جنگیده اند . با مغز شان و با شمشیر شان و با بیل و کلنگ و داس شان .

چه در روزهای تاریک و چه ایام روشن . ویر آفتاب . چه در سعادت و چه در بدبختی . قلب ملت ما تپیده

تا ماصاحب آن چه امروز اذآن هست شده ایم . در این قطعه نیز شاعر ستایش گرزادگاه خود است . ستاینده مردم و آزادی . چنانکه

گفته آمد . مردم ، وطن ، آزادی ، طبیعت مفاهیم جدایی ناپذیر از هم اند . نام وطن و آزادی همیشه برای انسان ارجمند بوده است.

شاعر در این قطعه روح گذشتگان و نیاکان را ارج می گذارد . آنها ای که در شب تاریک . در روز گاران استبداد و سطره جهانخواران با ایمانی خارا بین

و راستین به پیشو از مرگ رفتند خونهای خود را ریختند تا قلمرو خود را از تاداج و غارت نجات دهند . از ارزش ها ، سنن و افتخارات خود دفاع نمایند . باید همیشه

با بیداری های گذشتگان را ستود . باری آزادی به آسانی به دست نمی آید آنها ای که درین راه رزمیده از جان های خود گذشته سر های خود را در کف گرفته اند . بایرداری ها و مردانگی های گذشتگان را

باید همیشه ارج نهاد . آنها ای که در روز و شب و سر ما و گرما آماده ی بیکار بودند مردانه رزمیدند . هراس و ترسیدند برای یک لحظه هم به خود راه ندادند . باری وطن را باید همیشه از دستبرد و تاراج وحشی ها ، چون زدگان و دشمنان آزادی واقعی انسان

دور داشت و درین راه همیشه بیکار کرد . و آماده ی هر گونی اینبار ، قربانی وار خود گداری بود . وطن و آزادی واژه های سکو- همد است .

«ضیا گو کابل» نویسنده ی ترکی که یکی از آزادی خواهان بود درین باره خطاب به دختر خود که «حریت» نام دارد از زندان می نویسد :

«... دختر گرامی من حریت! برای کسانی که از آزادی محروم اند زندگی بسیار سخت

است . مقصودم از آزادی دو گانه است . و من از هر دو محرومم . تو یکی از آن دو هستی و اگر به تو دست بیا بیم آن دیگری

نیز از آن من خواهد بود . نام تو به همان خودت است . روزی خواهد رسید که تمام مردم و تمام ملت ها آزاد خواهند بود .

فکر شان آزاد خواهد بود . و وجدان شان آزاد خواهد بود چیزی نمائند که نوع بشر این ایام تیره و تاریک به پایان برساند . حق

بر زور چیره خواهد شد و چون آفتاب نان در رافق لاجوردی طالع خواهد گردید و حتی در آسمان ضمیر انسانی از آفتاب طالع

در خشان تر خواهد بود . این همان آفتاب آزادی که پر توش حقیقت نام دارند حرارتش را عشق و محبت می خوانند . ای دختر گرامی شاید از من بپرسی که وظیفه ی آن چه خواهد بود ؟ . بدان وظیفه ی آن ، عدالت

است . با این نمونه ها و مثال که به گونه ستارده فرا هم آمد چنین نتیجه می شود که همه ی ملت ها ، کشور و قلمرو ها با فرهنگ ها ، در یافت ها . سنن و آیین ها

و نژاد های مختلف و متفاوت . آزادی را ستوده اند . کشور خود را دوست داشته کرده اند . پس باید این ودیعه را که حقیقت

است . و انسان به آن نیاز مبرمی دارد . آن گو نه که به هوا و آفتاب و باران ارج نهاد . پاسداری کرد . باری جدال در سطحی گسترده در جهان اقامه دارد . باید بر را

از دست نیا نداشت جنگ کهنه تو به بیان نرسیده نیرو های سنگر ، غارتگر و استثمار گر و نیرو های امپریالیستی که

نیرو های سنگر ، غارتگر و افزون طلب که همیشه به سودخووزیان دیگران اندیشیده اند . توطئه می کنند به ملت های آزادی

خواه و طرفدار صلح و ترقی اجتماعی که از معنویت انسان دفاع می نمایند مجال پرواز نمی دهند . آواز ها را می خواهند خفه نمایند باری باید بیداری را از دست نداد و همیشه در سنگر نبرد ایستاد و از حق و عدالت و آزادی با قاطعیت ، شهادت و شور انقلابی دفاع کرد .

په تیاره کبسی...

تودیدو سرعت هم لروی، یعنی که نوهوی غوهه سطحه هر خومره زروچه او توده شی په هغه اندازه تصویروشانه او خلانسه تشکیلیری .

د (ای،وی،ای) فعالیت تری حده زیان تی چی ترخمکی لاندی فابریکی دهغه حرارت په اثرچی توپانگوبه شکل بی دخمکی سطحی

ته را استوی هم پتی نه شی بانه کیدای یا به بل عبارت ددی امکان شته چی د(ای،وی،ای) خخه درخمکی لاندی فابریکو تصویر ا و نقشو دلاس راولولو دیاره استفاده وکرو .

دنتی ساینس پوهانو دیاره دحرارت پیمانانه اواندازه نسبتا مشکل کارنی داخکه دحرارت دچگو درجو تاثیر پرفلزاتو باندی تراوسنی

پیری پوری لاهم بته نه دی معلوم شوی، بیاهم د (ای، وی، ای) په ذریعه کولای شو دتولو شیانو په باب دحرارت په چگو اوتیو درجو کی کافی معلومات حاصل کرو .

دکورونو ، نایرو او فابریکو جوړونکی داخه کوی چی مانی او نور ساختانو نه داسی ودان کری غودهوی تودوخ یخایه

خارج او ضایع نه شی . تر پیره وخته پوری هیخوگ بدی رمزنه پوهیده چسی نوهوی تودوخی خرنگه اودکوم خای خخه خارجیری،

خواوس د (ای، وی، ای) په ذریعه ناممکن شوی چی په خوشیو کبسی ناحقیقت خان ته په داسه کروچی تودوخی تودانی دکوم اړخ نه خارج اودتودوخی دخارجیدو دمخنیوی دیاره

دی کوم خایونه باید ترمیم سی . دطب پاکتران هم په خیل وارد(ای،وی،ای) داستعمال په لته کبسی دی . د (ای، وی، ای) داستعمال خخه دپاکترانو هیله نانه چسی

شاید دداسی تروغیو په کشف بریالی شی چی تراوسه نه وی کشف شوی . یوازی دطب پاکتران نه بلکه نور دبیلوبیلو خانگو پوهان او محققین هم په خیلو مریوطورشتو

کبسی د (ای، وی، ای) خخه داستفادی په غرض بوخت دی خود د (ای، وی، ای) په استعمال دخینو نورو گتورو اختراعاتو او ابتکاراتو په منخ ته راولولو سره بریالی او

دخیلو همنوعانو آرامی او هوساینی بشیره کی . بد نیست .

تا کتون شده است که در کنسرت ها با سا لون خالی و یا نیم خالی روبرو شوی ؟

اگر بگویم نه ، باور میکنی ؟ کوشش میکنم . پس در این صورت تا کتون استیفا ل از کنسرت هایم بد نبوده است و من واقعا از مردمیکه به هنرم ارج میگذارند سپاس گزارم .

اگر عشق باشد گناهی

• تو کنسرت هم نایر میکنی ؟
• بلی ، چرا نکنم ؟
• من نگفتم کنسرت نایر نکن اما حالا که علاقه گرفتی میگو یند عدلی میخالف این موضوع اند که با هنر تجارت میشود ؟
• من که با هنر تجارت نمی کنم ؟
• پس تو مفت کنسرت میدهی ؟
• مفت کنسرت نمید هم ، اما تجارت هم نمی کنم ، فقط هنرم را در خدمت مردم خود قرار مید هم و برای آنها که احتیاج به تفریح دارند چنین زمینه یی را مساعد می گردانم .
• جنگ نکن ، عابد کنسرت هایت چه طور است ؟

سلام علیکم دوستان و همکاران عزیز !
به آرزوی سلامتی و صحتمندی شما من
پرزایم به جواب نامه ها :
دوست عزیز پاینده محمد یار پور عضو
مدیریت ریسرچ پروژه بین المللی آبدات
تاریخی هرات !

داستان «لبخندی تفاوت» را منس تا هنا
خواندیم . و باز هم با تاسف فراوان عرض
شود که داستان هنری غیر از یک مقاله
سیاسی است . در داستان تصویر جسی
گفتگو های استدلال گونه را پر میکند و
نمی گذارد که شما را با و جدل های غریبان

من از قالب داستان بکشد . دیدگاه و
خیزگاه فکری نویسنده بسیار مهم است
و نمی شود با شیر شتر خوردن و سوسمار ،
غرب را بر سر تن بکوییم چنانکه در قسمت
از داستان شما خصلت انسانها را از نوع

غذا دریافته اید که نمیدانیم این فورموله
جدید چگونه است و چطور خصلت آدمی را از
غذا پیدا میکنند . ما نمیدانیم آنکه با سو
می خورد آنکه چلو ، و دیگری که پیانوه می خورد
و آند دیگری ماشاوه ، چگونه بدانیم که اینان
چگونه فکر می نمایند ؟ ما از شما دوست عزیز
تقاضا داریم و تا آنجا که میدانیم «پاسخ
پیشین شما به پاسخگو» شخص انتقاد پذیری

استند و حقایق را صبورانه و مسوولانه قبول
می کنید و درست هم می فهمید که در این
موارد یعنی نشریک داستان و یایک پارچه
شعر آنچه لازمست باید توجه داشتست و
نویسنده را نیز آگاه ساخت که این نوشته
چنین معایبی را داراست ، نه اینکه از رنجش

خاطره نویسنده ترسید و گفتی هارنگفت .
در داستان نویسی استعداد لازم را دارید اما
هنوز استعداد تان را پرورش نداد . ایندو
پرورش استعداد فقط با مطالعه میسر است
و کنجکاوانه نگریشتن . تقاضا اینستکه
داستانهای چخوف باب طبع تان است و از
اینرو کتابهای او را بکشایید و به وقت

بخوانید و ما را هم در تماس بگذارید که چند
داستان او را خواندید و چه نتیجه گرفتید .
به این انتظار خدا حافظ ، ولی خاطر شما را
جمع کنیم که نشر و چاپ این نوشته را در
فکره پروراند ، بلکه این توقع را برای
داستانهای دیگر بگذارید . بیفیم بعد چه
میشود ؟

دوست عزیز محمد یاسین محصل انجری ؛
سه پارچه شعر ، سروده طبع شما به دفتر
مجله رسید . در کاغذ ، بسیار اقتصاد نموده
اید و ورقه های کتابچه یادداشت خوش را
ناقص ساخته اید . در مطبوعات برای آسانی
و تسهیل کارها رسم چنین است که بیسک
روی و ز ق بنویسند و شما هم همین کار را کنید
و در همکاری های آینده مد نظر گیرید .
اینک نمونه از شعر شما :

بسا آن تگرگ های آزادی را - و روانه کن
در این دیار نور افشاده که کند تگ تگی به پام فلک
که بگسلد حلقه زنجیرها - و دهد سلام شان باشها
که دهم مژده به قلب خوشی که بهار آمد و دهد
آب آن گیاه تو... - چونمایان شوی بساز
بهار ...

به کی میگوید برادر عزیز که بسازد
تگرگ های آزادی را ، آخر سر همگان را
سوراخ خواهد کرد . یابه گونه یی ملامت را بدین
کنیم . خیرهستی دوست عزیز ، که ملا در یک
روز بارانی با شتاب و عجله می دوید که به گوشه
فرار و آرزیش باران پر کتار بماند . دوستی
به او بر خورد و به وی گفت : ملا از نعمت
خداوند میگریزی ، ملاحظه بفرمائید گفت :
نه من خواهم نعمت خداوندی را زیر پایانکم .

و پندگان خدا چگونه کنند ؟ اگر به زیر
نعمت آزادی روند سر و صورت آسیب می
بیند و اگر به زیر پا شود شرط انصاف نباشد
که آزادی ، این بهترین کلمه تکه تکه گردد...
و به آن قصه ملا و این استنباط از قصه میرسیم
به این پرسش که برادر آنچه رابه این دیار
دور افتاده می خواهید ، آزادیست یا راکت های
قاره یما ! به سر عزیز مبارک تان و روی
ندیده تان قسم ، که از شعر نفهمیدیم چیزی
برادر ، و از این گفته ی ماقهر نشوید برادر ،
بپذیرید عذرا را سراسر .

دوست عزیز احمدالله داغ عضو محامیان
سپین زر کند !

بعد از سلام چنین مینگار : «... هر چند
شما حقیقت را ذکر نموده اید لیکن نه ، زیرا
حقیقت تلخ است و شما چطور خواسته اید
در این ماه مبارک رمضان کام دوست تان را
تلخ بسازید و شیشه دلش را بشکنانید مگر
منی ترسید من هم میدانم که حقیقت چیست
و در کجاست لیکن تقاضای زمان و خواسته
های قلبی چنین است ...»

و شکست اینکه ، دوست عزیز ما شکایتنامه
خود را به رنگ سرخ تایپ نموده و در بالا
و ذیل آن ارتباطی را با هم گرم میزند که

جالب است ، به اینگونه که در پیشانی صفحه
«جواب نویسنده نام نامه ها» رابه رنگ
سیاه نکاشته و پایان آنرا یعنی ختم شکایتنامه
رابه نام احمدالله (داغ) مامور محاسبه
سپین زر شرکت کند زبه رنگ سرخ ، مگر
کلمه داغ را که سیاه است ، تحریر کرده
که معنای واضح آن رنگ سیاه داغ از کلمه
جواب نویسنده برخاسته است و واضح تر اینکه
این سیاه را جواب نویسنده داغ زده است .
دوست مهربان ، اگر این شوخی را در دل

داشتید که ما تفسیر کردیم بی حد خوش
افتید ، ولی اینکه حقیقت تلخ است و ما هم
جز حقیقت چیز دیگر نگفته ایم و کام شما را
در ماه مبارک رمضان تلخ کرده ایم ، بوزش
میخواهیم و شیرینی اش عید را میدهیم که
خدا کند نقل و چای بسیار تناول کرده باشید ...
این چند سخن جدی را هم بگیری ، بکسار
می آید گر چه باشد زهرمار ، در شعر تان
میگوید : بود بهتر به چشم از بهاران -
گلستان رخ آن دلستانم... شاعر را آنتن
زمانه گفته اندنه آنتن معشوق و دلستان .
از برای یکبار سر به گریبان مردم بیاندازید
و درد عشق را بگذارید ، بخصوص این درد
موسمی و فصلی را که بادیدار قانونی به
قتلگاه عشق موسوم است . اینک قسمتی از
شعر تان :

چومی رفت از بر من یار جانم
بهری همه اش تپ و توانم
ز هجر آن پیروی فسر یما
بغم اندر بود روز و شبانم
فراق او بسی آتش با فز و د
سدر و ناله و آه و فغانم
بود بهتر بچشم از بهاران
گلستان رخ آن دلستانم
سزا با شد هر آن ساعت بهاری
که کام دل از آن دلبر ستانم
اگر روزی نه بنم روی او را
بسیزد خون دل از دیدگانم
نمیخواهم کسی دیگر بر نجد
ز رنج و درد قلب نا توانم
دوست عزیز سید احمد شاه هجران مامور
وزارت تعلیم و تربیه !

نامه شما به اداره رسید ، بخوانید :

« در شماره (۱۷) مجله ژوندون مصاحبه
با مپوش بعمل آمده است که در مورد یکی
دوموضوع بالای مپوش انتقاد دارم که ذیلا
تحریر می گردد :
در صفحه (۲۲) مجله در مورد ناشناس
از روی نظر خواسته شد که مپوش چنین ابراز
نظر کرده است :

« در مورد ناشناس به صراحت میگویم که
وی اصلا آن طوریکه دیگران در باره وی
قضاوت می کنند آواز خوان تاب نمی باشد
و حاضر این نظرم را ثابت بسازم . در
موسیقی سور ، لسی ، و کیف بسیار مطرح
میباشد و این هارا ناشناس ندارد .
از مپوش می پرسم که با کدام صلاحیت
و علمیت تان چنین اظهار نظر میکنید یک
هنرمند وقتی میتواند انتقاد کند که حداقل
با موسیقی خصوصاً با سور ، لی ، و کیف آشنایی
کامل داشته باشد صرف جناب شما توانستید
که بدانید و بگویید که ناشناس هنرمند
نیست ؟
آیا کدام آهنگ ناشناس بی سر ، لی و

کیف است ؟
چگونه مپوش بالای هنرمند یکسه تمام
افغانستان ، هند و پاکستان ، ایران و اتحاد
شوروی و بعضی ممالک دیگر با آواز او
آشنایی دارند چنین نظر میدهد آیا از این
حقیقت انکار میکند که ناشناس بی سر و لسی
سیکل میباشد حتما میگوید که آواز سیکل
هم سر ، لی و کیف ندارد .

در مورد استادی شما مردم به درستسی
باور ندارند که از روی سور ، لی و کیف به شما
تعلق گرفته باشد و اینرا چگونه پاسخ میدهید
که واقعا استادی ؟ نمی دانم به کدام دلیل و
برهان در موسیقی ، بالای هنرمندی که تقریبا
سی و پنج سال قبل مردم به آوازش آشنایی
و علاقه پیدا کردند و دارند چنین قضاوت
میکنید و شما که بیش از چند سال نیست که
یابه عرصه موسیقی گذاشته اید . چنین
سخنانی در زمینه میگوید .

از فهمیده کی تان در باره موسیقی و هنر
هنه بینندگان تلویزیون در یکی از پروگرام
های قطعی عطار مطلع گردیده اند .

آیا فراموش گردیده اید که خیال در مورد
بعدی قطعی عطار چه چیزهای گفت . من نمیدانم
چرا به میرمن پروین که آواز خوان خوبی
فهم شما در موسیقی در یکی از پروگرام های
است . استادی ندادند که به شما دادند و
شما این که آهنگهای او را کاپی کرده اید
و باز خوانده اید .

خوانندگان محترم مجله ژوندون چسرا
مپوش بالای ناشناس انتقاد کرده است ؟
جواب آنرا ذیلا تحریر میدارم که از این
موضوع شاید کسان دیگری هم اطلاع داشته
باشند . تقریبا چند سال قبل مپوش به
ناشناس پیشنهاد کرد که با وی آهنگ دو
گانه ثبت نماید اما ناشناس حاضر نشد
باز هم مپوش اصرار کرد اما ناشناس حاضر
نشد روی این ملحوظ زمینه را مساعد دیده
و به ناشناس انتقاد میکند که خوب نمیخواند
چرا وقتیکه ناشناس در کابل بود چنین
انتقاد کرد ؟

مپوش در یک قسمت مصاحبه خود اظهار
کرده است که حاضر من با تمام هنرمندان
مسابقه بدهم .

حاجت به هنرمندان رادیو نیست بنده که
هنرمند رادیو تلویزیون هم نیستم به مپوش
اعلام میدارم که بنده حاضر است با مپوش
مسابقه آواز خوانی بدهم . و والسلام

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمانزاده
آدرس : انصاری وات - جوار
ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دو لتی مطبعه

Handwritten text in Persian script, likely a page from a book or manuscript, partially visible on the right edge of the image.

شنبه اول سنبلد ۱۳۵۹
۲۳ اگست ۱۹۸۰

شماره ۲۱۱ - ۲۱۲
سال سی و دوم

قیمت یک شماره ۳۳ افغانی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**